

MPANGO
Mkum
WA MUNGU
WA ZAMA

Utangulizi

Mamilioni ya nakala za kitabu cha Kikristo cha jadi, “Mpango wa Kiungu wa Zama,” zimechapishwa na kusambazwa ulimwenguni kote katika lugha zaidi ya thelathini. Imeleta furaha na amani mioyoni mwa mamilioni ya watu walipokuja kuelewa kwamba kwa kweli Muumba wetu mkuu ni Mungu wa Upendo ambaye amepanga Mpango ambao hatimaye utabariki kila mwanamume, mwanamke, na mtoto ambaye amewahi kuishi!

Kijitabu hiki, “Mpango Mkuu wa Mungu wa Zama” chajitahidi kueleza mambo makuu ya kitabu chenye mambo mengi zaidi, “Mpango wa Kiungu wa Zama.” Ingawa kijitabu hiki ni kifupi, kinatokeza ufafanuzi wenye kuridhisha wa maswali ya zamani: Kwa nini Mungu wa Upendo anaruhusu uovu tunaouona ulimwenguni? Kwa nini kuna tsunami na matetemeko ya ardhi ambayo yanaua maelfu — na vita vinavyoua mamilioni? Kwa nini ni lazima tupate maumivu, huzuni ya moyo, na hatimaye kifo? Ufalme wa Mungu utakuja lini na mapenzi Yake “yatimizwe hapa duniani kama huko mbinguni”?

“Mpango Mkuu wa Mungu” pia unashughulikia ishara za unabii wa “Wakati wa Mwisho” katika kitabu cha Danieli (Danieli 12:1-4). “Maarifa” yanaongezeka kwa kasi isiyo na kifani katika historia ya mwanadamu, ikianzisha Enzi ya Ubongo ya Kompyuta, Simu za rununu, uchunguzi wa anga, n.k. Hata hivyo, ingawa teknolojia imekuwa baraka kwa njia nyingi — tunaona ubinafsi wa mwanadamu na uchoyo. Enzi hii ya Atomiki inayoongoza kwa “wakati wa taabu, ambao haujawahi kutokea tangu kuwepo kwa taifa.” Hata hivyo, ni faraja iliyoje kujua kwamba taabu hiyo italeta “Enzi ya Ufanisi” ambayo wanadamu wametamani sana tangu mwanzo wa historia! Ufalme wa Mungu utakuwa wa ajabu zaidi, wenye utukufu zaidi, wenye kujumuisha mambo yote, kuliko ndoto zote za wanafalsafa, washairi, na wahenga.

- Kutakuwa na ulimwengu wa amani (Zaburi 46:9).
- Uponyaji wa kasoro zote za wanadamu (Isaya 35:5,6).
- Uadilifu wa maadili utapandwa katika kila moyo (Yeremia 31:33, 34).
- Wafu wote wa nyakati zilizopita watafufuliwa wapate uhai tena (1 Wakorintho 15:22).
- Huzuni, maumivu, machozi, na kifo chenyewe vitakoma (Ufunuo 21:4).

“Hakukuwa na jicho lililoona, wala sikio halijapata kusikia, wala halijapata kufikiwa na moyo wa mtu, mambo ambayo Mungu aliwaandalia wampendao” (1 Wakorintho 2:9).

Tunatumai kuwa utabarikiwa kwa kusoma kijitabu hiki. Pia tunapendekeza sana kusoma “Mpango wa Kiungu wa Zama,” inayopatikana kwenye mtandao. (Tafadhali tazama ukurasa wa mwisho wa kijitabu hiki.) Ni kitabu cha kwanza katika mfululizo wa sita ambacho kinachukulia kila fundisho kuu la Biblia kama somo la mada na mshikamano ambao haujawahi kupatikana katika maandishi ya Kikristo.

Jedwali La Yaliyomo

Somo 1	Usiku wa Dhambi Kuishia Asubuhi ya Furaha	3
Somo 2	Muumba Mwenye Akili Na Upendo	8
Somo 3	Ufunuo wa Mungu, Biblia	11
Somo 4	Enzi za Wakati katika Mpango wa Mungu	17
Somo 5	“Siri” Iliyofichwa Kwa Muda Mrefu Sasa Imefichuliwa!	22
Somo 6	Lengo la Kurudi kwa Bwana Wetu ni Kurejesha	26
Somo 7	Kwa Nini Mungu Anaruhusu Uovu katika Mpango Wake ...	37
Somo 8	Siku ya Hukumu ya Mungu	44
Somo 9	Fidia, Urejesho, na Ufufuo	49
Somo 10	Tofauti Kati ya Asili za Mbinguni na za Kibinadamu	57
Soma 11	Njia pana na Njia Nyembamba Sasa, Barabara kuu katika Ufalme	69
Somo 12	Chati ya Mpango wa Mungu wa Zama	74
Somo 13	Falme za Ulimwengu Huu	83
Somo 14	Ufalme wa Mungu, wa Mbinguni na wa Kidunia	94
Somo 15	Siku ya Bwana	108
Somo 16	Mapitio na Wajibu	120

Somo 1

Usiku wa Dhambi Kuishia Asubuhi ya Furaha

Mungu ana Mpango wa haki na upendo kwa wanadamu wote ambao ume-kuwa ukijitokeza katika historia ya mwanadamu. Kuelewa maendeleo haya ya matukio kupitia Enzi hizo hutusaidia kuthamini upatano mzuri wa Biblia. Usiku wa giza wa dhambi unaomkumba mwanadamu sasa hautasahaulika! Lakini hivi karibuni, katika Enzi ya mapambazuko, Masihi kama “Jua la Haki” atatokea akiwa na uponyaji na baraka. Usiku wa kutisha wa mau-mivu, magonjwa, na vifo vitakwisha. Furaha ya asubuhi itaondoa zaidi ma-chozi ya uumbaji wetu unaougua. “Huenda kilio huja kukaa usiku, lakini asubuhi huwa furaha” (Zaburi 30:5).

Kusubiri Kitu Bora

Viumbe vyote vinaugua na kungoja kitu kilicho bora zaidi, lakini wanapa-pasa kwa upofu, bila kutambua ukubwa wa makusudi ya neema ya Mungu (Warumi 8:19, 22). Hivi karibuni Mpango mkuu wa Muumba wetu kwa mwanadamu utapita kwa mbali matumaini makuu ya mwanadamu (1 Wa-korintho 2:9). Upendo wa Mungu utaenda mbali zaidi ya matarajio yote makuu ya mwanadamu. “Maana mawazo yangu si mawazo yenu ... asema BWANA, maana kama vile mbingu zilivyo juu sana kuliko nchi, kadhalika njia zangu zi juu sana kuliko njia zenu, na mawazo yangu kuliko mawazo yenu” (Isaya 55:8, 9).

“Mpango Mkuu wa Mungu wa Zama” unapendekeza kwamba kuna maelezo ya utaratibu wa wakati uliopita na wa sasa wa mwanadamu, pamoja na kile ambacho Mungu amepanga kwa ajili ya wakati ujao wa mwanadamu. Usawaziko wayo, unaotegemea Maandiko, unapaswa kumvutia msomaji anayechunguza. Nuru itokayo kwa “Jua la Haki” linalopambazuka sasa hu-fanya ufahamu huu uwezekane kuwa “kweli iliyopo” (2 Petro 1:12).

Wengi sasa wanatilia shaka Biblia kuwa msingi wa dini ya kweli. Hapa, tukiamini Maandiko kuwa thabiti na yenye upatano, tutaeleza Mpango wa Mungu kutoka katika Biblia. Ni Mpango utakaovutia akili ya mwanadamu na haki. Mpango wa Mungu unaendana na tabia ya Mungu yenye haki na upendo. Mtafutaji ukweli kwa bidii anaweza kutarajia aina hii ya ufahamu kwa sababu “roho wa kweli” aliahidiwa kutuongoza katika kweli yote (Yo-hana 16:13).

Njia Mbili za Kutafuta Ukweli

- Njia moja ni kutafuta ukweli katika madhehebu mbalimbali ya Ukristo. Lakini hilo mara nyingi huchanganyikiwa kwa sababu wana mafundisho yanayopingana, ambayo mengi yanaonekana kuwa yasiyo na busara. Sio zote zinategemea Maandiko ya Biblia. Nyingi zinategemea tu kanuni za imani za karne zilizopita.
- Njia nyingine ni kuacha chuki zote na kwa moyo mpole kuliendea Neno la Mungu kwa msaada wa Mwandishi wake ambaye ametuahidi misaada mbalimbali katika kuelewa Mpango wake (angalia Waefeso 4:11-16).

Ni muhimu tusiamini kitu kwa sababu tu tuna imani na mtu fulani. Imani yetu lazima itegemea Neno la Mungu, si ile ya wanatheolojia wa kisasa au hata ya Mababa wa Kanisa la Awali. Sauli wa Tarso alikuwa mfano wa watu wengi wema ambao wamefundisha makosa katika dhamiri njema (Matendo 26:9). Watafutao ukweli lazima waondolewe maji ya matope ya mapokeo na wajazwe chemchemi ya Neno la Mungu. Kila kitu kinapaswa kuthibitishwa na Maandiko.

Msingi wa Kujifunza Biblia Kisahihi

Kwa uthibitisho wa Kimaandiko, tumejitahidi kuwasilisha Mpango wa Mungu kwa utaratibu na kwa njia inayopatana na akili. Lakini ni lazima ieleweke kwamba mara nyingi Maandiko yako katika lugha ya mfano na muktadha. Kutokuelewa jambo hili hufanya mambo mengi maarufu yanayozungumziwa leo juu ya unabii na ujio wa Bwana wetu kuwa ya kutatanisha na kutisha. Unabii lazima ueleweke kihistoria na utimizo wake wa wakati ujao. Sisi ni wanafunzi wa unabii — sio manabii!

Kwa bahati mbaya, Wakristo wengine hupuuza kusoma Neno la Mungu na kusema, Inatosha kuangalia Sifa za Heri tu ili kumwokoia mtu yeyote! Lakini hata “malaika wanatamani kuyachungulia” hasa Injili na kazi ya Kristo. (1 Petro 1:11, 12). Kujifunza Mpango wa Mungu humsaidia Mkristo kuelewa makusudi ya Mungu na kutazamia wakati ujao kutoka kwa maoni ya Mungu — si kama mtumishi, bali kama mtoto na mrithi (Waebrania 3:5, 6). Kujifunza Neno la Mungu kwa uangalifu kunaimarisha imani yetu na kuchochea utakatifu.

Kusudi la Enzi ya Sasa

Kwa kutojua Mpango wa Mungu kwa wanadamu, makanisa mengi ya Kikristo yanafikiri Enzi ya sasa ndiyo wakati pekee wa kuongoa ulimwengu. Lakini baada ya karibu karne ishirini, lengo lao halijatimizwa. Ifuatayo ni jedwali linaloonyesha asilimia ya dini kulingana na jumla ya idadi ya watu duniani ikilinganisha mwaka wa 1900 na 2008. Angalia kwamba asilimia ya Wakristo imepungua.

Je, hii inakatisha tamaa? Je, Ukristo unashindwa? Je, Mungu amekuwa aki-jaribu kugeuza ulimwengu bila mafanikio? Jibu lazima liwe hapana! Nguvu na hekima ya Mungu inatuhakikishia kwamba hashindwi. Yesu aliwatuma wafuasi wake kama “shahidi kwa mataifa yote” na kupata “kundi dogo” la washindi waliojitolea (Mathayo 24:14, Luka 12:32). Hilo ndilo kusudi la Enzi ya Injili ya sasa. Kazi hii itakapokamilika, basi Mungu hakika ataugeuza ulimwengu. Hilo ndilo kusudi la Enzi inayofuata — Ufalme wa Kristo, ambao tunauomba, “Ufalme wako uje. Mapenzi yako yafanyike duniani kama huko mbinguni” (Mathayo 6:10).

Chati hii kwa kweli inatoa picha ya kusikitisha! Hata asilimia 33 wanaohesabiwa kuwa “Wakristo” hakika si wote “waliotakaswa katika Kristo Yesu” ambao “hawaenendi kwa kufuata mwili” (1 Wakorintho 1:2, Warumi 8:1). Je, watoto wachanga na watoto wanaohesabiwa moja kwa moja kuwa Wakristo waliookolewa? Kuhusu karne juu ya karne kabla ya Kristo? Matendo 4:12 (NAS) inasema, “Hakuna wokovu katika mwingine awaye yote; kwa maana hapana jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.” Je, mamilioni hao wote walioishi kabla ya Kristo wamepotea milele?

Dini	1900 Idadi ya Watu Duniani 1,619,625,000	2008 Idadi ya Watu Duniani 6,706,993,152
Wakristo	34.46%	33.32%
Waislamu	12.34%	21.01%
Wahindu	12.53%	13.26%
Wabudha	7.84%	5.84%
Wayahudi	.75%	.23%
Wasio na dini	8.42%	14.09%
Nyingine	23.66%	12.25%
Chanzo: Global Christian Resources, <i>The World Fact Book</i>		

Kanuni za imani za makanisa mengi leo hufundisha kwamba ikiwa hujao-koka, umehukumiwa milele. Wengine bado wanaamini katika “moto wa kuzimu” halisi, na kwamba wale ambao hawajaokoka watakuwa na mateso ya milele! Wengi wanaoamini kwa dhati kwamba sasa ndiyo siku pekee ya wokovu wanasukumwa kwenye kazi ya umishonari duniani kote. Lakini je, mabilioni ya wanadamu bado wamepotea milele?

Mpango Mkuu wa Mungu wa Wokovu Sio Kushindwa!

Ndiyo, dunia ya leo ni giza sana! Na mawingu ya dhoruba yanakusanyika. Lakini katika Mpango wa Mungu wa Zama, asubuhi inapambazuka.

“Kwa maana tazama, giza litaifunika dunia, na giza kuu litazifunika kabila za watu; lakini BWANA atakuzukia wewe, na utukufu wake utaonekana juu yako; mataifa wataijilia nuru yako, na wafalme kuujia mwanga wa kuzuka kwako” (Isaya 60:2-3, NAS).

Kwa bahati mbaya, wengi wameacha kuutazamia Ufalme wa Mungu wakati mapenzi Yake “yatakapofanywa duniani, kama huko mbinguni” (Mathayo 6:10). Wengi wamekatishwa tamaa na imani zinazogongana za makanisa ambazo huzua mkanganyiko zaidi. Baadhi ya watu huhitimisha, sifai kwa mbinguni — lakini mimi ni mzuri sana kwa kuzimu! Kwa hiyo, wengi hukata tamaa juu ya Mpango wa Mungu kama haufanyi kazi — au hupuuzwa kama fumbo lisiloleweka!

Wenye Haki wa Zamani Hawakuwa na Nuru Nyingi

Hata baadhi ya wenye haki wa wakati uliopita hawakuwa na “nuru” nyingi kama tulivyo nayo sasa mwishoni mwa Enzi. Ibrahimu hakuelewa kikamilifu ahadi hiyo ilimaanisha nini: “Katika uzao wako jamaa zote za dunia zitabarikiwa” (Mwanzo 28:14, NAS). Si malaika wala hata manabii walioelewa siku zijazo katika Mpango wa Mungu. Sheria ya Kiyahudi na sherehe za Israeli zilielekeza kwa Kristo, mkombozi mkuu, ambaye angeokoa Israeli na kuwafanya wakala wake kwa ajili ya baraka za familia zote za dunia. Lakini watu waliochaguliwa na Mungu katika siku za Yesu walitarajia Mfalme ambaye angewakomboa kutoka kwa Waroma. Walipuuzwa Maandiko yaliyofunua kwamba Masihi angepaswa kuteseka kwanza na kufa.

Yesu aliwaambia wanafunzi wake, “Ninayo mengi zaidi ya kuwaambia, lakini hamwezi kuyastahimili sasa” (Yohana 16:12, 13, NW). Lakini baada ya Pentekoste, ujumbe wa Injili ambao Yesu alifundisha ulianza kueleweka vizuri zaidi. Mtume Paulo alieleza siri nyingi kwa Kanisa (1 Wakorintho 15:51, Waefeso 3:3, 4, 2 Wathesalonike 2:7). “Siri iliyofichwa tangu zamani zote na tangu vizazi, bali sasa imedhihirishwa kwa watakatifu wake [ni] Kristo ndani yenu, tumaini la utukufu” (Wakolosai 1:26, 27). Hii bado ni “siri” kwa wengi. Kanisa la Yesu ni sehemu ya “Kristo,” mpakwa mafuta, ambaye atabariki ulimwengu baada ya Enzi ya Injili!

Baada ya Mitume kulala usingizi (Mathayo 13:25), adui Shetani alipanda mbegu ambazo zilitokeza Wakristo bandia — “magugu.” Wanaume kani-sani walipanda madarakani. Neno la Mungu liliwekwa kando. Badala yake, mafundisho ya wanadamu yalichukua mahali pa mafundisho ya Biblia.

Marekebisho ya Kiprotestanti yalikuwa ni jaribio la ujasiri la kurudi kwenye mamlaka ya Maandiko. Mungu alitumia watu kama Wycliffe, Luther, na

wengine kama watetezi hodari wa ukweli wa Neno Lake. Lakini Waprotestanti kwa ujumla wamefanya maendeleo madogo wakienda katika nuru. Kila kanisa la Kiprotestanti lilisimama kwenye njia ya ukweli, lisisonge mbele na ukweli kadiri nuru inavyowaka, lakini likienda tu hadi kiongozi wake anavyopendelea. Leo hii, wengi wamerudi nyuma!

Njia ya Ukweli Inazidi Kung'aa

Ni kweli kwamba “giza kuu lafunika kabila za watu” (Isaya 60:2). Lakini haitakuwa hivyo kila wakati! Wengi sasa “wanaketi gizani” katika “nyumba ya gereza” ya dhambi na mauti (Isaya 42:7). Lakini tunahakikishiwa kwamba Mwisho wa Enzi unapokaribia, itamaanisha tu mwanzo wa Enzi inayofuata. Katika Siku ya Milenia “Jua la Uadilifu” “litaangazia mambo yaliyositirika ya giza” (1 Wakorintho 4:5). Itaondoa giza kuu la uovu na kuleta uzima, afya, amani, na furaha. Wale ambao “hawaketi tu gizani,” lakini wanatamani kuenenda katika nuru ya Mungu inayojitokeza, watapata njia yao inazidi kung'aa.

Kwa hiyo Mungu anatualika, “Haya, njoni, tusemezane, asema BWANA” (Isaya 1:18). Ukweli kama “Nuru imepandwa kwa wenye haki” (Zaburi 97:11). Biblia ni kama taa ya njia ya wenye haki. “Neno lako ni taa ya miguu yangu, na mwanga wa njia yangu” (Zaburi 119:105). Maandiko Matakati-fu yamefunguliwa kuliko wakati mwingine wowote ili kuliongoza Kanisa katika ukweli. Sio tu yaliyokwisha kuelezwa, lakini pia kuna mwanga unaongezeka juu ya siku zijazo.

Asubuhi Inapambazuka!

Hata kwa wengi sasa wakiwa wamechanganyikiwa na kutoamini, hatuhitaji “kuketi gizani.” Tunaweza kwenda mbele kwenye njia yetu ya ufahamu kwa nuru ya Maandiko. Watatuonyesha njia. Kwa hivyo, kila kitu kinachoelezwa kama “kweli” kwetu lazima kiwe na msingi wa Maandiko! Unabii wa Biblia unatimizwa leo kuliko wakati mwingine wowote. Unathibitisha kwamba Biblia yenyewe ni kweli!

“Basi tunalo lile neno la kinabii lililo imara zaidi, ambalo mwafanya vema kuliangalia, kama taa inayoangaza mahali penye giza, mpaka kutakapopambazuka, na nyota ya asubuhi kuzuka miongoni mweni” (2 Petro 1:19).

Mtume Paulo kweli alinyakuliwa kwenye maono ili kuona yajayo. Lakini “hakuruhusiwa kusema” cho chote juu yake (2 Wakorintho 12:4, NAS). Haukuwa wakati au “chakula kwa wakati wake” hata kwa Kanisa la kwanza (Mathayo 24:45). Kisha, bila shaka, Mtume Yohana aliona na kusikia Ufunuo wa Yesu Kristo wa mambo “ambayo lazima yatimie upesi” (Ufunuo 1:1). Kwa lugha ya mfano, Mtume alitazama Enzi yote ya Kikristo kutoka mwanzo wake hadi mwisho wake wa kushangaza. Kutoka kwa Mnyama mwenye

vichwa saba hadi kwa Bibi-arusi wa Kristo — kutoka Babeli hadi Yerusalemu Mpya — Ufunuo unafasiriwa kwa msaada wa Maandiko mengine.

Furaha ya asubuhi inakuja kwanza kwa walinzi waaminifu wa Kristo Yesu. Nuru zaidi inafichuliwa sasa kuliko wakati wowote hapo awali katika historia ya Kanisa. Katika Ufalme wa Mungu nuru ya kweli itaenea kwa wanadamu wote. Yesu na Kanisa watawapa uhai wanadamu wengine wakiumaliza usiku wa dhambi.

“Na Roho na Bibi-arusi wasema, Njoo! Na yeye asikiaye na aseme, Njoo! Na yeye aliye na kiu na aje. Na ye yote atakaye, na atwae maji ya uzima bure” (Ufunuo 22:17).

Somo 2

Muumba Mwenye Akili Na Upendo

Tunajuaje kwamba kuna Mungu? Je, ulimwengu na watu duniani vingetokea hivi punde? Ni nini kinachoweza kuwa uthibitisho mzuri kwamba tuna Muumba mwenye akili? Acheni tuone ni sababu gani inapendekezwa.

Tunachohitaji kufanya ni kuangalia ulimwengu wetu kwa darubini — au jani la mmea chini ya darubini. Ni nani asiyestaajabishwa na uzuri, mpangilio, namna mbalimbali na ukubwa wa mbingu? Jani chini ya darubini hufunua seli ambazo ni kiwanda kizima cha miundo maalum. Na hata zaidi ya hayo, kuna ulimwengu mzima wa molekuli zinazojumuisha atomi ambazo kwa upande wake zinajumuisha protoni, neutroni, na elektroni zenye chembe ndogo zaidi za atomu. Kila mmea, ua, na nyota huzungumzia kuhusu hekima na nguvu za Muumba mwenye akili. Sheria za ajabu katika upatano wa asili haziwezi kutokea kwa bahati nasibu. Asili yote inashuhudia waziwazi kuna Mtoa Sheria mwenye akili.

Utengenezaji Mwanzo wa “Aina”

Inadaiwa kwamba aina zote za mimea na wanyama ziliundwa bila akili — kwamba zilitengenezwa kwa sheria ya “uteuzi wa asili,” “uhai wa walio bora” — mageuzi. Lakini ni dhahiri kwamba athari lazima itolewe na sababu zinazofaa. Je, lingekuwa jambo la kisayansi kusema kwamba saa iliyopatikana kwenye uwanja ilitukia tu yenyewe bila akili? Kwamba hatua kwa hatua iligeuka? Ndiyo, kuna vyura wanaoweza kuimba na nyani wanaofanana na wanadamu. Lakini vyura hawawi ndege, na nyani hawawi wanadamu.

Hali ya hewa na ugavi wa chakula unaweza kuathiri makabiliano. Tofauti tofauti za nondo au vyura zinaweza kuzalishwa — lakini bado ni nondo na vyura! Lakini jinsi kitabu cha Mwanzo kinavyoeleza uumbaji, asili ya kila kitu ni “kwa jinsi zao” (Mwanzo 1:25 NAS). Mungu pengine aliumba mbwa tu “aina yake,” badala ya kila poodle na boxer [mbwa wa Kijerumani]. Kuna zaidi ya aina 10,500 za nondo zilizotambuliwa Marekani Kaskazini pekee. Ingawa tofauti zinaweza kujitokeza ndani ya aina hizo, kila “aina” iliyoungwa imetengenezwa kipekee.

Sayansi ya Kweli Inategemea Mambo Yanayoonekana

Karne moja na nusu baada ya Nadharia ya Darwin ya Mageuzi, sayansi bado haijaonyesha nadharia hiyo kwa kanuni zake za uchunguzi! Kwa kweli, tangu miaka ya 1980, dhana ya Ubunifu wa Akili imekuwa ikikua kati ya wanasayansi. Kuna muundo wa ajabu sana katika mwanadamu na asili kwamba lazima kuwe na Mbuni mwenye akili aliyefanya haya yote.

Kwa mfano, nusu karne iliyopita msimbo wa kibiolojia ya mwanadamu yaligunduliwa. Inaitwa DNA. Kemikali hii changamano “mchoro,” ambayo hufafanua kipekee mtu binafsi, inakiliwa katika kila seli takriban trilion 100 katika mwili wa mwanadamu. Kila seli ina “mchoro,” au lugha, katika “alfabeti” ya kemikali inayofafanua kazi yake maalum katika utendaji wa mwili. Kama vile Zaburi 139:14 inavyotangaza, “Nimeumbwa kwa namna ya ajabu ya kutisha.”

Mageuzi: Visukuku Vinasema Hapana!

Ushahidi wa mapema zaidi wa visukuku unapatikana katika tabaka za miamba ya Precambrian. Ushahidi wa kisukuku una mwani wa seli moja. Kisha katika tabaka linalofuata hapo juu, ghafla aina 455 tofauti za wanyama wasio na uti wa mgongo huonekana bila aina yoyote ya umbo. Vile vile, ushahidi wa visukuku unaonyesha wazi kwamba dinosaur (viumbe wa kale wa kutisha) waliangamizwa na janga la ulimwengu pote. Lakini safu inayofuata ya miamba inaonyesha aina mpya kabisa ya maisha ya wanyama wa mamalia, kama tuliyo nayo leo. Hakuna viumbe vya kati vilivyowahi kupatikana — hakuna kisukuku kimoja ambacho kinaweza kuonyesha mageuzi ya taratibu. Kuna mabilioni ya viungo unganishi vinavyokosekana.

Mifupa ya watu wanaodhaniwa kuwa wa kabla ya historia, kama vile Java Man na Piltdown Man, iliundwa upya kutoka kwa vipande vichache tu vya mifupa. Baadaye, baada ya uchunguzi wa karibu, iligunduliwa kwamba baadhi ya vipande vya kila mmoja vilichukuliwa kutoka kwa vizazi tofauti. Mfano mmoja maarufu, “Nebraska Man,” ulijengwa upya kwa msingi wa jino moja tu. Baada ya uchunguzi na uchunguzi mwingi, ilikubalika kuwa jino la nguruwe mwitu! Wanasayansi mara nyingi huweka tarehe ya visikuku na

safu ya mwamba ambayo inapatikana — kisha tarehe ya safu ya mwamba na visukuku vilivyopatikana ndani yake.

Mbinu za kupata tarehe za visukuku (kama vile Carbon-14 au Potassium-Argon) haziwezi kutegemewa vyema. Zote mbili zinategemea mawazo kadhaa, na hakuna uthibitisho kwamba haya hayangeweza kubadilishwa kwa kiasi kikubwa na matukio ya janga kama vile mafuriko ya ulimwengu wote.

Sayari Yetu ya Dunia ina Upendeleo wa Kipekee

Wanasayansi wanatuambia umbali wetu kutoka kwa jua ni muhimu kwa maisha. Usawa wa oksijeni, nitrojeni, na kaboni dioksidi angani ni wa kipekee kwa sayari yetu. Maji mengi pia ni ya kipekee na ni muhimu kwa maisha yetu magumu hapa Duniani. Mwezi hutuliza pembe ya mhimili wa Dunia, ambayo hutupatia misimu ya joto. Haya yote yanazungumzia dhamira, kubuni, kupanga, na mawazo. Kutoka kwa mfumo wetu wa jua hadi kwa jicho gumu la mwanadamu — hekima na nguvu za Muumba wetu ziko wazi! “Tangu kuumbwa kwa ulimwengu tabia zake zisizoonekana, na uweza wake wa milele, na hali yake ya Uungu, zimeonekana, zikifahamika kwa kazi zake zilizofanyika” (Warumi 1:20, NAS).

Muumba Wetu Ameweka Shauku ya Kujua

Maisha hayangeweza kujitokeza tu kighafla kutoka kwa “supu ya awali.” Ukweli kwamba maelfu ya miunganisho muhimu ingebidi kutokea kwa wakati uleule ili kuunda hata chembe sahili zaidi ni uthibitisho usioweza kukanushwa kwamba aina za maisha za ajabu hazingeweza kutoka kwa chochote. Tunalazimika kukata kauli kwamba kuna Mbuni mwenye akili, Muumba! Hekima ya Mungu ni bora sana kuliko ya mwanadamu. “Mimi ndiye niliyeifanya dunia, na kumuumba mwanadamu juu yake, na kuzitanda mbingu kwa mikono yangu” (Isaya 45:12, NAS). Kuanzia uzuri wa mbinguni hadi uzuri wa waridi — au katika upendo wa kuvutia wa mama kwa mtoto wake — tunaona upendo wa Muumba wetu. Hakika upendo Wake lazima uwe mkuu zaidi kuliko wetu — vile vile hekima Yake, haki, na nguvu.

Mungu pia alitia ndani yetu shauku ya kuuelewa ulimwengu. Tunataka kuelewa tumetoka wapi, tunakwenda wapi, ni nini hatima yetu. Kwa kuwa ametia ndani yetu tamaa hiyo ya kutaka kujua, je, Muumba mwenye upendo na uadilifu hangetufunulia jibu la tamaa hizo?

Hebu basi tutafute Biblia kwa Mpango unaolingana na tabia ya haki na upendo ya Mungu. Kama inavyoonekana katika maumbile — ndani yetu na nje — tunapaswa kutarajia kwa ujasiri kupata Mpango wa Mungu unao-tosheleza fikira.

Somo 3

Ufunuo wa Mungu, Biblia

Biblia imekuwa tochi ya ustaarabu na uhuru. Biblia ya Kiyahudi-Kikristo imeunda si mawazo ya kidini tu, bali pia siasa, sheria, elimu, fasihi, na utamaduni. Ingawa tumeitazama Biblia kupitia miwani ya kanuni za imani zinazokinzana, Biblia imeathiri wanadamu kuliko kitabu kingine chochote katika historia. Biblia ni msingi wa mawazo na kanuni ambazo ustaarabu wa Magharibi hutegemea. Uvutano wa kimaadili wa Biblia umekuwa mzuri mfululizo. Huenda maandishi mengine kumhusu Mungu yalileta manufaa fulani, lakini Biblia imeleta tumaini na amani kuliko kitabu kingine chochote.

Mara nyingi ujumbe wa Biblia umepotoshwa sana, hata na marafiki zake. Watu wakati mwingine kwa makosa huchukua lugha yake ya ishara kama halisi. Kwa sababu Biblia ni mfasiri wake yenyewe, Biblia lazima ieleweke kwa ujumla. Vito vyake vingi vya hekima na ukweli viko juu juu, lakini hazina zake nyingi ziko chini ya uso wake. Wale wanaochimba ndani ya Biblia kwa undani hupata tabia na Mpango wa Mungu ukifunuliwa katika uzuri wa utukufu.

Kusudi la Maandiko ni la ajabu, lenye upatano na la haki — linatoa fursa ya uzima wa milele kwa kila mtu ambaye amewahi kuishi. Dai la Biblia kuwa ni ufunuo kutoka kwa Muumba wetu Mungu linastahili uchunguzi wetu wenye kufikiria na wa unyoofu.

Kitabu Bora Zaidi Kilichohifadhiwa

Biblia ni kati ya vitabu vya kale zaidi kuwako. Imepita dhoruba za zaidi ya karne thelathini. Wanadamu wamejaribu kwa kila njia iwezekanavyo kuipiga marufuku. Nyakati fulani wamefanya umiliki wake kuwa uhalifu unaoadhibiwa kwa kifo. Biblia ilipopokonywa kutoka kwa mikono ya makuhani wakati wa Matengenezo ya Kanisa, iliwekwa kwenye mikono iliyonyooshwa ya watu wa kawaida. Hatua hii ilikuwa na athari ya kimsingi kwa ulimwengu. Leo hii, ingawa wengi wa adui zake wanalala usingizi wa kifo, Biblia imejikuta katika kila taifa. Imetafsiriwa katika lugha 438 — na sehemu zake katika lugha zaidi ya 2,000. Mtungaji wa Biblia amekuwa pia Mhifadhi wayo.

Ingawa akiolojia haiwezi “kuthibitisha” kwamba Biblia ni Neno la Mungu, hakuna uvumbuzi wa kiakiolojia ambao bado umepingana na Biblia. Badala yake, akiolojia leo inaendelea kuthibitisha historia katika Biblia. Vitabu vya Kukunjwa vya Bahari ya Chumvi vina sehemu za Biblia ya Kiebrania ambazo zina umri wa miaka elfu mbili na huthibitisha ukamilifu wa maandishi hayo. Maandishi ya mawe yaliyochimbwa kutoka eneo la kaskazini la Dani yanataja waziwazi “Nyumba ya Daudi.” Rejezo la Biblia la Wahiti kuwa mamlaka ya kale lilidhihakiwa kwa muda mrefu, lakini leo tuna uthibitisho mwingi wa kuwako kwa watu hao. Kuna hati 3,300 zilizo na nambari za

Agano Jipya la Kigiriki zinazojulikana leo, nambari inayolingana ya Agano la Kale la Kiebrania (pamoja na Hati 227 zaidi za Bahari ya Chumvi), na zaidi ya 10,000 zaidi katika Kilatini na matoleo mengine ya zamani. Hakuna hati nyingine ya zamani ambayo inakaribia nambari kama hizo.

Nia za Waandishi

Vitabu 66 vya Biblia viliandikwa katika angalau mabara matatu ambayo ya-nashughulikia zaidi ya miaka 4,000 ya historia. Biblia iliandikwa na waandishi 40 kutoka katika kila nyanja ya maisha: wafalme, wakulima, wanafalsafa, wavuvi, washairi, viongozi na wasomi. Musa alikuwa kiongozi wa kisiasa, aliyefunzwa katika vyuo vikuu vya Misri; Petro, mvuvi; Amosi, mchungaji; Yoshua, jemadari wa kijeshi; Luka, daktari; Daniel, waziri mkuu; Sulemani, mfalme; Mathayo, mtoza ushuru; na Paulo, Farisayo Myahudi na mwanasheria.

Ni nini kilikuwa nia za waandikaji hao waliopuliziwa? Lazima walikuwa safi na kitu chao kilikuwa cha hali ya juu sana. Uaminifu wao unathibitishwa na kufichua hata makosa yao wenyewe. Mfalme Daudi aliungama dhambi zake kwa unyenyekevu mkubwa (Zaburi 51). Eliya, akiwa amehuzunika na kuvunjika moyo, alilia, “Mimi si bora kuliko baba zangu” (1 Wafalme 19:4). Yereimia alikiri kutotaka kusema neno la Mungu tena — lakini hakuweza kuzima bidii yake iwakayo (Yereimia 20:9). Paulo alilalamika waziwazi kwamba wakati fulani alikuwa mtesi wa Kanisa (1 Wakorintho 15:9).

Ni nia gani zilizowaongoza wanafunzi kuendeleza kazi ya Yesu? Watu wake mwenyewe walimhukumu. Alikufa akituhumiwa kwa kufuru na uhaini. Waandishi wa Agano Jipya walikabiliana na dhara na mateso makali na kuhatarisha maisha yao wenyewe — wengi wao walikufa kama wafia imani. Uadilifu na usadikisho wa unyoofu pekee ndio hufafanua kujitolea kwa namna hiyo.

Mada ya Biblia — Yesu u wa Nazareti

Maandishi ya Agano la Kale — kutoka bustani ya Edeni, kupitia historia, Sheria, na Manabii — yote yanaelekeza mbele kwa Masihi wa Agano Jipya. Nasaba zinafuatilia “uzao” ulioahidiwa wa Ibrahimu (Mwanzo 22:17, 18) uliokusudiwa kubariki “jamaa zote za dunia” (Mwanzo 28:14). “Uzao” huu waweza kufuatiliwa katika Biblia hadi Isaka, Yakobo, Yuda, kupitia nasaba ya kifalme ya Daudi, mpaka Mariamu (Luka 3:23-38). Kurekodiwa kwa historia hizi, kwa ushuhuda wa Bwana wetu Yesu, kwa hakika kuliongozwa na Mungu, Mtungaji wa Biblia.

Maandiko yanaeleza kwa undani jukumu na kazi ya Yesu kuanzia majaribu yake nyikani, hadi kusulubishwa kwake kama mhalifu, na kuhitimishwa na ufufuo wake kutoka kaburini. Wanaeleza kwamba Masihi alipaswa kuteseka kwanza na kisha kuingia katika utukufu (Isaya 53:12, Luka 24:26). Biblia inasema Kristo atasimamisha Ufalme wa Mungu “duniani kama

huko mbinguni” (Mathayo 6:10). Inazungumza juu ya “nyakati za urejesho” ambazo Kristo ataleta wakati wa kurudi kwake, “zilizonenwa kwa vinywa vya manabii wake wote watakatifu” (Matendo 3:21). Biblia hata inarekodi ishara za kurudi kwa Yesu ili kusimamisha Ufalme huo (Mathayo 24:1-3).

Kwanza Agano la Sheria — Kisha Agano Jipya

Agano la Sheria, ambalo Mungu alifanya na Israeli, lilikuwa kama ukumbusho kwa wakati kwa sheria zake za usawa katika kumshughulikia mwanadamu. Amri Kumi, zinazotoa muhtasari wa Sheria hiyo, zingali kuwa kanuni za ajabu za ibada na maadili. Yesu alitoa muhtasari wa Sheria, “Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote na jirani yako kama nafsi yako” (Marko 12:30-31). Ubora wa maadili wa Sheria hii ni ushuhuda kwa chanzo chake, Baba wa viumbe vyote.

Hata amri ambayo mara nyingi haikueleweka kwa Waisraeli ya kuharibu watu wa Nchi ya Kanaani (Kumbukumbu la Torati 7:1, 2) inaweza kuelezewa vizuri. Katika ukurasa wa 259 katika The Emphasised Bible, Rotherham asema hivi: “Katika kukagua kuangamizwa kwa mataifa ya Kanaani, ni jambo la maana zaidi kukumbuka jinsi uhalifu huo ulivyokuwa wa kutisha. ... Mahali pao patakatifu palikuwa madanguro Miungu yenye tamaa mba-ya ni katili na inadai kuabudiwa kwa damu ya binadamu [walitoa] dhabihu wana na binti zao.”

Mungu mwenyewe alikuwa ameharibu mapema Sodoma na Gomora, “kama nilivyoona vyema” (Mwanzo 19:20-28, Ezekieli 16:49, 50). Kwa kufanya hivyo, Mungu alikatiza mwenendo wao wa uovu, kama alivyofanyia ulimwengu wakati wa Gharika (Mwanzo 6:11-13). Ndivyo ilivyotumika kwa Wakanaani (angalia Yohana 3:9, 10, 10:40-43, Mwanzo 15:16). Kwa kuwatia nguvuni watu hao katika dhambi, watu hao watakuwa wanyonge zaidi watakaporudi katika ufufuo, na watakuwa na uwezo zaidi wa kuendelea ku toka matopeni na kurudi kwenye uadilifu.

Wote — Sodoma, Kanaani, hata Samaria iliyoasi na Yuda mwovu — watafuliwa, watatubu, na watasamehewa (Ezekieli 16:53).

“Lakini nitalikumbuka agano langu nililofanya nawe katika siku za ujana wako, nami nitaweka nawe agano [Jipya] la milele; ndipo utakapozikumbuka njia zako, na kutahayarika utakapowakaribisha umbu lako [Sodoma na Samaria] nami nitakupa wewe kuwa binti zako, lakini si kwa ajili ya agano lako [Sheria ya Kale] ... nitafanya agano langu pamoja nawe” (Ezekieli 16:53, 60-62, NAS).

Agano la Sheria la Agano la Kale lilielekeza mbele kwenye “Agano Jipya” ambalo Mungu angelianzisha kwa “dhabihu zilizo bora zaidi,” na mpatanishi bora — na ambalo lingelea ukombozi kwa wote! (Waebrania 9:23, 12:24, Yeremia 31:31-34).

Serikali ya Sheria ya Musa

Sheria ya Musa ilitoa sheria za ajabu kwa serikali na jamii, za kipekee na zilizoendelea kwa wakati wake. Hata hivyo, kwa sababu ya kutokamilika kwa binadamu, Sheria hiyo haikufuatwa. Walakini, viwango vilivyoonyeshwa vilikuwa na ushawishi wa kuinua.

Serikali iliyoanzishwa na Musa ilitofautiana na nyingine zote, za kale na za kisasa, kwa kuwa ilidai kuwa ilitoka kwa Muumba Mwenyewe. Watu waliwajibika kwa Mungu. Ingawa Israeli walikuwa na ukuhani kwa ajili ya Maskani na Hekalu lao, makuhani hawakupewa mamlaka ya kiraia. Kwa hakika jambo hilo halingekuwa hivyo ikiwa Sheria ingebuniwa na kupangwa tu na makuhani.

Kwa namna fulani, serikali ya Israeli ilianzishwa kama demokrasia na jamhuri — chini ya sheria za Mungu. Mungu alimwambia Musa awalete Wazee, waliowakilisha makabila, ili wamsaidie kusimamia mambo ya taifa (Hesabu 11:16, 17, Kumbukumbu la Torati 1:15-17). Aina hii ya serikali ilihimiza moyo wa uhuru.

Aina hii ya serikali ya jamhuri iliendelea kwa zaidi ya miaka 400. Kisha Wazee walitaka kuwa kama mataifa jirani. Walimshinikiza Nabii Samweli wapate mfalme. Samweli aliwaambia watu jinsi haki na uhuru wao ungepuuzwa, lakini watu waliendelea kukazania hilo. Kwa hiyo Mungu akamwambia Samweli, “Sikiliza sauti ya watu hawa. Hawakukukataa wewe, bali wamenikataa mimi, ili nisiwe mfalme juu yao” (1 Samweli 8:5-10). Kama walivyoonywa, wengi wa wafalme wa Israeli na Yuda walikuwa waovu — na watu waliteseka. Lakini Mungu hakuwaacha.

Sheria za Haki za Ulinzi

Chini ya Agano la Sheria, kulikuwa na sheria za ulinzi wa maskini. Uwajibikaji huu kwa matajiri na maskini kwa kiwango cha pamoja kabla ya sheria ya kiraia ni wa kipekee hata katika karne yetu ya ishirini na moja. Sheria ilitoa marejesho ya ardhi iliyotwaliwa kila mwaka wa hamsini — mwaka wao wa Yubile (Mambo ya Walawi 25:9, 13-23, 27-30). Hii ilizuia upotevu wa kudumu wa mali kwa familia kwa sababu ya deni.

Masharti mengine ya ajabu chini ya Mkataba wa Sheria yalikuwa kama ifuatavyo:

- Ulinzi dhidi ya riba ya kupindukia kwa mikopo (Kutoka 22:25, Mambo ya Walawi 25:36, 37).
- Wajane na mayatima hawakupaswa kudhulumiwa (Kutoka 22:22).
- Muajiriwa haukupaswa kukandamizwa (Mambo ya Walawi 19:13, Kumbukumbu la Torati 24:14).

- Haki za mgeni zilihakikishwa (Kutoka 12:49, Mambo ya Walawi 19:33, 34).
- Wanyama wanahakikishiwa chakula na mapumziko (Kumbukumbu la Torati 25:4, Kutoka 23:12).

Sheria hizi zote ziliundwa na Mungu — sio na makuhani wenye tamaa kwa madhumuni ya ubinafsi. Kwa kweli, kabila la kikuhani la Lawi halikupata hata sehemu katika Nchi kama yale makabila mengine. Walikuwa na miji au vijiji fulani vya makazi vilivyotawanyika kati ya makabila mbalimbali (Hesabu 35:1-8). Hata zaka ambazo makuhani walipaswa kupokea kutoka kwa watu zilikuwa za hiari (Hesabu 18:22-28).

Unabii wa Biblia wa Siku Zijazo

Neno “Nabii” linamaanisha mfafanuzi au mtangazaji wa umma. Ujumbe wa Manabii kutoka kwa Mungu kwa watu mara nyingi ulikuwa ni karipio la dhambi na adhabu zinazokuja. Pia zilizofumwa katika jumbe zao zilikuwa ni ahadi za baraka kama wangetubu na kufanya marekebisho. Kwa kawaida, Manabii wa Mungu hawakuwa maarufu na mara nyingi maisha yao yalikuwa hatarini, kama vile Eliya, Isaya na Yereimia. Hata hivyo walitoa kwa uaminifu jumbe za Mungu ambazo hazikupendwa na watu wengi, na kwa uvuvio zilirekodiwa katika Maandiko.

Manabii wengi wa Biblia hawakuwa walimu wa umma tu, bali pia walitabiri yajayo. Biblia ni ya pekee katika unabii wake kwa kuwa hakuna kitabu kingine kinachodai kuwa kitakatifu. Wamuhammed na Korani yao, Wabudha na Tripitaka zao, na Wahindu na Vedas na Upanishad zao wote wanakosa ushahidi muhimu wa unabii wowote uliotimizwa.

Unabii wa Yesu na wa Mwisho wa Enzi

Kuunganisha Agano la Kale na Jipya, kuna mamia ya unabii kuhusu kuja kwa Masihi ambao Yesu alitimiza wakati wa ujio wake wa kwanza. Yesu angezaliwa Bethlehemu (Mika 5:2, Mathayo 2:1-2). Kama “mwana-kondoo” angekuwa bila dosari na bila mfupa kuvunjwa (Kutoka 12:5, 46, Yohana 19:31-36, 1 Petro 1:19). Angesalitiwa na rafiki anayefahamika (Zaburi 41:9, Yohana 13:18). “Anghesabiwa pamoja na wakosaji” (Isaya 53:12, Mathayo 27:38). Kinyume chake, Uislamu hauwezi kuashiria bishara zozote kuhusu Muhammad kutoka karne nyingi kabla ya kuzaliwa kwake.

Unabii mwingine wa Biblia kuhusu kurudi kwa Yesu na mwisho wa enzi unatimizwa kwa kuonekana mbele ya macho yetu. Mwisho wa utaratibu wa kale, na mwanzo wa Ufalme wa Kristo, ungekuja katika wakati wa taabu ya ulimwengu isiyo na kifani (Danieli 12:1, Mathayo 24:21,22). Haya tumeyana katika vita viwili vya dunia na utengenezaji wa silaha za atomiki ambazo zingeweza kuangamiza uhai wote duniani. Kiunabii, msiba wa mwisho, Har-Magedoni, bado unakaribia.

Lakini mwisho wa Enzi pia ungekuwa wakati wa kukusanywa tena kwa “watu” wa Danieli, Israeli, katika kujitayarisha kwa Ufalme (Danieli 12:1). Israeli wangukuwa kama “mtini” unaotoa “majani” (Yeremia 24:5, 6, Mathayo 24:32). Hivyo tunaona baada ya karne kumi na nane, Wayahudi wakirudi katika ardhi yao kuanzia mwaka 1878, vuguvugu la Wasayuni tangu 1897, Azimio la Balfour mwaka 1917, na kuanzishwa upya kwa Taifa la Israeli mwaka 1948. Walakini, pamoja na kukusanyika tena, unabii unaonyesha iambatane na “utungu” (Yeremia 30:3-7).

Mandhari Moja ya Kawaida ya Biblia

Mstari mmoja wa kawaida wa mawazo umeunganishwa kote katika Sheria, Zaburi, Manabii, na Agano Jipya (Luka 24:44). Mpango, lengo, na kusudi moja limeenea katika Biblia nzima. Upatano katika kutofautisha sura tatu za kwanza na tatu za mwisho za Biblia ni wenye kushangaza hasa.

Mwanzo	Ufunuo
Uumbaji wa kwanza (2:7)	Uumbaji uliorudishwa (21:3, 4, 24)
Shetani na uovu huingia (3:1-4)	Shetani aliangamizwa (20:10)
Laana juu ya Adamu na Hawa (3:16, 17)	Hakuna laana tena (22:3)
Adhabu ya kifo (2:17)	Maisha kwa wote (22:17)

Ni Biblia pekee inayotoa taarifa ya kuridhisha na yenye upatano kuhusu sababu ya ulimwengu mwovu wa sasa, dawa yake pekee, na hatima ya ajabu ya mwisho ya wanadamu. Hata hivyo, kwa sababu ya dhambi, upatanisho kwa Mungu ungeweza tu kutoka kwa dhabihu ya uzima. Umuhimu wa kifo cha mkombozi kwa ajili ya mwanadamu ulidhihirishwa kutokana na kuku-balika kwa Mungu kwa mwana-kondoo aliyetolewa na Habili, toleo la Isaka, na dhabihu zote za Hema la Kukutania na Hekalu. Kwa kuwa Adamu alijaribiwa katika hali ya ukamilifu, haki ya Mungu ilihitaji dhabihu kamilifu kwa ajili ya dhambi, na hivyo akamtoa mwanawe wa pekee awe “fidia kwa wote itakayoshuhudiwa kwa wakati wake” (Yohana 3:16, 1 Timotheo 2:5, 6).

Kwa msingi wa dhabihu hiyo, Mungu atabariki ulimwengu mzima. Biblia inafunua Mpango wa Mungu kutokana na taarifa ya awali kwamba “uzao” wa mwanamke ungemponda nyoka (Mwanzo 3:15). Paulo anatambulisha “uzao” huo kuwa ni Kristo Yesu na Kanisa lake (Wagalatia 3:16, 29).

Baadaye Mungu alimwahidi Ibrahimu kwamba baraka ingekuja kupitia kwake: “Katika uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa” (Mwanzo

22:18). Aliambiwa uzao wake ungekuwa kama “nyota za mbinguni” na vilevile “mchanga ulioko ufukweni mwa bahari” (Mwanzo 22:17). “Nyota za mbinguni” zinawakilisha mara moja tabaka la wa Mbinguni watakaotawala pamoja na Kristo katika Ufalme wake. Watakuwa “wafalme na makuhani” wakibariki ulimwengu mzima, unaowakilishwa kama “mchanga ulioko ufukweni mwa bahari” (Ufunuo 1:6, 5:10, 20:6).

Masomo yanayofaulu katika kitabu hiki yatafichua maelezo ya kushangaza ya lini na jinsi Mpango wa Mungu utabariki familia zote za dunia. Utakuwa wakati ambapo sala inayosemwa mara nyingi itatimizwa — “Ufalme wako uje, utafanyika duniani kama huko mbinguni (Mathayo 6:10).

Mungu, Mwandishi wa Biblia

Baada ya kuona kwamba kuna Muumba mwenye akili nyingi zaidi, akili ingetarajiwa kwamba Yeye angefunua mipango na makusudi Yake kwa vimbe Wake wenye akili. Biblia inadai kuwa na ufunuo huo. Tunapochunguza ushuhuda wayo, tunapata upeo, kina, na upatano wake ukisadikisha kwamba Mungu Mweza Yote — si mwanadamu — ndiye Mwandishi wa Maandiko Matakatiifu. Kadiri urefu, upana, kimo, na mantiki ya Mpango wa Mungu inavyofunuliwa, tutaona Mungu kwa kweli ni Muumba mwenye upendo ambaye atatoa fursa ya uhai, afya, na furaha kwa kila mwanamume, mwanamke, na mtoto ambaye amewahi kuishi.

Somo 4

Enzi za Wakati katika Mpango wa Mungu

Hebu wazia ukitembea kwenye barabara ya jiji kubwa na kuona sehemu iliyozungushiwa uzio yenye kelele za mlipuko, vumbi likiruka, na milundo ya vifusi. Ikiwa tungechungulia kwenye shimo kwenye uzio, tunaweza kulia, “Ni fujo iliyoje! Yeyote aliyepanga mradi huu hakujua wanachofanya!” Lakini ngoja! Je, ni haki kumhukumu mbunifu kwa kazi yake ambayo haijakamilika? Hakika haifai!

Wengi hufikiria vibaya kazi ya Mbunifu mkuu kuliko wote. Tunapotazama machafuko duniani leo, tunachona ni vumbi na uchafu wa Mpango uliobuniwa vyema ambao bado haujakamilika. Ruhusa ya sasa ya uovu imeundwa kama uzoefu wa kujifunza ambao hautasahaulika kamwe. Mpango uliokamilika wa Mungu utabariki kila mwanamume, mwanamke, na mtoto ambaye amewahi kuishi. “Kusudi langu litathibitika, nami nitatimiza mapenzi yangu yote” (Isaya 46:10, NAS). Haijalishi jinsi shughuli za Mungu kwa

wanadamu zinavyoweza kuonekana kuwa za ajabu au za kubahatisha — Mpango Wake usiobadilika unaendelea mbele kwa kasi!

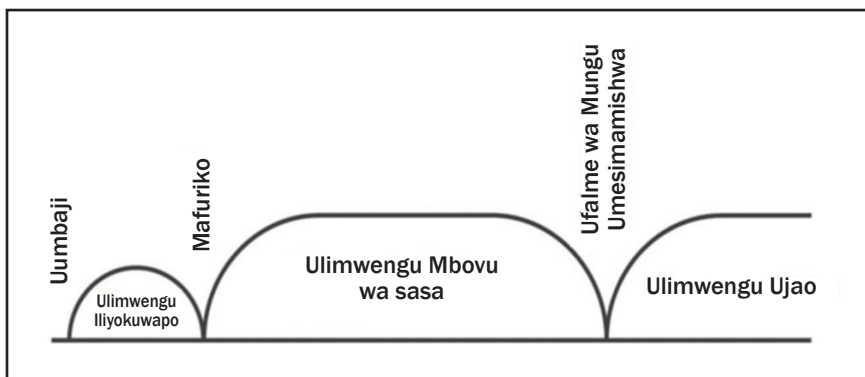
Vipindi Vitatu Vizuri vya Wakati

Ingawa sehemu kubwa ya ulimwengu inapapasa gizani na kukata tamaa kwa ajili ya wakati ujao, watu wa Mungu wanayo “taa” ya Biblia inayoangaza njia yao mbele (Zaburi 119:105). Kwa nuru ya Maandiko, tunaweza kuona kusihi la Mbunifu Mkuu likisonga mbele kutoka zamani, hadi sasa, na kuingia katika wakati ujao mzuri ajabu wa mwanadamu. Mitume Petro na Paulo wanabainisha enzi tatu kuu za wakati — kila moja ikiitwa “ulimwengu.”

Katika Biblia, enzi ya kwanza kutoka Uumbaji hadi Gharika inaitwa, “Ulimwengu Uliokuwepo Wakati Ule.” Ilikuwa chini ya usimamizi wa malaika (2 Petro 3:6, Waebrania 2:5).

Enzi ya pili, kuanzia Gharika hadi kusimamishwa kwa Ufalme wa Mungu, iko chini ya udhibiti wenye mipaka wa Shetani, “mkuu wa ulimwengu huu.” Unaitwa “Dunia hii Mbovu ya Sasa” (2 Petro 3:7, Wagalatia 1:4).

Enzi ya tatu ni kuwa “ulimwengu usio na mwisho” chini ya usimamizi wa kimungu, Ufalme wa Mungu (Isaya 45:17). Unaitwa “Ulimwengu Ujao” — “ambao hukaa haki” (Waebrania 2:5, 2 Petro 3:13).

Ulimwengu wa pili na wa tatu ni tofauti sana moja toka kwa nyingine. Enzi ya pili ya wakati inaitwa “Ulimwengu Mbovu wa Sasa,” si kwa sababu hakuna wema ndani yake, lakini kwa sababu uovu unatawala. Shetani ndiye “mungu wa ulimwengu huu” (2 Wakorintho 4:4). “Sasa twawaita wenye kiburi ndio wenye furaha; naam, watendao maovu wamesimama imara; naam, hao wamjaribu Mungu huokolewa” (Malaki 3:15). Katika “Ulimwengu Ujao Ambao Unakaa Uadilifu,” Yesu atakuwa mtawala na kinyume chake kitakuwa kweli. Kisha “waadilifu [watasitawi]” (Zaburi 72:7), na “watenda mabaya watakatiliwa mbali” (Zaburi 37:9). Hata hivyo, kuondolewa kwa uovu kutakuwa hatua kwa hatua, na kuhitaji miaka elfu ya kwanza.

Shetani, Mtawala wa Ulimwengu Mwovu wa Sasa

Kwa sababu Shetani ndiye “mungu wa ulimwengu huu,” amepofusha akili za watu wengi (2 Wakorintho 4:4). Yesu alisema waziwazi, “Ufalme wangu si wa ulimwengu huu” (Yohana 18:36). Kwa hakika, aliwafundisha wanafunzi wake kuomba kwa ajili ya wakati ujao: “Ufalme wako uje. Mapenzi yako yafanyike duniani kama huko mbinguni” (Mathayo 6:10).

Kwa nini Ufalme wa Mungu unaonekana kuahirishwa? Sababu moja ni ku-ruhusu wakati wa kusitawisha na kuwajaribu wafuasi wa Yesu (Waefeso 2:2, 6:12, 13), ambao watakuwa warithi pamoja na Kristo wakiwa wafalme na makuhani katika Ufalme wa Mungu (Ufunuo 5:10). Wakati kundi hili la wateule litakapokamilika, Shetani atafungwa (Ufunuo 20:1-3). Mpito kutoka kwa ufalme wa ulimwengu huu hadi ufalme wa Bwana wetu utakuwa wakati wa jumla wa shida kabla ya amani (Ufunuo 11: 15-18, Marko 3: 23-27).

Dunia Tatu — Dunia Moja

Ingawa Maandiko yanazungumza juu ya “ulimwengu” au vipindi vitatu, haya yote yanatukia katika dunia yetu moja halisi. “Dunia inadumu milele” (Mhubiri 1:4). Kwa nini basi, Petro anazungumza kuhusu “mbingu na dunia” kuharibiwa kwa “moto” na “joto” (2 Petro 3:7, 10).

Petro hasemi juu ya moto halisi unaowaka tatika anga na dunia halisi. Anarejelea mamlaka za kiroho zinazotawala, serikali za wanadamu, na mipango ya kijamii inayoharibiwa. Wakati “ulimwengu” wa kwanza ulipoangamia kwa Gharika, dunia bado ilibaki (2 Petro 3:6). Ilikuwa ni jamii mbaya iliyoharibiwa. “Mbingu” za sasa za utawala wa Shetani zitachukua nafasi ya “mbingu mpya,” utawala wa kiroho wa Kristo. Baada ya ufalme wa Shetani kuharibiwa katika “Siku ya BWANA” (Malaki 4:1, 5) utaratibu wa kale wa jamii utachukuliwa mahali na Ufalme wa Mungu wenye haki, upendo, na amani duniani.

Mtume Paulo alipewa maono — kiakili au kimwili, hakuweza kujua kwa sababu mambo yalikuwa halisi sana kwake. ‘Alinyakuliwa mpaka mbingu ya tatu’ ambamo aliona utawala wa ajabu wa Ufalme wa Kristo (2 Wakorintho 12:2-4). Vivyo hivyo, Mtume Yohana aliona katika njozi ya mfano Ufalme wa Kristo kuwa “mbingu mpya na dunia mpya” (Ufunuo 21:1, 2). Mamlaka mpya inayotawala inawakilishwa kama “Yerusalemu Mpya.” Ukarabati wa jamii utakuwa wa ajabu! “Mauti hayatakuwapo tena, wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu hayatakuwapo tena; kwa kuwa mambo ya kwanza yamekwisha kupita” (Ufunuo 21:4).

Zama Ndani ya Ulimwengu

Ingawa ulimwengu wa kwanza haukugawanywa, ulimwengu wa enzi ya pili na ya tatu umegawanyika. Tangu Adamu alipoanguka hadi Gharika, Mungu aliruhusu mwanadamu afuate mwenendo wake mbaya ulioshuka ili apate kikamili matokeo ya dhambi na kutotii. Mawazo ya mwanadamu yalikuwa tu “mabaya sikuzote” (Mwanzo 6:5). Hata hivyo, kwa neema Mungu aliingilia kati Gharika ili kuzuia uharibifu zaidi. Mungu ana mpango wa kurejesha ambao hatimaye “utaokoa kile kilichopotea” (Luka 19:10), na kugeuza moyo wa mwanadamu kwenye haki. Baada ya Gharika, hatua nyingine katika Mpango wa Mungu ilifunuliwa.

Ulimwengu Mwovu wa Sasa — Enzi Tatu

Ulimwengu Mwovu wa Sasa (“Ulimwengu Uliopo Sasa”) una nyakati tatu, kila moja ikisonga mbele hadi kuondoa uovu.

Enzi ya Uzalendo ni ya kwanza kati ya enzi hizi tatu. Katika kipindi hicho, Mungu alishughulika na Mababa wa Imani pekee — kama vile Nuhu, Ibrahimu, Isaka na Yakobo (Waebrania 11).

Enzi ya Kiyahudi ni kipindi cha pili ndani ya “Ulimwengu Uliopo Sasa.” Wakati huo ulianza wakati Yakobo alipokufa, akiwaacha wazao wake kama “kabila kumi na mbili za Israeli,” ambao Mungu alitenganisha na mataifa mengine kwa kusudi fulani (Mwanzo 49:28). Baada ya kutoka kwao Misri, Mungu alifanya agano na Israeli, akiwapa sheria yake na baraka zake maalum. Aliwapa Hema la Kukutania na baadaye Hekalu, ambamo dhabihu zilitolewa ambazo ziliwakilisha dhabihu ya Kristo.

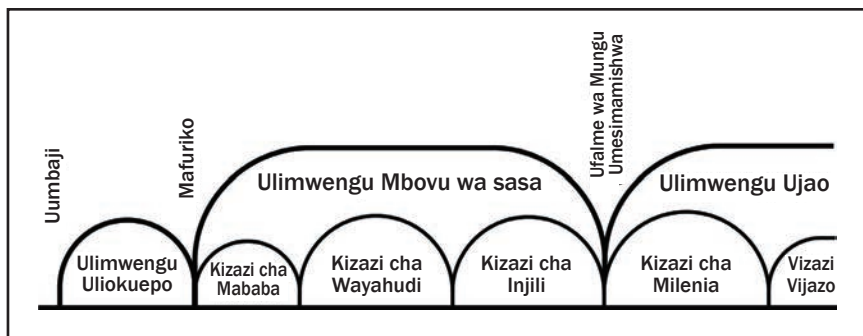
Mwishoni mwa Enzi hii ya Kiyahudi, Mungu alimtuma Mwanawe Yesu kwa Israeli. “Sikutumwa ila kwa kondoo waliopotea wa nyumba ya Israeli” (Mathayo 15:24). Hata hivyo, ni mabaki machache tu waliomkubali Yesu. Wakiwa taifa, Israeli walimkataa. Siku tano kabla ya kusulubiwa kwake, upendeo wa taifa wa Israeli uliisha wakati Yesu aliposema, “Tazama, nyumba yenu mmeachiwa hali ya ukiwa” (Mathayo 23:38).

Enzi ya Injili, au Enzi ya Kikristo, ni enzi ya tatu. Ilianza wakati wa kifo cha Yesu, ambacho kilifungua njia ya wokovu kwa mataifa yote, kwa dhabihu ya “fidia” ya Kristo (1 Timotheo 2:6, 2 Timotheo 1:10). Ujumbe wa Injili sasa umekuwepo kwa karibu karne ishirini — umechapishwa katika takriban kila lugha duniani. Kusudi katika Enzi hii, hata hivyo, halikuwa kuugeuza ulimwengu, bali kukusanya kutoka humo “kundi dogo” ili wawe warithi pamoja na Kristo katika Ufalme wake (Luka 12:32). Kutoka mbinguni, watatawala pamoja na Kristo kama “wafalme na makuhani” juu ya dunia, ili kubariki ulimwengu wote uliosalia katika Enzi inayofuata (Ufunuo 5:10, 20:6).

Yesu, Mtawala wa Ulimwengu Ujao

Katika “Ulimwengu Ujao,” ni miaka elfu ya kwanza tu (Enzi ya Milenia) ndiyo imefafanuliwa katika Biblia. Maandiko yanaitaja Enzi hii kuwa “Nyakati za Kurudishwa” (yaani, wakati wa kurejeshwa kwa kile kilichopotea). Inazinduliwa katika wakati wa mpito unaoanza na ujio wa pili wa Kristo (Matendo 3:21).

Katika mapambazuko ya Enzi hii ya Milenia, Shetani atafungwa (Ufunuo 20:1-3). Uovu utapungua, na uadilifu utatawala. Wakati huu WANADAMU WOTE wataamshwa hatua kwa hatua kutoka katika usingizi wa kifo. Kila msaada watapeleka na “kundi dogo” la mbinguni ili kubadilisha tabia zao ziwe za wana wa Mungu wenye upendo na watiifu. Wataelekezwa, wataongozwa, na kutiwa adabu kwa mkono wa upendo kama inavyohitajika kwa ukarabati wao. Wale wanaobadili tabia zao na kufaulu mtihamu wa mwisho watapokea uzima wa milele duniani (Ufunuo 20:7-9). Yatakuwa maisha ya furaha na baraka zisizo na mwisho (Isaya 25:6-8). Ni matarajio makubwa kama nini!

Katika “Enzi Zijazo” machozi yote yatakuwa yamefutwa. Kisha, na hata milele baadaye, “hakutakuwa na kifo tena, wala maombolezo, wala kilio” (Ufunuo 21:1-4). Ufalme wa Mungu duniani hatimaye utasimamishwa kikamili! Sala ya Bwana wetu Yesu kwa ajili ya mapenzi ya Baba “yatendeke duniani kama huko mbinguni” (Mathayo 6:10) ndipo itajibiwa kikamilifu!

“Kugawanya kwa Haki Neno la Kweli”

Hakuna hata moja ya vipindi hivi kuu vya wakati ni ndefu au fupi sana! Ni kama viungo katika mnyororo, kila kimoja kikiwa na sehemu yake ya kukamilisha, na ni muhimu kwa maendeleo kamili ya Mpango wa Mungu. Ikiwa tutazingatia sehemu tu ya Mpango wa Mbunifu Mkuu, inaweza kuonekana kama kuchanganyikiwa na kushindwa. Lakini mpango wa Mungu unaendelea, hatua kwa hatua unajitokeza kutoka kizazi hadi kizazi. Hekima na nguvu za Mungu zina uwezo usio na kikomo kutimiza mapenzi yake.

Ili kuuelewa Mpango wa Mungu kwa njia ifaayo, tunapaswa kuwa “tukigawanya ipasavyo neno la kweli” (2 Timotheo 2:15) tunapojifunza Biblia. Kile ambacho ni kweli kwa kizazi kimoja huenda si kweli kwa kingine. Kwa mfanano, kwa sasa hatuwezi kusema kwamba dunia “imejaa maarifa ya BWANA, kama vile maji yaifunikavyo bahari” (Isaya 11:9). Wala hatuwezi kusema sasa kwamba kila mtu anamjua Mungu (Yeremia 31:34). Ahadi hizi ni za Enzi ya Milenia — na zaidi.

Kosa la kawaida kwa karne nyingi limekuwa kwamba sasa ni Enzi ya Ufalme wa Mungu duniani. Wazo hilo liko mbali na ukweli! Serikali za ulimwengu huu zinaungwa mkono na ukandamizi, dhuluma na udanganyifu. Shetani bado ni “mkuu wa ulimwengu huu.” Watu wa Mungu bado wanakesha na kusali kwa ajili ya Ufalme wa Mungu wakati mapenzi Yake ‘yatakapofanywa duniani, kama huko mbinguni.

“Fikiria kidogo kumbukumbu ambayo haishindwi kamwe; juu ya hukumu ambayo haikosei kamwe; juu ya hekima inayopanga umilele bila uwezekano wa kushindwa, na nyakati zinazopanga kwa usahihi usio na makosa kwa nyakati zijazo; uwezo na ustadi unaoweza kutumia hata kila kipengele kipinzani, chenye uhai au kisicho na uhai, na kuwafanya wote wafanye kazi pamoja kwa ajili ya utimilifu wa miundo Yake kuu; ya uangalifu usio na kuchoka usiokoma, wala kutafuta kitulizo kutokana na mahangaiko ya nguvu ya utawala wa ulimwengu wote. jicho halilali kamwe, ambaye sikio lake huwa wazi siku zote, na ambaye daima anatambua mahitaji yote, na mwenye bidii katika mambo yote, ya nyanja zake pana.”

Somo 5

“Siri” Iliyofichwa Kwa Muda Mrefu Sasa Imefichuliwa!

“Siri hiyo iliyofichwa tangu zamani zote na tangu vizazi, bali sasa imedhihirishwa kwa watakatifu wake” (Wakolosai 1:26).

Ingawa uovu umetawala wanadamu kwa sababu ya dhambi, Mungu pia ameahidi Mkombozi atakayewarudishia wanadamu uhai na furaha. Lakini, ingawa Mungu alitoa dalili nyingi kwa Mpango Wake, zilibakia kuwa gizani na siri kwa maelfu ya miaka.

Wakati Adamu na Hawa walipotupwa nje ya bustani ya Edeni, Mungu aliahidi kwamba uzao wa mwanamke (kwa kutamausha) “ungeponda” kichwa

cha nyoka (Mwanzo 3:15). Karibu miaka elfu mbili ilipita bila ushahidi wa utimilifu wowote. Kisha Mungu akamwita Ibrahimu na kumwahidi, “Katika uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa” (Mwanzo 22:17, 18). Lakini Isaka mrithi wa Abrahamu alikufa — na kisha mwana wa Isaka Yakobo akafa. Hata hivyo, baada ya kifo cha Yakobo, wazao wake, “kabila kumi na mbili za Israeli,” waliitwa kuwa watu “watakatifu” na “waliochaguliwa,” “juu ya mataifa yote yaliyo juu ya nchi” (Mwanzo 49:28, Kumbukumbu la Torati 14:2, 1 Mambo ya Nyakati 16:16, 17).

Vidokezo vya Siri

Baada ya kutumika wakiwa watumwa katika Misri, Israeli hatimaye ilikombolewa na kiongozi wao mkuu na mpaji-sheria, Musa. Kisha kidokezo kingine kuhusu siri hiyo ilitolewa — kwamba Mungu angeinua kutoka kwa Israeli “Nabii” maalum, kama Musa (Kumbukumbu la Torati 18:15, Matendo 3:22). Lakini Musa, mtumishi wa BWANA, akafa. Kisha Yoshua — ambaye jina lake linamaanisha “Mwokozi” — aliteka Nchi iliyoahidiwa kwa agano (Kumbukumbu la Torati 34:4, 5). Lakini Yoshua alikufa na taifa hilo halikupata umaarufu mpaka wakati wa utawala wa Mfalme Daudi na Mfalme Sulemani. Cha kusikitisha ni kwamba taifa hilo liligawanyika vipande viwili, na kufuatiwa na uvamizi mbalimbali kutoka kwa mataifa ya kigeni wakidai kodi. Hatimaye, Babeli iliharibu Yerusalemu na Hekalu. Haya baadaye yalijengwa upya, lakini nchi ilibaki chini ya Uajemi, Ugiriki — na mwishowe Roma.

Karibu na wakati wa Yesu, watu wote walikuwa katika “tarajio” (Luka 3:15) la Mfalme Masihi ambaye angewabariki. Israeli hatimaye wangekuwa “nuru kwa Mataifa” na kuta zao zingeitwa “Wokovu” (Isaya 42:6, 60:18).

Ole wao, walipuuza unabii mwingine na vipengele vingine vya Sheria ambavyo “vilikuwa vimeshuhudia mateso ya Kristo, na utukufu utakaofuata” (1 Petro 1:11). Ukombozi na baraka zingekuja tu baada ya “Mwana-Kondoo wa Mungu” kuchinjwa na dhabihu za Siku ya Upatanisho kutimizwa (Yohana 1:29). Yesu alipokufa, hata wafuasi wake walichanganyikiwa. “Tulitumaini kwamba yeye ndiye angewakomboa Israeli” (Luka 24:21). Matumaini yao yalikuwa sahihi, lakini “nyakati [na] majira” hazikuwa zimefikia kueleweka (Matendo 1:6, 7).

Kuelewa Baada ya Pentekoste

Yesu alikuwa amewafundisha wanafunzi wake kwa mifano, akisema “mambo ambayo yamefichwa tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu” (Mathayo 13:35). Ukweli ulifunikiwa kwa sehemu na mifano hii kwa sababu Wanafunzi wake bado hawakuweza kuvumilia Ukweli kamili. Lakini Yesu aliwaahidi kwamba Roho Takatifu “angewafundisha yote, na kuwakumbusha yote niliyowaambia” (Yohana 16:26, 16:12, 13). Nuru hii kuu ilikuja siku ya Pentekoste.

Katika miaka iliyofuata Pentekoste sehemu ya siri ilionekana zaidi — kwamba sio Wayahudi tu, bali pia Wamataifa wangeitwa kuwa sehemu ya Bibi-arusi wa Kristo. Mtume Yakobo alizungumza juu ya wito huu kutoka kwa watu wa mataifa:

“Simeoni [Petro] ameeleza jinsi Mungu hapo kwanza alivyowatazama Mataifa ili kujitwalia watu kwa jina lake [bibi-arusi]. baada ya watu hawa kuondolewa katika mataifa] nitarudi, nami nitaijenga tena hema ya Daudi [utawala wa kidunia] iliyoanguka, nami nitayajenga tena magofu yake, na kuyasimamisha (Matendo 15:14-16).

Baada ya mabaki kuchaguliwa kutoka kwa Israeli, Mungu angechagua kwanza “watu” maalum kutoka kwa Mataifa ili kukamilisha Bibi-arusi wake wa mbinguni — na kisha angerudisha Israeli na kusimamisha Ufalme Wake ulioahidiwa duniani.

Siri Iliyofichwa Yafafanuliwa

Lakini mtume Paulo ndiye aliyelitambulisha kwa uwazi “siri hiyo”. “Siri ile iliyofichwa tangu zamani zote na tangu vizazi, bali sasa imefunuliwa kwa watakatifu wake; ambao Mungu alitaka kuwajulisha jinsi ulivyo utajiri wa utukufu wa siri hii kati ya Mataifa, nao ni Kristo ndani yenu, mtakatifu. tumaini la utukufu” (Wakolosai 1:26-27).

“Kristo ndani yenu, tumaini la utukufu.” Hilo ndilo fumbo — kwamba Kristo angekusanya kwanza kundi la wateule kutawala pamoja naye, kabla ya kusimamisha Ufalme wake.

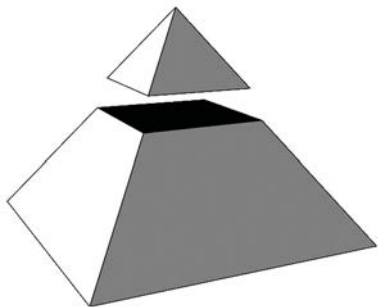
Neno “Kristo” linamaanisha “mpakwa mafuta.” Yesu alipakwa mafuta kwa Roho Takatifu wakati wa ubatizo wake, na Wakristo waliojitolea wanapokea upako huo huo. “Upako mliupokea kwake unakaa ndani yenu” (1 Yohana 2:27, 2 Wakorintho 1:21).

Upako katika Agano la Kale ulitumika kuweka wafalme na makuhani (Mambo ya Walawi 6:20, 2 Samweli 5:3). Kanisa la kweli linapaswa kuwa “wafalme na makuhani” pia. Watatawala pamoja na Kristo, na kurudisha ulimwengu kwa Mungu (Ufunuo 1:6, 5:10). Hivyo Kanisa ni “ukuhani wa kifalme” (1 Petro 2:9). Upako wanaopokea ili kuwatayarisha kwa ajili ya huduma hii si kwa mafuta halisi, kama katika Agano la Kale, bali kwa Roho wa Mungu, kama kwa Bwana wetu Yesu.

Wapakwa Mafuta Wanajumuisha Viungo Vingi

Mtume Paulo anafafanua zaidi “Siri” — kwamba mpakwa mafuta, Kristo, anajumuisha viungo vingi. “Basi ninyi mmekuwa mwili wa Kristo, na viungo kila kimoja peke yake” (1 Wakorintho 12:27). “Kwa maana sisi tu viungo vya mwili wake, nyama yake na mifupa yake. Siri hii ni kubwa, lakini mimi nanena habari za Kristo na kanisa” (Waefeso 5:30-32).

Yesu ana “ukuu” (Wakolosai 1:18). Yeye ndiye Kichwa cha Mwili. Yeye ndiye “uzao” ulioahidiwa ambao utabariki familia zote za dunia (Wagalatia 3:16). Lakini tunajumuishwa pamoja, kama sisi ni wa Kristo. “Kama ninyi ni wa Kristo, basi, mmekuwa uzao wa Ibrahimu, na warithi sawasawa na ahadi” (Wagalatia 3:29).

Picha nyingine ya Yesu kama Kichwa cha Kanisa ni piramidi, kwa kuwa ina “jiwe kuu la pembeni” (Waefeso 2:20). Yesu anaitwa “jiwe lililo hai,” na sisi kama “mawe yaliyo hai” “tumejengwa” kama “ukuhani mtakatifu” chini yake (1 Petro 2:4-6, NAS). Mjenzi wetu Mkuu hutumia mapigo mengi ya kufedhehesha na kazi nyingi za kung’arisha ili kuunda tabia zetu zilingane na za Yesu.

Siri — kwamba Mungu hatainua Mwokozi kwa ajili ya ulimwengu tu, bali Mkombozi aliyejumuisha washiriki wengi — ilifichwa katika mifano, mafumbo, na maneno ya giza. Hata Wakristo wengi hawaelewi kabisa Fumbo hili. Kusudi la “mwito wetu mkuu” ni zaidi ya kujibariki sisi wenyewe-ni “kubariki jamaa zote za dunia” kama sehemu ya Mzao wa Ibrahimu.

Mtume Paulo alieleza kwamba Ibrahimu alikuwa mfano wa Yehova, Sara mfano wa agano la ahadi, na Isaka mfano wa Kristo (kichwa na mwili). Kisha akaongeza: “Sisi, ndugu, kama Isaka, tu watoto wa ahadi” (Wagalatia 4:2228). Lakini ni “viumbe wapya” tu — na hakuna hata mmoja wa “wakuu wa ulimwengu huu” — anayeweza kuelewa Fumbo hili!

“Lakini twanena hekima ya Mungu katika siri, ile hekima iliyofichwa, ambayo Mungu aliazimu tangu milele kwa utukufu wetu; ambayo wakuu wa dunia hii hawajui hata mmoja; ya utukufu” (1 Wakorintho 2:7, 8).

Kwa kweli, ilikuwa ni lazima kuficha siri hiyo. Vinginevyo Yesu — thamani ya ukombozi wetu — hangesulubishwa kamwe. Pia, majaribu na mateso ya wafuasi wa Yesu yasingewezekana ikiwa ulimwengu ungejua wao ni nani hasa (1 Yohana 3:1). Ilikuwa ni siri kwa ulimwengu kwa nini Yesu alijiruhusu kuuawa badala ya kukubali ufalme. Ilikuwa ni siri kwa nini Mitume na wenzao waliacha biashara zao na starehe za kidunia ili kuhubiri Injili. Kwa hakika, ndiyo maana wote wanaofuata nyayo za Bwana wanaitwa “wapumbavu kwa ajili ya Kristo” (1 Wakorintho 4:10).

Mpango wa Mungu hautakuwa Siri Daima!

Mapambazuko ya Enzi ya Milenia huleta nuru kamili. “Jua la Haki,” linalochomoza na “uponyaji katika mbawa [zake],” litaondoa giza (Malaki 4:2).

Uumbaji wote unatumaini, unangojea kitu — lakini hawajui ni nini. Kwa kweli wanangojea kukamilika kwa Fumbo. “Kwa maana viumbe vyote pia vinatazamia kwa shauku kufunuliwa kwa wana wa Mungu” (Warumi 8:19, Wakolosai 3:4).

Mungu atakapomaliza kumwaga roho yake juu ya “watumishi na wajakazi” wake wapendwa, ndipo ataimwaga juu ya “wote wenye mwili” (Yoeli 2:28). Kisha, “wote wenye mwili watauona wokovu wa Mungu” (Luka 3:5-6). Mwishoni mwa Enzi ya Kikristo, wakati wa kupigwa kwa tarumbeta (ya ishara), sifa za siri za Mpango wa Mungu zitajulikana na “siri ya Mungu” — Kanisa la Kikristo — kiini cha Mpango huo — “imekamilika” (Ufunuo 10:7). Ndipo makusudi yote matukufu ya Mungu yataonekana waziwazi na wote.

Hatimaye, ulimwengu hautaona tena “kundi dogo” la Wakristo kuwa wazimu au wapumbavu. Watafurahi katika utukufu wa “Bibi-arusi” na baraka za uzima zitakazotiririka kwa ulimwengu wakati “Roho na bibi-arusi watakaoposema, Njoo” (Ufunuo 22:17).

Somo 6

Lengo la Kurudi kwa Bwana Wetu ni Kurejesha

*“Naye atatuma Yesu Kristo aliyehubiriwa kwenu tangu zamani;
ambaye mbingu lazima zimpokee hata zile nyakati za kufanywa upya
vitu vyote, ambazo Mungu alisema kwa kinywa cha manabii wake
watakatifu tangu zamani za kale” (Matendo 3:20-21).*

Maandiko yanafundisha waziwazi kusudi la kurudi kwa Yesu, pamoja na namna na wakati wa kurudi kwake. Yesu alisema, “Tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari” (Mathayo 28:20, NAS). Lakini pia alisema, “Nikienda nitakuja tena” (Yohana 14:3). Hakika Yesu amekuwa na Kanisa katika Enzi yote, akiwaongoza, akiwafariji, na kuwachangamsha watakatifu wake kwa roho yake na kwa Neno lake. Lakini pia aliahidi kurudi kwa kibinafsi.

Wengine wanafikiri kwamba kurudi kwa Yesu kulirejelea kushuka kwa Roho Takatifu siku ya Pentekoste. Wengine wanafikiri alikuwa akizungumza kuhusu kuharibiwa kwa Yerusalemu. Lakini miaka 60 baada ya Pentekoste na miaka 26 baada ya Yerusalemu kuharibiwa, Yesu aliahidi tukio hilo kuwa bado lingetokea. “Tazama, naja upesi,” ambapo Mtume Yohana alijibu, “Hata hivyo, njoo, Bwana Yesu” (Ufunuo 22:12, 20).

Uongofu wa Ulimwengu katika Milenia

Wengine wanatarajia kurudi halisi kwa Bwana — lakini kwa umbali sana — wakidhani Kanisa lazima kwanza libadilishe ulimwengu. Wengine wanaamini kwamba kila wakati mwenye dhambi anapoongoka, hiyo ni sehemu ya kuja kwa Kristo. Kisha, wakati ulimwengu wote utakapoongoka, Yesu atakuwa amekuja kikamilifu.

Hata hivyo, Maandiko mengi yanaonyesha kwamba wakati wa kuja kwa pili kwa Bwana wetu ulimwengu utakuwa mbali sana na kugeuzwa kuwa wa Mungu. Katika Luka 21:27-35 Yesu, akizungumzia kurudi kwake na Ufalme ujao, anasema “Jihadharini nafsi zenu isije ikawajia siku ile kwa ghafla; kama mtego unasavyo (wale wasiojihadhri) wakaao juu ya uso wa dunia yote.” Katika 2 Timotheo 3:1-4 Mtume Paulo anatuambia, “Siku za mwisho ... watu watakuwa ... wapenda anasa kuliko kumpenda Mungu.” Ufunuo 1:7 inasema kwamba wakati wa kurudi kwa Kristo, “kabila zote za dunia zitaomboleza kwa ajili yake.”

Ni wazi kwamba ulimwengu haubadilishwi Kristo atakaporudi. Kinyume chake, Maandiko yanafundisha kwamba Kristo anakuja kabla ya kuongoka kwa ulimwengu, kwa kusudi la kuugeuza ulimwengu! Kanisa linajaribiwa sasa ili kushiriki pamoja na Yesu katika kubariki ulimwengu baadaye katika Ufalme Wake ulioahidiwa. “Waliishi na kutawala pamoja na Kristo miaka elfu” (Ufunuo 20:4, 3:21).

Injili Yatuma Kama Ushahidi kwa Mataifa

Wale wanaotarajia ulimwengu kugeuzwa kwanza, wananukuu Mathayo 24:14, “Injili hii ya ufalme itahubiriwa katika ulimwengu wote, kuwa ushuhuda kwa mataifa yote; hapo ndipo ule mwisho utakapokuja. Lakini “shahidi” kwa ulimwengu hauhakikishi uongofu wa ulimwengu. Biblia ilifikia “mataifa yote” ya dunia katika miaka ya 1800, lakini ulimwengu haujaongoka. Mtume Yakobo anatuambia (Matendo 15:14) kwamba kazi ya Enzi ya sasa ni wito wa tabaka la Kanisa, “watu kwa jina lake.” Baadaye kutakuja uongofu wa ulimwengu katika Enzi inayofuata.

Pingamizi lingine lataja Zaburi 110:1, “Keti mkono wangu wa kuume, hata niwawekapo adui zako chini ya miguu yako,” kana kwamba Yesu ameketi juu ya kiti fulani cha ufalme mbinguni akingojea mpaka maadui wote watiishwe kwa ajili yake. Bado mistari ya 2 hadi 7 inaonyesha wazi Bwana wetu Yesu akifanya kazi katika kuwatiisha adui zake. Mahali pake kwenye mkono wa kuume wa Mungu huashiria mamlaka ambayo Mungu amempa “kutii-sha vitu vyote chini yake” (Wafilipi 3:21). Kama vile rais au waziri mkuu anaweza kuwa na “mtu wa mkono wa kuume” wa kumfanyia kazi, ndivyo Yesu yuko kwenye “mkono wa kuume” wa Mungu. Yeye “ameketi mkono

wa kuume wa uweza” wakati wa kuja kwake (Mathayo 26:64), na atabaki pale wakati wa Enzi ya Milenia — na hata milele.

Kusudi la Majilio ya Kwanza na ya Pili

Ujio wa kwanza na wa pili wa Yesu ni sehemu ya Mpango mmoja. Kusudi la ujio wa kwanza lilikuwa kutoa “fidia” ya kukomboa ulimwengu (1 Timotheo 2:6). Kusudi la ujio wa pili ni kuinua na kurejesha ulimwengu ulio-kombolewa na fidia hiyo. Muda mrefu kati ya majilio hayo mawili, ambapo Shetani ameruhusiwa kuendelea na utawala wake, umetumika kuwajaribu na kuthibitisha tabaka la “Bibi-arusi” wateule. Kazi hiyo itakapokamilika, uvutano wa Shetani utaondolewa, na Yesu, pamoja na bibi-arusi wake, watawapa uhai familia zote za dunia.

Mara gharama ya ukombozi ilipokwisha kulipwa, urejesho wa ulimwengu ungeweza kuanza mara moja, kama Mitume walivyotarajia mwanzoni (Matendo 1:6). Hata hivyo, utawala wa Kristo umetenganishwa na mateso yake kwa karne hizi ishirini ili kuandaa Kanisa lake kutawala pamoja naye katika Ufalme wake.

Ikiwa Mungu hangepanga mwito huu maalum kwa watakatifu wake, basi ujio wa kwanza wa Yesu usingetokea ulipotokea, bali ungekuja kwa wakati ulioamriwa kwa ajili ya ujio wa pili. Mungu alipanga miaka 6,000 kwa kuruhusu uovu, na milenia ya saba kwa ajili ya utakaso na urejesho. Kipindi kati ya fidia kwa ajili ya wote na baraka ya wote kimekuwa cha kutosha kwa ajili ya kuchagua “warithi” wa kutawala pamoja na Kristo katika kubariki ulimwengu.

Hivyo, Yesu alipopaa mbinguni, aliondoka duniani “mpaka nyakati za kufanywa upya vitu vyote” (Matendo 3:21). Mbali na kuongoka Yesu atakaporudi, mataifa “yana hasira” (Ufunuo 11:18). Hii haimaanishi kwamba Mungu ameshindwa kuugeuza ulimwengu; ina maana Mungu bado hajajaribu kuugeuza ulimwengu. Atakapofanya hivyo, wakati wa Milenia, ulimwengu kwa hakika utaongoka. “Neno langu ... halitanirudia bure ... litatimiza mapenzi yangu” (Isaya 55:11).

Baadhi ya makanisa yanafikiri kwamba Mungu hatafanya chochote zaidi ya kuchagua Kanisa Lake, lakini kuliita Kanisa ni hatua ya kwanza tu katika kurudisha ulimwengu. Maandiko yanatuambia kwamba Kanisa litatawala pamoja na Kristo ili kubariki mataifa yote (Ufunuo 3:21, Danieli 7:27, Mwanzo 22:18, Wagalatia 3:8, 29).

Uchaguzi na Neema ya Bure

Kwa karne nyingi Wakristo waligawanyika katika mada ya Uchaguzi na Neema ya Bure. Kwa kweli, yote mawili yanafundishwa katika Maandiko, kwa hiyo, yote mawili yanapaswa kuwa ya kweli, lakini hayawezi kupa-

tanishwa kwa njia yoyote isipokuwa kwa “kugawanya kwa usahihi neno la kweli” (2 Timotheo 2:15). Kwa ufahamu sahihi wa Mpango wa Mungu wa Zama na utendaji wake kupitia nyakati, tunaweza kupatanisha mafundisho haya mawili. Uchaguzi unahusu Enzi zilizopita na za sasa. Neema ya Bila malipo inatumika kwa Milenia.

Uchaguzi sio wa kiholela au wa bahati mbaya. Uteuzi wa Mungu, au uchaguzi, unategemea kufaa kwake na kubadilika kwa makusudi yake. Ibrahimu alichaguliwa, au aliteuliwa, kwa sababu alikuwa mtu wa imani. Mungu aliamua kwamba kupitia ukoo wake, “jamaa zote za dunia” zingebarikiwa (Mwanzo 12:2, 3). Neema hiyo ilipitishwa kwa Isaka na kwa Yakobo na kisha kwa taifa la Israeli. “Ninyi peke yenu ndio niliowajua katika jamaa zote za dunia” (Amosi 3:2).

Uchaguzi huu ulikuwa na marupurupu mengi, lakini pia ulikuwa na majukumu. Waisraeli walikombolewa kutoka Misri, walilindwa dhidi ya adui zao, miujiza ilifanywa kwa niaba yao, na walipewa Sheria kutoka mbinguni. Pia waliadhibiwa kwa ukame na njaa na mateka na maadui zao walipokuwa waasi. Yesu alipokuja, baraka za Injili zilikuwa zao pekee mwanzoni (Mathayo 15:24).

Kwa sababu ya kukataa kwao baraka walizopewa, walitupwa mbali na kibali cha Mungu na Injili ikaenea kwa Mataifa. Hata hivyo, ujumbe huo haujaenea kwa usawa kwa mataifa yote ya dunia. Ingawa Injili ni bure kwa wote wanaoisikia, baadhi ya sehemu za dunia zinaonekana kuwa zimependelewa zaidi kuliko zingine. Sasa wakati wa mwisho wa Enzi hii, Injili inawafikia watu wenye njaa ya ukweli kila mahali.

Katika kizazi kijacho itakuwa tofauti. Neema ya Mungu itatolewa bure kwa kila mtu. Kila mwanamume, mwanamke, na mtoto duniani atapewa fursa ya kupata uzima wa milele. Hata wafu wa nyakati zilizopita watafufuliwa ili wasikie wito huo. “Wote waliomo makaburini wataisikia sauti yake, nao watatoka” (Yohana 5:28, 29, Isaya 35:10). Ahadi ambayo Mungu alitoa katika Edeni, kwamba uzao wa mwanamke “utaponda” (kuponda) kichwa cha nyoka, itatimizwa na Kristo na Kanisa lake. “Mungu wa amani atamseta Shetani chini ya miguu yenu upesi” (Warumi 16:20, Mwanzo 3:15). Sasa watu wanaugua, wakingojea siku bora, lakini hawatambui wanachotafuta. Paulo anaeleza, “Hamu kubwa ya uumbaji inangoja kwa shauku kufunuliwa kwa wana wa Mungu” (Warumi 8:22, 19, NAS).

Wakati Kanisa, tabaka la bibi-arusi, litakapokuwa limekuzwa kikamilifu na kukamilika, litainuliwa pamoja na Kristo (2 Wakorintho 11:2, Ufunuo 19:7 21:9). Kisha, wakiwa Adamu na Hawa wa pili, Yesu na Bibi-arusi wake, kupitia Roho Takatifu, watatoa uhai ulimwenguni mwote. “Aliye na kiu na aje. Na yeyote anayetaka, na ayatwae maji ya uzima bure” (Ufunuo 22:17).

Kuhesabiwa Haki kwa Imani katika Yesu

Population Reference Bureau inakadiria zaidi ya wanadamu bilioni 100 wameishi katika dunia hii. Ni karibu theluthi moja tu ya idadi ya watu wa leo wanaodai kuwa Wakristo — na wachache zaidi katika karne zilizopita. Hii ina maana kwamba wengi wamekufa bila kumwamini Yesu. Je, wamepotea milele? Kila Mkristo anayefikiri anatamani jibu linalofaa kwa swali hili linalopatanana na tabia ya haki na upendo ya Mungu. Kuna maoni mbalimbali:

UCHAGUZI: Wengi hawajachaguliwa kuokolewa; wanaenda jehanamu ya mateso milele.

UJINGA: Bila kumwamini Yesu, mtu mwema anaweza kwenda mbinguni milele.

UKANAJI MUNGU: Hakuna maisha baada ya kifo; hakuna mtu atakayeishi tena.

Wakristo wengi wenye mioyo huruma wanaonekana kuamini kwamba hata wale wanaokufa bila kujua cho chote wataokolewa kwa njia fulani. Kwa maana ikiwa Mungu ni mwenye upendo, watu wengi wanawezaje kupotea? Lakini Maandiko yanaunganisha kwa uwazi wokovu na imani.

- "Kwa neema mmeokolewa kwa njia ya imani" (Waefeso 2:8).
- "Mwamini Bwana Yesu Kristo, nawe utaokoka" (Matendo 16:31).
- "Kila atakayeliitia jina la Bwana ataokoka" (Warumi 10:13).
- "Hakuna jina lingine litupasalo sisi kuokolewa kwalo" (Matendo 4:12).
- "Watamwaminije yeye ambaye hawakusikia habari zake?" (Warumi 10:14).

Kwa hiyo ujuzi na kukubalika kwa Kristo ni muhimu ili kufikia wokovu wa milele, na hivi ndivyo Mpango wa Mungu ulivyo. Kwa sababu Yesu alikufa kwa ajili ya Adamu na jamii yake yote, ulimwengu utafufuliwa upate uzima wakati wa Milenia, na kisha kupata ujuzi wa Kristo (1 Timotheo 2:4). Kisha kwa kufanya matengenezo na kumtii Mungu, wanaweza kupata uzima wa milele.

Dhamiri Haitoshi Kuokoa

Wengine wanaweza kusema kwamba nuru ya dhamiri inaweza kuwaokoa wale wasiomjua Kristo. Wazo hili linatokana na maelezo ya Paulo kwamba watu wa Mataifa "ni sheria kwao wenyewe" (Warumi 2:14). Hoja ya Paulo, hata hivyo, ni kwamba watu wa Mataifa wanahukumiwa na dhamiri, sio kuhesabiwa haki nayo. Watu mara nyingi huvunja hata nuru ya dhamiri zao wenyewe (Warumi 3:19, 7:18, 19).

Hata Israeli, waliokuwa na Sheria iliyoandikwa, walihukumiwa nayo badala ya kuhesabiwa haki nayo. “Kwa matendo ya sheria hakuna mwenye mwili atakayehesabiwa haki machoni pake [Mungu]” (Warumi 3:20). Ikiwa Mwisraeli alishika “sheria yote na akajikwaa katika neno moja, ana hatia ya yote” (Yakobo 2:10).

Paulo anatuonyesha kwamba ukombozi pekee unaowezekana kutoka kwa dhambi na kifo ni kwa dhabihu ya Kristo kwa niaba yetu. Uzoefu ulikuwa “umethibitisha Wayahudi na Wayunani ... wote wako chini ya dhambi. Kama ilivyoandikwa, Hakuna mwenye haki hata mmoja ... wote wamepotea” (Warumi 3:9-12). Hivyo Maandiko yanafunga kila mlango wa tumaini kumwokoza mtu, ikionyesha kwamba hakuna awezaye kuupata uzima wa milele kwa juhudi yake na kutojua ni bure vile vile.

Ikiwa ujinga ulikuwa msingi wa wokovu, basi kwa nini utumie pesa na kazi katika kazi ya umishonari? Kwa hakika itakuwa ni hisani zaidi kuwaacha watu katika ujinga ikiwa hiyo ni njia inayokubalika ya wokovu! Hapana, ujinga hauleti wokovu. Wale wanaotafuta wokovu sasa lazima waje kwa Kristo.

Kuhusu sehemu kubwa ya ulimwengu walio hai na waliokufa, wakati wao utakuwa katika Milenia. Ndipo wote watajifunza juu ya Mungu na dhabihu ambayo Yesu alitoa kwa ajili yao. Kwa kumkubali Mkombozi wao, na kutembea juu ya “njia ya utakatifu” (Isaya 35:8), basi wanaweza kupata uzima wa milele.

Watu Hawajaamuliwa Kimbele

Ukalvini unafundisha kwamba kila mtu amekwisha pangwa — ama kwa wokovu au kupotea. Je, hii inaweza kuwa kweli? Maandiko yanatuambia kwamba Injili ni “habari njema ya furaha kuu itakayokuwa kwa watu wote” (Luka 2:10). Hakika huu si ujumbe wa habari mbaya na lawama zisizoepukika kwa mabilioni ya watu. Je, Mitume walihubiri Injili bure, bila kujua kwamba jitihada zao hazingeweza kubadilisha chochote? Je, wale waliokufa wakiwa watoto wachanga na wengine wote ambao hawakuandikiwa kimbele uhai wamepotea milele? Hapana, Mungu ana njia bora zaidi.

Biblia haifundishi kwamba sasa kuna njia kadhaa za wokovu — moja kwa imani katika Yesu, moja kwa kutojua, moja kwa kuchaguliwa tangu asili. Kuna njia moja tu ya wokovu: Imani katika kifo cha Yesu kwa ajili ya dhambi zetu. “Mimi ndimi njia, na kweli, na uzima; mtu haji kwa Baba, ila kwa njia ya mimi” (Yohana 14:6, NAS).

Injili kweli ni habari njema. Kwa hakika ni kwa ajili ya “watu WOTE” (Luka 2:10). Kristo alikufa kwa ajili ya wote (1 Timotheo 2:5, 6, Waebrania 2:9,

Warumi 5:18). Faida za kifo chake zinakuja kwa ulimwengu katika Nyakati mbili za ukombozi — Enzi ya Injili ya sasa ya kuitwa kwa Kanisa, wateule “Bibi-arusi wa Kristo,” kisha Enzi ya Milenia kwa ajili ya urejesho wa salio la wanadamu. Katika Enzi hiyo, ulimwengu wote utajifunza juu ya Mungu na Mwanawe Yesu ambaye alikufa kwa ajili yao. Wale wanaotii wataishi milele.

Fidia kwa Wote

Yeyote aliye na cheche ya upendo au huruma moyoni mwake angekuwa na wasiwasi juu ya hatima ya milele ya mabilioni ya wanadamu wenzao. Mungu ndiye asili ya upendo (1 Yohana 4:8). Je, hangekuwa na wasiwasi hata zaidi? Je, hatapanga kwa ajili ya ustawi wao? Angeweza — na Yeye amefanya.

Mungu aliupenda ulimwengu hata akamtoa Mwanawe kwa ajili yao (Yohana 3:16). Hii inabishana kwa nguvu kwamba angehakikisha kila mtu amejifunza jambo hili kwa njia ya kusadikisha, ili waweze kuamini na kukubali kile ambacho amewafanyia. Hili litatimizwa katika Ufalme wa Kristo. Shetani atafungwa, wafu watafufuliwa, na Ukweli utaenea ulimwenguni pote (Habakuki 2:14).

Yohana 1:9 inasema, Yesu “ndiye nuru ya kweli, amtiaye nuru kila mtu, ajaye katika ulimwengu. Je, huo ulikuwa ni kutia chumvi? Paulo alisema Yesu alijitoa mwenyewe kuwa “fidia kwa WOTE” (1 Timotheo 2:5, 6). Je, alijieleza kupita kiasi? Malaika aliwaambia wachungaji kwamba alikuwa na “habari njema ya furaha kuu, ambayo itakuwa kwa watu WOTE” (Luka 2:10). Je, hii ilikuwa ni kutia chumvi?

La, ahadi hizi tukufu zote ni “ndiyo, na ... Amina,” katika Kristo Yesu (2 Wakorintho 1:20). Alikufa “kwa ajili ya kila mtu,” na kila mwanamke, na kila mtoto (Waebrania 2:9). Wakati enzi hii itakapofungwa, ulimwengu utaona jinsi asubuhi ya furaha ya Mungu itakuwa ya ajabu (Zaburi 30:5).

“Fidia” (“bei inayolingana,” Young’s Concordance) ni bei ambayo Yesu alitoa — maisha yake mwenyewe ya kibinadamu. Yesu alikubali adhabu ya kifo iliyowekwa juu ya Adamu (Warumi 5:18, 19). Kwa hiyo, Adamu na watoto wote wa Adamu wanaweza kuwekwa huru kutokana na adhabu hiyo. Mpango wa Mungu wa kutumia kuachiliwa huko kwa ulimwengu ni wakati wa Milenia. Kisha, kupitia Yesu Kristo, Mungu atasimamisha serikali yenye haki, na kuondoa uvutano wa udanganyifu wa Shetani (Ufunuo 20:3), na kuzoesha ulimwengu katika uadilifu.

Kisha “wote” watapata fursa — na wajibu — kufahamu “fidia kwa wote.” Kila mtu anaweza kupokea uzima wa milele kama Mungu alivyowapa Adamu na Hawa hapo mwanzo. Utii utakuwa tena jaribu ambalo wote wanaopata uzima mwishoni mwa Milenia lazima wapitie (Ufunuo 20:7-9).

Fursa ya Kwanza ya Kweli

Mtu anapokufa, “hakuna kazi, wala shauri, wala maarifa, wala hekima kuzimu” (Mhubiri 9:10). Mhubiri 11:3 pia husema, “Mahali uangukapo mti ndipo patakuwapo. Katika ufufuo, mtu atarudi kama alivyokuwa alipokufa. Kisha Mungu kupitia Yesu atampeleka kwenye ujuzi na ufahamu katika haki. Mungu “anataka watu wote waokolewe, na kupata kujua yaliyo kweli” (1 Timotheo 2:4).

Kanisa la upako ndilo “matunda ya kwanza” ya ukombozi. Wakati washiriki wote wa tabaka la Kanisa watakapoinuliwa kwenye utukufu, ndipo Ufalme wa Kristo utasimamishwa. Ulimwengu uliosalia basi utainuliwa. “Kwa maana kama vile katika Adamu wote wanakufa, vivyo hivyo na katika Kristo wote watahuishwa. Lakini kila mmoja kwa utaratibu wake: Kristo [Kichwa na Mwili] limbuko; kisha wale walio wa Kristo [kwa haki ya kununua kwa thamani ya damu yake mwenyewe] wakati wa kuja kwake [kuwapo]” (1 Wakorintho 15:22, 23, NAS).

Kupitia kutotii kwake, baba Adamu alipoteza kwa ajili yake mwenyewe na kwa ajili ya watoto wake wote ambao bado walikuwa hawajazaliwa, maisha, baraka, na ushirika na Mungu. Tangu Edeni, hakuna hata mmoja ambaye ameweza kuepuka uzoefu wa uovu na matokeo yake. Watoto wa Adamu watakapofufuka kutoka makaburini mwao, kwa mara ya kwanza, watapata wema wa Mungu. Katika Ufalme huo, Shetani atafungwa na hakuna kizuizi kitakachowazuia kukua katika uadilifu. Kila hatua ya maendeleo italipwa. Wahusika ambao wamepanda katika maisha haya watafanya iwe rahisi kwa wengine, vigumu zaidi kwa wengine, lakini WOTE watakuwa na nafasi yao ya kwanza kamili ya kutii kikamilifu na kuishi milele!

Wote Wameokolewa, Lakini Wokovu Aina Mbili

Wokovu wa Mungu kwa WOTE haupingani na uhuru wa mapenzi na uhuru wa kuchagua. Wote wataokolewa kutoka kwa hukumu ya Adamu, ama sasa au wakati wa Enzi ijayo. “Mungu ... ni Mwokozi wa watu wote, hasa wale waaminio” (1 Timotheo 4:10).

Wale waliookolewa sasa kutoka kwa hukumu ya Adamu kwa njia ya kuhesabiwa haki kwa imani wanaitwa kwenye wokovu wa mbinguni. Wanahitaji kuushinda ulimwengu, mwili, na Shetani, na “kufanyia kazi wokovu [wao] wenyewe kwa kuogopa na kutetemeka” (Wafilipi 2:12). “Tukiteswa [pamoja na Kristo], tutatawala pamoja naye pia” (2 Timotheo 2:12).

Wokovu utatolewa kwa ulimwengu wote wakati wa Ufalme wa Kristo. Ma-fanikio yao yatategemea kutii sheria za Ufalme wa Kristo. Kasi ya maendeleo yao itategemea mambo mawili: (1) Ulemavu wa tabia kutoka kwa maisha ya awali ya mtu, na (2) Kiwango chao cha upendo kwa Mfalme, sheria

zake na uadilifu. Wengi ambao hapo awali walikuwa makafiri wakuu watafanya maendeleo ya haraka.

Katika Enzi ya Kikristo na Enzi ya Milenia, yeyote aliye na nuru ambaye “hurudi nyuma” atakuwa katika hatari ya “uharibifu” (Waebrania 10:38, 39, NAS). Pamoja na faida zote za Ufalme, wale wanaokataa kufanya marekebisho “sehemu yao watakuwa katika lile ziwa liwakalo moto na kiberiti, ambalo ndilo [linawakilisha] mauti ya pili” (Ufunuo 21:8). “Moto” ni ishara ya uharibifu.

Hivyo “fidia kwa wote” inatumika kwa kila mwanadamu. Wote wamehukumiwa katika Adamu wa kwanza (1 Wakorintho 15:45, 47), lakini wote wanaomkubali Adamu wa pili, Yesu, wanapokea uzima. “Kwa kosa la mtu mmoja hukumu ilikuja juu ya watu wote hata kuhukumiwa ... kwa haki ya mmoja, kipawa cha bure kilikuja juu ya watu wote hata kuhesabiwa haki na uzima” (Warumi 5:18).

Nabii Yeremia alisema, “Siku zile hawatasema tena, Baba wamekula zabibu mbichi, na meno ya watoto yametiwa ganzi, bali kila mtu [atahayekufa] atakufa kwa ajili ya uovu wake mwenyewe” (Yeremia 31:29, 30). Adamu alikuwa “zabibu chungu” za dhambi na kuleta taabu juu ya watoto wake wote. Katika Siku ya Ufalme wa Kurejeshwa, watoto wa Adamu hawatakuwa tena kwa ajili ya dhambi ya Adamu. Kila mtu atawajibika kwa hatima yake ya milele.

“Ufufuo” wa Israeli

“Nyakati za kurudishwa” “zilingenwa kwa kinywa cha Manabii watakatifu wote” (Matendo 3:19-21). Kurejeshwa kwa Israeli ni sehemu ya ushuhuda huo (Matendo 1:6). Ezeieli 37 ina maono maarufu ya “bonde la mifupa mikavu,” inayowakilisha matumaini ya Israeli. Kwanza, mifupa ilikusanywa kutoka kwenye “makaburi” yao, pili, mishipa na nyama ziliongezwa, na hatimaye pumzi ya uhai ikaingia ndani yao. Maono haya yanawakilisha urejesho wa Israeli kama taifa ambalo tunaona likitimizwa katika siku zetu — kutoweza “kung’olewa” tena (Amosi 9:15).

Mtume Paulo alisema Israeli watatupwa mbali mpaka Bibi-arusi mteule atakapokamilika. “Upofu umewapata Israeli, hata utimilifu [idadi kamili] wa Mataifa utakapoingia, na hivyo Israeli wote wataokolewa” (Warumi 11:25, 26). Jamii ya Bibi-arusi itakapokamilika, Mungu “atawapa [Israeli] moyo wa kunijua mimi, ya kuwa mimi ndimi Bwana; nao watakuwa watu wangu, nami nitakuwa Mungu wao; kwa maana watanirudia kwa moyo wao wote.” (Yeremia 24:5-7, 31:28, 32:40-42, 33:6-16).

Nyingi za unabii na ahadi za baraka za wakati ujao zinahusu Israeli pekee, lakini Israeli pia ilikuwa mfano [aina ya mfano]. Ukuhani wa Israeli ulikuwa mfano wa mwili wa Kristo, “Ukuhani wa Kifalme,” pamoja na “dhabihu zilizo bora” na upatanisho halisi (1 Petro 2:9, Waebrania 9:23, Mambo ya

Walawi 16:6, 24, 1 Wakorintho 10:11, Warumi 5:11). Israeli yenyewe wakati mwingine ilikuwa mfano wa ulimwengu.

Kurudishwa kwa Wasodoma

Kwa hakika, tukipata kurejeshwa kwa watu wa Sodoma kufundishwa wazi-wazi katika Biblia (Ezekieli 16:48-63), tunaweza kuhisi kutosheka kwamba “kurejeshwa” kutatumika kwa kila mtu (Matendo 3:19-21). Hawakuwa watu wenye haki, lakini wala hata Waisraeli hawakuwa, wala sisi hapo awali hatukuhesabiwa haki kwa imani (Warumi 3:10, 5:1). Dhambi ya Sodoma ilikuwa kubwa sana hata Mungu akanyesha moto kutoka mbinguni na kuwaangamiza kwa sababu ya uovu wao mbaya (Mwanzo 19:24, Luka 17:29).

Hata hivyo, Yesu alisema Sodoma haikuwajibika kama Wayahudi wa Kapernaumu (Mathayo 11:23). “Itakuwa rahisi kwa nchi ya Sodoma kustahimili adhabu yake siku ya hukumu kuliko wewe [Kapernaumu]” (Mathayo 11:24). Wala hawakuwa na ujuzi kamili, lakini Kapernaumu ilitenda dhambi dhidi ya nuru zaidi kuliko Sodoma. Hata hivyo, wote wawili watarudi wakati wa Ufalme wa Milenia wa miaka elfu, ile “siku ya hukumu” (2 Petro 3:7, 8).

Sodoma — Binti wa Israeli

Nabii Ezekieli alizungumza juu ya Ufalme kama fursa kwa Israeli na Sodoma. Ezekieli aliomboleza machukizo ya Samaria (mji mkuu wa Israeli wa kaskazini), na akalinganisha machukizo yake na yale ya “Sodoma dada yako” (Ezekieli 16:48-63, NW). Dada katika dhambi! Lakini unabii unaisha kwa matumaini kwa wote wawili. Wamekuwa wafungwa makaburini mwao, lakini Mungu atawafungua. “Atawarejesha mateka wao ... [na] kuwarudisha katika hali yao ya kwanza” (mistari 53, 55, NAS). Cha kushangaza, Ezekieli anamalizia kwa kusema “Nitaweka agano la milele pamoja nawe [Yuda] ... nami nitakupa wewe [Sodoma na Samaria] kuwa binti zako” (mistari 60, 61, NAS).

Hilo “agano la milele” ni “agano jipya” la Mungu na mpatanishi bora kuliko Musa! “Siku zinakuja, asema BWANA, nitakapofanya agano jipya na nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda” (Yeremia 31:31). Ahadi hii imehakikishwa na Yehova Mkuu — “Nitalithibitisha agano langu nanyi, nanyi mtajua ya kuwa mimi ndimi BWANA” (Ezekieli 16:62, NAS).

“Mwokozi atakuja kutoka Sayuni, ataondoa uovu kutoka kwa Yakobo,” na “Israeli wote wataokolewa” (Warumi 11:26-29, NAS). Kupitia Israeli baraka zitatiririka kwa ulimwengu (Zekaria 8:23). Kisha “fidia kwa ajili ya wote” (1 Timotheo 2:6) itaenea kwa kila mtu. Italeta “Uhuru kwa wafungwa [wote]” (Isaya 61:1). Kila mtu — Sodoma, Samaria, Yuda, na Mataifa yote — watakuwa na fursa ya uzima wa milele.

Wenyeji wa Dunia Kujifunza Haki

Kwa hiyo, pendeleo letu kama Wakristo ni kutangaza kwamba Kristo atafungua makaburi na kuwaweka “uhuru wafungwa.” Watu wa dunia watarudishwa kwenye “hali yao ya kwanza” — urejesho! Ndipo itakuwa wakati “hukumu zako zitakapokuwa duniani, wakaa duniani watajifunza haki” (Isaya 26:9). Kama vile sisi kama Wakristo tumepata rehema ya Mungu akitusamehe dhambi zetu — tunafurahia matarajio ya ulimwengu mzima kufaidika na Agano Jipya lililotiwa muhuri kwa damu ya Yesu Kristo.

Ndiyo, Israeli ni “wapendwa kwa ajili ya mababa, kwa maana karama na mwito wa Mungu haubadiliki” (Warumi 11:28, 29, NAS). Ndiyo, Wayahudi, watu wa Sodoma, na wanadamu wote watahangaa watakapopata kujua jinsi “Mungu alivyopenda **ULIMWENGU**” (Yohana 3:16)!

Wengi watahangaa kwamba mpango wa Mungu ni mpana sana. Katika historia yote Wayahudi walidhani ahadi za Mungu ziliwekwa kwa ajili yao. Leo, Wakristo wengine wanafikiri ahadi za Mungu zimehifadhiwa kwa ajili yao tu. Kwa hakika, Mungu ana baraka kwa ulimwengu mzima kupitia Kanisa na Israeli. Tunapokaribia wakati wa **WOTE** kubarikiwa, na tufurahie matarajio hayo.

Uchaguzi wa Wachache — Kuwabariki Wengi Kwa Neema!

Jinsi Mpango wa Mungu ni wa utukufu! Uchaguzi wa wachache — Kanisa — utaleta Neema ya Mungu isiyo na kikomo kwa wengi. Ukalvini hufundisha kuamuliwa kimbele, kwa kutumia kama msingi, “Kazi zake zote zinajulikana tangu mwanzo wa ulimwengu” (Matendo 15:18). Hivyo wanahitimisha kimakosa kwamba Mungu amewahukumu walio wengi kwenye mateso ya milele. Mungu ana ujuzi wote, lakini sifa mbili muhimu za ukuu wake hazizingatiwi — upendo na haki yake. Mungu tunayempenda ni mwenye haki na mwenye rehema. “Haki na hukumu ndio makao ya kiti chako cha enzi, fadhili na kweli zitakutangulia” (Zaburi 89:14).

Neema ya Bure (Uarmenia), inamtambulisha Mungu kuwa ni kiumbe aliyepaa ubunifu wa upendo na ukarimu kwa viumbe vyake, lakini asiye na uwezo na utambuzi. Je, Mungu alishangaa Shetani alipomtumia nyoka kumshawishi Hawa afanye dhambi pamoja na Adamu? Je, Mungu amekatishwa tamaa kwamba wachache sana wamesikia Injili, na ni wachache zaidi wanaomfuata Mwanawe kwa uaminifu? Je, Shetani ndiye mshindi? Hapana, Mungu hakushangaa, na Mungu hakati tamaa. Alichopanga Mungu hakika kitafanikiwa. Mungu alitoa suluhisho la anguko la mwanadamu kabla halijatokea. Yesu alikuwa “Mwana-Kondoo aliyechinjwa tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu” (Ufunuo 13:8).

Wote waliokufa kwa sababu ya dhambi ya Adamu wataishi tena! “Kwa maana kama katika Adamu wote wanakufa, vivyo hivyo katika Kristo wote watahuishwa” (1 Wakorintho 15:22).

Mafundisho ya Uchaguzi na Neema ya Bure yanaweza kuwianishwa kwa uzuri tu kwa kuelewa wakati wa Mpango wa Mungu wa Enzi. Yesu alitoa “Fidia” wakati wa kuja kwake kwa mara ya kwanza. Kanisa sasa linakamilika. Hatua inayofuata itatimiza kusudi la ujio wake wa pili — urejesho wa vitu vyote (Matendo 3:19-21).

Ulimwengu unasubiri kukamilishwa kwa Kanisa la Yesu. “Hamu kubwa ya viumbe inangoja kwa shauku kufunuliwa kwa wana wa Mungu” (Warumi 8:19, NAS). Kama Wakristo, tunapongeza kila ushahidi wa kurudi kwa Yesu kwa sababu hakika kutaleta “furaha kuu ... kwa watu wote” (Luka 2:10).

Somo 7

Kwa Nini Mungu Anaruhusu Uovu katika Mpango Wake

Uovu ni kitu chochote kibovu au kibaya kimaadili ambacho husababisha kutokuwa na furaha, majeraha, mateso, maumivu, uharibifu, au kifo. Penguin hakuna kitu chenye changamoto na kuchanganya imani ya mwanadamu katika Mungu mwenye upendo na haki kuliko utawala wa uovu katika ulimwengu wetu. Huzuni zote za mwanadamu zinarejea kwenye sababu moja-dhambi. Kwa nini Mungu hakuzuia mwanadamu kuanguka katika dhambi? Adamu na Hawa waliumbwa wakiwa wakamilifu. Kwa nini Mungu alimruhusu Shetani, kwa umbo la nyoka, awajaribu kula tunda la mti ulio-katazwa?

Somo la Kivitendo la Kudumu la Uovu

Kuna baadhi ya mambo Mungu hawezi kufanya! “Haiwezekani kwa Mungu kusema uwongo” (Waebrania 6:18). Pia, “Hawezi kujikana mwenyewe” (2 Timotheo 2:13). Kwa hiyo, Mungu anaweza tu kuchagua mpango wenye hekima na bora zaidi wa kuwatayarisha viumbe Wake kwa ajili ya maisha ya milele. Bila shaka, Mungu angeweza kuzuia kishawishi cha Shetani, lakini Mungu aliruhusu kiwe funzo la kudumu kwa wanadamu na malaika. Mungu alitaka mwanadamu apate uzoefu na kuona matokeo ya asili ya dhambi kwa kusudi la busara. Yehova “si Mungu anayependezwa na uovu” (Zaburi 5:4). Mungu anaruhusu uovu kwa muda, lakini kile Alichopanga kwa ajili ya mwanadamu kitafidia zaidi maumivu na mateso yote ambayo somo hili limesababisha.

Kila kanuni sahihi ina kanuni isiyo sahihi kinyume: ukweli na uwongo, upendo na chuki, n.k. Kanuni iliyo sahihi hatimaye huzaa maelewano, furaha

na wema. Kanuni ambayo ni mbaya huzaa madhara, kutokuwa na furaha, na uovu. Wanadamu waliumbwa wakiwa na uwezo wa kuchagua kati ya mema na mabaya — dhamiri. Hata hivyo, hisi ya kimaadili ya mwanadamu imeathiriwa na anguko; wengine zaidi na wengine kidogo.

Mbwa ana akili fulani na anaweza kufanya uchaguzi kulingana na mafunzo yaliyopatikana kwa malipo fulani au adhabu kutoka kwa bwana wake. Mbwa, hata hivyo, hajui ubora wa maadili ya matendo yake. Wakati mbwa anaokoa au kumdhuru mtu, hatua hiyo haiwezi kuchukuliwa kuwa ya wema au ya dhambi; ni matokeo ya silika tu, si maadili. Kinyume chake, watu wana zaidi au chini ya hisia ya maadili. Wanapofanya wema ni wema. Wanapofanya maovu ni dhambi.

Mungu Hakumfanya Mwanadamu Roboti

Mungu angeweza kumfanya mwanadamu kuwa roboti sikuzote kufanya yaliyo sawa, lakini basi hangekuwa katika “mfano” wa Mungu (Mwanzo 1:26, 27). Mungu angeweza kumkinga mwanadamu kutokana na majaribu ya Shetani, lakini basi mwanadamu bado angaliwekwa chini ya matamania kutoka ndani. Kama matokeo, maisha yake ya baadaye yangekuwa hayana uhakika kila wakati.

Kwa hekima ya Mungu, alijua kimbele kwamba lililo jema linaweza kuthaminiwa vyema zaidi kwa kutofautisha kwalo. Mungu alipowafukuza Adamu na Hawa wasiotii kutoka katika ushirika wake katika bustani ya Edeni, walianza kujifunza dhambi nyingi sana. Walianza “kujua mema na mabaya” (Mwanzo 3:22) — na kufahamu tofauti. Wakati wa karne zote baada ya hapo, vizazi vyao vimekuwa vikijifunza somo la uovu. Baadaye, wakati wa Ufalme wa Mungu, wanadamu watapata kikamilifu faida zinazotofautiana za wema.

Hisia ya kimaadili ya Adamu ilikuwa kipengele muhimu cha kufanana kwake na Mungu, lakini baada ya miaka 6,000 ya uharibifu, hisia ya asili ya maadili ya mwanadamu imepunguzwa kwa kiasi kikubwa. Sasa dhambi mara nyingi inakubalika zaidi kwa watu kuliko uzuri.

Kama fursa ya kutenda dhambi isingeruhusiwa, mwanadamu hangeweza kuipinga, na kusingekuwa na wema wala sifa katika kutenda kwake haki. Lakini Mungu anataka utiifu wa akili na wa hiari, sio huduma ya mitambo. Mungu tayari alikuwa na viumbe vingi vilivyo hai na visivyo hai kwa utukufu Wake. Katika kumuumba mwanadamu, mpango Wake ulikuwa wa kumfanya kiumbe mwenye akili kwa mfano Wake; bwana wa dunia, ambaye mwenendo wake ungekuwa msingi wa thamani ya mema juu ya mabaya, mema juu ya mabaya.

Kanuni za mema na mabaya zimekuwepo siku zote, lakini kanuni ya haki pekee ndiyo itaendelea kuwa hai milele. Shughuli ya uovu itaendelea kwa

muda wa kutosha ili kutimiza kusudi la Mungu. Kisha uovu utakoma milele (1 Wakorintho 15:25, 26).

Kujifunza kwa Uzoefu

Je, ujuzi wa dhambi ungeweza kuja kwa njia nyingine? Je, maovu yenye kutisha ambayo wanadamu wamepitia yanguweza kuepukwa? Sio kwa njia yenye ufanisi na ya kudumu. Kuna njia nne za kujifunza:

- Uingiliaji
- Uchunguzi
- Uzoefu
- Habari

Mungu pekee ndiye ana maarifa angavu. Anajua “mwisho tangu mwanzo” (Isaya 46:10). Kwa hiyo, ujuzi wa mwanadamu wa mema na mabaya haungeweza kuwa wa angavu. Adamu alikuwa na ujuzi wa uovu kwa taarifa, lakini hiyo ilionekana kutotosha kumzuia asijaribu majaribio. Mwanadamu angeweza kujifunza kwa kutazama, lakini ili kuona matokeo ya dhambi, ilibidi kuwe na onyesho lake mahali fulani katika ulimwengu. Kwa nini mwanadamu asiwe kielelezo? Maandiko yanatuambia kwamba uzoefu wa mwanadamu na dhambi na uovu, kwa kweli, unazingatiwa na malaika (1 Wakorintho 4:9). Hata hivyo, kujifunza kwa ndani kabisa kunapatikana kwa uzoefu wa vitendo, na hivyo kimsingi ndivyo wanadamu wanavyojifunza — kwa uzoefu wa kibinafsi na uovu.

Adamu alipata mema bustanini, lakini ujuzi wake wa uovu ulitokana na habari tu: “Siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika” (Mwanzo 2:17). Hakuwa na uzoefu wa dhambi wa kutabiri maumivu na mateso ambayo yangekuja. Kwa hiyo, alikubali majaribu yalipotokea.

Kosa la Adamu linaweza kuonekana kuwa dogo ikilinganishwa na adhabu, lakini kanuni ya msingi ya utii ilikuwa hatarini. Utii ni muhimu kwa baraka ya milele ya uumbaji wa Mungu. Mungu aliye juu anajua kilicho bora zaidi kwa ustawi wa viumbe Wake na furaha ya milele.

Adamu aliingizwa katika dhambi kupitia kwa mke wake, ambaye mawasiliano yake na Mungu yalikuwa na mipaka zaidi kuliko ya Adamu. Hawa alikuwa kile alichojua ni sawa. Lakini alidanganywa na nyoka kuhusu matokeo yake (2 Wakorintho 11:3). Adamu, hata hivyo, hakudanganywa (1 Timotheo 2:14). Adamu alishiriki kimakusudi katika kutotii kwa Hawa, na kwa wazi alichagua kutoishi bila yeye.

Hivyo wote wawili Adamu na Hawa walikuwa “katika kosa,” na wote wawili walilaaniwa. Hawa alishiriki katika hukumu ambayo alisaidia kuleta juu ya Adamu. “Kwa hiyo, kama kwa mtu mmoja dhambi iliingia ulimwenguni, na

kwa dhambi hiyo mauti; na hivyo mauti ikawafikia watu wote kwa sababu wote wamefanya dhambi” (Warumi 5:12).

Imeundwa kwa Uhuru wa Kuchagua

Mungu alimuumba mwanadamu akiwa na uhuru wa kuchagua, ingawa aliona kimbele kwamba asili ya maadili ya mwanadamu ingepotea. Mungu anaruhusu uzoefu wa sasa wa mwanadamu na uovu ili kumfundisha dhambi nyingi sana. Tokeo litasitawisha katika binadamu upendo na uthamini zaidi kwa Muumba na kuonyesha uzuri wa wema kwa ulinganifu.

Hata hivyo, ingawa Mungu aliruhusu dhambi, Mungu hakusababisha dhambi. Mungu hakuwalazimisha wazazi wetu wa kwanza watende dhambi. Adamu na Hawa walikuwa na uwezo wa kuchagua na wangeweza kuchagua utii; kama vile watoto wanavyoweza kuchagua kutii au kutotii wazazi wao.

Mwanadamu, aliyekusudiwa kuwa bwana wa dunia, bila shaka alikuwa na uwezo huu, na Mungu alimruhusu atumie chaguo na kujifunza kutokana na uzoefu huo. Wakati huohuo, kwa sababu ya upendo Wake mkuu kwa mwanadamu, Mungu alipanga kuwakomboa viumbe Wake wa kibinadamu kutokana na matokeo ya chaguo la Adamu. Katika Ufalme wa Mungu, chini ya hali bora zaidi, watu watapewa fursa nyingine ya kufanya chaguo bora zaidi.

“Uovu” Unaweza Kumaanisha “Msiba”

Mungu hawajibiki kwa uovu katika maana ya kiadili. Kuna Maandiko mawili ambayo yanaweza kuonekana kuashiria kwamba Yeye anahusika, lakini maelezo yako katika maana ya neno “uovu.” Dhambi siku zote ni uovu, lakini ubaya sio dhambi siku zote. Maafa mara nyingi huitwa maovu. Kwa maana hii ya pili, Mungu anaweza kuleta maovu — misiba — kama adhabu.

Katika vitabu vya Isaya na Amosi, Mungu alisema angewalinda Israeli dhidi ya majanga ikiwa wangekuwa waaminifu, lakini kama wangemwacha, angeleta maafa (“maovu,” KJV) juu yao. Katika Maandiko mawili hapa chini ndivyo hali ilivyo. Kumbuka jinsi tafsiri ya New American Standard inavyo-fafanua maana ya kila maandishi:

Isaya 45:7 — “Mimi nafanya amani, na kuumba mabaya; mimi, BWA-NA, nayafanya haya yote” (KJV). “Niumbaye maafa; mimi ndimi BWA-NA nifanyaye haya yote” (NAS).

Amosi 3:6 — “Je! Kutakuwa na uovu katika mji, na BWANA hakufanya?” (KJV). “Ukitokea msiba katika mji, si BWANA aliyefanya?” (NAS).

Neno lile lile la Kiebrania linalotafsiriwa “msiba” wakati mwingine huta-fsiriwa “mateso,” “shida,” na “dhiki.” Mungu si mwanzilishi wa dhambi au uasherati, lakini kwa sababu ya baadhi ya uchaguzi mbaya wa Israeli, waliadhibiwa kwa “msiba” au shida iliyotumwa na Mungu.

Adhabu ya Haki kwa Dhambi

Mungu anao uwezo wa kumlazimisha mwanadamu kumwabudu, lakini hii si matakwa yake. Mungu hutafuta ibada ya mwanadamu kutoka kwa moyo huru, kwa hiari, “katika roho na kweli” (Yohana 4:24), na hii ni kwa manufaa ya viumbe vyake. Wakati wa Milenia, ulimwengu utamwabudu Mungu kwa chaguo lao wenyewe, wakimthamini Mungu kwa wema Wake.

Wakati huo huo, Mungu huruhusu mwanadamu kujifunza kupitia uzoefu wa vitendo. Anamruhusu mwanadamu aonje dhambi na matokeo yake. Pia amepanga kupona kwa mwanadamu kwa kutoa Mwokozi kwa gharama kubwa. Kwa wakati ufao, “fidia kwa wote” itathaminiwa na ulimwengu kuwa zawadi ya pekee kutoka kwa Mungu (1 Timotheo 2:3-6). Hivyo matumizi mabaya ya mwanadamu ya uhuru wa kuchagua yalijulikana kimbele na kutawaliwa kwa manufaa yao.

Wengine wanaweza kukubaliana kwamba kuweka adhabu juu ya Adamu ilikuwa ya haki, lakini wanafikiri kuwa ni dhuluma kwamba wazao wake wote wapate matokeo. Swali ni, “Je, tungefanya vyema zaidi ikiwa tungejaribiwa kibinafsi? Je! angalau wengi wangejaribiwa kutotii hatimaye?”

Kwa kumruhusu Adamu atupitishie sisi sote uhai wake uliohukumiwa, Mungu anaruhusu uzoefu pamoja na kifo na kufa ili kutufundisha sisi sote. Kisha, kwa sababu sote tulihukumiwa katika mtu mmoja, sote tungeweza kukombolewa na mtu mmoja — Yesu. Kiwango cha Mungu cha haki ni “uhai kwa uhai” (Kutoka 21:22-24). Hivyo, mpango wa Mungu kwa kweli unathibitika kuwa baraka kubwa sana. Kama tungekuwa tumejaribiwa kibinafsi na kuhukumiwa kibinafsi, ingehitaji Mkombozi kwa kila mmoja aliyetenda dhambi.

Kifo ni matokeo yanayofaa kwa ajili ya dhambi. Wale ambao, baada ya kuwa na uzoefu kamili na ujuzi wa dhambi na mateso yake, hawachagui kufuata mashauri ya hekima ya Mungu watakuwa chanzo cha kutokuwa na furaha kwao wenyewe na wengine. Hakuna sababu ya kuendelea kuwepo kwao kwa enzi za umilele. Mchakato wa sasa wa kufa ambao wanadamu wanapitia ni somo gumu la kukazia uzito wa kutotii.

Wakati huo huo, maisha kama tuliyo nayo sasa ni neema na yanathaminiwa sana na walio wengi. Tangu utotoni hadi kaburini, maisha yana baraka za kutosha hivi kwamba karibu kila mtu anataka kuendelea kuishi. Ni mwonjo mdogo wa uzima wa milele, wa ajabu, na utukufu ambao Mungu anapanga kwa ajili ya wote ambao watakubali masharti Yake ya uzima yenye usawaziko.

Adhabu ya Kifo — Sio Mateso

Cha kusikitisha, wengi wamepotosha tabia na nia ya Mungu kwa kusema kwamba Mungu anapanga kuwaadhibu wasioamini kwa mateso ya milele. Hii ni makosa sana! Adhabu ya Mungu kwa dhambi imeelezwa waziwazi:

“Hakika utakufa” (Mwanzo 2:17, NAS). “Mshahara wa dhambi ni mauti” (Warumi 6:23). “Nafsi [mtu] itendayo dhambi, ndiyo itakayokufa” (Ezekieli 18:4). Ni maandiko machache tu katika kitabu cha mfano cha Ufunuo, au katika mifano ya Yesu, yanadokeza mateso ya moto. Katika kila moja ya matukio haya inaweza kuonyeshwa kuwa moto unawakilisha uharibifu. Adhabu ya dhambi ni kifo — si maisha ya mateso.¹

Hukumu ya kifo ilipitishwa kwa jamii yote ya kibinadamu kwa kutotii kwa mtu mmoja. Mtu mmoja alitenda dhambi akiwa na jamii ambayo haijaza-liwa ndani yake. Hivyo yeye na vizazi vyake vyote walihukumiwa. Hukumu hiyo ingeondolewa tu kwa kifo cha mtu mmoja mkamilifu ambaye ange-chukua hukumu tunayostahili juu yake. Mtu huyo mmoja asiye na dosari, jamii kamilifu ambayo haijazaliwa ndani yake, alikuwa “mwanadamu Kristo Yesu” aliyekufa kuwa fidia kwa ajili ya wote (1 Timotheo 2:5) ili kutoshe-leza matakwa ya haki dhidi ya Adamu na jamii yake.

Kanisa Kuwabariki Wanadamu

Wa kwanza kubarikiwa na ukombozi huu ni Kanisa. Wanainuliwa kutoka katika hukumu kwa sifa ya dhabihu ya Kristo kwa ajili ya kuhesabiwa haki. Baada ya Kanisa kukamilika kwa utukufu, Kristo atawafufua wanadamu waliosalia na kuwapa uzima wa milele duniani. “Utakapofanya nafsi yake kuwa dhabihu kwa dhambi, atauona uzao wake ... na mapenzi ya BWANA yatafanikiwa mkononi mwake” (Isaya 53:10). Yesu atawachukua watoto wa Adamu kama wake — na Kanisa kama Bibi — arusi wake.

Yesu aliahidi, “Wote waliomo makaburini wataisikia sauti yake, nao wata-toka” (Yohana 5:28, 29). Paulo anathibitisha, “Katika Kristo wote wata-huishwa” (1 Wakorintho 15:22). Wale ambao hawakuwa na “sehemu katika ufufuo wa kwanza” (Ufunuo 20:6) basi watakuwa na fursa ya kuwa hai tena katika “ulimwengu ujao.” Kisha “yeyote atakaye” anaweza “kuchukua maji ya uzima bure” (Ufunuo 22:17).

Fursa Halisi ya Kwanza ya Wanadamu

Fursa hii ya matengenezo wakati wa Ufalme inaonekana kwa wengine kana kwamba ni “nafasi ya pili” kwa maisha. Hakika kwa Adamu na Hawa, ita-

(1) “Ziwa la moto” katika Ufunuo ni ishara tu ya uharibifu, “kifo cha pili” (Ufunuo 20:14). Hadithi ya Tajiri na Lazaro (Luka 16:19-31) inakubaliwa na maoni ya ku-fikiria kuwa ni mfano. Tajiri anawakilisha Yuda na Benyamini na “ndugu zake watano” wanawakilisha makabila mengine 10 ya Israeli, ambao “wana Musa na manabii.” Dhiki ya moto inawakilisha majaribio ya moto ambayo Israeli walipata baada ya kumkataa Masihi wao (linganisha Kumbukumbu la Torati 32:22-26). Lazaro, aliyepokelewa kifuani mwa Ibrahimu, anawakilisha watu waliofukuzwa wa Israeli na watu wa Mataifa ambao walikubali sifa za kiroho za Agano la Ibra-himu kwa kumpokea Yesu, “uzao wa Ibrahimu.”

kuwa, lakini kwa wengine wote, itakuwa fursa yao ya kwanza kamili. Adamu alipokosa kutii, “hukumu ilikuja juu ya watu wote na kuleta hukumu” (Warumi 5:18). Adamu alikosa uzoefu ambao ungekuza ndani yake imani kamili katika sheria na tabia ya Mungu. Baada ya uzoefu na matokeo ya dhambi — na Shetani amefungwa hivyo hawezi kudanganya, na chini ya Agano Jipya na mpatanishi bora — ulimwengu utakuwa na fursa kamili, yenye baraka kwa uzima wa milele (Waebrania 12:24).

Ingawa Shetani atafungwa, utii mkamilifu hautatarajiwa mara moja (Ufunuo 20:3), lakini maendeleo lazima yafanywe! Mwanadamu atatoka kaburini akiwa na akili ile ile iliyoingia nayo humo. Ukamilifu wa kimwili na kiakili utapatikana hatua kwa hatua. Ukamilifu wa kimaadili utahitajika kufikia mwisho wa Ufalme wa Milenia. Kisha, mwishoni mwa Milenia, Shetani atafunguliwa kwa “kipindi kidogo” ili kujaribu hali ya kweli ya moyo ya wale ambao wanaweza kuwa watiifu kwa nje tu (Ufunuo 20:7-9). Jaribio la mtu kwa ajili ya maisha ya wakati ujao mwishoni mwa ile Milenia litakuwa zuri zaidi kuliko jaribio la Adamu katika Edeni. Kufikia wakati huo wanadamu watakuwa wamepata uzoefu kamili wa uovu, kuteseka, huzuni, kifo, na pia uadilifu na baraka zake za uhai, shangwe, na amani. Watajua tofauti yao wenyewe na kufanya chaguo bora zaidi kuliko Adamu.

Hata hivyo, hata kukiwa na faida zote za Ufalme, wachache wataasi. Wengine, kama Shetani kiongozi wao, watakataa wema na rehema zote za Mungu. Wataangamizwa katika “kifo cha pili” (Ufunuo 21:8), wasisumbue tena mtu mwingine yeyote au wao wenyewe.

Mpango Mwingine Ungefanya Kazi?

Je, taabu hii ambayo dunia imepitia kwa miaka 6,000 inaweza kuepukwa? Ikiwa Mungu angepanga hali nzuri ya Edeni kwa ajili ya wote, na majaribu ya mtu binafsi kwa wote, ili wasiotii tu wateseke, je, tokeo lingekuwa bora zaidi?

Tuseme kwamba robo moja, au hata nusu, wangeweza kupata uhai katika jaribu kama hilo. Bado wanaweza kuhisi udadisi milele kuhusu mambo yaliyokatazwa. Utumishi wao na kumwabudu Mungu kamwe kusingekuwa na moyo wote — bila kuonja “mema na mabaya” (Mwanzo 2:17).

Je! ingekuwa nini hatima ya nusu iliyofanya dhambi na kufa? Je, idadi hiyo kubwa ya wenye dhambi inaweza kukombolewa kwa njia fulani? Huenda haki ikaruhusu hili, lakini mkombozi tofauti aliye tayari kutoa uhai wake angehitajiwa kwa kila mmoja aliyehukumiwa. Kisha bilioni 50 za watu watiifu wakamilifu wangepaswa kufa ili kuwakomboa watenda-dhambi bilioni 50. Mpango kama huo haungehusisha mateso madogo kuliko ilivyo sasa.

Kwanza, Mpango wa Mungu ndio wenye mantiki na ufanisi zaidi kwa hati-ma tukufu ya milele ya mwanadamu. Wote wanaruhusiwa kujifunza kwa uzoefu matunda ya dhambi. Kwa sababu wote wamehukumiwa katika mtu mmoja, wote wanaweza kukombolewa na mtu mmoja. Hivyo, Yesu alikuwa

“fidia kwa wote” (1 Timotheo 2:6). Akiwa thawabu ya utumishi wa Yesu, Mungu “akamweka mkono wake wa kuume katika ulimwengu wa roho, juu sana kuliko ufalme wote, na nguvu, na uwezo, na usultani, na kila jina litajwalo” (Waefeso 1:20, 21).

Pili, Mungu alipanga kuchaguliwa kwa “kundi dogo” kufuata nyayo za Yesu. Washiriki hawa, ambao sasa wako kwenye majaribu ya maisha, wanaalikwa kukuza tabia ya upendo kamili chini ya utawala wa sasa wa uovu. Kanisa hili la kweli litakuwa “warithi pamoja” na Kristo na kutawala pamoja naye katika ufalme wake (Warumi 8:17, Ufunuo 19:7, 3:21, 20:6).

Kisha, wakati wa Milenia, Kristo na Kanisa watafufua wafu wote kutoka makaburini mwao, watafundisha Ukweli ulimwenguni pote, na kuwarejesha wanadamu wote walio tayari na watiifu. “Dunia itajawa na kumjua BWANA, kama maji yaifunikavyo bahari” (Isaya 11:9).

Mpango Mkubwa wa Urejesho

Kwa sababu ya Mungu kuruhusu uovu, Mpango wake mkuu wa ukombozi utafanikiwa kwa utukufu! Taabu, maumivu, na misiba yote inayosababishwa na uovu itaondolewa zaidi na baraka nzuri ajabu za Ufalme.

Mwanadamu atafaidika milele kutokana na uzoefu huo wa uovu. Tukio hili pia litakuwa onyesho kuu la tabia tukufu ya Mungu kwa majeshi ya malaiika. Wote wataona Uadilifu wa Mungu katika kukemea uasi. Wote wataona Upendo wa Mungu usiopimika kwa kumtuma Mwana wake mwenyewe ili kutimiza haki ili atukomboa. Wote wataona Nguvu za Mungu katika kuunganishwa kikamilifu katika Kristo kwa viumbe vyake vyote vyenye akili, “vilivyo mbinguni, na vilivyo juu ya nchi” (Waefeso 1:10). Wote wataona Hekima ya Mungu ionayo mbali katika kutumia hata mawakala wasiopenda kutimiza hatima tukufu iliyopangwa kwa ajili ya uumbaji Wake.

Sheria ya Mungu ya ulimwengu kwa viumbe wote wenye akili imefupishwa kwa neno moja: UPENDO. Kwa sababu “Mungu ni upendo” (1 Yohana 4:8) Amechagua mpango bora zaidi kwa ajili yetu sote.

Hatimaye, kusudi la Mungu katika kuruhusu uovu kwa muda litakapokamilika, kila mtu atathamini kile Alichokifanya. Hadi wakati huo, kwa jicho la imani tunatazamia kwa hamu wakati ambapo wanadamu wote watarejeshwa, kama ilivyopangwa tangu mwanzo wa ulimwengu (Matendo 3:19-21).

Ndipo macho ya vipofu yatafunguliwa na masikio ya viziwi yatazibuliwa. Ndipo kilema ataruka-ruka kama kulungu, na ulimi bubu utapiga kelele kwa furaha. Maji yatabubujika nyikani na vijito nyikani.

Na waliokombolewa na BWANA watarudi. Wataingia Sayuni kwa kuiмба; furaha ya milele itakuwa taji vichwani mwao. Furaha na shangwe zitawapata, huzuni na kuugua zitakimbia (Isaya 35:5, 6, 10, NAS).

Somo 8

Siku ya Hukumu ya Mungu

“MUNGU ameweka siku atakayowahukumu walimwengu kwa haki, kwa mtu yule aliyemchagua” — “Yesu Kristo, mwenye haki.”
“Kwa maana Baba hamhukumu mtu ye yote, bali amempa Mwana hukumu yote” (Matendo 17:31, 1 Yohana 2:1, Yohana 5:22).

Wakristo wengi wana dhana ya kutisha ya “siku ya hukumu” (2 Petro 2:9). Wanamtazamia Yesu kurudi na kuketi kwenye Kiti Kikubwa cha Enzi Cheupe kati ya majanga makubwa ya asili kama vile milima inayoanguka, matetemeko ya ardhi, tsunami, n.k. Wanafikiri wenye dhambi wataitwa kutoka kuzimu ili kusikia dhambi zao zikipitiwa upya na kisha kurudi kwenye adhabu yao ya milele. Wanafikiri watakatifu wataitwa chini kutoka mbinguni kushuhudia kukata tamaa yote ya waliohukumiwa, na kisha kurudi kwenye utukufu. Dhana ya jumla ya Siku ya Hukumu — siku halisi ya saa 24 — kwa hakika inapaswa kuwa marudio ya yale ambayo tayari yalikuwa yameamuliwa wakati wa kifo!

Lakini huu si mtazamo wa Kimaandiko. Imetolewa kutokana na tafsiri halisi ya Mfano wa Yesu kugawanya “kondoo wake na mbuzi” (Mathayo 25:31-46), na mtazamo halisi wa tukio la Kiti Kikuu Cheupe cha Enzi cha Ufunuo 20. Lakini Ufunuo ni kitabu cha ishara, na mafumbo ni hadithi zenye vielelezo visivyopaswa kuchukuliwa kihalisi. Kwa nini mbuzi waende katika moto wa milele na kondoo kwenda mbinguni?

Maandiko yanafundisha nini hasa kuhusu Siku kuu ya Hukumu? Je, ni picha gani ya upatanifu ambayo ishara na mifano yote inakusudiwa kuonyesha?

Siku ya Hukumu ya Miaka Elfu

Neno “hukumu” (krisis, Kigiriki) linamaanisha zaidi ya uamuzi. Maana yake ni pamoja na kesi yenye uamuzi ambao unaweza kwenda kwa njia yoyote ile — kama katika mgogoro (Kiingereza). Ingawa “siku” inaweza kumaanisha saa ishirini na nne, mara nyingi ina maana pana zaidi — kama vile Siku ya Nuhu, siku ya Washington, au “siku ya kujaribiwa jangwani,” ambayo ilikuwa miaka arobaini (Waebrania 3:8, 9).

Mtume Petro anaitaja “siku ya hukumu” kuwa “miaka elfu” (2 Petro 3:7, 8). Ni “siku ya Kristo” ya Milenia ambayo Kristo atatawala, na “kuhukumu ulimwengu kwa haki.” Wakati wa enzi hiyo ya hukumu, ulimwengu utapewa jaribio la maisha pamoja na hukumu (Wafilipi 2:16, Matendo 17:31). “Hukumu zako zikiwa duniani, wakao duniani watajifunza haki” (Isaya 26:9). Tunapofikiria kazi yote itakayotimizwa kwa mabilioni ya dunia, maana hii pana ya “siku” inakuwa ya kimantiki zaidi.

Hukumu Zingine Katika Mpango Wa Mungu

Ingawa wanadamu kwa ujumla bado watakuwa na Siku ya Hukumu ya Mيا-ka Elfu kwa ajili ya kesi na hukumu, kumekuwa na siku zingine za hukumu hapo awali. Adamu alipofanya dhambi katika bustani ya Edeni, jamii yote ya wanadamu ilihukumiwa kifo kwa sababu hiyo. “Kufa utakufa” (Mwanzo 2:17, pambazoni). “Kama vile katika Adamu wote wanakufa” (1 Wakorintho 15:22). Kila machungu, maumivu au mazishi ni uthibitisho wa hukumu hiyo ya ulimwengu wote, lakini kwa sababu wanadamu watapata nafuu kutokana na adhabu ya Adamu, kifo ni kama “usingizi” wa muda (Yohana 11:11-14).

Ni Kanisa la waumini waliowekwa wakfu katika Kristo sasa kwa imani ndio “wameepuka” kutoka kwa adhabu hii ya asili (2 Petro 2:20). Baada ya kupewa “ahadi kubwa mno na za thamani,” ikiwa “watazidi” katika utauwa na upendo, watapata mwingilio wa kuingia “katika ufalme wa milele wa Bwana na Mwokozi wetu Yesu Kristo” (2 Petro 1:4-11). Wao peke yao wako kwenye jaribio la uzima au kifo sasa, kabla ya wakati wa ulimwengu wa hukumu. Kanisa, kama “limbuko” la ukombozi, litarithi hali ya kutokufa — asili ya kimungu (Yakobo 1:18, Warumi 2:7, 1 Wakorintho 15:53). Wanadamu wengine watakuwa na fursa ya kuishi milele wakiwa wana wa kidunia wakati ujao.

Je, Mungu amebadilisha mawazo yake kwa sababu hukumu ya kwanza ilikuwa kali sana? Hapana, hata kidogo. “Mimi ni BWANA, sina kigeugeu” (Malaki 3:6). Mungu alitoa mpango wa ukombozi na ufufuo tangu mwanzo! Kabla Adamu hajatenda dhambi, Mungu alipanga Mkombozi wetu “aonje mauti kwa ajili ya kila mtu” (Waebrania 2:9, Ufunuo 13:8).

Jaji Mteule

Mungu “amemkabidhi Mwana hukumu yote” (Yohana 5:22). Yesu akiwa Hakimu, hakuna kitu cha kuogopa. Yeye ndiye aliyetupenda sana hata akafa kwa ajili yetu (2 Wakorintho 5:14, 15). Kwa kweli, Siku ya Hukumu ni jambo la kutazamia kwa hamu, kwa kuwa itakuwa wakati wa kupona kwa ulimwengu. Ingawa Yesu mwenyewe alikuwa mkamilifu siku zote, “aliguswa na hisia za udhaifu wetu” (Waebrania 4:15). Alikuwa na huruma, na “akajawa na huruma” (Mathayo 9:36). Yesu atahurumia udhaifu na udhaifu wa binadamu na kuwarudisha wenye nia kwenye ukamilifu wa awali uliopotea katika Edeni.

Hakimu katika nyakati za kale alikuwa ni mtu ambaye alitekeleza haki na kuwapa nafuu walioonewa. Kwa mfano, Waisraeli walipokuwa chini ya ukandamizaji, walimlilia Mungu naye akawainulia waamuzi wa kuwakomboa (Waamuzi 3:9-11). Leo hii dunia bado inalia kuomba msaada. Kwa wakati wa Mungu ufaao, Yesu, akiwa mwamuzi, atatoa msaada huo kwa wote. Yesu alitoa ukombozi kwa ajili ya ulimwengu. Hakika ataibariki dunia. “Kwa haki atauhukumu ulimwengu, na watu kwa adili” (Zaburi 98:9).

Mitihani ya Siku ya Hukumu

Jaribio hili la pili litakuwa nzuri zaidi kuliko jaribio la kwanza. Kila kitu kitafanywa kusaidia ulimwengu kutoka kwa dhambi. Shetani atalazimika “kutowadanganya mataifa tena” (Ufunuo 20:1-3). Ikiwa mtu atapungukiwa na ukamilifu basi, itakuwa ni kwa sababu anapinga baraka kwa makusudi kisha kufunguliwa. Jaribio la maisha litachukua Siku nzima ya Hukumu, na kufikia kilele chake mwishoni.

Wale wanaokataa kutii watakufa. Hata hivyo, haitakuwa kwa sababu ya dhambi ya Adamu bali yao wenyewe. “Baba wamekula zabibu mbichi na meno ya watoto yametiwa ganzi; lakini [basi] ... “Roho itendayo dhambi ndiyo itakayokufa” (Yeremia 31:29, 30, Ezekieli 18:2-4, 20).

Adhabu ya dhambi ya kimakusudi, dhidi ya nuru kamili na ujuzi, itakuwa “mauti ya pili” (Ufunuo 20:14, 15, 21:8). Kila mtu atakuwa amepewa muda wa kutosha na fursa kamili ya maendeleo, kabla hukumu hiyo haijatolewa. “Hatakuwapo tena mtoto wa siku chache, wala mzee asiyetimia siku zake; kwa maana mtoto atakufa mwenye umri wa miaka mia; bali mtenda dhambi mwenye umri wa miaka mia atalaaniwa” (Isaya 65:20).

Mfano wa Kondoo na Mbuzi unatuambia ulimwengu utagawanywa katika tabaka mbili — wale wanaorekebisha, na kufanya mema, na wale ambao hawatafanya (Mathayo 25:31-46). Hukumu ya watu mmoja-mmoja itategemea ikiwa wanasitawisha upendo mkamilifu kwa Mungu, kama inavyoonyeshwa katika kuonyesha upendo na kumjali jirani. Mwishoni mwa Siku ya Hukumu, Shetani atafunguliwa kwa “muda mchache” (Ufunuo 20:3). Wale wasio na upendo mkamilifu mioyoni mwao watajidhihirisha wenyewe kwa kuasi serikali ya Ufalme (Ufunuo 20:8, 9). Kisha wataangamizwa katika Mauti ya Pili — ambayo hakuna kupona.

Sasa Uwajibikaji

Hivyo, kuna fursa nzuri sana kwa ulimwengu katika Siku zijazo za Hukumu kupata uzima wa milele! Kwa hivyo je, haijalishi watu wanafanya nini sasa, iwe nzuri au mbaya? Ndiyo, ni muhimu sana. “Macho ya BWANA yako kila mahali, yakiwachunguza waovu na wema” (Mithali 15:3, Mhubiri 12:14). Matendo mema na mabaya ya wakati huu yatapata thawabu ama sasa au baadaye. “Dhambi za watu wengine zimekuwa wazi, zatangulia kwenda hukumu, na nyingine hufuata baada yake” (1 Timotheo 5:24).

Kila anachofanya mtu sasa kinaathiri tabia anayorudi nayo katika ufufuo (Wagalatia 6:7). Hivyo, wengine watakuwa wepesi zaidi kwenye “njia kuu ya utakatifu” (Isaya 35:1-10, NAS). Wengine watakuwa na ugumu — na wachache hawatafanikiwa.

Waamuzi wa kidunia na wa Mbinguni

Wakati wa miaka elfu sita kati ya hukumu ya kwanza katika Edeni na Siku ya Hukumu katika Ufalme, Mungu amekuwa akiwaadabisha na kuwafundi-sha waamuzi ili wamsaidie Kristo Yesu.

Hata kabla Yesu hajafungua “njia mpya na iliyo hai” (Waebrania 10:20), watumishi waaminifu wa Mungu-kama vile Abrahamu, Musa, Daudi, na Yere-mia — walikuwa wakichaguliwa na Mungu. Kwa sababu ya imani yao, hawa “wastahiki wa kale” watapata “ufufuo ulio bora zaidi” (Waebrania 11:1-40) na kuwa “waamuzi,” au viongozi, duniani (Isaya 1:26). Watakuwa na tha-wabu duniani kama viongozi wa ulimwengu wakati wa Milenia.

Wale walioitwa wakati wa sasa wa “Enzi ya Injili” wana wito wa juu zaidi. Watatawala pamoja na Kristo kutoka mbinguni (Ufunuo 20:6). “Hamjui ya kuwa watakatifu watauhukumu ulimwengu?” (1 Wakorintho 6:2).

Waaminifu wa Agano la Kale walikuwa watumishi na marafiki wa Mungu, lakini Kanisa lina fursa kubwa zaidi ya kuwa wana wa Mungu. “Musa ali-kuwa mwaminifu katika nyumba yake yote kama mtumishi ... lakini Kristo kama mwana juu ya nyumba yake mwenyewe; ambaye nyumba yake ni sisi, kama tukishikamana kwa nguvu na ujasiri na fahari ya tumaini mpaka mwisho” (Waebrania 3:5-6). “Nyumba” zote mbili zitakuwa mawakala wa Mungu katika kubariki ulimwengu. Jaribio na majaribio ya tabaka zote hizi mbili imekuwa kali zaidi kuliko itakavyokuwa kwa ulimwengu katika Siku ya Hukumu. Imewabidi kustahimili mitego ya Shetani (1 Petro 5:8, Wae-feso 6:11), kama “mungu wa ulimwengu huu” (2 Wakorintho 4:4). Kwa njia hiyo watakuwa wamejithibitisha wenyewe kwa wingi kuwa na uwezo wa kuwapa wanadamu mafundisho na mafunzo yanayohitajika kwa ajili ya kujaribiwa kwao kwa mwisho na hukumu. Shetani “atafungwa” wakati wa Miaka Elfu (Ufunuo 20:1-3) ili asipate kusumbua ulimwengu huku wakiji-funza haki.

Wakati wa Siku ya Hukumu, haki italipwa, wakati katika enzi zilizotangu-lia, haki mara nyingi ilikumbana na gadhabu au mateso. Kwa hiyo, ingawa majaribio ya makampuni haya mawili maalum yamekuwa makali zaidi ku-liko majaribio ya baadaye ya ulimwengu, thawabu zao na mapendeleo pia yatakuwa makubwa zaidi.

Furahini! Anakuja Kuhukumu!

Shetani, kwa njia ya udanganyifu wake, ameibia dunia na wengi kati-ka makanisa uhakikisho uliobarikiwa wa haki ya “Siku ya Hukumu” in-ayokuja. Kwa sababu hiyo, wengi wanaogopa na wameisukumia mbali kwa muda. Wengine hutumia hofu yake kama chombo cha kuwatia moyo watu “kumpokea Yesu na kuokolewa.” Jinsi gani manabii na mitume waliiona tofauti kati ya Siku hiyo ya Hukumu iliyoahidiwa na Yehova kupitia kwa mwakilishi Wake aliyechaguliwa!

“Mbingu na zifurahi, nchi na ishangilie;

Na watu waseme kati ya mataifa, Bwana anamiliki.

Bahari na ivume na vyote vilivyomo;

Mashamba na yashangilie, na wote waliomo.

Ndipo miti ya mwituni itaimba kwa sauti kuu

uwepo wa **BWANA, KWA SABABU ANAKUJA
KUIHUKUMU NCHI.**

Mshukuruni Bwana kwa kuwa ni mwema;

Kwa maana fadhili zake ni za milele.”

— 1 Mambo ya Nyakati 16:31-34

Wakati huohuo, uumbaji wote “unaugua,” ukingoja kwa hamu “kufunuliwa kwa wana wa Mungu” (Warumi 8:19-22, NAS). Ingawa bado hawajaijua, wanangoja Hakimu mkuu kukomboa na kubariki ulimwengu na kuliinua na kulitukuza Kanisa! Basi wote watatoka makaburini mwao kwa mtihamu mzuri na kupata elimu na nidhamu kwa malipo ya uzima wa milele.

Fumba macho yako kwa muda kwa matukio ya taabu na ole, uharibifu na huzuni, ambayo bado inashinda kwa sababu ya dhambi, na ufikirie mbele ya ono lako la akili utukufu wa dunia kamilifu. Hakuna doa la dhambi linaloharibu upatano na amani ya jamii kamilifu; si mawazo ya uchungu, si kuangalia au neno lisilo la fadhili; upendo, unaobubujika kutoka katika kila moyo, hukutana na mwitikio wa jamaa katika kila moyo mwingine, na ukarimu huashiria kila tendo. Hapo magonjwa hayatakuwapo tena; si ache wala maumivu, wala ushahidi wowote wa kuoza — hata hofu ya mambo kama hayo. Fikiria picha zote za afya linganishi na uzuri wa umbo na kipengele cha binadamu ambacho umewahi kuona, na ujue kwamba ubinadamu mkamilifu utakuwa bado wa kupendeza kupita kiasi. Usafi wa ndani na utimilifu wa kiakili na kimaadili utapiga muhuri na kutukuza kila uso unaomeremeta. Jamii ya dunia itakuwa hivyo; na waliofiwa watafutwa machozi yao yote, watakapotambua kwamba kazi ya ufufuo imekamilika (Ufunuo 21:4).

Somo 9

Fidia, Urejesho, na Ufufuo

“Naye [Mungu] atamtuma Kristo Yesu, aliyehubiriwa kwenu tangu zamani; ambaye lazima mbingu zimpokee hata zile nyakati za kufanywa upya vitu vyote, ambazo Mungu alisema kwa kinywa cha manabii wake watakatifu tangu zamani za kale” (Matendo 3:20, 21).

Mada ya “urejesho wa vitu vyote” wakati Yesu Kristo atakaporudi katika ujio wake wa pili imefumwa katika Biblia nzima. Fursa hii ya “kurejeshwa” imehakikishwa kwa wote kwa sababu Yesu alijitoa mwenyewe kuwa “fidia kwa ajili ya wote” katika ujio wake wa kwanza (1 Timotheo 2:6). Yesu alikufa kwa ajili ya kila mtu, hivyo kila mtu atafaidika. Viumbe vyote, vilivyo chini ya “utumwa wa uharibifu” (Warumi 8:21), vitakombolewa kutoka katika hukumu ya kifo ya awali juu ya Adamu. Katika ujio wake wa kwanza, Yesu alipata ukombozi. Katika ujio wake wa pili, Yesu analeta ukombozi kwa wote walio tayari.

Jaribio la Mtu Binafsi kwa Maisha

Mtume Paulo yuko wazi zaidi na anasisitiza juu ya somo hili. Anasema, “Kwa maana Kristo alikufa kwa ajili hiyo akaishi tena ili awe Bwana [mtawala, mmiliki] wa waliokufa na walio hai pia” (Warumi 14:9). Yaani, lengo la kifo cha Yesu halikuwa tu kubariki na kutawala juu ya wafuasi wachache wanaoishi Duniani, bali juu ya wanadamu wote — “walio hai na wafu” (2 Timotheo 4:1) ikiwa ni pamoja na hata malaika (1 Wakorintho 6:3).

Bado, ni wachache tu kati ya mabilioni ya wanadamu ambao wameingia katika baraka katika Kristo zilizopatikana kwa kukubali “fidia kwa wote” ambayo Yesu alikufa ili kutoa. Kwa nini? Je, Mungu hataki au hawezi kuuoko ulimwengu kutokana na hukumu ya Adamu? Hapana kabisa! Upendo wa Mungu na nguvu na kusudi lake havibadiliki (Malaki 3:6). Kwa “Wakati ufao” katika Mpango Wake wa kuwaachilia wanadamu kutoka kwa hukumu ni wakati wa “Nyakati za Kuburudishwa” za ujio wa pili wa Kristo.

Biblia imetafsiriwa katika lugha kadha duniani kote. Hii haimaanishi kwamba wote wamepata fursa kamili ya wokovu. Anguko la kutotii katika Edeni halijawaumiza watoto wote wa Adamu. Wengine wanakuja ulimwenguni wakiwa wamepotoka zaidi kuliko wengine. Wengine wana mazingira hasi zaidi kuliko wengine. Kwa hiyo, wengine wako chini ya Shetani zaidi kuliko wengine, “mungu wa ulimwengu huu” (2 Wakorintho 4:4). Wakati wa Milenia, kila mtu atakuwa na fursa kamili na timamu ya kupona.

Dhabihu ya fidia ya Yesu haitoi uzima wa milele au baraka kwa mwanadamu yeyote, wala haitoi udhuru wa dhambi na kuwafanya watenda-dhambi wawe watakatifu kwa ajili ya mbingu! Fidia hutoa nafasi ya kuachiliwa kutoka kwa

hukumu ya kwanza na inaruhusu fursa ya jaribio la pili la maisha — jaribio la kibinafsi kwa kila mtu. Jaribio la kwanza la uhai kwa wanadamu lilikuwa katika Edeni. Jaribio la pili la uhai litakuwa wakati wa Ufalme uliosimamishwa na Yesu Kristo wakati wa ujio wake wa pili. Kwa wakati huo kuonyesha utii au kutotii, uadilifu au dhambi, uzima wa milele utatolewa au kupotea. Kila mtu ambaye amewahi kuishi anaweza kupata uzima wa milele ikiwa atatumia vizuri nafasi hiyo.

Jaribio hili la pili litakuwa kamili na la kina. Itaamua ni nani atakuwa “mwe-nye haki” katika majaribu elfu moja — au ni nani atakuwa “mchafu” chini ya majaribu elfu (Ufunuo 22:11). Kwa miaka 6,000, ulimwengu umekuwa ukipata ujuzi wa uovu na matokeo yake machungu kupitia uzoefu. Hii itahibitisha faida kubwa kwao wakati fursa yao ya maisha itakapokuja wakati wa Milenia. Ndipo wataweza kuthamini kwa urahisi baraka za uadilifu kikweli.

Kristo anapokuwa anatawala, watu binafsi watathawabishwa kwa kila hatua ya utii, na kwa njia hii watakuwa kuelekea ukamilifu. Hakuna kesi au masharti mazuri zaidi yanayoweza kufikirika! Wakati huo, kutakuwa na kila msaada utakaotolewa ili kujifunza uadilifu na kutembea juu ya “njia kuu ya utakatifu” (Isaya 35:8, 9). Wote walio tayari wataboreka hatua kwa hatua mpaka wawe watoto wa Mungu safi, wakamilifu, na watiifu.

Wale wanaodumu katika dhambi kimakusudi, wanaopendelea dhambi na uovu kimakusudi, wataondolewa na kupata “mauti ya pili” (Ufunuo 21:8). “Roho itendayo dhambi ndiyo itakayokufa” (Ezekieli 18:20) — na hakutakuwa na kupona kutokana na kifo cha pili.

Kanisa Sasa Liko Majaribuni

Ni idadi ndogo tu katika Enzi hii ya Injili inayochagua kujikana nafsi, kuchukua msalaba wao na kujitoa dhabihu pamoja na Yesu (Mathayo 16:24, Warumi 12:1). Hawa wanahesabiwa haki kwa imani kwa damu ya Yesu (Warumi 5:1). Mungu anawahesabia baraka zote za urejeshaji ambazo zitatolewa kwa ajili ya ulimwengu wakati wa Enzi inayokuja. Kutokamilika kwao na udhaifu wao usioepukika unafunikwa na “vazi la haki” la Kristo (Isaya 61:10, Ufunuo 3:5). Hawa wanaunda washiriki wa tabaka la Kanisa la Kristo, na wanajaribiwa kabla ya ulimwengu kwa madhumuni maalum. Wanaswa kuwa watendakazi pamoja na Kristo katika kubariki ulimwengu wakati wa Ufalme wa Milenia.

Kuna tofauti kubwa kati ya “ufufuo wa kwanza” wa Kanisa (Ufunuo 20:6) na ufufuo wa baadaye wa wanadamu. Ufufuo wa Kanisa utakuwa wa papo hapo kuibukia kwa “utukufu na heshima na kutokufa” (Warumi 2:7). Jaribio la kundi la Kanisa limekuwa chini ya hali ngumu za “ulimwengu huu mbovu wa sasa” (Wagalatia 1:4) ambamo wamelazimika kuteseka kwa ajili ya “haki” (Mathayo 5:10). Kwa ulimwengu katika ufufuo wa pili, badala ya

kuteseka kwa ajili ya haki, watafanikiwa kwa kila hatua kuelekea haki. Wale walio tayari na watiifu wataondolewa hatua kwa hatua udhaifu wao wa kiasi na wa kimwili wanapokua kuelekea ukamilifu wakati wa Ufalme. Uzima wa milele duniani utakuwa thawabu yao.

Mwanga wa Matumaini

Adhabu ya awali iliyowekwa kwa wanadamu ilikuwa kifo. “Walakini matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya usile, kwa maana siku utakapokula matunda ya mti huo utakufa hakika” (Mwanzo 2:17). Kwa hiyo, wazao wote wa Adamu wanapata mateso zaidi au kidogo — na wote hatimaye wanakufa. Adhabu ya dhambi ilikuwa kufa bila pendeleo lolote la kurudi kwenye uhai. Lakini mara tu Adamu na Hawa walipofanya dhambi na adhabu kutangazwa, dokezo lilitolewa kuhusu neema ya Mungu ya bure.

Mwangaza huo wa tumaini ulitokana na kile ambacho Mungu alimwambia nyoka ambaye alitumiwa na Shetani kumjaribu Hawa. Mungu alimwambia nyoka kwamba ingawa mashirika yake yangeumiza uzao wa mama Hawa, “uzao” wake ungemjeruhi Shetani vibaya sana. “Nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino” (Mwanzo 3:15).

Mwangaza wa tumaini uliendelea wakati baadaye Mungu alipoahidi Ibrahimu kwamba katika “uzao” wake familia zote za dunia zingebarikiwa (Mwanzo 12:3). Ahadi hii ilimaanisha ufufuo — urejesho — kwa kuwa mamilionni walikuwa tayari wamekufa, na ili wao wabarikiwe, ingewabidi wafufuliwe.

Lakini baraka hizo zingewezaje kuja? Je, Mungu angebadili mawazo Yake, na kughairi laana? Au je, Mungu angepanga deni hilo lilipwe kwa ajili ya wanadamu? Bila shaka ni ya mwisho, na Yesu ndiye aliyelipa deni.

Mungu kwa hakika alionyesha kwa Ibrahimu, katika somo la kweli kabisa, jinsi malipo ya dhambi yangefanywa — kwa maisha. Ibrahimu aliombwa amtoe dhabihu mrithi wa ahadi, mwanawe mpendwa Isaka, “unayempenda.” Ulikuwa ni mtihani mzito juu ya imani ya Ibrahimu, lakini alikuwa mtiifu. Wakati wa mwisho, alipokuwa karibu kumchinja Isaka, Malaika wa BWA-NA aliingilia kati na badala yake akatoa kondoo mume kwa ajili ya dhabihu (Mwanzo 22:1-18). Kwa njia hii, kwa sababu ya imani yake, Ibrahimu alimpokea mwanawe kutoka kwa wafu “kwa mfano” (Waebrania 11:19). Hivyo Mungu alimhakikishia Ibrahimu na sisi sote haki yake isiyo na kikomo, lakini pia upendo Wake usio na kifani. Mungu “hakumwachilia Mwana wake mwenyewe, bali alimtoa [afe] kwa ajili yetu sisi sote” (Warumi 8:32).

Mbadala wa Adamu

Uzao wote wa Adamu ulihukumiwa alipofanya dhambi. Yesu, ambaye alikuwa na uwezo wa kutokeza jamii yake kamilifu, badala yake alikufa badala

ya Adamu kama gharama inayolingana. Yesu “alikatiliwa mbali” katika kifo kabla ya kutokeza wazao wake mwenyewe (Isaya 53:8). Hivyo, Yesu alinunua wanadamu wetu wote kwa mamlaka kamili ya kuirejesha.

Usawazishaji wa Haki ni dhahiri: Yesu alikufa, “mwenye haki kwa wasio haki, ili atulete kwa Mungu” (1 Petro 3:18). Hata hivyo, kila mtu lazima binafsi akubali kibali cha Mungu — iwe sasa, wakati wa Enzi ya Injili, au baadaye, wakati wa Ufalme. Hakuna hata mmoja “hufanywa kuwa mwenye haki” moja kwa moja kwa sababu ya dhabihu ya Yesu. Wote lazima hatimaye waelekeze mioyo yao kwa Mungu na kuchagua utii. Katika Ufalme huo, wanadamu wengi sana watachukua fursa ya kufanywa kuwa waadilifu.

“Kama kwa kosa la mmoja watu wote walihukumiwa hukumu; vivyo hivyo kwa haki ya mmoja kipawa cha bure kilikuja juu ya watu wote hata kuhesabiwa haki na uzima wa uzima. Kwa maana kama kwa kuasi kwa mtu mmoja wengi walifanywa wenye dhambi, vivyo hivyo na utii wa mtu mmoja wengi watafanywa kuwa wenye haki” (Warumi 5:18, 19).

Haki ileile isiyoyumba ambayo hapo awali ilimhukumu mwanadamu kifo sasa imetolewa kwa ajili ya kuwaokoa wote. Katika enzi ya sasa, tunaweza kuungama dhambi zetu na kukubali zawadi ya ukombozi sasa. “Mungu ndiye mwenye kuwahesabia haki. Ni nani anayewahukumu? Kristo ndiye aliyekufa; naam, ndiye aliyefufuka, aliye mkono wa kuume wa Mungu, naye hutuombea” (Warumi 8:33, 34). Katika Enzi hii ya Injili, ni wachache tu waliomkubali Mkombozi. Wakati wa Enzi ya Milenia, chini ya “Agano Jipya,” waliosalia watafunguliwa macho yao na kupewa fursa ya kumpokea Kristo (Yeremia 31:31-34).

Ukweli kwamba hakuna afueni imepatikana kutokana na hasara iliyomfika Adamu hadi sasa, ingawa karibu miaka 2,000 imepita tangu Yesu afe, si hoja dhidi ya kurudishwa kwa binadamu wakati wa Ufalme wa Milenia. Kabla ya Adamu kutenda dhambi, Mungu alikuwa amejipanga na “mwana-kondoo aliyechinjwa tangu kuwekwa msingi wa ulimwengu” (Ufunuo 13:8), ingawa Yesu hakufa mpaka miaka elfu nne baadaye, akiwa “Mwana-Kondoo wa Mungu, aichukuaye dhambi ya ulimwengu” (Yohana 1:29).

Kama vile Yohana Mtume alivyosema juu ya Yesu, “Yeye ndiye kipatanisho [kuridhika] kwa dhambi zetu [za Kanisa]: wala si kwa dhambi zetu tu, bali na kwa dhambi za ulimwengu wote” (1 Yohana 2:2). Hivi karibuni ulimwengu wote utakuwa na fursa yake.

Wafuasi wa Kristo, wakihesabiwa haki kwa imani, lazima hatua kwa hatua wasitawishe matunda ya roho. Hapo ndipo watakapokuwa na “mlango” mwingi katika “Ufalme wa milele” (2 Petro 1:4-11). Wakristo lazima wawe “waaminifu hata kufa” ili wapewe “taji la uzima” (Ufunuo 2:10).

Wengine, ambao bado wamepofushwa zaidi na “mungu wa ulimwengu huu” (2 Wakorintho 4:4), watakuwa na nafasi kamili ya kuthibitisha kustahili au

kutostahili kwao kwa uzima wa milele, wakati wa Ufalme — na wafu wote wa enzi zilizopita, vivyo hivyo.

Kifo — Adhabu ya Dhambi

Cha kusikitisha, baadhi ya Wakristo wanaonekana kuthamini sana imani ya kuteswa milele. Mungu wetu mwenye upendo na mwadilifu angetimiza kusudi gani la kuendeleza maisha ya mateso? Kifo maangamizi, kinyume cha uzima — sio mateso, ilikuwa adhabu ya dhambi. Mshahara wa dhambi ni mauti; bali karama ya Mungu ni uzima wa milele katika Kristo Yesu Bwana wetu” (Warumi 6:23). “BWANA ameweka juu yake maovu yetu sisi sote” (Isaya 53:6). Wale waliokufa hawafanyi hivyokama wengine hufikirihuishi katika mateso baada ya kufa. Wafu hawaoni lolote-wanangoja tu katika usingizi wa amani wa kifo, hadi ufufuo. Maandiko yanatumbia “wafu hawajui neno lo lote” (Mhubiri 9:5).

Yesu alilipa adhabu ya dhambi, “uzima kwa uzima” (Kumbukumbu la Torati 19:21), kwa kufa — si kwa kuteseka “mateso” katika shimo la moto baada ya kifo chake. Kristo “alikufa kwa ajili ya dhambi zetu” kwa sababu kifo kilikuwa adhabu. Kifo cha Yesu kuwa gharama ya fidia kwa ajili ya wanadamu ndiyo msingi wa Mpango wa Mungu.

Nyoka katika bustani alimdanganya Hawa aliposema “Hakika hamtakufa” (Mwanzo 3:4). Kwa bahati mbaya, uwongo wa Shetani umestawi kwa karne nyingi, ukijikuta umejikita katika dini nyingi za ulimwengu, hata kueneza Ukristo. Mtu anapokufa, amekufa — hajisikii, hapumui, hafikirii, hali hazungumzi, hatazami — amekufa (Zaburi 146:4). Kuwa “hai” ili kupata mateso ya milele au kitu kingine chochote kingebatilisha neno la Mungu, “Hakika mtakufa.” Sio mpaka ufufuo wa wafu ndipo watu wapate kujua chochote baada ya kifo.

Yesu ndiye mkombozi wetu kutoka kwa kifo cha Adamu. Adhabu ya mwisho kwa dhambi ya kukusudia itakuwa “mauti ya pili” — na kwa kuwa hakutakuwa na mkombozi wa pili, hakutakuwa na kuachiliwa kutoka kwa kifo cha pili (Waebrania 10:26). Lakini kifo cha pili kinaweza kutumika tu kwa wale ambao wamefunguliwa kutoka kwa kifo cha Adamu — ama watakatifu wa wakati huu ambao wamekombolewa, au ulimwengu uliokombolewa wakati wa Milenia.

Je, Marejesho Yawezekana?

Swali mwafaka! Mabilioni ya wafu watakapofufuliwa tena, je, Dunia itakuwa na nafasi kwa ajili yao wote? Je, Dunia ni kaburi kubwa lisiloweza kutegemeza kila mtu katika ufufuo? Hapana, hakuna shida hapa. Mungu aliwaambia Adamu na Hawa “zaeni, mkaongezeke, mkajijaze nchi” — na Mungu ana hekima ya kutosha kupanga ipasavyo (Mwanzo 1:28, NAS).

Ofisi ya Marejeleo ya Idadi ya Watu inakadiria jumla ya idadi ya watu

ulimwenguni kama bilioni 107, ambayo inasema inarudi miaka 10,000. Mfuatano wa wakati wa Agano la Kale la Kiebrania ulioongezwa kwa wakati tangu ujio wa kwanza wa Kristo kwa kweli unashughulikia takriban miaka 6,000 ya historia ya mwanadamu. Maandiko pia yanarekodi Gharika ya ulimwengu mzima ambayo ilipunguza idadi ya watu hadi watu wanane. Lakini hebu tuwe huru zaidi na tuweke iwe zaidi ya mara dufu ya bilioni 107 zilizopende kezwa hadi bilioni 250 hivi.

Huko Marekani, katika jimbo la Texas pekee, watu bilioni 250 kila mmoja angekuwa na nafasi ya kusimama ya futi 30 mraba! Huko Afrika Kusini, kila mmoja angekuwa na eneo la futi za mraba 52.6, na huko Ufaransa, kila mtu aliyefufuliwa angekuwa na futi 23.7 mraba. Ulimwengu wote ungepatikana kwa upanuzi. Hapana, nafasi haitakuwa shida!

Je, Dunia inaweza kutegemeza watu kama hao? Ndiyo. Hata leo teknolojia ya kilimo ingeweza kulisha idadi hii. Kwa kuongezea, wakati wa Milenia “laana” juu ya Dunia (Mwanzo 3:17, 19) itaondolewa. “Nchi itatoa mazao yake” (Ezekieli 34:27, Ufunuo 22:2). “Majangwa yatashangilia, na kucha-nua kama waridi ... katika nyika maji yatabubujika, na vijito nyikani” (Isaya 35:1, 6). Ingawa mbingu itakuwa daima kiti cha enzi cha Mungu, Alisema, “dunia ni mahali pa kuweka miguu yangu” (Isaya 66:1) — “Nami nitapatu-kuza mahali pa miguu yangu” (Isaya 60:13).

Urejesho Dhidi ya Mageuzi

Wengine wanaweza kuuliza, ni faida gani kurejeshwa kwa hali ya awali ya mwanadamu ikiwa mwanadamu anabadilika na kuwa hali bora na bora kwa mchakato wa mageuzi? Mafanikio mazuri ya teknolojia ya kisasa yanaonekana kuashiria kwamba mwanadamu anaongezeka katika akili. Je, wakati wa kurejeshwa haungekuwa kinyume cha baraka kwa wanadamu?

La hashu! Mageuzi, ingawa yamepata kukubalika kwa upana, ni nadharia tu ambayo haijawahi kuthibitishwa. Kuna vuguvugu linalokua ndani ya ju-muiya ya wanasayansi yenyewe ambayo inapinga nadharia ya mageuzi na kuendeleza badala yake “Muundo wa Akili” kama njia mbadala. Mageuzi hayawezi kuonyeshwa kwa njia za kisayansi, wala hayawezi kupatana na maelezo ya Biblia kuhusu asili, anguko, na hatima ya mwanadamu. Maandiko yanasema waziwazi kwamba mwanadamu aliumbwa kwa mfano wa Mungu, akaanguka katika dhambi na kifo, na atarudishwa kwenye ukamilifu wake wa awali kupitia Fidia (Mwanzo 1:27, Warumi 5:10-21, Ufunuo 21:3, 4).

Teknolojia ya kisasa sio matokeo ya mageuzi au kuongezeka kwa akili, la-kini matokeo ya asili ya mkusanyiko wa maarifa. Uvumbuzi wa uchapishaji uliwezesha kuenea kwa habari. Kupanda kwa elimu ya bure kwa umma kulipanua uwezo wa kusoma na kuandika kwa raia, na sasa, ubadilishanaji wa haraka wa maarifa kupitia kompyuta, mtandao, na vyombo vingine vya habari vya kielektroniki, umechangia kasi ya ukuaji wa teknolojia.

Maarifa Yaliongezeka – Shida

Kupitia mkusanyiko wa maarifa, sayansi imepiga hatua kubwa. Mawasiliano, huduma za afya, kilimo, usafiri, na utafutaji mambo yote yameboreshwa sana; lakini maendeleo haya yameambatana na matatizo pia. Uchafuzi wa mazingira, takataka za nyuklia, sumu za kemikali, silaha za maangamizi makubwa, Vita viwili vya Ulimwengu, Maangamizi Makubwa, ugaidi, na mauaji ya halaiki pia yamekuwa matunda ya ongezeko la ujuzi. Jitihada zote za kutatua matatizo hayo ya ulimwenguni pote hazijafanikiwa.

Unabii wa Biblia unaonyesha kwamba katika siku za mwisho za Enzi hii, ujuzi ungeongezeka, lakini matokeo yangukuwa matatizo. “Na wakati huo Mikaeli atasimama ... na kutakuwa na wakati wa taabu, mfano wake haukuwapo tangu lilipoanza kuwapo taifa hata wakati uo huo ... hata wakati wa mwisho; wengi watakimbia huku na huko, na maarifa yataongezeka” (Danieli 12:1, 4) “Kwa maana wakati huo kutakuwa na dhiki kubwa, ambayo haijatokea namna yake tangu mwanzo wa ulimwengu hata sasa, wala haitakuwapo kamwe” (Mathayo 24:21).

Vita — Kisha Amani

Sanamu katika Bustani ya Umoja wa Mataifa inayoonyesha mwanamume anayepinda upanga kuwa jembe la plau inadhihirisha ifaavyo unabii wa Isa-ya 2:2-4, wa mwisho wa vita na kuanzishwa kwa amani duniani.

“Na itakuwa katika siku za mwisho, mlima wa nyumba ya BWANA utawekwa imara juu ya milima, nao utainuliwa juu ya vilima, na mataifa yote watauendea makundi makundi. Na mataifa mengi watakwenda na kusemea, Njoni, twende juu mlimani kwa Bwana, nyumbani kwa Mungu wa Yakobo, naye atatufundisha njia zake, nasi tutakwenda katika mapito yake maana katika Sayuni itatoka sharia, na neno la BWANA kutoka Yerusalemu. Naye atahukumu kati ya mataifa, naye atakemea ma taifa mengi, nao **watafua panga zao ziwe majembe, na mikuki yao iwe miundu; taifa halitainua upanga juu ya taifa lingine, wala hawatajifunza vita tena kamwe.**”

Mungu pekee ndiye anayeweza kuleta amani ya kudumu. Wakati mwanawe Yesu, “Mfalme wa Amani,” atakapousimamisha ufalme wake, atavikomesha “vita hata mwisho wa dunia Nyamazeni, mjue ya kuwa mimi ni Mungu; nitatukuzwa duniani” (Zaburi 46:9, 10).

Mwanadamu Kwanza Anahitaji “Moyo Mpya”

Migogoro inayofunga zama hizi inategemea ubinafsi. Mungu huruhusu mwanadamu kufanya majaribio ya uvumbuzi wa kiteknolojia na, kwa njia hii, anaonyesha ulimwengu kwamba moyo wa mwanadamu wenye ubinafsi hauwezi kushughulikia nguvu iliyoongezeka inayopatikana kutoka kwa

maarifa. Teknolojia itakuwa muhimu katika Ufalme, lakini suala la kwanza ni kusafisha na kujenga upya moyo wa mwanadamu. “Nami nitawapa ninyi moyo mpya, na kutia roho mpya ndani yenu; nami nitauondoa moyo wa jiwe ndani ya mwili wenu, nami nitawapa moyo wa nyama” (Ezekieli 36:26-27). Upendo utachukua nafasi ya ubinafsi ulio ndani ya moyo wa mwanadamu.

Kuongezeka kwa maarifa pia hakupendekezi kwamba mwanadamu anabadilika na kuwa kitu bora zaidi. Mungu alimuumba mwanadamu mkamilifu, kwa mfano wake, lakini mwanadamu akaenda njia yake mwenyewe. “Mungu alimfanya mwanadamu kuwa mnyofu, lakini wanadamu wameenda kutafuta hila nyingi” (Mhubiri 7:29, NIV). Mwanadamu amekuwa akijifunza kwa uzoefu wakati wa idhini ya sasa ya uovu, na jaribio la mwisho linaonekana kuwa na maarifa yaliyongezeka. Mwangaza wa nuru ya ufahamu huambatana na misiba ya radi.

“Umeme wake ukauangazia ulimwengu; nchi iliona, ikatetemeka. Milima ikayeyuka kama nta mbele za uso wa Bwana, mbele za uso wa Bwana wa dunia yote. (Zaburi 97:4-6).

Matokeo ya mwisho yatakuwa kwa baraka za mwanadamu. Watu watarejeshwa kwenye ukamilifu wa asili, na kuishi kwa amani, kwa ushirikiano, kila mmoja akiongeza utajiri na raha ya wote. “Hawatadhuru wala hawataharibu katika mlima wangu wote mtakatifu; maana dunia itajawa na kumjua BWANA, kama maji yaifunikavyo bahari” (Isaya 11:9).

Baraka za ajabu ambazo Mungu anakusudia ziko salama kwa kila mtu ambaye amewahi kuishi, kwa sababu Yesu alikufa kwa ajili ya kila mtu. Ufufuo wakati wa “Nyakati za Kuburudishwa” [kurejeshwa] utaleta kwa mwanadamu ukamilifu wa awali na kila baraka aliyokuwa nayo katika Edeni. Kisha rehema na upendo wa Mungu vitashangaza na kufurahisha ulimwengu wenye shukrani.

Somo 10

Tofauti Kati ya Asili za Mbinguni na za Kibinadamu

Mpango wa ajabu wa Mungu kwa wanadamu ni kumrudisha mwanadamu kwenye ukamilifu wa kibinadamu ambao Adamu alipoteza kwa kutotii. Tofauti itakuwa kwa Kanisa la Kikristo, ambalo Mungu atalibadilisha kutoka asili ya kibinadamu hadi asili ya kiroho. Wengine wanadhani kwamba “waliookolewa” wote wanakwenda mbinguni, lakini hii ni mbali na ukweli. Wale waliookolewa wakati wa Milenia — ambayo ni sehemu kubwa ya ulimwengu — watabarikiwa na makazi bora hapa Duniani. Kanisa pekee ndilo linalotolewa asili ya kiroho.

Mungu ataokoa ulimwengu na Kanisa kutokana na hukumu ya Adamu kupitia Yesu Kristo (1 Timotheo 2:4-6), lakini ni Kanisa tu, likiwa limeitikia “mwito mkuu” wa Enzi hii ya Injili, ndilo litakalokuwa “washiriki wa Uungu” (2 Petro 1:4).

Mfano wa Mungu katika Mwanadamu Mkamilifu

Kuna kutoelewana sana kuhusu mwanadamu mkamilifu ni nini. Mwanadamu aliumbwa akiwa mkamilifu, kwa mfano wa Mungu, akiwa na haki, upendo, na kufikiri. Mungu anaweza kumwambia hata mwanadamu aliyeanguka, “Njoo, tusemezane” (Isaya 1:18). Bila shaka upeo wa sifa hizi kwa mwanadamu ni duni sana ukilinganisha na Mungu. Hata hivyo, Adamu aliumbwa akiwa mkamilifu. Yesu pia alikuwa mwanadamu mkamilifu (1 Timotheo 2:5). Hakujawa na mtu mwingine mkamilifu zaidi ya Adamu na Yesu (Warumi 3:10, 23).

Kama vile Yehova anavyotawala juu ya vyote, vivyo hivyo mwanadamu alipewa mamlaka juu ya wanyama wote na juu ya nchi (Mwanzo 1:26). Utawala wa mwanadamu umeelezwa katika Zaburi 8:5-8, “Umefanya mdogo punde kuliko malaika, umemvika taji ya utukufu na heshima. Umefanya kuwa mtawala juu ya kazi za mikono yako ... kondoo na ng’ombe wote, ndio wanyama wa mwituni, na ndege wa angani, na samaki wa baharini” (angalia pia Waebrania 2:7). Mungu alitamka uumbaji Wake uliokamilika wa mwanadamu kuwa “mzuri sana” (Mwanzo 1:31).

Kwa kusema mwanadamu ni “chini kidogo kuliko malaika,” Maandiko yanamaanisha kwamba ubinadamu uliumbwa katika hali ya chini zaidi kuliko malaika. (Baadhi ya tafsiri za Waebrania 2:7 zinasema “chini kidogo kuliko malaika,” lakini hii ni tafsiri isiyo sahihi.)

Katika Waebrania 2:7-9, Mtume Paulo anaporejelea Zaburi 8, anaonyesha kwamba Mungu hajamsahau mwanadamu, ambaye awali aliumbwa kwa utukufu na enzi, lakini anakusudia kurudisha ulimwengu kwenye utukufu huo. Kusudi la Mungu lilikuwa kumfanya mwanadamu kuwa mfalme wa Dunia. Ingawa utawala wa mwanadamu ulipotea kwa njia ya dhambi na bado hajarejeshwa kwake, mpango wa Mungu wa urejesho huo umeanza. Yesu, kwa kifo chake, alitoa gharama ya ukombozi kwa ajili ya ulimwengu. Yesu alifanywa “chini kidogo kuliko malaika” ili “kuonja mauti kwa kila mtu” kama mbadala wa fidia ya mwanadamu (Waebrania 2:9).

Jamii Tofauti katika Asili

Kupungua kwa cheo au kiwango haimaanishi kuwa mkamilifu. Kiumbe kinaweza kuwa kwenye nafasi ya chini ya kuwepo na pia kamili. Kumbuka chati ifuatayo ambayo inaonyesha viwango tofauti vya uumbaji.

Viumbe wa Kiroho wa Mbinguni	Viumbe vya Duniani	Kikoa cha Kupanda	Kikoa cha Madini
Kimungu	Binadamu	Miti	Dhahabu
—	Mnyama	Vichaka	Fedha
—	Ndege	Nyasi	Shaba
Malaika	Samaki	Mosses	Chuma

Shaba safi zaidi bado ingekuwa ya chini zaidi katika daraja kuliko dhahabu tupu, na nyasi nzuri, kamilifu bado chini kwa uchangamano kuliko miti. Hata kiwango cha juu cha madini ni cha chini kuliko mmea, kwa kuwa mmea una uhai. Zaidi ya hayo, mti mkubwa zaidi ni wa chini kuliko mnyama yeyote, kwa kuwa wanyama wana kiwango fulani cha akili, lakini mnyama wa juu zaidi ni wa chini kuliko binadamu. Asili kamilifu ya mwanadamu ni “chini kidogo kuliko malaika” — tofauti na, na chini kuliko, asili ya kiroho. Vile vile, asili ya kimungu ni ya juu zaidi na bora zaidi ya asili nyingine zote za kiroho, kama vile maserafi, makerubi, nk.

Imerejeshwa kwa “Kilichopotea”

Mwanzoni mwanadamu aliumbwa akiwa mkamilifu kwa mfano wa Mungu. Baada ya kutenda dhambi, tabia na nguvu za mwili za mwanadamu zilidhoofika. Kabla ya Gharika, wastani wa kuishi kwa mtu huyo ulikuwa miaka mia kadhaa. Baada ya Gharika na katika karne zilizofuata, ilipungua sana. Mwanzoni mwa karne ya ishirini viwango vya juu vya vifo vya watoto wachanga vilipunguza wastani hadi miaka 30. Leo, hata kukiwa na maendeleo ya kitiba, wastani wa umri wa kuishi ulimwenguni pote ni miaka 66 tu.

Hata hivyo, wanadamu wenye hali duni watarudishwa kwenye ukamilifu wa akili na mwili tena wakati wa Utawala wa Miaka Elfu wa Kristo. Kwa sababu Yesu alikufa ili “kuokoa kile ambacho [mwanadamu] alipoteza” (Luka 19:10), wanadamu watapata tena ukamilifu. Hawatakuwa viumbe wa roho katika makao ya mbinguni, kwa kuwa hawakuwahi kupoteza kitu kama hicho. Walichopoteza kupitia Adamu ni ukamilifu wa kidunia. Watachopata tena kupitia Kristo ndicho walichopoteza katika Adamu — uhai mkamilifu wa kibinadamu na makao makamilifu ya paradiso duniani.

Kwa sababu Bwana wetu alikuwa kiumbe wa roho, ili apate kuwa mbadala, gharama ya fidia kwa ajili ya mwenye dhambi, ilimbidi “afanywe mwili” (Yohana 1:14). “Alijifanya kuwa hana utukufu ... akawa ana mfano wa wanadamu” (Wafilipi 2:7, 8). Kusudi la Yesu kuja duniani halikuwa kuokoa malaika, bali kuokoa ulimwengu wa wanadamu. Hivyo aliweka kando asili ya

roho, na akawa mwanadamu, kama “uzao wa Ibrahimu” (Waebrania 2:16). Kwa sababu ya utii wake katika kuwa fidia wa hiari wa mwanadamu, “Mungu alimwadhimisha mno, akamkirimia Jina lile lipitalo kila jina” (Wafilipi 2:9, NAS). Kristo, wakati wa ufufuo wake, aliketi “upande wa mkono wa kuume wa Ukuu juu” akiwa amefanywa na Mungu “bora zaidi kuliko malaika” (Waebrania 1:3-5).

Ukamilifu wa Yesu Kama Mwanadamu

Kwa hivyo, asili za kimungu, za kimalaika na za kibinadamu ni tofauti na bayana. Yesu hakuchukua asili ya malaika, bali asili ya mwanadamu; si kuanguka na kutokamilika, bali kwa nguvu kamili ya ukamilifu wa kibinadamu. Alikuwa “mtakatifu, asiye na madhara, asiye na unajisi, aliyejitenga na wakosaji” (Waebrania 7:26). Yesu angeweza tu kuwa gharama inayolingana (fidia) kwa ajili ya uhai uliopotezwa wa mwanadamu mkamilifu Adamu (1 Timotheo 2:6). Sheria ambayo Mungu alimpa Musa ilikuwa kipimo cha uwezo mkamilifu wa mwanadamu. Kwa kushika Sheria kikamilifu, Yesu alionye sha kwamba hakuwa chini ya hukumu na alikuwa na haki ya kuishi.

Kwa vyovyote vile Yesu hakuwa mchanganyiko wa asili mbili — mwanadamu na roho. Yesu aliacha maisha yake ya kiroho ili “afanywe mwili” katika tumbo la uzazi la Mariamu. Akiwa na umri wa miaka thelathini, alitoa maisha yake ya kibinadamu kwa kuwekwa wakfu wakati wa ubatizo wake alipochukuliwa kuwa mwanadamu. “Mbingu zikafunguka” (Mathayo 3:16), na Yesu alipewa dhamana ya asili ya kimungu — kwa namna ya njiwa aliyeshuka juu yake — ikiwa angetekeleza dhabihu ya maisha yake ya kibinadamu kwa uaminifu. Baada ya kutoa dhabihu asili yake ya kibinadamu, Yesu “alikuwa mtiifu hata mauti, naam, mauti ya msalaba.” Kisha, wakati wa ufufuo wake, Yesu aliinuliwa kwa asili ya kimungu na kupewa “jina lipitalo kila jina” (Wafilipi 2:8, 9). Yesu alipata mabadiliko ya asili mara mbili, lakini hakuna wakati wowote alikuwa na mchanganyiko wa asili.

Mwanadamu Mkamilifu katika Umilele

Yesu alitoa dhabihu sawa na “kile kilichopotea” — asili kamilifu ya kibinadamu (Luka 19:10). Dhabihu ya Fidia ya Yesu ilinunua jamii ya kibinadamu kutoka katika hukumu iliyokuwa dhidi yake, hivyo mwanadamu atapokea tena asili tukufu, kamilifu ya kibinadamu. Katika Ufalme, uwezo na nguvu kamilifu za mwanadamu zitatumika kwa ustadi juu ya vitu vipya na tofauti vya kupendeza. Ujuzi na ustadi wa mwanadamu utaongezeka sana, lakini ongezeko hili la maarifa na nguvu halिताleta mabadiliko ya asili. Itatimiza uwezo mkamilifu wa kibinadamu na itakuwa pendeleo lenye baraka la mwanadamu kwa umilele wote, lakini bado atakuwa mwanadamu.

Yesu alipokuwa mwanadamu, alikuwa kielelezo cha utu mkamilifu wa ubinadamu uliorejeshwa, lakini tangu kufufuka kwake, Yesu amekuwa kielelezo cha hali tukufu ya kimungu ambayo Kanisa lishindalo litashiriki naye katika

ufufuo wake.

Kwa kuwa kazi kuu ya wakati huu ni maendeleo ya Kanisa, nyaraka za Mitume zimejitolea kwa maandalizi ya “kundi dogo.” Hata hivyo, isihitishwe kuwa Mpango wa Mungu unaishia na Kanisa. Wala hatupaswi kudhani kwamba “ahadi zote kuu zipitazo na za thamani” (2 Petro 1:4) kwa Kanisa linaloshinda zimekusudiwa watu wote wema. “Tukigawanya kwa usahihi neno la kweli” (2 Timotheo 2:15), tunaona kuna tofauti bayana kati ya pendekezo la asili ya kimungu kwa Kanisa na la asili kamilifu ya mwanadamu kwa ulimwengu wakati wa Ufalme.

Utukufu wa Kimbingu na Kidunia Kinachotenganishwa na Kinachotofautiana

Wengine wanaamini kwamba kwa sababu hawaelewi kiumbe cha roho ni kitu gani, ni lazima ni hekaya za kishirikina. Lakini Paulo anasema mtu wa asili hawezi kuelewa mambo ya kiroho kwa sababu ni “upumbavu” kwake (1 Wakorintho 2:14). Mtume anaendelea kueleza, “Kuna miili ya wanadamu ya namna moja, nyingine ni ya wanyama. ... Tena kuna miili ya mbinguni, na miili ya duniani, lakini fahari yake ile ya mbinguni ni moja, na fahari yake ile ya duniani ni nyingine” (1 Wakorintho 15:39, 40).

Ukamilifu wa mwanadamu unaweza kufikiriwa, lakini utukufu wa mbinguni unaeleweka tu kwa jicho la imani. “Kilichozaliwa kwa mwili ni mwili; na kilichozaliwa kwa Roho ni roho ... Upepo huvuma upendako, na sauti yake waisikia, lakini hujui unakotoka wala unakokwenda: ndivyo alivyo kila mtu aliyezaliwa kwa Roho” (Yohana 3:6-8). Kiumbe cha roho ni kama upepo — hauonekani. Kama Yohana alivyosema, hatuwezi kueleza “tutakavyokuwa” isipokuwa tu “tutakuwa kama yeye” (1 Yohana 3:2).

Asili ya Mwana wa Mungu ilibadilishwa mara mbili, lakini hii ilikuwa hali ya kipekee ambayo ulitumikia kusudi maalum sana katika Mpango wa Mungu. Malaika waliumbwa wakiwa viumbe wa roho na bila shaka watabaki kuwa viumbe wa roho sikuzote. Hivyo na ulimwengu; walizaliwa wakiwa wanadamu, na watabaki kuwa wanadamu watakapopata uzima wa milele wakati wa Milenia. Mwito wa Kanisa kwa asili ya uungu ni, kama uzoefu wa Yesu — hali ya kipekee.

Umbaji wa sasa wa kidunia wa Mungu una karibu uzuri na wa aina mbalimbali zisizo na mwisho. Itakaporejeshwa kwenye ukamilifu, itakuwa na utukufu zaidi. Hata hivyo, utukufu wa Hali ya Mbinguni hautaelezeka na utapita kwa mbali chochote ambacho mwanadamu anaweza kufikiria.

Malaika Wapo Bila Kuonekana

Malaika wanaweza kuwepo na mara nyingi wapo, lakini hawaonekani. “Malaika wa Bwana hufanya kituo, Akiwazungukia wamchao” (Zaburi

34:7). “Je! hao wote si roho watumikao, wakitumwa kuwahudumia wale watakaourithi wokovu?” (Waebrania 1:14). Malaika pia waliwalinda watu wa Mungu wa kale. Elisha alipozingirwa na jeshi la Waashuru, mtumishi wake aliogopa. Elisha aliomba kwa Mungu, na macho ya kijana huyo yaka-funguliwa, na akaona milima iliyowazunguka imejaa wapanda farasi katika magari ya moto! (2 Wafalme 6:11-17).

Malaika ni roho, na si wanadamu, lakini wana uwezo wa kujivika miili ya kibinadamu na kuonekana kama wanadamu. Malaika akamtokea Gideoni kama mwanadamu, lakini baadaye akajidhihirisha. Malaika pia aliwatokea wazazi wa Samsoni: walimdhania kuwa mtu mpaka alipopaa mbinguni katika mwali wa moto (Waamuzi 6:11-22, 13:20).

Matukio ya Maonyesho

Katika matukio fulani, malaika walidhihirishwa katika hali ya utukufu na angavu. Malaika aliyevingirisha jiwe kutoka kwenye mlango wa kaburi la Yesu alikuwa “kama umeme” (Mathayo 28:2, 3). Danieli alimwona malaika mmoja mwenye macho “kama taa za moto na mikono yake na miguu yake kama rangi ya shaba iliyosuguliwa” (Danieli 10:6). Sauli alimwona Yesu aliyefufuliwa akiangaza “juu ya mwangaza wa jua” (Matendo 26:13).

Wanaume waliokuwa wakisafiri na Sauli hawakumwona Yesu aliyefufuka, bali walisikia sauti yake tu (Matendo 9:7). Wanaume waliokuwa na Danieli hawakuwasiliana na yule kiumbe mtukufu anayetajwa na Danieli, lakini kwa hofu kuu walikimbia na kujificha (Danieli 10:7-19). Wakati wa siku arobaini kabla ya kupaa kwa Yesu, alionekana katika matukio machache tu akidhihirishwa katika mwili, mara nyingi hakutambulika mwanzoni kwa wanafunzi wake. Viumbe wa roho ni wa utukufu wa kweli katika asili yao na hawaonekani kwa wanadamu, isipokuwa vile wanaweza kuonekana katika matukio maalum, au wanadamu wamefumbuliwa macho yao hasa ili kuwona.

Hivyo tunaona kwamba roho na asili ya binadamu ni tofauti. Maandiko hayatoi uthibitisho wowote kwamba wanadamu husitawi na kuwa viumbe wa roho. Isipokuwa ni Yesu na “kundi dogo” lake la wafuasi waaminifu. Wanatukuzwa kwa kusudi la kubariki ulimwengu wakati wa Milenia (Wafilipi 2:8-11, Warumi 2:7).

Kufa na Kutokufa

“Vifo” huashiria hali au namna ambavyo kifo kinawezekana. “Kutokufa” kunaashiria hali au namna ambavyo kifo hakiwezekani. Maana hizi zinaendana na tofauti ya matumaini kwa wanadamu na viumbe vya kiroho, ahadi za duniani na ahadi za mbinguni.

Adamu alipoumbwa, hakuwa mtu asiyeweza kufa. Lau angekuwa wa kutokufa, basi Mungu asingemwambia, “Siku utakapokula matunda ya mti huo,

hakika utakufa.” Adamu aliumbwa akiwa mkamilifu, lakini alikuwa katika hali ambayo kifo kiliwezekana. Uhai wa Adamu ulitegemezwa na “kila mti katika bustani” (Mwanzo 1:29, 30), na ilikuwa na masharti juu ya utii kwa muumba wake.

Malaika pia wanakufa. Maisha yao yanategemea uaminifu kwa Mungu. Wale waliomwasi Mungu na hawajafanya marekebisho hatimaye wataangamizwa. Uthibitisho wa kwamba malaika wanakufa unapatikana katika dhihirisho la Maandiko kwamba, kwa wakati ufaao, Ibilisi, mmoja wa malaika wakuu, ataangamizwa (Waebrania 2:14). Usalama wa wanadamu na malaika sikuzote utategemea utii kwa Mungu wetu mwenye hekima yote na upendo. Hakuna mahali popote ambapo Maandiko hufundisha kwamba malaika au wanadamu waliorejeshwa hawawezi kufa.

Kutokufa ni umiliki wa asili ya kimungu pekee. Hapo awali, Yehova pekee ndiye aliyekuwa hawezi kufa. Baadaye Bwana wetu Yesu aliipokea alipoinuliwa kwenye hali ya uungu. Hatimaye, Kanisa la Kristo, litakapotukuzwa pamoja naye, wote watapewa hali ya kutokufa (Yohana 5:26, 2 Petro 1:4, 1 Wakorintho 15:53, 54).

Wenye dhambi sugu wasioweza kurekebishwa — wanadamu au wa kiroho — wataangamizwa. Wengine wote, wawe wenye kufa au wasioweza kufa, wataishi milele kwa furaha na upendo. Wale wakutokufa, watakatifu katika utukufu, watakuwa na uzima ndani yao wenyewe (Yohana 5:26). Mwenye kufa, akiwa amepitia ujuzi wa ufahamu wa uovu na kufikia kwenye ukamilifu, atapewa uzima wa milele “haki ya kuuendea mti wa uzima” (Ufunuo 22:14).

Kuelewa maana ya Kimaandiko ya kufa na kutokufa huharibu msingi wa fundisho la mateso ya milele. Mungu hakumuumba mwanadamu asiyeweza kufa, ili asiweze kuangamizwa. Huo ulikuwa uwongo wa Shetani, “Hakika hamtakufa” (Mwanzo 3:4). Watenda dhambi kimakusudi hawatawekwa hai milele mahali fulani pa taabu. Watakufa tu, hawataamka tena. Hawangekuwa na furaha ya kuwa katika jamii yenye haki hata hivyo, na wanaangamizwa kwa rehema katika “kifo cha pili” (Ufunuo 21:8).

Haki na Fadhili za Mungu

Uadilifu hauhitaji kwamba Mungu atoe neema zake sawa kwa viumbe vyake vyote. Mungu alikuwa na haki ya kumwinua Mwanawe kwa asili ya kimungu — pamoja na wafuasi waaminifu wa Yesu — lakini alizuia mwaliko huo kwa wengine, kama vile malaika mbinguni.

Haki haihitaji kuinua viwango vyote vya maisha kwa usawa vinginevyo Mungu angehitaji kutoa kutokufa kwa wanyama na wadudu wakatili, jambo ambalo lingekuwa upuuzi. Mungu ni mwenye enzi, na anaweza kupanua upendeleo wake wakati na mahali ambapo hekima Yake inapendekeza.

“Wewe ni nani, Ee mwanadamu, unayemjibu Mungu? Kitu kilichofinyangwa hakitamwambia mfinyanzi, 'Kwa nini umenifanya hivi? kwa donge lile lile chombo kimoja kwa matumizi ya heshima, na kingine kwa matumizi ya kawaida? (Warumi 9:20, 21, NAS).

Maumbile yote, yenye uhai na yasiyo na uhai, yanaonyesha utukufu na utofauti wa nguvu na hekima ya kimungu. “Mbingu zauhubiri utukufu wa Mungu, na anga laionyesha kazi ya mikono yake” (Zaburi 19:1) kwa umaridadi na uzuri wa ajabu.

Neema kamwe isihesabiwe kuwa ni thawabu inayostahiki. Mungu ameonyesha upendo wake mkuu kwa viumbe vyake katika mafuriko yasiyo na mwisho ya neema zisizostahiki. Kila siku ya maisha ni zawadi! Ni neema ya Mungu kwamba sisi ni wanadamu na sio wanyama ili tuweze kumwabudu kwa akili. Je! ni kubwa zaidi basi neema ya kurudishwa kwa uzima wa milele, ambayo wakati fulani ilikuwa imepotea kwa sababu ya dhambi. Shukrani zetu hufurika tunapofikiria mwaliko wa kuwa sehemu ya Bibi-arusi wa Kristo na kushiriki asili ya uungu pamoja na Yesu, Bwana na Mfalme wetu (Ufunuo 21:9, Zaburi 45:10-17).

Kama vile mwanadamu hana haki ya kutamani kuwa malaika, malaika hana haki ya kutamani asili ya kiungu. Haikutolewa kamwe. Lusifa alitamani sana kuwa kama Mungu. “Jinsi ulivyoanguka kutoka mbinguni, Ee nyota ya asubuhi, mwana wa alfajiri! ... ulisema moyoni mwako, Nitapanda mbinguni, nitainua kiti changu juu ya nyota za Mungu” (Isaya 14:12-15, NAS). Hata hivyo, Shetani ataharibiwa kwa wakati wa Mungu. Ingawa Mungu atamua aina ya udhalilishaji na kiwango cha kuinuliwa, kanuni hiyo inashikilia ukweli: “Kila mtu ajikwezaye atadhiliwa, naye anayejidhili atakwezwa” (Luka 14:11).

Uchaguzi — Bila Masharti au Masharti?

Somo la “uchaguzi” kama inavyofundishwa katika Maandiko limekuwa sababu ya mabishano mengi na kutoelewana. Wengine wanadai kuwa uchaguzi hauna masharti, ni wa kiholela, na wengine kuwa ni wa masharti. Kuna kipimo cha ukweli katika maoni yote mawili. Uchaguzi wa Mungu unaonyesha chaguo Lake kwa madhumuni fulani — iwe kiumbe Wake angekuwa malaika, mwanadamu, ndege, au mdudu. Maisha po pote pale ni kwa neema ya Mungu.

Mungu alichagua kuwa na Kanisa lililochaguliwa kutoka kwa wanadamu, na aliweka masharti ya kutimizwa na yeyote anayefikia asili ya kimungu. “Basi, kama ni hivyo, si katika yeye atakaye, wala si katika yeye apigaye mbio, bali ni za Mungu arehemuye” — wema au upendeleo (Warumi 9:16). Yeye ndiye “Mfinyanzi” na sisi ni “udongo” (Warumi 9:20, 21). Anaweza kufanya chombo kimoja kwa heshima zaidi — kama vile asili ya kimungu — na wengine kwa heshima ndogo au kwa asili ya chini.

“BWANA, Mtakatifu wa Israeli, na Muumba wake, asema hivi, Niulizeni habari za mambo yatakayokuwapo, katika habari za wanangu, na katika habari za kazi ya mikono yangu; naam, mikono yangu, imezitandaza mbingu, na jeshi lake lote naliamuru ... Maana Bwana, aliyeziumba mbingu, asema hivi, Mungu mwenyewe, aliyeziumba dunia na kuifanya, ndiye aliyeifanya imara, hakuiziumba bure, ameziumba ili ikaliwe na watu; mimi ni BWA NA, wala hapana mwingine” (Isaya 45:11, 12, 18).

Je, lisingekuwa jambo la kiburi kwa mtu yeyote kumwagiza Mungu aliyeziumba dunia ili ikaliwe — kusema ni dhuluma kwake kutobadilisha asili ya mwanadamu kuwa ya kimungu? Badala yake, tunapaswa kuchunguza Neno la Mungu kwa unyenyekevu, kuelewa mpango Wake, na kuthamini fadhili Zake zisizostahiliwa.

Jamii ya Wanadamu — Kazi ya Mikono ya Mungu

Jamii ya wanadamu ni kazi ya mikono ya Mungu. Daudi anaeleza kwamba mwanadamu aliumbwa akiwa amevikwa taji ya “utukufu na heshima” na kupewa “utawala juu ya kazi za mikono yako” (Zaburi 8:4-8). Mtume Paulo anaeleza zaidi kwamba mwanadamu atapata ufufuo wa duniani — kwa “utukufu wa dunia.” Kinyume chake, washiriki wa Kanisa watapokea “mwili wa kiroho” (1 Wakorintho 15:38-44). Mtume Petro alitoa muhtasari wa ushuhuda wa manabii wote kwamba wakati wa “nyakati za kufanywa upya” (Matendo 3:19-21) jamii ya kibinadamu itarudishwa kwenye ukamilifu mtukufu aliokuwa nao Adamu hapo awali.

Sio tu kwamba jamii itakuwa nzuri kwa upatano hivyo, bali dunia yenyewe itakuwa Paradiso ya Edeni. Mwanadamu hatafanya kazi tena “kwa jasho la uso wako” (Mwanzo 3:19), lakini dunia kwa kawaida “itatoa mazao yake” (Ezekieli 34:27). Baada ya kufikia ukamilifu, watu watakua na kufikia uwezo wao kamili. Hawatakubali wala kutamani asili au makao mengine. Watakuwa na furaha ya ajabu na kuridhika.

Kanisa la Kikristo — Limechaguliwa

Kanisa la Kikristo — Mwili wa Kristo — ni uteuzi kwa Mpango wa jumla wa Mungu kwa wanadamu. Hata kabla ya “msingi wa ulimwengu,” Mungu “alichagua kimbele” kuhesabiwa haki, kutakaswa na kutukuzwa kwa Kanisa (Waefeso 1:4, 5). Mungu aliamua kwamba Kanisa “lingefananishwa na mfano wa Mwana wake,” na kuwa warithi pamoja na Yesu katika Ufalme wa Milenia ili kusimamisha uadilifu na amani ya ulimwenguni pote (Warumi 8:28-31).

Mungu alipanga kimbele uchaguzi wa Kanisa, lakini Hakuamua kimbele kuchaguliwa kwa washiriki binafsi wa Kanisa. Mungu aliweka Enzi ya Injili kama wakati maalum wa maandalizi ya Kanisa. Pia alikusudia kwamba, ili kustahili kupata baraka zilizoahidiwa, tabaka hili lazima likuze tabia kwa

kupata “matunda ya haki” (Wafilipi 1:11). Matayarisho ya wale wanaoushinda ulimwengu (1 Yohana 5:4, 5) yangepaswa kufikiwa kupitia majaribu ya imani na dhabihu ya mapendeleo ya kidunia — “hata kufo” (Ufunuo 2:10, 11, 17).

“Na wale aliowachagua tangu asili, hao akawaita; na wale aliowaita, hao akawahesabia haki; Hapa Paulo anatoa mchakato kwa mpangilio wa kinyume. Mungu kwanza hutuheshimu kwa kuturuhusu kusikia ujumbe wa Injili, kisha anatushabia haki, na anatalika kwenye wito wa juu wa kuwa pamoja na Kristo. (Neno “kutukuzwa” linatokana na neno la Kigiriki doxazo, “kuheshimiwa,” kama katika Waebrania 5:5).

Wengi Wameitwa, Wachache Wamechaguliwa

Katika kuchagua wafuasi wa Kanisa wakati wa huduma ya Yesu, wito ulitolewa kwa Israeli kwanza, kisha kwa Mataifa. Kwa Israeli kukataa wito na wito kwa Mataifa kunaonyeshwa katika mfano katika Luka 14:16-24. Inasimulia juu ya wengi ambao walikuwa wamejishughulisha sana kuja kwenye “karamu kuu” ambayo inawakilisha fursa ya kuja ndani ya Kristo. Hatimaye, watumishi waliambiwa kuwahimiza au “kuwashurutisha” (mstari wa 23) wale waliokuwa nje kwenye “barabara kuu” [Wamataifa] kuja na kuijaza nyumba. Katika Mfano wa vazi la arusi (Mathayo 22:2-14), miongoni mwa walioingia ni mmoja aliyevaa “vazi” la haki iliyohesabiwa ya Yesu, lakini baadaye akalivua. Somo ni kwamba wale ambao mara moja wamehesabiwa haki ambao wanakataa haki yao katika Kristo “wanatupwa katika giza la nje.” “Kwa maana walioitwa ni wengi, lakini wateule ni wachache.” Washindi pamoja na Mwana-Kondoo na Mfalme wa wafalme ni “walioitwa, na wateule, na waaminifu” (Ufunuo 17:14).

Kusudi la Mungu lililokusudiwa tangu zamani la kuchagua na kuliinua Kanisa hakika halibadiliki, lakini wale waliochaguliwa kwa heshima hii lazima watimize masharti ya wito. “Basi na tuogope, ikiwa imekwisha kubaki ahadi ya kuingia katika raha yake, mmoja wenu asije akaonekana amei-kosa” (Waebrania 4:1). Kusudi la Mungu lililokusudiwa tangu zamani kwa Kanisa hili — na hii ni kweli kwa neema zake zote — itakuwa kwa faida ya jumla ya wote.

Mabadiliko ya Asili Moja hadi Nyingine

Kutoka kwa Maandiko, ni wazi kwamba asili ya kibinadamu na ya kiroho ni tofauti na maalum — kamwe haichanganyiki — na mabadiliko kutoka kwa asili moja hadi nyingine ni ya kipekee si kanuni. Ni Kristo pekee na Kanisa lake ndio wanaobadilishwa kutoka kwa wanadamu kwenda kwa uungu.

Masharti ambayo kwayo Kanisa linaweza kuinuliwa kwa asili ya kimungu ni kwa kufuata nyayo za Yesu za dhabihu (1 Petro 2:21, Mathayo 16:24). Mwaliko huo ni “kuitoa miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpen-

deza Mungu” (Warumi 12:1) — kama vile Yesu alivyojidhabihu mwenyewe hadi kifo. Bwana wetu alitoa dhabihu maslahi na matumaini yake yote ya kibinadamu. Wafuasi wake hufanya hivyo pia. Tukiteseka pamoja naye, “tunaweza pia kutukuzwa pamoja naye” (Warumi 8:17, 18) na pamoja naye kuwa “washiriki wa tabia ya Uungu” (2 Petro 1:4).

Aliyezaliwa, kisha “Kuzaliwa kwa Roho”

Mwanzo na maendeleo ya “kiumbe kipya” cha kimungu inalinganishwa na mwanzo na maendeleo ya maisha ya mwanadamu. Msukumo wa kwanza katika maisha ya kiungu huja kwa kuzaliwa na Mungu kupitia Neno Lake. “Kwa kupenda kwake mwenyewe alituzaa kwa neno la kweli, ili tuwe namna ya malimbuko ya viumbe vyake” (Yakobo 1:18, 1 Petro 1:3). Kisha maisha mapya ya kiroho huanza kukua huku akili zetu “zinapogeuzwa” (Warumi 12:1, 2). Lakini sisi sio viumbe wa roho, lakini tunahesabiwa tu kuwa hivyo na Mungu. Walakini, mtu huanza kufikiria na kutenda kiroho kama “kiumbe kipya,” wakati wote akisulubisha matamania na masilahi ya mwanadamu.

Michakato hii miwili inaendelea pamoja tangu wakati wa kuwekwa wakfu kwetu kabisa kufanya mapenzi ya Mungu hadi kifo cha mwanadamu na kuzaliwa kwa matokeo ya kiroho. Tamaa za kibinadamu, mipango, nk, hufifia kwa umuhimu. Kwa kulishwa na Neno la Mungu, kiumbe kipya hukua katika nguvu. Kama watoto wa Mungu, Roho wake “atahuisha miili yenu ipatikanayo na mauti” (Warumi 8:11) — kuifanya miili yetu ipatikanayo na mauti kuwa watumishi wa “kiumbe kipya” hadi ufufuo wetu tutakapokuwa viumbe halisi vya kiroho katika “chaguo la kwanza” ufufuo” (Ufunuo 20:6). “Kilichozaliwa kwa Roho ni roho” (Yohana 3:6). “Kama vile tulivyoichukua sura yake yule wa udongo, sisi pia [Kanisa] tutaichukua sura yake yeye aliye mbinguni” (1 Wakorintho 15:49), isipokuwa tukianguka, na kiinitete chetu Kiumbe Kipya kimetolewa (Waebrania 6:6).

“Ndugu” — Sio Ulimwengu — Waitwao Utukufu

Mwaliko wa kuweka wakfu maisha yetu hauelezwi kwa ulimwengu usioamini. Toleo hilo linaelekezwa kwa wale ambao tayari wanamkaribia Mungu kama marafiki, wanaomwamini Yesu kuwa njia ya kuhesabiwa haki. “Basi, ndugu zangu, nawasihi ... itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu” (Warumi 12:1, 2).

Hawa tayari wameiacha dhambi. Sasa wanaalikwa kutoa dhabihu mapenzi yao ya kibinadamu na kuwa wana wa Mungu, wakikuza maisha mapya, kiumbe kipya. Mapenzi ya kimungu yanakuwa mapenzi yao na wanaanza kufikiria, kusababu, na kuhukumu kutokana na maoni ya kimungu. Mpango wa Mungu unakuwa mpango wao, na njia za Mungu huwa njia zao. Wana tafuta kuitiisha dhambi ndani yao na kudhabihu mambo mema ya sasa ya

maisha ili kutoa nguvu zao kwa utumishi wa Mungu. Wanaanza kubadilisha akili zao.

Ubadilishaji huu wa akili ni kazi ya taratibu — kuinama mbinguni hatua kwa hatua ya yale ambayo kwa asili yanainama kuelekea duniani. “Wala msiifuatishe namna ya dunia hii; bali mgeuzwe [katika asili ya mbinguni] kwa kufanywa upya nia zenu, mpate kujua hakika mapenzi ya Mungu yaliyo mema, ya kumpendeza, na ukamilifu” (Warumi 12:2). Hatutazamii tena kuishi duniani, bali tunahesabiwa kuwa “viumbe wapya” wenye tumaini la kimbingu. Kama vile Yesu sasa yuko katika “mfano wa wazi” wa Baba yake (Waebrania 1:1-3), vivyo hivyo washindi waaminifu waliowekwa wakfu “watakuwa kama yeye kwa maana tutamwona jinsi alivyo” (1 Yohana 3:2). Washindi hawatarithi tu asili ya kimungu kama Yesu, bali wataketi pamoja naye kwenye kiti chake cha enzi! “Yeye ashindaye, nitampa kuketi pamoja nami katika kiti changu cha enzi, kama mimi nilivyoshinda, nikaketi pamoja na Baba yangu katika kiti chake cha enzi” (Ufunuo 3:21).

Ingawa kugeuza huku kwa akili kutoka kwa mwanadamu hadi kwa kiroho ni kazi ya polepole, badiliko kutoka kwa mwanadamu hadi mwili wa kiroho litakuwa mara moja — “kwa dakika moja, kufumba na kufumbua” (1 Wakorintho 15:52). Ingawa asili ya mwanadamu ni mfano wa kiroho katika suala la mawazo na kumbukumbu, asili ya roho ina nguvu ambazo ni kuu kuliko mwanadamu.

Mawazo ya mwanadamu yamezuiliwa kwenye nyanja ya kidunia. Uwezo na tabia za binadamu zinafaa kwa manufaa na furaha ya mwanadamu duniani. Hata hivyo, hata utukufu wa ubinadamu kamili ni vigumu kuelewa sasa. Ni kwa Roho Mtakatifu pekee, tunaweza kupata mwanga wa utukufu wa hatima ya mwanadamu na asili ya uungu kwa Kanisa.

Kabla hatujabadilishwa kutoka asili ya kibinadamu hadi ya kiroho ni lazima mtazamo wetu wa kiakili ubadilishwe ili kuendana na mwili wetu mtukufu wa kiroho unaotumainiwa. Haya si mabadiliko ya ubongo wa mwanadamu, bali ni kuinua nia na mwelekeo wa akili zetu kwa mambo ya kiroho. Tunapozaliwa tunapokea Roho Mtakatifu kama “bidii,” au rehani, ya kazi iliyo-malizika (Waefeso 1:13, 14). Kama “wageni na wasafiri” duniani, tunajiepusha na tamaa za mwili (1 Petro 2:11). Kwa imani, “tunaketi pamoja katika ulimwengu wa roho katika Kristo Yesu” (Waefeso 2:5, 6).

Utambulisho wetu baada ya Ufufuo

Wengine wameuliza, Tutajijuaaje wakati “tutakapobadilishwa” katika ufufuo wa mbinguni? Je, tutakuwa viumbe sawa? Hakika, ndiyo! Kwa hakika, miili yetu ya kibinadamu hata sasa inabadilika mfululizo, ikitoa seli za zamani na kuzibadilisha na mpya. Sayansi inatuambia kwamba kila baada ya miaka saba hadi kumi atomi za miili yetu zinafanywa upya na kubadilishwa, lakini utambulisho wetu unabaki bila kubadilika. Ingawa hatuwezi kukumbuka

kila wakati maelezo yote ya zamani, kumbukumbu zetu bado zimerekodiwa, na zinaweza kuitwa wakati wowote. Kwa mabadiliko ya asili ya kimungu, tutaweza kukumbuka uzoefu wetu wote wa zamani kutoka siku zetu za awali, na kuthamini, kinyume chake, thawabu tukufu ya dhabihu yetu.

Asili ya roho na asili ya mwanadamu ni tofauti kabisa, lakini moja ni mfano wa nyingine. Vitivo vya akili, akili, na kumbukumbu ni kawaida kwa zote mbili, ingawa ni za upeo na uwezo tofauti. Hivyo Yesu kama mwanadamu alijua utukufu wake wa awali pamoja na Mungu, na akaomba, “Baba, unitukuze mimi pamoja nawe kwa utukufu ule niliokuwa nao pamoja nawe kabla ya ulimwengu kuwako” (Yohana 17:5). Sala hiyo ilijibiwa kwa wingi wakati alipoinuliwa hadi kwenye hali ya juu kabisa ya asili ya kiroho — ya kimungu.

Katika Warumi 12:2, Paulo alisema “Msiifuatishe ... bali mgeuzwe.” Hatujifanani au kujigeuza wenyewe, lakini tunajisalimisha wenyewe kwa mvuto wa kidunia, au tunajiweka chini ya mapenzi ya Mungu. Je, tunawasilisha kwa ushawishi gani? Ikiwa tunatoa dhabihu pamoja na Kristo, ikiwa “tumepandwa pamoja katika mfano wa mauti yake,” basi tutashiriki mfano wa ufufuo wake wa utukufu (Warumi 6:5).

Neno la Mungu lina ahadi za kidunia na za mbinguni. Ahadi za mbinguni zimetolewa kwa wale ambao wameagana na maisha ya kujitolea kumtumikia Bwana. Hazina yetu iko mbinguni — acha mioyo yetu iwe huko pia. Matumaini yetu ni ya ajabu. Wito wetu sio tu kwa asili ya kiroho, lakini kwa daraja la juu zaidi la kiroho — “bora zaidi kuliko malaika” (Waebrania 1:4).

Wito wa Mungu wa mbinguni umewekewa mipaka kwa Enzi hii ya Injili. Ofa haikutolewa hapo awali, na itakoma wakati umri huu utakapofungwa. Asili zote mbili za kibinadamu na za kiroho zitakuwa tukufu katika ukamilifu wao, ilhali zitakuwa tofauti na tofauti. Utukufu wa kazi iliyokamilika ya Mungu utakuwa aina mbalimbali nzuri, lakini upatano wa ajabu wa vitu vyote vyenye uhai na visivyo hai — upatano kati ya kila mmoja na mwingine na upatano na Mungu.

Somo 11

Njia Pana na Njia Nyembamba Sasa, Barabara Kuu katika Ufalme

Maandiko yanafundisha njia tatu! Moja ni Njia pana inayoongoza kwenye uharibifu, ikilinganishwa na Njia Nyembamba inayoongoza kwenye uhai sasa. Katika siku zijazo wakati wa Enzi ya Milenia, Barabara kuu ya Utakatifu itafunguliwa, ambayo itakuwa rahisi zaidi kutembea.

“Ingieni kwa kupitia mlango ulio mwembamba. Maana mlango ni mpana, na njia ni pana iendayo upotevuni, nao ni wengi waingiao kwa mlango huo. Lakini mlango ni mwembamba, na njia iliyosonga iendayo uzimani, nao waionao ni wachache” (Mathayo 7:13, 14, NIV).

“Na hapo patakuwa na njia kuu, na njia, nayo itaitwa, Njia ya utakatifu; wasio safi hawatapita juu yake, bali itakuwa kwa ajili ya hao wasafirio, wajapokuwa wapumbavu, hawatapotea katika njia hiyo. Simba atakuwa huko, wala mnyama mkali hatapanda juu yake, hataonekana huko; bali waliokombolewa watakwenda huko” (Isaya 35:8, 9).

Njia pana inaongoza kwenye Uharibifu

Barabara pana iendayo kwenye uharibifu ilikuja kuwepo kwa sababu ya dhambi ya Adamu. Adamu na jamii yake yote walianza njia hii alipokosa kumtii Mungu na kuondolewa kwenye miti inayotegemeza uhai ya Edeni (Mwanzo 3:23, 24). Wanadamu wengi wako kwenye barabara hii. Mtoto anazaliwa juu yake akiwa na dhambi ya kurithi (Zaburi 51:5). Baada ya maelfu ya miaka ya historia ya mwanadamu, njia hii ya kushuka chini ya Broad Njia imekua ikiteleza kwa dhambi, na wanadamu wamepoteza nguvu zake za upinzani polepole. Licha ya maendeleo ya hivi majuzi ya kitiba, ni wachache wanaosalia hadi mwaka wao wa mia moja.

Tatizo ni kwamba sisi ni wa jamii inayokufa ambayo “imepofushwa” na Shetani, “mungu wa ulimwengu huu” (2 Wakorintho 4:4). Wengi wamejaribu kuishi maisha yao kwa manufaa ya wanadamu. Jitihada zao zimekuwa za kupongezwa, lakini matunda ya kudumu ya jitihada zao yamekuwa finyu na ya muda. Wakati mwingine juhudi bora za wanaume katika sayansi na teknolojia zimekuwa na madhara. Dawa ya DDT ilisaidia kudhibiti malaria na homa ya matumbo, lakini iliongeza sumu zinazochafua mazingira. Usafiri wa magari ni baraka kwa wengi, lakini pia ni sababu ya kawaida ya vifo vya ajali katika Amerika, wastani wa vifo vya zaidi ya 43,000 kwa mwaka. Nishati ya atomiki imekuwa muhimu katika dawa na uzalishaji wa nguvu, lakini sayansi hiyo hiyo ilitoa mabomu ya atomiki. Karne ya ishirini ilileta maendeleo ya ajabu, lakini pia ilizalisha karibu vifo milioni 200 kupitia vita na mauaji ya kimbari.

Wachache Kwenye Njia Nyembamba Iendayo Kwenye Uzima Usioweza Kufa

Enzi ya Injili ilileta nuru njia ya kutoroka kutoka kwa Njia pana iongozayo kwenye uharibifu. Mwokozi wetu Yesu, kupitia kifo chake, alifungua “njia mpya na iliyo hai” (Waebrania 10:20), na kuleta “uzima na kutokufa kwa nuru kwa Injili” (2 Timotheo 1:10).

Kama tokeo la dhabihu ya fidia ya Yesu, wale wote walio kwenye “Njia pana” ya sasa watafufuliwa kwenye “uzima” wa kibinadamu tena katika

Ufalme wa Mungu. “Unamrudisha mwanadamu kwenye uangamivu, na kusema, Rudini, enyi wanadamu” (Zaburi 90:3).

“Njia iliyo hai” ya uzima wa kiroho usioweza kufa hata hivyo, ni Njia Nyembamba na ni wachache wanaoifuata. Ufinyu wa “Njia” hii husababisha wengi kupendelea kubaki kwenye Njia pana. “Lango limenyoka, na njia imesonga iendayo uzamani, nao waionao ni wachache” (Mathayo 7:14).

Maisha ambayo Njia Nyembamba ya sasa inaongoza ni aina ya juu zaidi ya maisha — maisha ya kiroho ya kutokufa ya asili ya Kiungu. Kutokufa ni uhai usio na kikomo na haategemei riziki yoyote ya nje kwa kuwepo kwake. Inashiria kwamba kifo ni jambo lisilowezekana katika umilele wote.

Hivyo, zaidi ya kutubu dhambi na kuishi kwa haki inahitajika ili kupata maisha haya. Kutembea kwenye Njia Nyembamba kunahitaji zaidi ya kuamini kwamba Yesu alikufa kwa ajili ya dhambi zetu na kuhesabiwa haki kwa damu yake (Warumi 5:9). Mara tu tumekubali “wokovu” kutoka kwa hukumu katika Adamu, tunaalikwa “kutoa miili [yetu] iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu” (Warumi 12: 1). Yesu anatuomba “tujikane,” “tuchukue msalaba wetu” na kumfuata (Mathayo 16:24).

Tunaalikwa kusalimisha mali na matumaini ya duniani na kumfuata Mola wetu kwa kujitolea. Mali zetu zote za kidunia basi huwa za Bwana ambaye anazifanya kuwa mtihani wa “usimamizi” ili kuonyesha “uaminifu” wetu (Luka 16:1-13). Wale wote wanaotafuta kusafiri kwa Njia Nyembamba kwa mafanikio hawana budi “Msiipende dunia, wala mambo yaliyomo katika dunia” (1 Yohana 2:15).

Njia hii Nyembamba inayoongoza kwenye uzima, zaidi ya hayo, ni ngumu kwa sababu tuna maadui njiani: ulimwengu (1 Yohana 2:15, Yakobo 1:27), mwili (Wagalatia 2:20, Warumi 7:18) na shetani (1 Petro 5:8). Kwa ugumu wa njia hii, hata hivyo, Mungu anawatenga na kuwasafisha “watu wa pekee” ili wawe “warithi wa Mungu na warithi pamoja na Kristo” (1 Petro 2:9, Warumi 8:17). Kwa hiyo Yesu, akijua udhaifu wetu, aliacha kutia moyo, “Jipeni moyo, mimi nimeushinda ulimwengu” (Yohana 16:33).

Njia ya Utukufu

Ni tumaini lililoje! Je! tunathubutu kutamani kilele cha utukufu kama hicho? Kwa hakika, hatungeweza kutumainia asili ya kimungu bila mwaliiko hususa, ulio wazi.

Hapo awali, Mungu pekee ndiye aliyekuwa na hali ya kutokufa. Kisha, katika ufufuo wa Yesu, Baba alimpendisha Mwanawe katika hali ya kutokufa, hali ya uungu, “mfano wa nafsi yake” (Waebrania 1:2-4). “Kwa maana kama vile Baba alivyo na uzima nafsini mwake, vivyo hivyo amempa Mwana kuwa na uzima nafsini mwake” (Yohana 5:26). Kundi dogo la washindi ndio pekee wengine walioahidiwa kuwa “washiriki wa tabia ya Uungu” (2 Petro 1:4).

Ingawa hatujui jinsi Mungu alivyo, tunajua kwamba “tutakuwa kama yeye [Yesu], kwa maana tutamwona jinsi alivyo” (1 Yohana 3:2). Yesu, katika sala yake kwa Baba yake, alionyesha tamaa yake kwamba “utukufu” ambao angepokea (Yohana 17:22-24) ungeshirikiwa pia na wafuasi wake waaminifu. “Tumaini hili la utukufu” ni “siri” kwa watu wa ulimwengu (Wakolosai 1:27), lakini waamini wanaitwa kushiriki “utukufu wake wa milele” (1 Petro 5:10), yaani, “utukufu wa Bwana wetu Yesu Kristo” (2 Wathesalonike 2:14). Mateso yote ya sasa yataonekana kuwa mepesi ikilinganishwa na “uzito wa milele wa utukufu” (2 Wakorintho 4:17) kuwa uzoefu na waaminifu.

“Tumaini hili la utukufu” ndilo toleo pekee la maisha katika Enzi hii ya Injili, lakini Njia hii Nyembamba ya uzima inaweza kuitwa njia ya kifo, kwa kuwa zawadi yake hupatikana tu kupitia dhabihu ya asili ya mwanadamu. Kwa kuwa maisha haya ya sasa yako chini ya hukumu katika Adamu, hayawezi kutolewa dhabihu. Kinachotolewa dhabihu ni uhai mkamilifu wa kibinadamu ambao wangepokea pamoja na wanadamu katika Ufalme. Ingawa dhabihu ya Yesu inatosha kabisa kwa wanadamu, hawa wanaalikwa kuwa watoa dhabihu pamoja naye ili wapate pia kuwa “warithi pamoja na Kristo” (Warumi 8:17).

Kwa hiyo ingawa ulimwengu unakufa pamoja na Adamu, “kundi dogo” hufa pamoja na Kristo na kurithi asili ya kimungu. “Kwa maana ikiwa tumekufa pamoja naye, tutaishi pia pamoja naye; tukivumilia, tutatawala pamoja naye” (2 Timotheo 2:11, 12). “Uwe mwaminifu hata kufa, nami nitakupa taji ya uzima” (Ufunuo 2:10). Ndipo kusudi zima la kifo na kuteseka kwa “kundi dogo” pamoja na Yesu litatimizwa. Likiwa limevikwa utukufu na nguvu, Kanisa litakuwa tayari kusaidia katika kurejesha na kubariki ulimwengu wote wakati wa Enzi ya Milenia.

Juu ya Kiti cha Enzi — Au “Mbele ya Kiti cha Enzi”

Je, Wakristo wote watafika kwenye kiti hiki cha utukufu? Njia ya utukufu huanza tu katika akili iliyogeuzwa kama chembechembe ya kiumbe kipya. Ni mapambano. “Kwa maana mkiishi kwa kufuata mambo ya mwili, mtakufa; bali kama mkiyafisha matendo ya mwili kwa Roho, mtaishi” (Warumi 8:13, 14). Kujiingiza katika shughuli za kibinadamu na anasa kwa gharama ya asili mpya ya kiroho ni kama kurudisha dhabihu yetu ambayo inahesabiwa kuwa imekufa.

Wengine hujaribu kutembea barabara ya kati. Wanajaribu kudumisha upendeleo wa Mungu huku wakijiruhusu kushindwa kwa sehemu na “urafiki na ulimwengu” (Yakobo 4:4, 1 Yohana 2:15) na kwa vivutio vya miili yao wenyewe na Ibilisi. Baba yetu anawakabidhi Shetani haya “kwa uharibifu wa mwili ili roho iokolewe katika siku ya Bwana Yesu” (1 Wakorintho 5:5). Wakiitikia ipasavyo majaribu hayo makali na kuamua kwa hakika kumfuata Kristo, “wataokolewa” kwa maisha ya kiroho kama malaika. Hata hivyo,

badala ya kuketi kwenye kiti cha enzi pamoja na Yesu, watakuwa na vitanga vya ushindi “mbele ya kiti cha enzi” (Ufunuo 3:21, 7:9-17).

Ndiyo, Njia Nyembamba ni ngumu na yenye mwinuko, lakini tunaahidiwa: “Neema yangu yakutosha; maana uweza wangu hukamilishwa katika udhaifu” (2 Wakorintho 12:9). Kwa hiyo na tuje “kwa ujasiri kwenye kiti cha neema” (Waebrania 4:16) ili kupata msaada na nguvu. Majaribu ya Njia hii, yakitumiwa ipasavyo, yatatutakasa, yatatusafisha, na kututayarisha ku-pokea asili ya kimungu na “taji ya utukufu” (1 Petro 5:4).

Barabara kuu ya Utakatifu

Ingawa Njia Nyembamba ya zama hizi ni ngumu, inatoa thawabu tukufu kwa washindi. Njia iliyofunguliwa katika Ufalme itakuwa rahisi kiasi. “Na hapo patakuwa na njia kuu, na njia, nayo itaitwa, Njia ya utakatifu” (Isaya 35:8). Njia Nyembamba inahitaji kutoa dhabihu ya matumaini halali na sahihi ya binadamu, lakini wanadamu kwenye Barabara hii watahitajika kutii na kuondoa dhambi. Lengo la Barabara Kuu ya Utakatifu litakuwa kurejeshwa kwa wanadamu kwenye ukamilifu wa kibinadamu — kwa sura ya Mungu kama ilivyofurahiwa na Adamu hapo awali.

Njia hii kuu ya kurudi kutoka kwa dhambi na kutokamilika itakuwa kwa wale wote ambao wako tayari kuendelea hadi utakatifu. Hili limefafanuliwa vyema katika Tanach ya Kiebrania (Toleo la Mawe) la Isaya 35:8. “Kutakuwa na njia na njia, itaitwa ‘Njia ya Utakatifu’ na hakuna mtu mchafu atakayeipita. Itakuwa kwao; msafiri, hata wajinga, hawatapotea huko.”

Ifikapo mwisho wa njia, wachafu watakuwa wamesafishwa. Watu na dunia pia zitaponywa. “Ndipo aliye kilema ataruka-ruka kama kulungu, na ulimi wake aliye bubu utapiga kelele kwa furaha. Kwa maana maji yatabubujika nyikani, na vijito katika Araba [jangwa]” (Isaya 35:6, NAS). “Wote watamjua Bwana, tangu mdogo hata aliye mkuu” (Yeremia 31:34) kwa sababu “dunia itajawa na kumjua BWANA, kama maji yaifunikavyo bahari” (Isaya 11:9).

Faida kamili za “fidia kwa wote” zitakuwa wazi kwa kila mtu kwenye Barabara hii kuu. Pia kutakuwa na kulea na kuhurumia “ukuhani wa kifalme” (1 Petro 2:9) ili kuuongoza ulimwengu. Baadhi ya Wakristo huchanganya Barabara hii kuu ya Ufalme na Njia Nyembamba ya Enzi ya Injili, lakini wako tofauti na tofauti. Wale waaminifu kwenye Njia Nyembamba baadaye watasaidia mataifa yote kwenye Barabara Kuu ya uadilifu iliyofunguliwa wakati wa Ufalme.

Kwa lugha ya mfano, Isaya anafafanua Barabara kuu. “Hapatakuwa na simba huko, wala mnyama mkali hatapanda juu yake, hataonekana huko” (Isaya 35:9). Sasa Ibilisi, kama “simba angurumaye” (1 Petro 5:8) anatafuta kuwanasa na kuwameza waaminifu. Katika Ufalme hatakuwa tena na ushawishi wa maoni ya umma, vyombo vya habari, burudani, mipango ya biashara, n.k Shetani atafungwa (Ufunuo 20:1-3).

UNICEF inachukua hatua kwa niaba ya watoto kote ulimwenguni. Habitat for Humanity hutengeneza nyumba kwa familia zinazohitaji. Greenpeace inafanya kazi kwa mazingira yetu. Shirika la Afya Ulimwenguni linajibu majanga ya kiafya ulimwenguni. Hizi ni juhudi nzuri, lakini zina mafanikio kidogo sasa. Wakati wa Milenia, matatizo yote ya ulimwengu yatatatuliwa. Watu mashuhuri ambao sasa wanajaribu kusaidia wanadamu wenzao kwa kuunga mkono mambo yanayofaa hatimaye wataona matumaini yao yakitimizwa na kila kosa kurekebisha. Hao wenyewe watafanya maendeleo ya haraka juu ya Barabara Kuu ya Utakatifu katika Ufalme na watafurahishwa na matokeo.

“Wala mnyama mkali hatapanda juu yake” (Isaya 35:9). Si serikali za kin-yama au mashirika makubwa yaliyopangwa kuendeleza ubinafsi, maslahi ya mtu binafsi kwa gharama ya manufaa ya jumla, yatavumiliwa. “Hawatadhu-ru wala hawataharibu katika mlima wangu wote mtakatifu [ufalme]” (Isaya 11:9). Ingawa tabia mbaya na tabia mbaya itabidi zibadilishwe, kwenye Barabara Kuu ya Utakatifu vikwazo vitaondolewa na kila hatua ya maende- leo itathawabishwa. “Itengenezeni njia ya watu, itengenezeni, itengene- zeni njia kuu; toeni mawe; wainulieni watu bendera” (Isaya 62:10).

Kwa Utukufu wa Mungu

Njia Nyembamba inapokaribia kwisha, tunaomba kwa bidii zaidi kwa ajili ya kufunguliwa kwa Barabara Kuu ya Utakatifu, na kwamba mapenzi ya Mungu “yatendeke duniani, kama huko mbinguni” (Mathayo 6:10).

“Waliokombolewa na Bwana watarejea [kutoka uharibifu] ... wakiwa na ny- imbo na furaha ya milele juu ya vichwa vyao; watapata furaha na shangwe, huzuni na kuugua zitakimbia” (Isaya 35:10).

Niajabu kama nini kwamba dhabihu ya Yesu imeandaa “fidia kwa ajili ya wote.” Ingawa Njia Nyembamba ya sasa inaweza kuwa ngumu, inajaribu na kuan- daa “kundi dogo” kwa ajili ya kurejesha ulimwengu wote kwenye ukamilifu. Wale kati yetu walio na tumaini hili — sio tu tumaini kwa ajili yetu wenyewe, lakini pia matumaini ya ulimwengu wote — wanaweza kuhesabu matumaini mengine yote lakini hasara na taka kwa kulinganisha (Wafilipi 3:8-15).

Somo 12

Chati ya Mpango wa Mungu wa Zama

Fungua chati ya jalada la nyuma tunapofuata hatua za Mpango wa Mungu wa wokovu. Chati hii inaonyesha enzi mbalimbali za wakati kutoka kwa

Adamu hadi mwisho wa Milenia, ikifuatiwa na “Enzi Zijazo.” Inaonyesha kufunuliwa kwa Mpango wa Mungu na hatua zilizochukuliwa kutoka kwa hukumu ya wanadamu hadi urejesho wake — pamoja na zile zinazoongoza kwenye kuinuliwa kwa Kanisa teule.

Mgawanyiko wa wakati kuu tatu ni “Nyakati” (A, B, C). Kila moja inatambulishwa kuwa “ulimwengu” tofauti katika Maandiko na inasimamiwa na utawala tofauti.

A Kutoka kwa Uumbaji hadi Gharika: **“Ulimwengu Uliokuwa”** (2 Petro 3:6)

B Kuanzia Gharika hadi mwanzo wa utawala wa Kristo katika ujio wa pili: **“Ulimwengu Mwovu wa Sasa”** (Wagalatia 1:4). Ulimwengu Huu” (Yohana 12:31, 18:36).

C Tangu mwanzo wa Utawala wa Kristo hadi “Enzi Zijazo” (Waefeso 1:10, 2:7). **“Ulimwengu ujao ambamo Haki Unakaa** (2 Petro 3:13).

Ulimwengu wa Kwanza Chini ya Utawala wa Malaika

“Ulimwengu Uliokuwapo,” ambao ulipita katika Gharika, uliwekwa chini ya usimamizi wa malaika. Hata hivyo, malaika hawa “hawakuitunza hali yao ya kwanza” (Yuda 6, Waebrania 2:5). Walipoona kwamba binti za wanadamu walikuwa wazuri, walijivika miili ya wanadamu na kuzaa ubinadamu na matokeo mabaya (Mwanzo 6:1-5). Ulimwengu huo kisha ukaingia katika uovu mkubwa sana hivi kwamba Mungu kwa ghadhabu ya haki aliuangamiza kwa Gharika — kuokoa Nuhu pekee na wengine saba wa familia yake (Mwanzo 7:13).

Enzi Tatu za Ulimwengu wa Sasa Chini ya Shetani

Huu “Ulimwengu Mwovu wa Sasa” umekuwa chini ya mamlaka ya Shetani, “mkuu wa ulimwengu huu” (Yohana 12:31). Wakati huu wanadamu wameruhusiwa kujaribu kujitawala. Jaribio lisilofaa la mwanadamu la kujitawala chini ya uvutano unaonea wa Shetani hatimaye litathibitika kuwa halifai. Huu “Ulimwengu Mwovu wa Sasa” hatimaye utaishia katika wakati wa taabu kuu zaidi ambao ulimwengu haujawahi kushuhudia.

Kipindi kikuu cha pili kinaundwa na nyakati tatu tofauti, kila moja ikisonga mbele katika Mpango wa Mungu. Kipindi cha kwanza, Enzi ya **D, “Enzi ya Mababa,”** ni wakati ambapo Mungu alishughulika na mababa wa imani — Ibrahimu, Isaka, na Yakobo.

Kilichofuata kilikuwa **“Enzi ya Kiyahudi,” E**, iliyoanza wakati wa kifo cha Yakobo. Kisha Mungu alitambua uzao wa wana kumi na wawili wa Yakobo, makabila kumi na mawili ya Israeli, kama “watu wangu.” Wakawa watu wa Mungu kwa namna ya pekee, wakipokea upendeleo wa pekee na majukumu (Zaburi 14:7). “Ninyi pekee niliowachagua kati ya jamaa zote za dunia” (Amosi 3:2, NAS).

Kama taifa, Israeli pia ilikuwa picha ya Kanisa la Kikristo, “taifa takatifu” na ahadi kwao mfano wa “ahadi bora” zilizotolewa kwa Kanisa (1 Petro 2:9, 1 Wakorintho 10:1-4). Safari ya Israeli jangwani inawakilisha safari ya Mkristo kupitia jangwa la dhambi hadi Kanaani ya mbinguni. Ingawa dhabihu za Israeli za “damu ya mafahali na mbuzi” hazingeweza kamwe kuondoa dhambi (Waebrania 10:4), zilielekeza mbele kwenye “dhabihu zilizo bora zaidi” za “ukuhani wa kifalme” wa Enzi ya Injili (Waebrania 9:23). Kupitia Yesu, “Kuhani Mkuu wa maungamo yetu,” tunaalikwa kutoa “miili yetu iwe dhabihu iliyo hai” (Waebrania 3:1, Warumi 12:1). Ibada na maagizo ya Enzi ya Kiyahudi hivyo vilikuwa “kivuli” cha mambo makubwa zaidi yatakayokuja (Waebrania 10:1).

Wakati wa **“Enzi ya Injili,” F**, Mwili wa Kristo unaitwa kutoka ulimwengu kwa njia nyembamba ya dhabihu. Wakiwa “waaminifu hata kufa,” wakuwa “washiriki wa asili ya kimungu” na kupokea “taji ya uzima” (Ufunuo 2:10). Ingawa uovu ungali unatawala, wanajaribiwa na Mungu ili kuona kama watatoa dhabihu asili yao ya kibinadamu pamoja na mapendeleo na baraka zake. Ikiwa waaminifu katika kumfuata Yesu, “wataridhika” watakapofufuliwa katika “mfano wako” (Zaburi 17:15).

Wakati wa Enzi tatu za “Ulimwengu Mwovu wa Sasa,” sheria mbovu na wenye haki wanateseka (Malaki 3:15). Lakini katika “Ulimwengu Ujao” uadilifu utatawala na uovu utaharibiwa.

Utawala wa Ulimwengu wa Tatu — Enzi Zijazo

Kipindi kikuu cha tatu kinaundwa na Enzi ya Kimasihi (Milenia) ikifuatiwa na **“Enzi Zijazo.”** “Enzi ya Kimasihi,” G, inafafanuliwa katika Maandiko kuwa ni wakati wa kubarikiwa kwa “jamaa zote za dunia” wakati wa “nyakati za urejesho ... zilizonenwa kwa vinywa vya manabii watakatifu wote [wa Mungu]” (Matendo 3:19-21). Wakati wa Enzi hiyo ya urejesho, Kanisa linaloshinda litaketi kwenye “kiti cha enzi” pamoja na Yesu (Ufunuo 3:21) likiubariki ulimwengu wa wanadamu. “Adui wa mwisho” atakayeangamizwa basi atakuwa “kifo” cha Adamu (1 Wakorintho 15:25, 26).

Maandiko yanataja **“Enzi Zijazo,” H**, lakini hayasemi chochote kuhusu habari hiyo. Kwa sasa inatosha kujua kwamba zitakuwa zama za baraka wakati Mungu “ataonyesha wingi wa neema yake upitao kiasi.”

Mavuno ya Zama za Kiyahudi na Injili

Enzi ya Kiyahudi na Enzi ya Injili kila moja ilikuwa na mwanzo tofauti, na kila moja ilikuwa na muda mrefu wa maendeleo ya kazi yake. Kila moja inashia na wakati wa mavuno ambapo matunda ya kusudi la zama yanakusanywa. Mavuno pia ni wakati ambapo kazi ya enzi mbili hupishana. Kwa mfano, kabla ya Enzi ya Kiyahudi kumalizika kwa kuangamizwa kwa Yerusalemu mnamo mwaka wa 70 BK, kazi ya Enzi ya Injili ilikuwa tayari imeanza kwa upako wa Bwana wetu pale Yordani, mnamo AD (Matendo 10:37, 38). Kazi hii inayoingiliana pia inawakilishwa kwenye Chati. Angalia mistari mbalimbali ya mwanzo na mwisho katika Mavuno ya Enzi ya Kiyahudi, na katika Mavuno ya Enzi ya Injili.

Danieli alitabiri kuhusu “majuma” 70 (ya miaka) ya upendeleo wa Mungu kwa Israeli ambayo yangeishia kwa hatua kadha (Danieli 9:24-27). Katika wiki ya mwisho ya miaka, Yesu alikuja kutambulisha kazi ya Enzi ya Injili. “Katikati” ya juma la mwisho la miaka saba, kabla tu ya Yesu “kukatiliwa mbali” katika kifo, aliwaambia watu, “Nyumba yenu mmeachiwa ukiwa” (Mathayo 23:38). Mara tu dhabihu yake ilipokamilika, dhabihu za kawaida za wanyama hazikukubalika tena, na, ndani ya kizazi kimoja, hekalu ambalo matoleo hayo yalitolewa liliharibiwa.

Baada ya mwisho wa hayo “majuma” sabini Injili ilifunguliwa kwa Mataifa. Badiliko hili lilibainishwa na kumwagwa kwa Roho Takatifu juu ya Mmataifa Kornelio (Matendo 10:45). Baadaye, uwepo wa kitaifa wa watu wa Kiyahudi uliisha wakati Warumi walipoharibu Yerusalemu na Hekalu lake.

Kwa hiyo, wakati wa Mavuno ya Enzi ya Kiyahudi, Enzi ya Injili ilifunguliwa kwa majaribio na maendeleo ya Kristo mpakwa mafuta — Kichwa na Mwili (Wakolosai 1:18). Sawa na mwisho wa Enzi ya Kiyahudi, Enzi ya Injili inafunga kwa hatua kwa sababu Enzi ya Milenia ya Urejesho huanza wakati wa Mavuno yake. Ingawa sasa tunaona baadhi ya baraka za uhuru na teknolojia, pia kuna shida! Baada ya kazi yote ya kuvuna ya “ngano” ya Wakristo wa kweli kufanywa mwishoni mwa Enzi, ulimwengu utapita kwenye “moto” wa taabu “ya namna ambayo haijapata kuwapo kamwe” (Mathayo 13:24-30, 37-42), 24:21, 22, Danieli 12:1). Maandalizi haya ya shida, kwa shukrani, yatatambulisha utawala wa Kristo wa haki na urejesho.

Mistari na Mapiramidi ya Chati

Mistari ya wima ya Chati inaashiria maendeleo ya wakati. Mistari ya mlalo inaonyesha hali za maisha na hadhi wakati la Enzi — **K, L, M, N, P** na **R**. Umbo kamili wa piramidi unaonyesha linaonyesha ukamilifu, wakati piramidi isiyo kamili inaonyesha kutokamilika.

Jamii ya wanadamu ilianza na Adamu kuumbwa akiwa mkamilifu (**Piramidi kamili a**) kwenye **mistari N**, ikiwakilisha asili kamilifu ya mwanadamu. Alipofanya dhambi, alianguka kwenye mistari mulalo wa dhambi na mauti

(R) ambayo vizazi vyake vyote vimezaliwa, vinavyowakilishwa sasa na **Piramidi isiyokamilika b.**

Piramidi kamili c kwenye **N** inawakilisha Wanastahiki wa Kale wa zamani, ambao kama Ibrahimu, walichukuliwa kuwa “rafiki wa Mungu” (Waebrania 11, Yakobo 2:23). Neno Wastahilifu wa Kale hurejelea wanaume na wanawake wote wenye imani, waliojitoa kwa Mungu, walioishi hadi wakati wa Yesu.

Israeli inawakilishwa na **Piramidi e** isiyokamilika, kwenye **P** — mstari malo wa uhalalishaji wa kawaida. Dhabihu zao chini ya Sheria hazikuondoa dhambi, bali zilikuwa ni kiwakilishi cha dhabihu ya Kristo ambayo kwa hakika huondoa dhambi (Waebrania 10:1, 9:14). Lakini Israeli walikuwa watu waliopendelewa tofauti na ulimwengu na walioinuliwa kwa kiasi fulani juu yake.

Njia ya Enzi ya Injili kuelekea Utukufu

Njia ya Enzi ya Injili kuelekea utukufu kweli ilianza ndani ya Mavuno ya Enzi ya Kiyahudi. Yesu, aliyewakilishwa kama **Piramidi g**, kwenye **N**, alijitoa kwenye Mto Yordani kama mtu mkamilifu wa kuukomboza ulimwengu (Yohana 1:14). Baadaye, alianza huduma yake ya hadharani, akitangaza Injili ya Ufalme. Huduma ya Yesu ilipepete taifa, ikitenganisha “ngano” — “Waisraeli kweli” — kutoka kwa makapi — takataka za mfumo wa kale. Kwa kumkubali Yesu, na kugeuka kutoka kwa uongozi uliomkataa, “ngano” ilitenganishwa na “makapi.”

“Makapi” yalichomwa baadaye (kwa mfano) wakati moto wa hukumu ya Mungu uliposababisha majeshi ya Warumi kuvuka Israeli na kuharibu Yerusalemu (Luka 3:17, 21:20, 1 Wathesalonike 2:15, 16). Wakati huo wa taabu, kufunga enzi ya Kiyahudi, ni **Sehemu yenye Kivuli f** kwenye chati.

Baada ya Yesu kudhihirisha kuwekwa wakfu kwake kwa ubatizo wa maji, Roho Takatifu ilikuja juu yake Ikionyesha kukubalika na upako wa Mungu. Kujazwa huku na Roho kulikuwa ni kuzaliwa kwa asili mpya — ya kiungu — iliyoonyeshwa na **Pyramid h** kwenye **Mstari M**, mstari mlalo wa kuzaliwa kwa roho. Wakati wa huduma ya Yesu kuwa mtakatifu, asiye na uchafu na aliyetengwa na wacosajialichukua huzuni na maumivu ya watu (Isaya 53:4) na kuwapa uhai na afya yake. “Wema [uhai, nguvu, nguvu] zilimtoka na [akawa]ponya wote” (Mathayo 8:16, 17, Luka 6:19). Baada ya miaka 32 ambapo “aliimwaga nafsi yake hata kufa” (Isaya 53:12), maisha ya kibinadamu ya Yesu yaliishia msalabani.

Yesu alipofufuliwa siku ya tatu, aliinuliwa akiwa roho tukufu mwenye hali ya juu zaidi (**Pyramid i** kwenye **Mstari L**), “mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu” (Wakolosai 1:18). Ingawa hakuwa mwanadamu tena, baada ya kufufuka kwake Yesu alikuwa na uwezo wa kuonekana katika maumbo

mbalimbali ya kibinadamu. Kusudi lake lilikuwa kuwasadikisha wafuasi wake kwamba kweli alikuwa amefufuliwa, lakini si kama mtu waliyemjua hapo awali. Kwa hiyo, alionekana kama mtunza bustani kaburini; kama mgeni msaidizi kwenye ufuu; kama msafiri mwenzetu katika njia ya kwenenda Emau. Ingawa alionekana kuwa mwanadamu, angeweza kwenda “kama upepo” hata “milango ilipokuwa imefungwa” kwa sababu “alizaliwa kwa roho” (Yohana 20:19, 26).

Siku arobaini baada ya kufufuka kwake, Yesu “alipaa” kwa Baba yake — kwenye safu ya utukufu wa Mungu iliyowakilishwa kama **Piramidi k** kwenye **Mstari K** (Yohana 20:17). Kisha “akaketi pamoja na Baba yangu katika kiti chake cha enzi” (Ufunuo 3:21, Waebrania 10:12). Yesu, kama Kichwa cha Kanisa katika Enzi ya Injili (**Piramidi l** kwenye **Mstari K**) anaongoza nidhamu yake na kuongoza ukuaji wake. Ikiwa tuna ushirika katika mateso yake, basi kama “warithi pamoja na Kristo,” tuna hakika kwamba tutasahiriki utukufu wake (Warumi 8:17).

Kanisa Linafuata Nyaya za Yesu

Kwa hiyo, hatua za Kanisa kuelekea utukufu ni sawa na zile za Bwana na Mchumba wake — isipokuwa Kanisa linaanzia kwenye **Mstari R**. Katika Enzi ya Injili, wale wote wanaomthamini Yesu ambaye alikufa kwa ajili ya dhambi zao — na wanamkaribia Mungu kama marafiki — wanazingatiwa katika njia ya kuhesabiwa haki kwenye **Mstari N**. Baadhi ya waumini hawa ndipo wanasukumwa kuuliza, “Bwana, wataka nifanye nini?” (Matendo 9:6).

Jibu linakuja kupitia kwa Mtume Paulo, “Ndugu zangu, nawasihi, kwa huruma zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu, ndiyo ibada yenu yenye maana” (Warumi 12:1). “Dhabihu iliyo hai” inamaanisha kuweka wakfu kwa huduma ya Mungu kila nguvu na talanta tuliyo nayo na sio kuishi kwa ajili ya nafsi zetu, bali kwa ajili ya Baba yetu wa Mbinguni. Dhabihu yetu inahesabiwa kuwa “takatifu, yenye kukubalika kwa Mungu” kwa sababu kwa imani tunahesabiwa haki kikamilifu kwa damu yake [Yesu] (Warumi 3:25, 5:9).

Hatua inayofuata kwenye njia ya “utukufu utakaofunuliwa ndani yetu” ni **Mstari M**. Mstari huu unawakilisha kuzaliwa kwa maisha mapya ya kiroho. Mungu “ametuzaa tena ili tupate tumaini lenye uzima kwa kufufuka kwake Yesu Kristo katika wafu” (1 Petro 1:3, NAS). Kama wanadamu mapenzi yetu yamekufa, lakini tunayo maisha mapya yaliyofichika yanayokua. “Kwa maana mlikufa, na uzima wenu umefichwa pamoja na Kristo katika Mungu” (Wakolosai 3:3). Neno la Mungu hufanya kazi ndani ya mioyo yetu likigeuza akili zetu kuwa kiini-tete “viumbe vipya,” vikitayarisha kuzaliwa kwa roho (2 Wakorintho 5:17). “Kwa kupenda kwake mwenyewe alituzaa kwa neno la kweli, ili tuwe namna ya malimbuko ya viumbe vyake” (Yakobo 1:18).

Wale wanaotoa maisha yao kwa uaminifu hadi kifo wanapokea ufufuo wa mbinguni unaoonyeshwa na **Mstari L**. “Heri mtu astahimiliye majaribu; kwa maana akiisha kukubaliwa ataipokea taji ya uzima, ambayo Bwana amewaahidia wampendao” (Yakobo 1:12). Kila mmoja kwenye **Mstari L** ambaye “aliyezaliwa kwa Roho ni roho,” kama “upepo,” wenye nguvu na asiyeonekana kwa macho ya asili (Yohana 3:6-9).

Mstari K unawakilisha kuinuliwa zaidi ya utukufu wa kibinafsi wa watakatifu katika ufufuo — utukufu wa ofisi ya Yesu pamoja na Bibi-arusi wake. “Mkewe amejijweka tayari” na “arusi ya Mwana-Kondoo imekuja” (Ufunuo 19:7). Kama mwili, watakatifu watainuliwa pamoja na Kristo na kutawala juu ya dunia kama “wafalme na makuhani” (Ufunuo 1:6, 5:10, 20:6, 1 Petro 5:10).

Hali Mchanganyiko katika Kanisa la Kikristo

Wakati wa Enzi yote ya Injili wengi wamedai kuwa Wakristo, wakiwakilishwa katika piramidi isiyo kamilika iliyorundikwa katika madaraja manne tofauti — **n, m, p** na **q**. Wote **n** na **m** kwenye **Mstari M** wamezaliwa kwa roho “viumbe vipya.” Wale wanaowakilishwa na sehemu **n** wanakuwa waaminifu katika agano lao la kutoa dhabihu zote — ilhali wale wanaowakilishwa na **m** wanarudi nyuma katika kutimiza kuwekwa wakfu kwao. Waaminifu wamejenga tabia zao juu ya “msingi ulio imara” wa Kristo wenye ukweli na haki unaowakilishwa na “dhahabu, fedha, mawe ya thamani” (Isaya 28:16, 1 Wakorintho 3:11-15).

Wengine, wakiwakilishwa na **m**, wamejenga kwa “mbao, nyasi, makapi” — mchanganyiko wa maadili ya kidunia kusababisha tabia isiyo imara. Lakini Mungu bado anawapenda! Kazi yao inateketezwa, lakini “wanaokolewa; lakini ni kama kwa [moto]” wa dhiki ya pekee. Wanakosa zawadi kuu ya tabaka la Bibi-arusi. Wanakosa kutawala pamoja na Kristo kwenye kiti chake cha enzi pamoja na utukufu wa **Mstari K**, lakini watapokea uzima wa mbinguni, **Mstari L**. Maandiko yanawataja kuwa “mkutano mkubwa,” wakiwa “wenzi” wa Bibi-arusi, wakitumikia “mbele ya kiti cha enzi. (Ufunuo 7:9, 14, 15, 19:6, 7, Zaburi 45:10-14).

Wengi wa wale wanaodai kuwa Wakristo wanawakilishwa katika sehemu ya **p** Kwa ujumla wanathamini kwamba Yesu alikufa kwa ajili ya dhambi zao, lakini hawafanyi maendeleo ili kujiweka wakfu kamili na kuzaliwa kwa maisha mapya ya kiroho (2 Wakorintho 6:1). Wao si viungo vya “mwili” wa Kristo — ingawa wanaitwa “ndugu” na Mtume (Warumi 12:1). Wameanza katika mwelekeo ufaao nao watakuwa na faida katika Nyakati za Kurudishwa katika kuwa sehemu ya familia ya Mungu kwenye mstari mlalo wa kidunia.

Tabaka lingine linalohusiana na Ukristo linawakilishwa kama sehemu ya **q** chini ya **Mstari N**. Hawa hawakumwamini Yesu kama dhabihu kwa ajili

ya dhambi zao, bali walijihusisha na kanisa kwa sababu za kidunia. Hawa ni “mbwa-mwitu” waliojifunika “kwa mavazi ya kondoo” (Mathayo 7:15). Wao kweli ni wa ulimwengu, **Mstari R**, wakiwa wamewaumiza sana watu wa Bwana katika Enzi yote.

Mavuno — Wakati wa Kutengana

Ukristo umekuwepo katika hali hii iliyochanganyika katika Enzi yote ya Injili. Bwana alionyesha hili katika mfano wa ngano na magugu (Mathayo 13:24-30, 36-43). Katika mfano huo “adui” hupanda “magugu” kati ya “ngano.” Wavunaji wanaambiwa, Viacheni vyote vikue pamoja mpaka wakati wa mavuno. Lakini basi, “Wakati wa mavuno nitawaambia wavunaji [“malaika” — wajumbe], Kusanyeni magugu na kuyafunga matita matita mkayachome, lakini ngano ikusanye ghalani mwangu.” Katika mfano huu, “mbegu njema” ni “watoto wa mbinguni,” **n** na **m**. Yale “magugu” au bidhaa bandia (zote **q** na nyingi za **p**), “zinachomwa” katika maana ya kwamba wanatambua kwamba Ukristo wao ni jina tu, si kweli, wakati taasisi za Babeli zinaanguka wakati wa taabu.

Mavuno ya Enzi ya Injili yanafanana na Mavuno mwishoni mwa Enzi ya Kiyahudi. Wote wawili mwanzoni wana wakati wa kujaribiwa na kuchujwa na kisha wakati wa hukumu na ghadhabu ya Mungu.

Katika Mavuno ya Kiyahudi, ukweli wa ujumbe wa Injili ulitenganisha “ngano na makapi,” “Mwisraeli kweli kweli” (Yohana 1:47) na ile Nyumba ya Kiyahudi inayojiita kwa jina tu.

Katika Mavuno ya Enzi ya Injili, ukweli “unaozidi kung’aa hata mchana mkamilifu” hutenganisha “ngano” na “magugu” (Mithali 4:18, Ufunuo 14:14). Mungu anawaita watu wake “Tokeni” Babeli, mchanganyiko uliochanganyikiwa wa ukweli fulani na makosa mengi (Ufunuo 18:1-4) ambayo ni Jumuiya ya Wakristo leo. “Tokeni kwake, enyi watu wangu, msishiriki dhambi zake, wala msipokee mapigo yake” (Ufunuo 18:4).

Wakati wa Mavuno, baadhi ya Wakristo waliozaliwa kwa roho (**Mchoro t**), kwa sababu ya kukosa bidii, wanachelewa kujitenga na Babeli. Hawa wanaidhiwa “mkutano mkubwa” katika Ufunuo 7:9. Wanaongozwa na roho ya kidunia au kulemewa na mahangaiko ya maisha haya. Ni kwa njia ya kua-dibu maalum tu ndipo “wanafua mavazi yao” katika “damu ya Mwana-Kondoo” na kujisafisha wenyewe. Thawabu yao ni kutumikia mbele ya “kiti cha enzi cha Mungu” (Ufunuo 7:14, 15). Ijapokuwa wamepoteza thawabu ya juu zaidi, “watakapoitwa kwenye karamu ya arusi ya Mwana-Kondoo,” wata-paza sauti, “Haleluya, kwa maana Bwana Mungu Mwenyezi anamiliki. wa Mwana-Kondoo amekuja, na mkewe amejiweka tayari” (Ufunuo 19:6, 7, 9).

Wakristo wa kweli ambao ni “waaminifu hata kufa” wameahidiwa taji la uzima (Ufunuo 2:10). **Piramidi ndogo s** inawakilisha watakatifu waaminifu,

waliochukuliwa kwenye utukufu wakati wa kipindi cha Mavuno. **Piramidi r** inawakilisha Bwana wetu aliyerudi, ambaye wanakutana naye katika ufufuo. Wakati wa Mavuno “waliokufa katika Kristo ... wanafufuka kwanza” (1 Wathesalonike 4:15-17, NAS). Hiyo ni, wastahiki waaminifu wa kale walilala katika kifo walingojea kurudi kwa Bwana wetu kabla ya ufufuo wao kubadilika. Baadaye wale wanaokufa wakati wa Mavuno hawahitaji kulala, bali wanabadilishwa “kwa dakika moja, kufumba na kufumbua” (1 Wakorintho 15:51, 52). Wanakusanywa pamoja — si wote kwa wakati mmoja — lakini mahali pamoja — wanapomaliza hatua kwa hatua katika kifo. (Angalia neno “pamoja” lililotumika katika muktadha katika 1 Wathesalonike 5: 10, 11.)

Takwimu t, u na v vinawakilisha Babeli — Kanisa kwa jina tulikihukumiwa “wakati wa taabu” kufunga Enzi hii. Kwa karne nyingi Babeli imewakilisha vibaya tabia ya Mungu kwa mafundisho na mazoea yake mengi. Katika majilio yote mawili ya Yesu, yeye ni “jiwe la kujikwaa” kwa “nyumba zote mbili za Israeli” — asili na kiroho (Isaya 8:14). Israeli la asili likiwa taifa lilishindwa kutambua kuwapo kwa Yesu na kusudi lake akiwa Masihi. Israeli wa kiroho wa jina (Ukristo) pia huelewa vibaya namna na kusudi la ujio wa pili wa Yesu.

Kanisa kwa jina tu, kama mfumo, linafikia mwisho wake kwa “mapigo saba ya mwisho” (Ufunuo 16:1-21). Uharibifu wa mfumo wa kanisa potofu unafanyika katika mwisho wa Mavuno ya Enzi ya Injili, iliyoonyeshwa na **eneo la kivuli S**.

Milenia ya Kimasihi ya Baraka

Kurejesha jamii ya kibinadamu itakuwa kazi ya hatua kwa hatua, inayohitaji Enzi yote ya Milenia kwa utimizo wayo kamili. Matokeo ya kifo cha Adamu “yatamezwa na ushindi” (1 Wakorintho 15:25, 26, 54). Chini ya utawala wa ajabu wa Kristo, matokeo ya magonjwa, maumivu, na kifo yatasababisha utii kwa nguvu za Mrejeshaji Mkuu.

Kristo, pamoja na Kanisa lake aminifu, atakuwa kichwa cha vitu vyote (**Piramidi sehemu x**) katika Piramidi kubwa. Inayofuata katika cheo itakuwa Kundi Kubwa (na malaika wote watiifu) kwenye mstari mlalo wa roho (**Piramidi sehemu y**). Viwango vifuatavyo (**z na w**) vitakuwa Ufalme wa Kidunia uliorejeshwa pamoja na Israeli (**Piramidi sehemu z**) — wakiongozwa na Wanastahiki wa Kale — kubariki na kufundisha ulimwengu wote wa wanadamu (Zekaria 8:13, 23, Isaya 60:18, 27:6, Yereimia 3:17, n.k.).

Wakati huu wa “nyakati za urejesho,” ulimwengu wa wanadamu (**Piramidi sehemu W**) utainuliwa na kurejeshwa kwa kile ambacho Adamu alipoteza kwa ajili yake na uzao wake. Kila mtu atapewa muda wote unaohitajika kufanya maendeleo kuelekea haki na ukamilifu (Isaya 65:20). Ni wachache tu kati ya mabilioni ya dunia watakazoea “utiifu wa kujifanya” (Zaburi 66:3,

NAS), lakini watafichuliwa waziwazi wakati wa “majira madogo” yanayofuata Milenia. Kisha Shetani atafunguliwa (Ufunuo 20:9) na hawa watajiunga katika uasi wake. Watakufa yale “mauti ya pili” ambayo kwayo hakuna ufufuo. Kristo “hafi tena” (Warumi 6:9).

Mpango Mkuu wa Baba yetu wa kubariki “jamaa zote za dunia” hakika ni “habari njema ya furaha kuu ... kwa watu wote” (Luka 2:10). Hatimaye, wote wataona kwamba Mungu ameshinda uovu kwa wema.

Umoja wa Uumbaji Chini ya Kristo

Mfano wa piramidi unaonyesha vizuri umoja wa viumbe vyote vya Mungu chini ya uongozi wa Kristo. “Ili katika kipindi cha utimilifu wa nyakati avikusanye pamoja vitu vyote katika Kristo, vilivyo mbinguni na vilivyo juu ya nchi pia ndani yake” (Waefeso 1:10).

Kristo Yesu, “mwanzo wa uumbaji wa Mungu” (Ufunuo 3:14), anawakilisha kwa uzuri na jiwe la juu la piramidi, kamilifu na kamili ndani yake. Jengo lote chini lazima liendane na mistari ya ukamilifu wake. “Tazama, naweka katika Sayuni jiwe kuu la pembeni, teule, lenye thamani, naye amwaminiye hatatahayarika” (1 Petro 2:6).

Upekee mmoja wa jiwe letu la msingi ni kwamba Yesu ni “msingi” ambao umewekwa kwanza! Kanisa chini ya Kristo basi “linajengwa ndani yake” (Wakolosai 2:7) kama “mawe yaliyo hai” (1 Petro 2:5, NAS). Kazi itaendelea wakati wa Enzi ya Milenia hadi kila kiumbe kitakapopatana kibinafsi na tabia kamilifu ya Yesu. Wale wachache ambao hawatalinganisha mioyo yao katika utii na kanuni za haki za Kristo “wataangamizwa kutoka kwa watu” katika kifo cha pili (Matendo 3:22, 3). “Na kila kiumbe kilicho mbinguni na juu ya nchi ... nalivisikia vikisema, Baraka, na heshima, na utukufu, na uweza, una yeye aketiye juu ya kiti cha enzi, na Mwana-Kondoo hata milele na milele.” Ufunuo 5:13).

Hema la Kukutania Jangwani

Kama inavyoonyeshwa kwenye Chati, Hema la Waisraeli lina picha inayolingana na hatua za utukufu katika Enzi ya Injili. Baada ya mtu kuondoka kwenye Kambi, akiwakilisha ulimwengu katika dhambi (**Mstari R**), mtu huingia kwa Lango ndani ya Mahakama (**Mstari N**). Hapa tunaona dhabihu kwenye Madhabahu ya Shaba, ikiwakilisha shukrani kwa dhabihu ya Kristo na birika, ikiwakilisha fursa yetu ya utakaso.

Ikiwa tutaendelea zaidi, tunafika kwenye Mlango wa Patakatifu. Hapo tuna chaguo la kufanya. Je, tunapaswa kuweka maisha yetu wakfu kwa Mungu? Ikiwa tunasonga mbele katika kuwekwa wakfu, tunapitia Mlango ndani ya Patakatifu na kuwa mzaliwa wa roho (**Mstari M**). Kuimarishwa na “Mkate wa Uwepo,” na kuangazwa na “Kinara,” tunawezeshwa kutoa uvumba

unaokubalika kwa Mungu na Yesu kwenye “Madhabahu ya Dhahabu.” Hatimaye, tukimaliza kwa uaminifu, tunaingia Patakatifu Zaidi, tukionyesha Mbingu yenyewe (**Mstari L**). Tumefufuliwa hatimaye — na tuko tayari kushiriki pamoja na Yesu katika kazi tukufu ya Ufalme wa Enzi Zijazo (**Mstari K**).

Mungu asifiwe! Maono yetu ya wazi ya Mpango wa ajabu wa Mungu yamefanywa kuwa “wazi” (Habakuki 2:2) kwa Chati ya Nyakati.

Somo 13

Falme za Ulimwengu Huu

Katika kitabu cha kwanza cha Ufunuo wa Kimungu, Mungu anatangaza kusudi Lake kwa uumbaji Wake wa kidunia na serikali yake. “Mungu akasema, na tumfanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu; wakatawale samaki wa baharini, na ndege wa angani, na wanyama, na nchi yote pia. Mungu akaumba mtu kwa mfano wake, kwa mfano wa Mungu alimwumba, mwana-mume na mwanamke aliwaumba Mungu akawabariki, Mungu akawaambia, Zaeni, mkaongezeke, mkaijaze nchi, na kuitiisha, mkatawale kila kiumbe chenye uhai kiendacho juu ya nchi” (Mwanzo 1:26-28).

Utawala Asili wa Mwanadamu Juu ya Dunia

Utawala wa dunia uliwekwa mikononi mwa baba Adamu. Alikuwa mkamili-fu na alistahili kikamili kuwa mtawala na mfalme wa dunia. Lakini utawala haukuwa kwa ajili yake peke yake; aliwakilisha vizazi vyake vyote. “Waache wawe na mamlaka.” Kama jamii ya wanadamu ingebaki bila dhambi, utawala huu haungepita kamwe kutoka mikononi mwake.

Hakuna aliyepewa mamlaka juu ya mwenzake na tume hii. Mwanadamu alipewa mamlaka juu ya dunia ili kusitawisha matunda yake kwa manufaa ya wote. Utajiri wa mboga na madini, pamoja na aina zote za wanyama, zilitolewa kwa amri ya mwanadamu kwa ajili ya huduma yake. Kadiri idadi ya watu inavyoongezeka, ingehitajika kwa watu kupanga njia za ugawaji wa baraka za kawaida. Hatimaye, wawakilishi wangepiguliwa kusimamia mambo kwa maslahi ya wote. Ikiwa mwanadamu angebaki bila dhambi, akimpenda Mungu na jirani kama nafsi yake mwenyewe, jamii ingejiende sha kwa amani.

Kwa hiyo, mpango wa awali wa Muumba ulikuwa kwamba serikali ya mwanadamu iwe Jamhuri. Kila mtu angekuwa huru huku akifanya kazi kwa manufaa ya wote. Utawala huo juu ya dunia ulikuwa na sheria moja tu: Upendo (Warumi 13:10). “Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako

wote, na kwa roho yako yote, na kwa akili zako zote” na “Mpende jirani yako kama nafsi yako” (Mathayo 22:37-40).

Mungu alipompa mwanadamu mamlaka juu ya kazi ya mikono Yake (Zaburi 8:5, 6), akawa mwakilishi wa Mungu katika kusimamishwa kwa kwanza kwa Ufalme wa Mungu duniani. Lakini Adamu alipoasi na kufanya dhambi, Ufalme wa Mungu ulikoma mara moja. Tangu wakati huo Ufalme wa Mungu haujasimamishwa tena isipokuwa kwa njia fupi ya kawaida na Israeli la kale. Hata hivyo, ingawa wanadamu walipoteza mamlaka yao, Mungu alimruhusu kutumia mamlaka kulingana na mawazo na uchaguzi wake mwenyewe “mpaka atakapokuja ambaye ni haki yake” (Ezekieli 21:25-27).

Yesu alipokufa, hakujitoka tu kwa ajili ya ukombozi wa mwanadamu, bali pia kwa ajili ya kurejesha urithi wa awali wa dunia. Kusudi la utawala wa Masihi juu ya Dunia wakati wa Milenia litakuwa kuweka chini dhambi na uasi wote na kuwatayarisha wanadamu kuwa watawala wawakilishi wa Mungu wa Dunia tena (1 Wakorintho 15:25, Ufunuo 19:15, 22:5).

Mfano Hasa wa Ufalme wa Mungu

Wakati wa Enzi ya Kiyahudi, Mungu alipanga Israeli kama ufalme wake “wa mfano hasa” chini ya Musa na Waamuzi. Israeli iliitwa “Ufalme wa BWANA” (2 Mambo ya Nyakati 13:8), na “Sulemani akaketi katika kiti cha enzi cha BWANA” (1 Mambo ya Nyakati 29:23). Israeli ilikuwa na aina ya Jamhuri ambayo, baadaye, chini ya wafalme, kwa ujumla, ilizidi kuwa kandumizi. Hata hivyo, utawala wa Daudi na Sulemani ulitumiwa na Mungu kuwakilisha, kwa kadiri, Ufalme unaokuja wakati Masihi angetawala. Wakati watu walipomwasi BWANA, aliwaadhibu tena na tena mpaka hatimaye katika siku za Sedekia, mfalme wa mwisho wa ukoo wa Daudi, mamlaka ya kifalme yaliondolewa. Mfano huo wa Ufalme wa Mungu ulipinduliwa.

Mungu, kupitia kwa Ezekieli, alitabiri hivi kuhusu Sedekia, “Ivye taji ... nitaipindua, nitaipindua, nitaipindua; wala haitakuwapo tena, hata atakapokuja yeye ambaye ni haki yake; nami nitampa yeye” (Ezekieli 21:25-27). Kuondoa taji kulitimia wakati Mfalme wa Babeli alipomwondoa mfalme wa Yuda na kuwachukua watu mateka. Unabii uliamuru kwamba ilipaswa kubaki imepinduliwa hadi Kristo aje kuidai. Baadaye Koreshi Mwajemi alirudisha uhai wao wa kitaifa, lakini baada ya hapo wakafuata mkondo wa Umedi na Uajemi, Ugiriki, na Roma. Kisha, katika mwaka wa 70 BK, Israeli iliangamizwa kama taifa na watu wakatawanyika kati ya mataifa.

Mkuu wa Ulimwengu Huu

Ufalme wa Mungu haukuwekwa katika Ujio wa Kwanza wa Kristo, lakini Yesu aliahidi kwamba angesimamisha Ufalme wake wakati wa kurudi kwake (Luka 19:12). Shetani anaendelea kuwa “Mkuu wa Ulimwengu huu” (Yohana 12:31). Israeli kurejeshwa katika ardhi yake leo — ingawa kuna

migogoro mingi na shida — ni ushahidi kwamba wakati umekaribia ambapo “ufalme wa ulimwengu huu” wa Shetani utaanguka. Wakati wa Ufalme wa Mungu chini ya Masihi umewekwa na kutiwa alama katika Maandiko na utaendelea “milele na milele” katika nguvu na utukufu (Ufunuo 11:15, NAS).

Muda tangu kuondolewa kwa fimbo ya enzi ya Mungu kutoka kwa Israeli, hadi ichukuliwe na Kristo, inaitwa katika Maandiko, “Nyakati za Mataifa.” Mungu amezitambua kwa njia isiyo ya moja kwa moja serikali za Mataifa hadi makusudi yake yatimie. “Yerusalemu itakanyagwa na Mataifa mpaka nyakati za Mataifa zitimie” (Luka 21:24). Mungu “aliagiza” au aliruhusu serikali hizi zinazolingilia kati kuchukua mkondo wao wenyewe, kwa kusudi la hekima (Warumi 13:1). Utawala wao usio mkamilifu unathibitisha kwamba mwanadamu asiye mkamilifu hawezi kujitawala. Haya yote yamekuwa ni sehemu ya Mpango wa Mungu na, hatimaye, yote yatafanya kazi kwa wema na hata “hasira ya mwanadamu itakusifu” (Zaburi 76:10).

Shetani si “Mfalme wa Ulimwengu huu” kwa haki, bali kwa unyakuzi. Kwa njia ya ulaghai na udanganyifu, yeye huwadhibiti wanadamu walioanguka bila kuonekana kama “mkuu wa uwezo wa anga” (Waefeso 2:2). Shetani anawakilisha vibaya Mpango wa Mungu na kuwapofusha wanadamu wasi uone Ukweli. Shetani hata alijitahidi kumjaribu Yesu nyikani, akimtolea “falme zote za ulimwengu,” ikiwa tu Yesu angemwabudu (Mathayo 4:8, 9).

Wakati huo huo ulimwengu unaugua, na kungoja. Wanafalsafa huota enzi ya kuu, na wanasiasa wanajaribu bila mafanikio kurekebisha shida za ulimwengu huu. Uumbaji wote unatamani kitu bora zaidi. Hawatambui, lakini wana chongojea ni “kufunuliwa kwa wana wa Mungu” kwa nguvu za Ufalme (Warumi 8:22, 19, NAS).

Muhtasari wa Kinabii wa Falme za Ulimwengu Huu

Mungu ametupa maoni kadhaa juu ya serikali za ulimwengu huu na kupinduliwa kwao, na kusimamishwa kwa Ufalme wa milele chini ya Masihi, Mfalme wa Amani.

Kabla ya Yerusalemu kuharibiwa mara ya kwanza, Danieli — tayari alikuwa utumwani — alitafsiri ndoto ya kutatanisha kwa mfalme wa Babeli. Nebukadreza alikuwa ameota ndoto ya sanamu kubwa iliyofanyizwa kwa dhahabu, fedha, shaba, chuma, na udongo ambayo ilipigwa na jiwe na kuharibiwa. Danieli alieleza kwamba iliwakilisha milki kuu nne ambazo zingepewa muda wa kutawala kwa idhini ya Mungu baada ya kupinduliwa kwa Israeli, mfano wa Ufalme wa Mungu (Danieli 2:31-45).

“Wewe, Ee mfalme, uliona, na tazama, sanamu kubwa. Sanamu hii kubwa, ambayo mwangaza wake ulikuwa bora sana, ilisimama mbele yako, na umbo lake lilikuwa la kutisha. Kichwa cha sanamu hii kilikuwa cha dhahabu

safi, kifua chake na mikono yake ya fedha; tumbo lake na mapaja yake ni ya shaba, na miguu yake ya chuma, na miguu yake nusu chuma, na nusu udongo wa mfinyanzi. Ulitazama hata jiwe likachongwa bila mikono, nalo likaipiga sanamu hiyo miguu yake iliyokuwa ya chuma na udongo, likai-vunja vipande vipande.

“Kisha kile chuma, na ule udongo, na ile shaba, na ile fedha, na ile dhahabu, vilivunjwa vipande vipande pamoja, vikawa kama makapi ya viwanja vya kupuria wakati wa hari; upepo ukavipeperusha, isionekane mahali pao; lile jiwe lililoipiga hiyo sanamu likawa mlima mkubwa, likaijaza dunia yote.

“Hii ndiyo ndoto; nasi tutaieleza tafsiri yake mbele ya mfalme. Wewe, Ee mfalme, u mfalme wa wafalme; kwa maana **Mungu wa mbinguni amekupa** ufalme, na uwezo, na nguvu, na utukufu. Na kila mahali wanapokaa wanadamu, wanyama wa kondeni na ndege wa angani amewatia mkononi mwako, naye amekufanya wewe kuwa mtawala juu ya hao wote. Wewe u kichwa hiki cha dhahabu.

“Na baada yako utainuka ufalme mwingine mdogo kuliko wewe, na ufalme mwingine wa tatu wa shaba, utakaomiliki dunia yote. Na ufalme wa nne utakuwa na nguvu kama chuma; na kama chuma kivunjacho haya yote, ndi-vyo utakavyovunja vipande — vipande na kuponda. Na kama vile ulivyozi-ona miguu na vidole vyake, nusu udongo wa mfinyanzi, na nusu chuma, ufalme utagawanyika, lakini huko iwe ndani yake ya nguvu za chuma, kwa maana ulivyokiona kile chuma kilichochanganyika na udongo wa matope. Na kama vile vidole vya miguu vilikuwa nusu chuma, na nusu udongo, ndi-vyo ufalme huo utakuwa na nguvu kwa nusu, na nusu utavunjika.”

Ufalme wa Mwisho wa Mwanadamu

Ingawa historia inafichua falme zilizopita za Dunia, ni tawala nne tu za ulimwengu zilizotawala juu ya Ardhi Takatifu. Milki ya Babeli, kama “kich-wa cha dhahabu,” ilitakwa na “kifua cha fedha” ya Umedi na Uajemi. Kisha Dola ya tatu ya “shaba” ya Ugiriki iliishinda na, kwa upande wake, ilitakwa na Milki ya nne ya Kirumi ya “chuma.” Milki hii ya mwisho ya ulimwen-gu wote mzima ilitawala katika siku za Yesu. “Agizo likatoka kwa Kaisari Augusto, kwamba **ulimwengu wote** uandikishwe” (Luka 2:1). Roma ili-kuwa yenye nguvu na iliyodumu kwa muda mrefu zaidi, ingawa ilikuwa na miguu iliyogawanyika katika “vidole kumi ... sehemu ya chuma na nusu ya udongo.”

“Vidole” hivi vinawakilisha mataifa ya Uropa ambayo yalikuwa kutoka kwa Milki ya zamani ya Kirumi. Kwa nini sehemu ya udongo? Udongo ni kama jiwe la kuiga. Nchi hizi zilikuwa mchanganyiko wa kanisa na serikali (udon-go na chuma), na zilidai kuwa Ufalme wa Kristo — Jumuiya ya Wakristo. Rumi ya kipagani ikawa Rumi ya Upapa ambayo ilijiweka yenyewe kama “Ufalme wa Mungu” bandia, na ilitawala kiimla katika karne zote. Hata nchi

za Kiprotestanti kama vile Uingereza na Ujerumani zilifuata mfano huu wa makanisa yaliyofunga ndoa na serikali. Katika maono, sanamu hiyo ilipopigwa na “jiwe” miguuni, ilivunjwa vipande-vipande na kupeperushwa (Danieli 2:34, 35). Baada ya hapo jiwe likawa mlima mkubwa. Jiwe hili linawakilisha Ufalme wa kweli wa Mungu ambao siku moja “utaijaza dunia yote.”

Vita vya Kwanza vya Ulimwengu vilileta anguko la nasaba zilizodai kutawala “kwa neema ya Mungu.” Ingawa waliendelea kuwa serikali baada ya 1914, Mungu alikodisha mamlaka kwa Wasio Wayahudi kutawala. Mungu alianza kutayarisha kusimamisha Ufalme wake Duniani. Kwa wakati uliowekwa, mara tu baada ya Vita, Uingereza Kuu ilitoa Azimio la Balfour mnamo 1917 ambalo lilipendekeza kuwepo kwa taifa la Kiyahudi. “Serikali ya Mfalme inaunga mkono kuanzishwa huko Palestina makao ya kitaifa ya watu wa Kiyahudi.” Kufikia 1948 Israeli ikawa taifa tena. Kwa wakati ufao, Israeli itahuishwa tena kwa imani (Ezekieli 37:1-14, Zekaria 12:6-10) na kuwa kini cha Ufalme wa Mungu duniani (Zekaria 8:21).

Danieli alitabiri hivi: “Katika siku za wafalme hao Mungu wa mbinguni atausimamisha ufalme ambao hautaangamizwa milele ... utavunja falme hizi zote vipande vipande na kuziharibu, nao utasimama milele.” (Danieli 2:44). Angalia, serikali zinaharibiwa, lakini si watu. Bwana wetu Yesu hakuja kuharibu maisha ya watu, bali kuokoa (Yohana 3:17).

Mbinu mbalimbali zimejaribiwa kuitawala dunia — ujamaa, ubepari, ukomunisti, demokrasia — lakini suluhisho pekee la kudumu litakuwa Ufalme wa Mungu. Falme za ulimwengu huu “zitavunjwa-vunjwa” (Ufunuo 2:26, 27) lakini baada ya hapo, watu wenyewe watabarikiwa (Isaya 19:22, Yeremia 3:22, 23 NW, Hosea 6:1, 14, Isaya 2:3, Ufunuo 22:2).

“Jiwe” ambalo linapiga sanamu ni tabaka la Kanisa. “Ilikatwa kutoka mlimani bila mikono” — ikiwakilisha kwamba watakatifu ambao watatawala pamoja na Kristo katika utukufu wanachukuliwa kutoka kwa falme za ulimwengu huu, “kukatwa” kwa nguvu za Roho Takatifu wa Mungu (Danieli 2:45, Ufunuo 3:21). Kanisa litakapokamilika katika utukufu, ndipo Ufalme wa Mungu utanza kufanya kazi duniani. Itafanya kazi hatua kwa hatua mwanzoni, kupitia Israeli, kisha itapanuka na kuijaza dunia. “Siku za mwisho mlima wa nyumba ya BWANA utawekwa imara juu ya milima” (Isaya 2:2, 3). Kisha watu kutoka mataifa yote watakuja “nyumbani kwa Mungu wa Yakobo” ili kufundishwa. “Toka Sayuni [Israeli wa kiroho] itatoka sheria, na neno la BWANA kutoka Yerusalemu [Israeli asilia].”

Maono ya Danieli ya Serikali za Kidunia

Ndoto ya Nebukadreza ilionyesha falme za ulimwengu huu kama wanadamu wanavyoziona — kulingana na nguvu zao za kadiri na ukuu wao. Ndoto ya Danieli ilionyesha serikali zile zile kwa mtazamo wa Mungu — kinyama. Serikali za dunia hakika zimesaidia kudumisha kadiri fulani ya utaratibu,

lakini kwa sababu ya tamaa yao ya ukuu na mamlaka, zimekusanya majeshi mengi na kufanya mamiliononi ya wajane na mayatima. “Na sasa twawaita wenye kiburi heri; naam, watendao maovu wamesimama imara” (Malaki 3:15).

Ndoto ya Danieli imeandikwa katika Danieli 7:1-11

“Katika mwaka wa kwanza wa Belshaza, mfalme wa Babeli, Danieli aliota ndoto ... kisha akaiandika ndoto, akatoa jumla ya mambo hayo.” Danieli akanena, akasema, Naliona katika maono yangu wakati wa usiku, na tazama, hizo pepo nne za mbinguni zikavuma kwa nguvu juu ya bahari kubwa, na wanyama wakubwa wanne wakapanda kutoka katika bahari hiyo, wote wa namna mbalimbali.

“Wa kwanza alikuwa kama simba, naye alikuwa na mabawa ya tai ... Na tazama, mnyama mwingine, wa pili, kama dubu ... Baada ya hayo nikaona, na tazama, mwingine, kama chui ... akapewa mamlaka.

“Baada ya hayo nikaona katika njozi ya usiku, na tazama, mnyama wa nne, mwenye kutisha, mwenye nguvu nyingi na hodari sana, naye alikuwa na meno makubwa ya chuma, alikula na kuvunja vipande vipande, na kuyakan-yaga mabaki kwa miguu yake; alikuwa tofauti na wanyama wote waliokuwa mbele yake, naye alikuwa na pembe kumi. Nikaziangalia sana pembe hizo, na tazama, pembe nyingine ikazuka kati yao, ambayo mbele yake kulikuwa na pembe tatu katika zile za kwanza kung’olewa. na tazama, katika pembe hiyo palikuwa na macho kama macho ya mwanadamu, na kinywa kilichonena maneno makuu.

“Nikatazama hata viti vya enzi vikatupwa, akaketi huyo Mzee wa Siku, ambaye mavazi yake yalikuwa meupe kama theluji, na nywele za kichwa chake kama safu safi; kiti chake cha enzi kilikuwa kama mwali wa moto, na gurudumu zake kama moto uwakao. Mto wa moto ukatoka na kupita mbele zake, maelfu elfu wakamtumikia, na elfu kumi mara elfu kumi wakasimama mbele zake; hukumu ikawekwa, na vitabu vikafunguliwa.

“Nikatazama basi, kwa sababu ya sauti ya yale maneno makuu iliyonenwa na ile pembe; nikatazama hata yule mnyama akachinjwa, mwili wake ukaharibiwa, na kutolewa ateketezwe.”

Mnyama wa Nne — Roma

Katika ndoto hii Simba anawakilisha Babeli, Dubu anawakilisha Umedi na Uajemi, Chui Ugiriki, na mnyama wa nne, “mwovu na wa kutisha,” ni Rumi. Tunatilia maanani sana ile ya mwisho kwa sababu inafikia katika historia ya kisasa. Ilikuwa na pembe kumi, na, kama vile vidole vya miguu kumi vya ndoto ya Nebukadneza, hivi vinawakilisha mgawanyiko wa mamlaka uliotoka katika milki iliyokuwa ikitawaliwa na Rumi.

“Pembe ndogo” ikatokea baada ya wale kumi. Ilichukua nafasi ya watatu kati yao na kutawala kati yao. Hii “pembe ndogo” inawakilisha kupanda taratibu kwa mamlaka ya Kanisa la Roma, Upapa. Ilichukua nafasi ya miga-wanyiko mitatu ya Milki ya Kirumi nchini Italia (Heruli, Exarchate ya Mashariki, na Ostrogoths). Upapa ukaanzishwa kama mamlaka ya kiraia. “Macho ya mwanadamu” yanawakilisha akili ya mfumo huu, na “mdomo” na maneno yake yanawakilisha madai na amri za Upapa.

Huyu mnyama wa nne pia anaonyeshwa katika Ufunuo kama “joka,” anayewakilisha “Ibilisi” na ushawishi wake (Ufunuo 12:9). Joka hili, Rumi ya Kipagani, lilitesa Kanisa la kwanza na kutoa wafia imani wengi, lakini kisha Shetani akabadilisha njia zake. Jinsi anavyojigeuza mara kwa mara kuonekana kama “malaika wa nuru” (2 Wakorintho 11:14), ndivyo Roma ya Kipagani ilibadilishwa kutoka upagani hadi Ukatoliki na kudai kuwa Ufalme wa Kristo. Chini ya Rumi ya Upapa, si tu kwamba Mpango na tabia ya Mungu ulipotoshwa, bali mateso makubwa ya umwagaji damu nyingi na ya muda mrefu kuliko hata yale ya Rumi ya Kipagani, yaliletwa dhidi ya Kanisa la kweli.

Baada ya kutoa maelezo fulani ya pembe ya Upapa, Mtume anasema ingepoteza utawala wake kwa mchakato wa taratibu hadi itakapoangamizwa kabisa.

Kipindi cha badiliko kilichokomesha uwezo wa Upapa wa kutesa kilikuja mwaka 1799, wakati Papa alipokufa Ufaransa akiwa mfungwa. Maombi na laana za Papa hazikusaidia chochote. Mamlaka ya muda ya Vatikani ilififia haraka sana hadi 1870 ilipopoteza masalio ya mwisho ya mamlaka ya muda mikononi mwa Victor Emmanuel. Ajabu ni kwamba, katika mwaka huo huo, kwa maneno makuu ambayo pembe ilikuwa inazungumza (Danieli 7:11), Upapa ulitangaza kutokukosea kwa Mapapa!

Wanyama waliotangulia “walinyang’anywa mamlaka yao, lakini maisha yao yalirefushwa kwa majira na wakati” (Danieli 7:12). Kila mmoja wao alipopoteza himaya yake, utawala wao ulipita hadi mwingine. Maisha ya Babeli, Umedi na Uajemi, na Ugiriki yalirefushwa huku milki zilizofuata zikiingiza desturi, tamaduni, na mazoea yao katika serikali yao wenyewe. Kwa mfano, Uajemi ilipowashinda Wakaldayo huko Babeli, Danieli alibaki kuwa msimamizi. Aleksanda Mkuu wa Ugiriki alifuata desturi mbalimbali za Waajemi, na wakati wa Milki ya Roma, utamaduni na lugha ya Wagiriki ilikuwa imeenea sana.

Hata hivyo, maisha ya yule mnyama wa mwisho, Roma, hayangerefushwa. “Nikatazama hata yule mnyama akauawa, na mwili wake ukaharibiwa, na kutolewa ateketezwe kwa moto” (Danieli 7:11). Hakuna ufalme mrithi unaojengwa juu ya hii, au kuijumuisha. Inafuatwa na Ufalme wa Kristo, ambao ni serikali mpya na safi inayotolewa na Mungu.

Utawala wa Tano wa Milele Ulimwenguni

Haijalishi njia itakayotumiwa, sababu ya kuanguka kwa falme za ulimwengu huu itakuwa ni kuanzishwa kwa Milki ya Tano ya Ulimwengu, Ufalme wa Mungu, chini ya Kristo.

“Mmoja kama Mwana wa Adamu akaja pamoja na mawingu ya mbingu, aka-ja kwa Mzee wa Siku [Mungu] ... akapewa mamlaka, na utukufu, na ufalme, ili watu wa kabila zote, na mataifa, na lugha; wamtumikie; mamlaka yake ni mamlaka ya milele, ambayo hayatapita kamwe. ... na ukuu wa ufalme chini ya mbingu zote watapewa watu wa watakatifu wake Aliye juu” (Danieli 7:13, 14, 27).

Yehova ataweka utawala wa dunia mikononi mwa Kristo. Mungu “ataweka vitu vyote chini ya miguu yake” (1 Wakorintho 15:27). Hata hivyo, “falme za ulimwengu huu” (Ufunuo 11:15, Yohana 16:11), hazitajisalimisha kwa amani, kwa hiyo itakuwa muhimu kwanza “Kuwafunga wafalme wao kwa minyororo ... ili kutekeleza hukumu iliyoandikwa juu yao; heshima hii ina watakatifu wake wote” (Zaburi 149:8, 9). Wala Shetani, “mkuu wa ulimwengu huu,” hataachilia kimya kimya mamlaka yake yaliyoporwa. Ni lazima “afungwe” na azuliwe kwa nguvu (Ufunuo 20:1, 2).

Wakiwa wametawazwa pamoja na Kichwa chao, washindi wa enzi ya sasa watatawala, watabariki, na kurudisha uumbaji unaougua, ambao uliteseka chini ya serikali za dunia zenye ubinafsi na za kinyama. Wakati huohuo, vile “vipande vilivyovunjika” vinapopeperushwa na mnyama wa nne akingojea moto ulao, tunasali kwa bidii: “Ufalme wako uje. Mapenzi yako yatimizwe duniani kama huko mbinguni.

Majaribio ya Mwanadamu Kujitawala Mwenyewe

Hatufanyi jaribio lolote la kutetea jamii yetu ya waasi, lakini tunaweza kusikitikia juhudi zake za kujitawala zenyewe. Hata hizi serikali “za kinyama” zimekuwa bora kuliko kutokuwa na serikali — bora kuliko uasi na machafuko. Hata ikiwa na nia njema, mwanadamu kwa ujumla hawezi kutimiza mema anayotaka. Lakini Mungu ameruhusu jitihada za mwanadamu za kujitawala kama jaribio, ili kuonyesha kwamba bila maagizo kutoka kwa Mungu, na akiwa chini ya ushawishi wa Shetani, mwanadamu hawezi kufikia malengo yake.

Lengo la serikali kuu za mwanadamu limekuwa kukuza haki na ustawi kwa watu — lakini mafanikio yametofautiana kwa karne nyingi. Juhudi nzuri za uongozi wa haki zimejaribiwa. Sheria nzuri na mahakama za rufaa zimeanzishwa ili kulinda maslahi ya ndani na kibiashara. Lakini, chini ya ushawishi wa Shetani, hawa wameambukizwa na mambo duni ya jamii. Haki inapopuuzwa, na ubinafsi na ufasidi wa madhalimu ukatawala, mapinduzi na vita vya gharama kubwa ni matokeo yasiyoepukika.

Ongezeko la Maarifa — Kutoridhika

Tunatambua serikali za mwanadamu kama juhudi za wanadamu maskini, walioanguka ili kujitawala wenyewe. Lakini baada ya karne nyingi za majaribio, kutoridhika ni kwa ujumla na kumeenea zaidi kuliko hapo awali.

Mabadiliko haya ya mawazo ya umma yamelipuka katika nyakati za kisasa. Roho ya uhuru sasa iko nje ya nchi. Ingawa uvumbuzi wa uchapishaji mnamo 1440 uliongeza ufahamu, sio tangu miaka ya 1800 ambapo elimu imekuwa ya jumla kati ya watu wengi. Uvumbuzi umefurika sokoni. Mawasiliano ni ya papo hapo duniani kote kwa Mtandao na Simu za rununu. Maarifa na nuru vinapunguza ushawishi wa Shetani kwa njia fulani — katika kujitarisha kwa Ufalme wa Mungu Duniani. Nuru ya ukweli juu ya kila somo ni changamoto kwa ulimwengu wetu na kuzidisha shida. “Hakuna neno lililositirika ambalo halitafunuliwa, na lililofichwa ambalo halitajulikana” (Luka 12:2).

Ongezeko hili la maarifa huamsha hisia ya kujistahi na kutamani miongoni mwa wanadamu haki zao za asili, hivyo kuchangia kutoridhika kwa watu wengi. Kwa asili ya mwanadamu iliyoanguka, hii hatimaye itajidhihirisha katika mapinduzi ya dunia nzima na machafuko. Katikati ya mkanganyiko wa mwanadamu, Mungu atasimamisha Ufalme Wake na “tamaa ya mataifa yote itakuja” (Hagai 2:7). Kikomo cha mwanadamu kitakuwa fursa ya Mungu, na Ufalme wa Mungu utasimamishwa kwa nguvu na utukufu. “Hawataduru wala hawataharibu katika mlima wangu wote mtakatifu; maana dunia itajawa na kumjua BWANA, kama maji yaifunikavyo bahari” (Isaya 11:9).

Kanisa Lisijihusishe na Falme za Ulimwengu

Kujua Ufalme wa Mungu ungekuja wakati ujao, Yesu wala Mitume hawakuingilia kati na watawala wa dunia. Kinyume chake, walifundisha Kanisa kutii mamlaka haya ya kidunia ingawa mara nyingi waliteseka vibaya. Wafuasi wa Yesu wanafundishwa kutii sheria za nchi isipokuwa zinapopingana na sheria za Mungu (Matendo 4:19, 5:29). Wanalipa kodi zao na wanatii sheria (Mathayo 22:21).

Hata hivyo, ingawa serikali za wanadamu zimeruhusiwa na Mungu, Kanisa halipaswi kujihusisha na siasa. Watakatifu wa Mungu wanapaswa kuacha nuru yao iangaze, lakini si kazi yetu sasa kusaidia ulimwengu kuboresha serikali yake. Yesu mwenyewe alisema, “Ufalme wangu si wa ulimwengu huu; kama ufalme wangu ungekuwa wa ulimwengu huu, watumishi wangu wangepigana” (Yohana 18:36). Sisi ni warithi wa Ufalme wa mbinguni (Luka 12:32), na tutabariki ulimwengu kutoka juu wakati wa Milenia. Tunapaswa kuelekeza mbele Ufalme wa Mungu ulioahidiwa na baraka zake. Kisha itakuwa pendeleo letu kufanya kazi kwa ajili ya baraka na kuinuliwa kwa ulimwengu.

Kanisa la Uongo Linaungana na Wafalme wa Dunia

Kanisa la Kikristo la mapema lilishawishiwa kujihusisha na siasa za serikali zilizokuwepo. Kuhubiri Ufalme wa Mungu unaokuja, ambao utachukua mahali pa falme za kidunia, hakukupendwa na watu wengi na kulileta mateso, kwa hiyo Wakristo wengi walianzisha kuungana na mamlaka za kidunia kwa ajili ya nguvu zao na kufaidika kwa mengine.

Kwa hivyo kila kitu kilibadilika! Badala ya unyenyekevu, kiburi kilikuja; badala ya ukweli ulikuja upotofu; badala ya kuteswa, kanisa la uongo likawa mteso wa wale waliolihukumu. Ili kuwadhibiti watu, fundisho la mateso ya milele lilibadilika na kuwa muhimu. Kanisa hili la kilimwengu “lililevya mataifa yote” kwa makosa yake (Ufunuo 17:2). Muda si muda alikuwa akiwavisha taji au kuwaondoa wafalme wa Ulaya, akawa “malkia” wa mataifa (Ufunuo 17:3-5, 18:7). Badala ya kungoja Yesu arudi na Ufalme, Upapa ulianzisha ufalme wake pamoja na wafalme wa dunia. Wanamatengenezo waliacha madai mengi ya Upapa, lakini wakatafuta heshima ya kujishikamanisha na wafalme wa dunia. Katika hili wakawa binti za “mama yao.”

Kwa karne nyingi, falme za Ulaya hivyo zilidai kuwa falme za Kikristo, zinazotawala “kwa neema ya Mungu.” Yesu alifundisha sisi “si wa ulimwengu huu,” na Paulo alihimiza “msiifuatishe namna ya dunia hii” (Yohana 17:16, Warumi 12:2). Mungu kamwe hakukubali kuziita falme hizi kwa jina la Kristo! Kama vile ndoto mbili zilizofasiriwa kwa ajili ya Nebukadneza zinavyoonyesha, Mungu aliruhusu utoaji wa muda mfupi kwa mamlaka ya Mataifa, lakini hauidhinishi falme hizi kuwa Zake. Sheria zao zisizo kamilifu na mara nyingi watawala wenye ubinafsi na wakatili wamewakilisha vibaya sana Ufalme wa haki wa Kristo (Isaya 32:1).

“Mahujaji na Wageni” Duniani

Kufikiri juu ya falme za ulimwengu huu kuwa Ufalme wa Kristo kumengeusha watu wengi wa Mungu kutoka kwenye Ufalme wa mbinguni ulioahidiwa. Badala ya kujitolea kuhubiri Injili ya Ufalme unaokuja, Wakristo wamejiingiza katika siasa. Ingawa Wakristo wanapaswa kutii sheria za nchi, walipaswa daima kubaki “wasafiri na wageni” duniani (1 Petro 2:11-14).

Leo kuna mtikiso wa kimataifa wa mataifa. Je, tunapaswa kutumaini wavumilie? Tunapaswa kutazamia kile kitakachofuata — Ufalme wa Kristo. Milki ya Tano ya Ulimwengu Mzima inasimamishwa katikati ya vifusi vya falme hizi na “Mfalme wa wafalme” (Ufunuo 17:14), na hivi karibuni upepo utazipeperusha zote.

Yesu pamoja na Watakatifu Kutawala na Kubariki

Ulimwengu unaona kwamba “mataifa ya Kikristo” sio kama Kristo. Wen-gine huhitimisha kwamba Ukristo wenyewe — kwa kuwa katika muungano

na mamlaka ya kiraia — unatafuta hasa ustawi wao wenyewe. Wakati huo huo serikali za dunia zinatafuta kudumisha utawala wao, bila kujua mambo bora ya kufuata.

“Kwa nini mataifa hukusanyika kwa ghasia, na watu kutafakari ubatili? tupeni kamba zao. Yeye aketiye mbinguni atacheka, Bwana atawadhihaki. Ndipo atasema nao katika ghadhabu yake, na kuwafadhaisha kwa uchungu wake, akisema, Nimemtia mfalme wangu mafuta juu ya mlima wangu mtakatifu wa Sayuni.”

“Basi, enyi wafalme, iweni na hekima; fundishwe, enyi waamuzi wa dunia. Mtumikieni Bwana kwa hofu na kushangilia kwa kutetemeka. Busuni [fanya urafiki na] Mwana [Mpakwa mafuta wa Mungu] asije akakasirika, nanyi mkaangamia njiani; kwa maana ghadhabu yake itawaka upesi. Heri wote wanaomkimbilia” (Zaburi 2:1-12, KJV pembezoni, Rotherham). Ghadhabu ya Mungu itawashwa hivi karibuni. Tunapata kimbilio katika kujua kwamba zaidi ya ufalme wa Shetani, “watakatifu wake Aliye juu [pamoja na Kristo] ... watamiliki ufalme milele, naam, milele na milele” (Danieli 7:18).

Somo 14

Ufalme wa Mungu, wa Mbinguni na wa Kidunia

Mada kuu inayofumwa kote katika Agano la Kale na Jipya ni Ufalme wa Mungu na mtawala wake, Masihi. Kwa sababu ya ahadi na unabii wote unaoelekeza kwenye kuinuliwa kwa taifa lao chini ya Masihi, Ufalme ulikuwa tumaini na “tarajio” la kila Mwisraeli (Luka 3:15).

Yohana Mbatizaji, mtangulizi wa Bwana wetu Yesu, alitangaza kwa Israeli, “Tubuni, kwa maana ufalme wa Mbinguni umekaribia” (Mathayo 3:2). Yesu mwenyewe “akazunguka katika kila mji na kijiji, akihubiri na kuihubiri habari njema ya ufalme wa Mungu” (Luka 8:1). Mifano yake yote ilifundisha habari ya Ufalme kwa njia mbalimbali. Masomo yake yalijumuisha hitaji la kujiweka wakfu kabisa kwa Mungu, ili kushiriki pamoja na Yesu katika kusimamia Ufalme (Mathayo 19:27, 28, Luka 14:27-35, Mathayo 22:37). Ki-sha Mitume walitumwa kuhubiri ujumbe uleule (Mathayo 10:7, Luka 9:2).

Fidia Iliyotolewa Mbele ya Ufalme

Yesu aliwatia moyo wafuasi wake, “Msiogope, enyi kundi dogo, kwa maana Baba yenu ameona vema kuwapa ule ufalme” (Luka 12:32). Aliwaahidi wanafunzi wake hasa, “mimi nimewawekea ninyi ufalme, kama Baba yangu

aliivyonikea mimi, mpate ... Walihuzunishwa na kukatishwa tamaa kama nini kwamba, badala ya kutawazwa kuwa mfalme, Yesu alisulubishwa! Wale wawili waliokuwa njiani kuelekea Emau walipomwambia, ambaye walifikiri kwamba alikuwa mgeni, tulikuwa “tulikuwa tumeamini kwamba ndiye ambaye angewakomboa Israeli” (Luka 24:21, 25-27). Kisha Yesu akafungua macho yao kwa kuwaeleza kutoka katika Maandiko kwamba dhabihu yake ilikuwa muhimu kabla ya Ufalme wake kusimamishwa.

Mungu angeweza kumpa Yesu utawala wa dunia bila kumkomboa mwanadamu. “Aliye Juu Zaidi anatawala [juu ya] ufalme wa wanadamu, naye humpa ye yote [amtakaye]” (Danieli 4:32), lakini katika hali hiyo baraka zozote kwa ulimwengu zingekuwa za muda tu. Ili mwanadamu apate uzima wa milele, ni lazima kwanza akombolewe kisheria kutoka katika adhabu ya kifo.

Yesu alipokuwa karibu kupaa kurudi mbinguni, huku matumaini yakiwa yamefufuliwa, mitume waliuliza, “Bwana, wakati huu ndio utakaowarudishia Israeli ufalme? Bwana hakujibu, “Israeli? walinisulubisha punde!” Badala yake jibu la Yesu halikupingana na tumaini lao bali lilisema tu, “Si kazi yenu kujua nyakati na majira, ambayo Baba ameweka katika uwezo wake mwenyewe” (Matendo 1:6, 7). Jibu lake lilidokeza waziwazi wakati ujao wa kusimamishwa kwa Ufalme wake.

Ya Duniani na Ya Mbinguni

Mwanzoni wanafunzi, pamoja na taifa zima la Kiyahudi, walikuwa na wazo lisilo kamili la Ufalme. Walifikiri ni Ufalme wa Kidunia tu, kama vile wengi leo hukosea upande mwingine, wakifikiri ni wa mbinguni tu. Lakini Yesu alifundisha yote mawili. Wanafunzi wake waaminifu wangetawala pamoja naye kutoka mbinguni, na utawala huo ungetekelezwa juu ya dunia yote (Yohana 14:3, Luka 19:17). Kwa sababu hiyo Yesu aliwafundisha wanafunzi wake kusali, “Ufalme wako uje. Mapenzi yako yatimizwe duniani kama huko mbinguni” (Mathayo 6:10).

Ufalme wa Mbinguni Usioonekana

Wenye hekima ya kilimwengu walimwona Yesu kuwa tapeli na mshupavu, na wafuasi wake wadanganyifu tu. Hawakuweza kueleza maneno yake ya kushangaza au miujiza, lakini ilionekana kuwa upuuzi kwao kwamba Yesu angerithi, atatawala, na kubariki ulimwengu. Wafuasi wake — wavuvi na watu wa kawaida — walionekana kutolingana na ufalme wa Roma.

Mafarisayo, wakitumaini kufichua madai ya Yesu na kuwadanganya wafuasi wake, walidai kujua ni lini Ufalme huo ungetokea. Wakauliza, “Je, askari wako watafika lini?” “Akajibu ... ‘Ufalme wa Mungu hauji kwa ishara, wala hawatasema, Tazama, hapa! au, Kule!’ kwa maana tazama, ufalme wa Mungu umo katikati yenu” (Luka 17:20, 21). Hapa Yesu anafafanua awamu ya

kiroho ya Ufalme. Ni kile alichotezishia, na ambacho aliwaita watu. Mafarisayo, ambao Yesu aliwaita “wanafiki,” hawakuweza kuelewa hili (Waefeso 4:4, Luka 16:16, 1 Wakorintho 2:14).

Kulikuwa na ukweli fulani kwa matarajio ya Wayahudi ya Ufalme wa Kidunia, na hii itatimizwa kwa wakati ufaao, lakini kwanza Ufalme wa Mbinguni lazima usimamishwe. Uwepo wake hautaonekana, na kwa muda usiojulikana; lakini, itakapothibitishwa kikamilifu, itakuwa kila mahali, ikitawala na yenye nguvu. Madhara yake yataonekana waziwazi katika Ufalme wa Kidunia.

Maswali ya Nikodemo

Mfarisayo mmoja, aitwaye Nikodemo, alimwendea Yesu faraghani usiku, akiwa na hamu ya kusuluhisha fumbo la Ufalme lililokuwa likimsumbua akilini. Mazungumzo kati ya Bwana na Nikodemo, (Yohana 3) yaliyor-ekodiwa kwa sehemu, yanatoa ufahamu zaidi katika Ufalme wa Mungu na yanaweza kufafanuliwa kama ifuatavyo:

Nikodemo — Rabi, tunajua kwamba wewe ni mwalimu kutoka kwa Mungu. Lakini, wewe na wanafunzi wako mnadai, “Ufalme wa mbinguni ume-karibia,” ilhali hamna jeshi wala mamlaka! Ufalme huo utasimamishwa lini na jinsi gani?

Yesu — Ninaweza kujibu swali lako kuhusu Ufalme, lakini bado hungeelewa. “Mtu asipozaliwa¹ kutoka juu, hawezi kuuona² [kujua au kuufahamu] Ufalme wa Mungu.”

Nikodemo, hata wanafunzi wangu wana mengi ya kujifunza kuhusu Ufalme wanaotangaza! Siwezi kuwaambia zaidi kwa sababu hiyo siwezi kuku-ambia. Baba yetu anahitaji utiifu kwa nuru ambayo tayari tunayo kabla ya nuru zaidi kutolewa. Wale wanaostahili kushiriki katika Ufalme huo wana-

(1) Neno la Kigiriki ni gennao, neno la Strong's Concordance namba 1080. Linaweza kutafsiriwa ama “mzaliwa” au “kuzaliwa,” kulingana na muktadha. Dhana zote mbili zimejumuishwa, kwa maana kuzaliwa kunamaanisha kuzaliwa hapo awali, na kuzaa husababisha kuzaliwa. (Neno la Kiingereza “generated,” kama linavyotumika kwa maisha mapya, lingekuwa sawa.) Gennao inapohusishwa na mwanamume, kwa kawaida huzaliwa — inapohusishwa na mwanamke, kwa kawaida huzaliwa. (Hivyo katika 1 Yohana 2:29, 3:9, 4:7, 5:1, 18 inapaswa kuzaliwa, kwa sababu Mungu, mwanamume, ndiye wakala amilifu.) Hata hivyo, wakati mwingine tafsiri inategemea badala ya asili ya kitendo. Kwa hivyo inapotumiwa na ek, ikimaanisha kutoka au kuwa nje, inapaswa kutafsiriwa “kuzaliwa” (Kama vile Yohana 3:5, 6, “katika maji,” “katika mwili,” “katika roho”).

(2) Neno la Kigiriki la “kuona” hapa ni eido, neno la Strong's Concordance namba 1482, “kuona” (kihalisi au kwa njia ya mfano), kwa “kujua.” Kwa mfano, “tafakari” (Matendo 15:6).

hitaji kuenenda kwa imani — wakati mwingine kuona vema hatua moja tu ya kimbele kwa uwazi.

Nikodemo — Lakini unamaanisha nini? “Mtu awezaje kuzaliwa akiwa mzee? Je, anaweza kuingia tumboni mwa mama yake na kuzaliwa mara ya pili?” Ninaona wanafunzi wako, kama wa Yohana Mbatizaji, wanahubiri na kubatiza kwa maji mara kwa mara. Je, ubatizo huu ni ishara ya kuzaliwa, kwa namna fulani nan i muhimu kwa kuona au kuingia katika Ufalme wako?

Yesu — Taifa letu ni taifa lililowekwa wakfu, lililobatizwa katika Musa “katika bahari” na “katika wingu” walipoondoka Misri (1 Wakorintho 10:1, 2). Mungu alikubali taifa letu katika Musa kama mpatanishi wa agano letu pale Sinai. Lakini agano hili limesahauliwa. Wengi ni wenye dhambi waziwazi; wengine ni wanafiki wanaojiona kuwa waadilifu. Ndiyo maana Yohana na wanafunzi wangu wanahubiri toba!

Lakini zaidi ya hii ni muhimu. Ni lazima pia kupokea kuzaliwa kipekee na kuzaliwa kwa roho, ili kuona Ufalme wangu. Toba itakurudisha kwenye hali iliyohesabiwa haki — ndipo utaweza kunitambua mimi kama Masihi, mkuu zaidi ya Musa. Mtu anaponipokea mimi, na kuyaweka wakfu maisha yake kufanya mapenzi ya Mungu, ndipo mtu anazaliwa kwa maisha mapya na Baba yetu. Baada ya kusitawishwa kuwa kiumbe kipya, mtu “atazaliwa” katika ufufuo wa kwanza. Ndipo mtu ataona, na kushiriki katika, Ufalme.

Badiliko la kuzaliwa upya huku kwa Roho ni kubwa kweli kweli, Nikodemo. Kilichozaliwa kwa Roho ni roho. Acha nitoe mfano: “Upepo huvuma upendako, na sauti yake waisikia, lakini hujui unakotoka wala unakokwenda; kadhalika na hali yake kila mtu aliyezaliwa kwa Roho” (Yohana 3:8). Katika ufufuo ‘wataingia’ au kuwa sehemu ya usimamizi wa Ufalme. Watakuwa kama upepo wenye nguvu, lakini hauonekani.

Nikodemo — Hii inawezaje kuwa? Viumbe visivyoonekana?

Yesu — Sasa, Nikodemo, kwa hakika kama Farisayo aliyesoma sana unajua kwamba viumbe wa roho wanaweza kuwepo, lakini wasionekane. Kumbuka Elisha na mtumishi wake na vilevile punda wa Balaamu. Viumbe wa roho walikuwepo, lakini hawakuonekana. Malaika ni viumbe vya roho visivyoonekana. Kama nilivyowaambia, mtu asipozaliwa kutoka juu, hawezi kuufahamu Ufalme wa Mungu.

Ili kuwa mrithi pamoja nami katika Ufalme huu, ni lazima ufuate nuru hatua kwa hatua. Unanikubali mimi kuwa mwalimu niliyetoka kwa Mungu, lakini pamoja na mahubiri yangu yote na miujiza, hujatenda kwa imani yako na kuwa mmoja wa wafuasi wangu kwa uwazi. Nilichofundisha kwa mifano ya kidunia kama vile upepo, hakijaleta ufahamu au usadikisho, kwa hiyo “mta-aminije nikiwaambia mambo ya mbinguni?” (mstari wa 12, 13). Ninajua ninachozungumza, kwa kuwa mimi peke yangu nimeshuka kutoka mbinguni na hakuna mtu aliyewahi kupaa mbinguni. Ujuzi wa mambo ya mbin-

guni unaweza tu kupokelewa kwa kuzaliwa kwa Roho. Mambo ya Mbinguni yenyewe yanaweza tu kuonekana wakati wa “kuzaliwa” kama kiumbe wa roho (mistari 3, 6).

Ufalme Sasa “Kundi Dogo”

Yesu kama Masihi alitaka kwanza kuwashirikisha katika Ufalme wake taifa “lake” la Kiyahudi (Yohana 1:11, 12), lakini ni “mabaki” tu ya Israeli walio-kubali (Warumi 11:5). Baadaye, baada ya kufufuka kwake, mwito ulienezwa kwa watu wa Mataifa wakati wa kuongoka kwa Kornelio. Hata hivyo, hata baada ya kuwajumuisha watu wa mataifa mengine, ni “Kundi dogo” pekee ndilo litakaloathamini pendeleo la urithi pamoja katika Ufalme wa Mungu (Luka 12:32).

Leo zaidi ya theluthi moja ya ulimwengu wanaitwa Wakristo. Lakini mengi ya haya ni “magugu,” si “ngano” ya kweli ya kundi la Bwana. Ufalme wa Mungu haujumuishi magugu. Hata hivyo kuna kazi ya neema sasa katika mioyo ya waumini, ndani ya Kanisa la kweli. Na kuna maana kwamba Kanisa la kweli sasa ni Ufalme wa Mungu.

Lakini hatimaye Ufalme huo utakuwa ulimwenguni mwote. Kristo atatawala “toka bahari hata bahari, na toka mto hata miisho ya dunia” (Zaburi 72:8), “mamlaka zote zitamtumikia na kumtii” (Danieli 7:27), kwa maana “Kwa jina la Yesu. kila goti lipigwe” (Wafilipi 2:10).

Sasa “mkuu wa ulimwengu huu” anatawala ufalme wa “giza” (Yohana 16:11, Wakolosai 1:13). Lakini Ufalme wa Mungu utakaposimamishwa, Shetani atafungwa kabisa “ili asidanganye mataifa tena” (Ufunuo 20:3). Kisha Ufalme huo utasimamishwa “katika nguvu na utukufu mwingi” (Mathayo 24:30). Ukweli utakuwa duniani kote (1 Timotheo 2:4, Yereimia 31:34), na wote watatambua mamlaka ya haki ya Bwana wetu Yesu (Isaya 25:9).

Ufalme Unaanzishwa Yesu Anaporudi

Mifano ya Bwana wetu Yesu inafundisha wazi kwamba Ufalme unasimamishwa baada ya kurudi kwa Kristo. Mwanzoni wanafunzi “walifikiri kwamba ufalme wa Mungu utatokea mara moja,” kwa hiyo Yesu alitoa mfano ili kueleza kwamba kungekuwa na kukawia kwa muda mrefu. “Mkubwa mmoja alisafiri kwenda nchi ya mbali ili kujipatia ufalme, na kurudi” (Luka 19:11, 12).

Ahadi kwetu sisi, tunaotumaini kutawala pamoja na Kristo, ni “Uwe mwaminifu hata kufa, nami nitakupa taji ya uzima” — si katika maisha haya, bali katika yajayo (Ufunuo 2:10, 5:10). Ni “Tukiteswa” pamoja na Yesu tu ndipo “tutatawala pamoja naye” (2 Timotheo 2:12).

Kinyume chake, kanisa la kawaida mara nyingi hutafuta urafiki na ulimwengu. Wanaona ufanisi wa muda kuwa ishara ya kibali cha Mungu. Yesu ali-

onya, “Jinsi gani itakavyokuwa vigumu wenye mali kuingia katika ufalme wa Mungu” (Marko 10:23). Yakobo alisema, Mungu “amewachagua masikini wa ulimwengu huu kuwa matajiri wa imani ... warithi wa ufalme alio-waahidia wampendao” (Yakobo 2:5).

Ufalme wa Kiinitete Sasa Unatayarishwa

Kanisa la kweli kwa sasa sio Ufalme wa Mungu uliosimamishwa kwa nguvu na utukufu, lakini uko tu katika hali ya kiinitete, kukuza imani, maarifa, saburi, upendo. Ikiwa “tutafanya bidii kuufanya wito [wetu] na uteule wetu kuwa hakika,” basi tutapokea mwingilio wa kuingia “katika ufalme wa milele wa Bwana na Mwokozi wetu Yesu Kristo” (2 Petro 1:10, 11).

Yesu ndiye mfalme wetu sasa, na tunakubali ubwana wake sasa. Kwa maa-na hii tayari “tumefasiriwa ... na kuingia katika ufalme wa mwana mpendwa wake” (Wakolosai 1:13). Paulo anarejelea ufalme kwa njia sawa, “Ufalme wa Mungu ni ... haki, na amani, na furaha katika Roho Takatifu” (Warumi 14:17). Maandiko haya yanarejelea baraka tunazofurahia sasa. Lakini baada ya muda, Kanisa litakapokamilika katika utukufu, Ufalme wa Mungu utae-nea ulimwenguni kote, chini ya utawala wa Kristo na Kanisa lake.

Ahadi za heshima ya Ufalme na urithi pamoja na Kristo ni kichocheo ki-kubwa kwetu cha kuwa waaminifu chini ya majaribu na mnyanyaso wa sasa. Kama vile barua kwa makanisa katika Ufunuo zinavyothibitisha mara kwa mara, ni washindi pekee katika maisha haya ya sasa wanaopata heshima za Ufalme katika maisha yajayo. “Yeye ashindaye ... nitampa mamlaka juu ya mataifa” (Ufunuo 2:26, 20:6). “Yeye ashindaye, nitampa kuketi pamoja nami katika kiti changu cha enzi, kama mimi nilivyoshinda nikaketi pamoja na Baba yangu katika kiti chake cha enzi” (Ufunuo 3:21).

Ufalme wa Kidunia, Kabla ya Wakati

Asili ya mwanadamu hutafuta kuepuka kuteseka na huwa tayari kutwaa heshima na mamlaka. Hata katika siku za Mitume wengine walianza kudai heshima ya wakati ujao katika maisha ya sasa. “Sasa mmeshiba, sasa mme-kuwa matajiri, mmetawala kama wafalme pasipo sisi” (1 Wakorintho 4:8). Athari ilikuwa kuelekea kiburi, na kuwa mbali na dhabihu.

Wakati huohuo Paulo, na waaminifu wengine, walikuwa bado “wapumbavu kwa ajili ya Kristo ... waliodharauliwa ... wakifanywa kuwa uchafu wa du-nia” (1 Wakorintho 4:10-17). Ikiwa utawala ulioahidiwa umeanza, Paulo ali-jiuliza, kwa nini hakuwa akitawala pia? Watakatifu hawatawali katika mai-sha haya. Wanaingia kwenye mamlaka yao ya kifalme wakati wa kufufuka kwao. “Baada ya hayo nimewekewa taji ya haki, ambayo Bwana, mwamuzi mwenye haki, atanipa siku ile: wala si kwangu mimi tu, bali na wote pia wanaopenda kufunuliwa kwake” (2 Timotheo 4:8).

Kanisa la kwanza lilistahimili mateso mengi chini ya Rumi ya Kipagani, lakini baada ya kuvumilia kwa uaminifu dhiki nyingi, nadharia zilianza kuelewa kwamba utume wa Kanisa ulikuwa kuuteka ulimwengu, kuusimamisha Ufalme, na kutawala juu ya mataifa kabla ya kurudi kwa Bwana. Maelewano na Upagani yalifanywa ili kurahisisha njia ya Mkristo. Hii ilisababisha sherehe kubwa, fahari, na maonyesho ili kuwavutia walimwengu. Shamba la ngano lililopandwa na Yesu na Mitume wake lilimezwa na ngano ya uwongo — “magugu” (Mathayo 13:24-30, 36-42).

Hatua kwa hatua Kanisa liliinuka katika mamlaka ya kidunia. Wakati wa karne ya nne ilianza kuungana na wafalme wa dunia, badala ya kungoja kurudi kwa Kristo. Kwa karne nyingi Upapa wenyewe uliwatawaza na kuwavua taji wafalme wa Ulaya, na “binti” zake mbalimbali wa Kiprotestanti walijaribu kuiga ushawishi wake wa kisiasa. Mifumo hiyo pia imedai na kuzidi kudai kwamba utawala wa Kanisa unaendelea. Ole wao, Kristo arudipo na “kusimama mlangoni [kwa mfano],” analipata kanisa la kawaida likifikiri kwamba ni “tajiri,” ingawa ni “maskini, na kipofu, na uchi” kiroho (Ufunuo 3:17-20).

Mwangelizi yeyote mwenye kufikiria vema aweza kuona tofauti kubwa katika maoni ya Jumuiya ya Wakristo, yenye kutamani utajiri na mamlaka ya kidunia, na fundisho la Yesu na mitume, kwamba Ufalme na heshima zake hutokeza arudipo Kristo na ufufuo wetu kwenye utukufu.

Awamu Mbili za Ufalme wa Mungu

Ufalme wa Mungu hauji kwanza kwa mwonekano wa nje au “kutazama” (Luka 17:20). Sehemu ya kiroho daima haitaonekana kwa mwanadamu. Hata hivyo, utakaposimamishwa kikamili, Ufalme huo pia utatia ndani sehemu inayoonekana duniani. Uwepo na nguvu ya awamu ya kiroho ndipo itajulikana hasa kupitia uwakilishi wake wa kibinadamu.

Wale wa awamu ya kiroho ya Ufalme ni watakatifu washindi wa Enzi ya Injili — Kristo, Kichwa na Mwili — aliyetukuzwa. Ufufuo wao ni “ufufuo wa kwanza” kwa sababu unatangulia wengine wote na kwa sababu kupitia kwao wengine wote watabarikiwa.

“Wakawa hai, wakatawala pamoja na Kristo miaka elfu. *Hao wafu waliosalia hawakuwa hai hata ile miaka elfu itimie.* Huu ndio ufufuo wa kwanza. Heri na mtakatifu ni yeye aliye na sehemu katika ule wa kwanza. Heri na mtakatifu ni yule ambaye anashiriki katika ufufuo wa kwanza; juu ya hawa mauti ya pili haina nguvu, bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watatawala pamoja naye miaka elfu” (Ufunuo 20:4-6).

Kifungu cha maneno kilichoandikwa mlazo, “*Hao wafu waliosalia hawakuwa hai hata ile miaka elfu itimie,*” iliongezwa wakati fulani katika Karne ya Tano. (Kifungu hiki cha maneno hakipatikani katika hati za kale na za

kutegemewa zaidi za Kigiriki — Sinaitic, Vatikani 1209 na 1160, wala Kirsiria.) Ni dhahiri kilinakiliwa kwenye maandishi kwa bahati mbaya kutoka kwenye nukuu ya pambizoni, na si sehemu halisi ya Maandiko. Maana hakuna mswada ulioandikwa mapema zaidi ya karne ya tano iliyo nayo. Zaidi ya hayo, kifungu hiki cha maneno kinaweza kupingana na ushuhuda wa wazi wa Maandiko kwamba kusudi la Enzi ya Milenia ni kumpa kila mtu fursa kamili ya kuishi tena, kujuumisha wafu wa nyakati zilizopita, ambao lazima wafufuliwe wakati wa Milenia ili kupata fursa hiyo.

Wale wanaokuja “uzimani” kutawala, wanapata “ufufuo wa kwanza.” Wanadamu wengine wote wanainuliwa wakati wa — na sio baada ya — Ufalme wa Miaka Elfu, kwa madhumuni ya urejesho wao. Kufufuka kwao (Strong’s 386, anastasis, “kusimama juu tena”) kutakuwa kusimama tena kwa taratiibu ili kupata tena utimilifu wa uhai uliopotea na baba Adamu katika Ufalme wa Kidunia.

Wastahiki wa Kale Wafufuliwa Kama Viongozi

“Wanaostahili wa Kale” ni wale wanaume na wanawake wa imani walioishi kabla Kristo hajafungua “njia mpya na iliyo hai” ya “utukufu na heshima na kutokufa” (Waebrania 10:20, Warumi 2:7). Hao wanajumuisha watu kama vile Abeli, Nuhu, Ibrahimu, Sara, Musa, Samsoni, Daudi, Samweli, Rahu, na Manabii. “Hawa wote wakiisha kushuhudiwa kwa imani, hawakui-pokea ile ahadi” (Waebrania 11:39). Wakiwa wanaume na wanawake wenye imani iliyothibitishwa, hawataletwa tena kwenye hukumu, bali watainuliwa wakiwa wanadamu wakamilifu mwanzoni mwa Ufalme.

Uongozi wao na mfano wao utatia moyo ulimwengu. Watakuwa mifano ya ukamilifu kwa ulimwengu kuiga. Walimwengu wanapotoka makaburini mwao na ulemavu na changamoto zao, wataona uwezo wa maisha makamilifu unaoonyeshwa katika Wanaostahili wa Kale. Hawa Wanaostahili wa Kale watakuwa wawakilishi wa kibinadamu wa Ufalme wa Mbinguni wa Mungu duniani.

Hatupewi habari ya wazi juu ya namna hasa ambazo awamu hizi mbili za Ufalme wa Mbinguni zitafanya kazi, lakini tunajua kwamba baada ya kuondolewa kwa mwisho kwa falme za ulimwengu huu, na kufungwa kwa Shetani, hawa mawakala wa Mungu wanaoheshimiwa kimungu. Wataongoza dunia kwa mustakabali bora. Ulimwengu utajifunza kwa haraka kushirikiana nao, kufuata mwongozo wao, na kusonga mbele kwenye “Njia ya utakatifu” (Isaya 35:8).

Wastahiki wa Kale wakiwa wanadamu wakamilifu, wataanzisha serikali kamilifu. Kazi za elimu na hisani zilizopangwa vizuri zitakuza kila nyanja ya ustawi wa binadamu. Utajiri wa dunia utaongezeka na kugawanywa kwa usawa miongoni mwa wote wanaoshirikiana. Wastahiki wa Kale watatumia

hekima kutoka juu, na jamii ya kibinadamu itainuliwa hatua kwa hatua, kuruhi kwenye uhai, afya, baraka, na hatimaye kwenye ukamilifu.

Watu wanapokuwa na sheria ya Mungu iliyoandikwa “mioyoni mwao” (Yeremia 31:33), kila tamaa njema na shauku itatimizwa. Itakuwa tukufu na ya kuridhisha. Kazi ya urejeshaji itakapokamilika, katika mwisho wa miaka elfu moja, wanadamu wote watasimama wakiwa wameidhinishwa, bila doa wala kunyanzi, mbele za Mungu — isipokuwa wale wachache wasioweza kubadilika, ambao wataondolewa (Mathayo 25:46, Ufunuo 21:8).

Kazi na shughuli za Wastahiki wa Kale haitasahaulika kamwe na wanadamu ambao watakuwa na shukrani milele. Watang’aa kama “nyota milele na milele” na kukumbukwa milele (Danieli 12:3, Zaburi 112:6). Watakatifu katika utukufu “watang’aa kama jua” (Mathayo 13:43). Heshima za mbinguni na duniani zitawekwa miguuni pa Kristo na tabaka lake la “bibi-arusi” wa mbinguni, na enzi za baraka za milele zitakuja (Warumi 8:18, Waefeso 2:7-14).

Kwanza “Nyota,” Kisha “Mchanga”

Kwamba Mungu alikusudia kusimamisha awamu ya Ufalme wa kimbingu na duniani pia ilidokezwa tangu zamani sana kama vile ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu. “Nitaudzisha uzao wako kama nyota za mbinguni [za kiroho], na kama mchanga ulioko ufukweni mwa bahari [dunia] Nakatika uzao wako mataifa yote ya dunia yatabarikiwa” (Mwanzo 22:17, 26:4). Huenda Ibrahimu alielewa tu ahadi za kidunia, lakini Mungu alikuwa akifikiria ahadi kuu za mbinguni pia — kibali juu ya kibali.

Agano la Ibrahimu lilikuwa mzizi wa ahadi. Kutoka kwenye mzizi huu ilikuza Israeli ya kimwili — lakini waumini wa Mataifa baadaye walipandikizwa pia, wakati matawi ya asili yalikatwa kwa sababu ya kutoamini (Warumi 11:17-21, 25-32). Matawi ya kiroho yanakuzwa wakati wa Enzi ya Injili ya sasa, lakini pia kutakuwa na matawi ya kidunia yatakayokuzwa wakati wa Enzi ya Milenia.

Wakati Israeli wa asili, matawi, ambayo yalikuwa wakati wa Enzi ya Kiyahudi, yalionekana kwanza, matawi ya kiroho ya Enzi ya Injili yanapokea heshima na utukufu zaidi katika Ufalme. Hivyo itakuwa kwamba “Wa kwanza watakuwa wa mwisho, na wa mwisho watakuwa wa kwanza” (Mathayo 19:30).

Ahadi za kidunia kwa Wastahiki wa Kale haziwezi kutimizwa hadi ahadi za juu zaidi kwa Uzao wa mbinguni zimekamiliwa. “Hawa wote [Waliostahili wa Kale] walikufa katika imani, wasijazipokea zile ahadi, bali walizona tokea mbali na kushangiliwa nazo. Mungu akiwa ametangulia kutuwekea sisi kitu kilicho bora zaidi, ili wao wasikamilishwe pasipo sisi.” Waebrania 11:13, 39, 40).

Baada ya Yesu kutoa maisha yake juu ya msalaba wa Kalvari, aliinuliwa sana katika utukufu wa mbinguni. Kanisa linaloshinda linaungana naye, kwanza katika mateso na dhabihu, kisha katika utukufu unaofuata. Kama “warithi kulingana na ahadi” ya Ibrahimu, wanapokea baraka kuu (Wagalatia 3:29). Kisha, kundi la kimbingu litakapokamilika, baraka za Mungu zitatiririka kupitia kwao hadi kwa wengine wote.

Israeli — “Nuru kwa Mataifa”

Njia ya kidunia ya baraka za Ufalme itatiririka kupitia Israeli. Kuzunguka ukweli huu hukusanya unabii mwingi unaohusiana na umashuhuri wa taifa hilo katika mpango wa Mungu.

- “Nitawarudisha watu wangu wa Israeli waliohamishwa, nao wataijenga miji iliyoharibiwa, na kukaa ndani yake; nitawapanda juu ya nchi yao, wala hawatang’olewa tena kutoka katika nchi yao niliyowapa. wao, asema BWANA, Mungu wako” (Amosi 9:14,15).
- “Ni neno dogo sana wewe kuwa mtumishi wangu ili kuziinua kabila za Yakobo, na kuwarudisha watu wa Israeli waliohifadhiwa; nami nitakufanya kuwa nuru ya mataifa, ili wokovu wangu upate hata mwisho. ya dunia” (Isaya 49:6).
- “Na itakuwa kwamba kama vile mlivyokuwa laana kati ya mataifa, enyi nyumba ya Yuda na nyumba ya Israeli, ndivyo nitakavyowaokoa ninyi, ili mpate kuwa baraka” (Zekaria 8:13, NAS).
- “Katika siku zijazo Yakobo atatia mizizi, Israeli atachanua maua na kuchipuka; nao wataijaza dunia yote matunda” (Isaya 27:6, NW).
- “Mataifa mengi na mataifa yenye nguvu watakuja kumtafuta BWANA wa majeshi katika Yerusalemu; watu kumi watamshika kutoka lugha zote za mataifa, nao wataushika upindo wa upindo wake yeye aliye Myahudi, wakisema, nitakwenda pamoja nanyi; kwa maana tumesikia ya kwamba Mungu yu pamoja nanyi” (Zekaria 8:22,23).

Wana wa Israeli watakuwa wa kwanza katika Ufalme kutambua na kushirikiana na baba wa imani — Ibrahimu, Musa, Daudi, na wengine — ambao watakuwa “wakuu katika dunia yote” (Zaburi 45:16). “Nami nitawarejeza waamuzi wako kama hapo kwanza, na washauri wako kama hapo mwanzo; baadaye utaitwa, Mji wa haki, mji wa uaminifu” (Isaya 1:26).

Israeli, kwa mafunzo chini ya Sheria, wakiwa na urithi wa heshima kwa Wastahiki wa Kale wa Agano la Kale, watatayarishwa kwa ajili ya kuukubali upesi Ufalme, sheria zake mpya na watawala. Kwa sababu wao ni watoto wa wazee wa ukoo, ambao maagano ya Mungu yalitolewa kwao, watakuwa na pendeleo la pekee la kuwakilisha Ufalme wa Mungu kwa ulimwengu.

Yerusalemu — “Mji wa Amani”

Yerusalemu, “mji wa Mfalme Mkuu,” ulikuwa makao ya ufalme katika ufalme wa mfano wa Mungu, na itakuwa tena wakati Ufalme wa Mungu utakaposimamishwa wakati wa Milenia (Zaburi 48: 2, Mathayo 5:35).

Kanisa kamili, tayari kutawala pamoja na Kristo kubariki ulimwengu, linaonyeshwa katika Ufunuo 21:2 kama “mji mtakatifu, Yerusalemu mpya, uki-shuka kutoka kwa Mungu kutoka mbinguni, umewekwa tayari kama bibi-arusi aliyepambwa kwa mumewe.”

Kwa hiyo “Yerusalemu” kutoka juu, na Yerusalemu chini, hufanyiza awamu mbili za Ufalme mmoja wa Mbinguni utakaotawala ulimwengu. Itakuwa serikali ambayo Ibrahimu aliitazamia, “iliyo na misingi, ambayo mbuni na mjenzi wake ni Mungu” (Waebrania 11:10, NAS). Serikali hii imejengwa juu ya “mwamba” wa haki ya Kristo, thamani ya fidia ya mwanadamu ambayo aliitoa, na uthabiti wa haki ya kimungu ambayo haiwezi kuwahukumu tena waliokombolewa kuliko vile ingeweza kuwasamehe wenye hatia hapo awali (Warumi 8:31-34, 1 Wakorintho 3:11).

Mji Mtukufu wa Amani! ambao “kuta” zao zinaashiria “Wokovu” (Isaya 60:18) na ulinzi na baraka kwa wote wanaoingia, na ambao msingi wao umewekwa katika haki ambayo haiwezi kamwe kutikiswa. Watu wanapotentembea juu kwenye “Njia kuu ya Utakatifu” kuelekea ukamilifu katika Ufalme, watakuwa “wafalme,” wafalme wakuu wa dunia kama vile Adamu alivyokuwa. “Na mataifa watatembea katika nuru yake, na wafalme wa dunia wataleta utukufu wao ndani yake” (Ufunuo 21:24-26, NW). Yohana, katika maono yake, aliwaona watu wakitembea katika nuru ya Yerusalemu Mpya, lakini hakuna yeyote ambaye angeutia unajisi kwa kufanya udanganyifu au udhalimu angeweza kuingia. Hata maisha yao ya sasa yakiwa kadiri gani, mazuri au mabaya, wote watapata fursa ya kuurithi Ufalme. Lakini, kila mmoja atajaribiwa kikamilifu na kuthibitishwa kabla ya kupokea mwaliko, “Njoni, mliobarikiwa na Baba yangu, urithini ufalme mliowekewa tayari tangu kuumbwa ulimwengu” (Mathayo 25:34).

Ulimwengu unapogeukia haki, na kuujaza Ufalme, utapanuka na kuujaza ulimwengu. “Yerusalemu Mpya” ambayo inatoka mbinguni inakubali kupitia malango yake ulimwengu uliokombolewa, na hivyo kupanuka kujumuisha Ufalme wote wa Kidunia pia. Hivyo “Yerusalemu,” iliyotajwa na manabii, ina maana pana.

Unabii mwingi wa Agano la Kale unatumia mji wa Yerusalemu kuashiria utukufu wa siku zijazo na fahari ya Ufalme wa Mungu ulioanzishwa duniani.

- Imbeni kwa furaha, imbeni pamoja, enyi mahali pa Yerusalemu lipokuwa ukiwa; kwa maana BWANA amewafariji watu wake, ameukomboa Yerusalemu” (Isaya 52:9).

- “Tazama, naumba Yerusalemu uwe shangwe, na watu wake wawe furaha” (Isaya 65:18).
- “Furahini pamoja na Yerusalemu, shangilieni pamoja naye ili mpate kushangilia kwa wingi wa utukufu wake kama kijito kinachotiririka” (Isaya 66:10-12).
- “Wakati huo watauita Yerusalemu kiti cha enzi cha BWANA, na mataifa yote yatakusanyika huko” (Yeremia 3:17).
- Na watu wengi watakwenda na kusema, Njoni, twende juu mlimani [Ufalme] wa BWANA, nyumbani kwa Mungu wa Yakobo; naye atatufundisha njia zake, nasi tutakwenda. katika mapito yake; kwa maana katika Sayuni [ya kiroho] itatoka sheria, na neno la BWANA katika Yerusalemu [dunia]” (Isaya 2:3).

Mungu Atawarehemu Wote!

Unapofikiria ahadi hizo nzuri za kiunabii kwa Israeli, kumbuka kwamba nyakati fulani Israeli ni mfano wa ulimwengu wote wa wanadamu. Agano lake la Sheria, ambalo liliahidi uhai kwa ajili ya utii, lilielekeza mbele kwenye “agano jipya” kwa ajili ya ulimwengu wakati wa Enzi ya Milenia na baadaye. Damu ya upatanisho iliyotolewa na ukuhani wa Israeli iliwakilisha “dhabihu zilizo bora” (Waebrania 9:23) na baraka zilizoletwa na Ukuhani wa Kifalme — Kristo na Kanisa lake.

Sheria ilikuwa imetolewa kwa Israeli kuwa mwalimu wa shule ili kuwatayarisha kumpokea Kristo (Wagalatia 3:24). Ingawa ilileta tu mabaki yao katika ujio wa kwanza, katika ujio wa pili itawaleta Israeli kama watu kwa Bwana. Israeli itakuwa limbuko kati ya mataifa katika Ufalme. Chini ya serikali hiyo, Mungu “atamlipa kila mtu kwa kadiri ya matendo yake utukufu, heshima na amani kwa kila mtu atendaye mema, Myahudi kwanza, na Myunani pia; kwa maana hakuna upendeleo kwa Mungu” (Warumi 2:6, 10, 11).

Yesu alipokuja, Israeli haikufanikisha kile ilichotaka — nafasi kuu katika upendeleo wa kiungu na huduma. “Israeli hawakupata kile walichotafuta, bali wale waliochaguliwa wamepata, na hao wengine wamepofushwa” (Warumi 11:7). Israeli, kwa ujumla, walishindwa kufahamu mwito mkuu wa utukufu wa mbinguni na urithi pamoja na Yesu, kwa hiyo Mungu alipanua wito huo, na “akawatembelea Mataifa, ili ajitwalie watu kwa jina lake” (Matendo.15:14). Lakini kutoka kwa Mataifa pia kuna wachache tu ambao wamejibu. Ni wachache tu, kwa utii na kujitolea, hufanya “kuitwa na uteule wao kuwa hakika” (2 Petro 1:10). Ni wachache tu ambao wanakuwa sehemu ya Kundi Dogo.

Matawi mengi ya asili yalikatwa kwa ajili ya kutoamini, nasi tunapaswa kuchukua maonyo pia. “Usijisifu ... jihadhari asije akakuachilia wewe” (Waru-

mi 11:18-21). Kuhusu watu wa Kiyahudi, licha ya matawi mengi yaliyovunjika, uchaguzi wa Mungu unasimama. Israeli bado itakuwa na jukumu la pekee katika Ufalme. “Kwa habari ya Injili ni adui kwa ajili yenu; lakini kwa habari ya uteule, wanapendwa kwa ajili ya baba zao. Kwa maana karama za Mungu hazina majuto na mwito wake” (Warumi 11:28, 29).

Mungu anaweza “kuwapandikiza tena” (Warumi 11:23, 24). Israeli walikosa baraka kuu za ahadi za mbinguni, zilizofichwa kati ya ahadi za duniani. Lakini ahadi hizo kuu za kidunia bado ni halali. Israeli bado itakuwa na huduma nzuri kwa ulimwengu wakati wa Milenia.

“Upofu” wa Israeli — “ugumu wa mioyo” yao (Warumi 2:5) — ni wa muda tu. Wakati hesabu kamili ya Kanisa la Mataifa itakapokamilika, ndipo Israeli wataokolewa na Kristo — Kichwa na Mwili — ambaye “atageuza uasi kutoka kwa Yakobo.” Mungu atawahurumia wote, akibariki ulimwengu wa Mataifa kwa njia ya Kanisa tukufu kutoka juu, na kupitia Israeli, linaloongozwa na Wastahiki wa Kale.

Ugumu umetokea kwa Israeli kwa kiasi, hata utimilifu wa Mataifa utakapolingia; na hivyo Israeli wote wataokolewa; kama ilivyoandikwa, Mkombozi atakuja kutoka Sayuni, ataondoa uasi katika Yakobo. Hili ni agano langu nao, Wakati nitakapowaondolea dhambi zao; kwa sababu wito wa Mungu hauna majuto ... kwa sababu ya rehema waliyopewa wanaweza sasa kuonyeshwa rehema ... Lo! Utajiri wa hekima na maarifa ya Mungu! Jinsi hukumu zake zisivyotafutika na njia zake hazichunguziki!” (Warumi 11:25-33, NAS).

Yerusalemu juu ya Milima miwili

“Ni nani atakayepanda katika mlima [mlimani] wa Yehova? Au ni nani atakayesimama katika patakatifu pake? Yeye aliye na mikono safi, na moyo safi” (Zaburi 24:3, 4).

Yerusalemu ilijengwa juu ya mlima wenye vilele viwili, ukitenganishwa katika sehemu mbili na Bonde la Tyropoeon. Lilikuwa jiji moja, lenye ukuta mmoja, na madaraja yanayounganisha sehemu hizo mbili. Juu ya mlima mmoja kulikuwa na Hekalu, likiashiria ofisi ya ukuhani ya Kanisa tukufu. Huenda mlima mwingine ukaeleweka kuwa unawakilisha awamu ya kidunia ya Ufalme.

Ilikuwa ni heshima kuwa tu mjini, na heshima kubwa zaidi kupanda mlima na Hekalu takatifu, ambapo makuhani wangehudumu. “Mikono safi na moyo safi” ni muhimu ili kupata heshima — iwe wito wa mbinguni sasa, au wito wa duniani wakati wa Milenia.

Wale wanaotamani Ukuhani wa Kifalme, Ufalme wa Mbinguni, “hawae-nendi kwa kufuata mwili, bali mambo ya roho” (Warumi 8:1). Wastahiki wa Kale, ambao watatumika katika Ufalme wa Kidunia, pia walipenda uadilifu, walichukia uovu, na walihuzunishwa walipopatwa na udhaifu. Wakati wa

Milenia, wakati roho ya Mungu, roho ya kweli, inapomiminwa juu ya “wengine mwili wote” (Matendo 2:17), wanadamu watahitaji pia kujitahidi kupata usafi wa moyo ikiwa wangekuwa na haki ya kuingia katika jiji hilo Ufalme uliotayarishwa kwa ajili yao tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu (Mathayo 25:34) — utawala wa awali wa dunia ukirejeshwa.

Utawala wa Chuma

Hata hivyo, si wote watakaofurahi kuona Ufalme huo pamoja na sheria zake zenye vizuizi. “Atawachunga kwa fimbo ya chuma” (Zaburi 2:6-9, Ufunuo 2:27). Uhuru wa kuwalaghai, kuwadhulumu, kuwasema vibaya, kuwadanganya, au kuwaumiza wanadamu wenzako utakomeshwa. Hata uhuru wa kujitakia, kutukana, kunyanyasa, kudanganya au kuwadhuru watu wengine utaondolewa. “Hawatadhuru wala hawataharibu katika mlima wangu wote mtakatifu” (Isaya 11:9). Taasisi zote za sasa zilizojen gwa juu ya kanuni zisizo sahihi zitaharibiwa. Ufisadi wa kila aina utafichuliwa na kumalizwa. “Nami nitafanya hukumu kuwa kanuni, na haki kuwa timazi; na mvua ya mawe [hukumu ya haki] itaondoa kimbilio la uongo, na maji [kweli] yatapgharikisha mahali pa kujificha” (Isaya 28:17, 17, Mathayo 10:26).

Wengi watahisi kuasi dhidi ya utawala kamilifu na wa usawa kwa sababu wamezoea kuwatawala wanadamu wenzao. “Njoni sasa, enyi matajiri, lienii na kuomboleza kwa ajili ya taabu zenu zinazowajia” (Yakobo 5:1-6, NAS). Mengi na makali yatakuwa yale “mapigo” (Zaburi 89:32) ambayo maisha ya sasa ya anasa na kujiridhisha kwa kawaida yatadai na kupokea chini ya utawala huo kabla ya masomo ya haki hayajafunzwa. Lakini uhuru wa kutenda mema kwa njia yoyote ile utalipwa mara moja. Chini ya utawala wa Kristo walio wengi sana watajifunza kupenda uadilifu na kuishi milele. Hata hivyo, huenda wengine wakakataa kupatana na usawa wa Ufalme, haki, na uadilifu. Hawa “wataangamizwa kutoka miongoni mwa watu” (Matendo 3:23).

Ufalme wa Milele

“BWANA [Yehova] atakuwa Mfalme juu ya dunia yote siku hiyo” (Zekaria 14:9). Ufalme ni wa Yehova.

Hata hivyo, wakati wa Milenia, Ufalme utakuwa chini ya utawala wa moja kwa moja wa Kristo. Baada ya Vita vya Pili vya Ulimwengu, mataifa hayo makandamizi yaliweza kusimamisha kwa muda serikali za kidemokrasia zinazowajibika.

Itakuwa sawa na ulimwengu wakati wa Enzi ya Milenia. Utawala wa Kristo juu ya mambo ya dunia ni wa muda mfupi na kwa kusudi fulani, na utakoma mara tu kusudi hilo litakapotimizwa.

Mwanadamu alipoteza haki zake kwa njia ya uasi. Mungu anakomboa haki hizo, kwa njia ya Kristo, na kuzirejesha kwa mwanadamu — lakini Anamtaka mwanadamu afanye kazi kuelekea kupa kwake mwenyewe. Kusimamia mchakato huu kunahitaji serikali yenye nguvu na kamilifu, na kuongoza serikali hii ni fursa anayopewa Kristo. “Lazima atawale mpaka atakapowaweka adui zake wote chini ya miguu yake.” Kisha Yesu atairudisha kwa Mungu, “ili Mungu awe yote katika yote” (1 Wakorintho 15:25-28, NAS). Kisha wanadamu watashughulika moja kwa moja na Yehova, kama hapo kwanza. Upatanishi wa Kristo na Kanisa lake utakuwa umekamilisha kabisa kazi kuu ya upatanisho.

Kukubalika kwetu kwa Mungu sasa ni kupitia tu sifa ya dhabihu ya fidia ya Kristo. Lakini Ufalme utakapokabidhiwa kwa Mungu, watu wote wataweza kutii kikamilifu kwa hali na mali. Wote wataweza kusimama bila dosari mbele za Mungu, na kupokea matokeo yenye baraka — “Njoni, mliobarikiwa na Baba yangu, urithini ufalme mliowekewa tayari tangu kuumbwa ulimwengu” (Mathayo 25:34).

Uingiliaji kati maalum na utawala wa Kristo na Kanisa juu ya dunia basi utakamilika. Lakini Ufalme wa juu na heshima kwa Bibi-arusi na mrithimshirika wa Kristo — “aliychaguliwa kabla ya ulimwengu kwa utukufu wetu” — haitafungwa kamwe (1 Wakorintho 2:7, Waefeso 1:4). Yesu pamoja na Bibi-arusi wake watashiriki milele katika utukufu unaoongezeka. Kazi za ajabu kama nini katika ulimwengu mwingine wa ulimwengu wetu usio na mipaka zinangojewa nguvu za mwakilishi huyu aliyeinuliwa sana wa Yehova!

Mpaka wakati huo, wakati taabu inapoongezeka duniani, viumbe vyote vinaugua na kungoja. Unangojewa Ufalme huu, “kwa ajili ya kufunuliwa kwa Wana wa Mungu” (Warumi 8:19, 22). Ufalme wa Mungu pekee ndio utaka-oondoa uovu, kuponya na kubariki wote. “Ufalme wako uje, Mapenzi yako yafanyike duniani kama huko mbinguni.”

Somo 15

Siku ya Bwana

“Siku ya BWANA” [Yehova] ni kipindi cha wakati ambapo Ufalme wa Mungu unasimamishwa hatua kwa hatua chini ya Kristo, na falme za ulimwengu huu zitapitilia mbali. Wakati huu nguvu na ushawishi wa Shetani hupungua na miali ya ukweli wa kila aina, kama vile “umeme,” husababisha mapinduzi na vita ambavyo havijawahi kuwepo (Zaburi 97:1-4). Matokeo yake ni “dhiki kubwa ambayo haijapata kuwako tangu lilipoanza kuwapo taifa” (Mathayo 24:21, Danieli 12:1).

Inaitwa “Siku ya Yehova” kwa sababu, ingawa Kristo yuko na cheo cha kifalme na mamlaka, kazi yake ni kama Jenerali wa Yehova anayetiisha vitu vyote, kuliko vile Mfalme wa Amani akiubariki ulimwengu. Hatimaye Kristo atatambuliwa na wote kama Mfalme wa wafalme.

Manabii wanawakilisha kipindi hiki cha mpito kama kazi ya Yehova ya kusimamisha utawala wa Kristo. “Katika siku za wafalme hao Mungu wa mbinguni atausimamisha ufalme” (Danieli 2:44). “Mzee wa siku aliketi ... wakamletea ... akapewa mamlaka, na utukufu, na ufalme, kwamba watu wote, mataifa na lugha ... na falme zote zimumikie na kumtii” (Danieli 7:9, 13, 14, 27). “Nitakupa mataifa kuwa urithi wako” (Zaburi 2:8). Yesu atakapomaliza lengo kamili la kutawala kwake, “ndipo Mwana naye atatiishwa chini yake [Baba] ALIYEWeka VITU VYOTE CHINI YAKE (1 Wakorintho 15:28).

Wakati huu pia unaitwa “Siku ya Kisasi cha Mungu wetu” na “Siku ya Ghadhabu” (Isaya 61:2, 63:1-4, Zaburi 110:5). Ghadhabu ya Mungu si matokeo ya uovu wa kiungu — bali ni kwa sababu ya ukiukaji wa sheria zake za haki kwa manufaa ya wote. Israeli wakiwa wazao wa Ibrahimu walivunja Sheria ya Mungu iliyoandikwa na kupata matokeo. Watu wa Mataifa pia wamevunja sheria ya “dhamiri.” Kwa hiyo Wayahudi na Wasio Wayahudi wameweka akiba ya ghadhabu wakingojea “kufunuliwa kwa hukumu ya haki ya Mungu” (Warumi 1:28, 29, 2:1-16). Hata hivyo, kusahihishwa huku tukianzisha Ufalme wa Milenia wa Kristo kutathibitika kuwa Baraka kubwa kwa ulimwengu wote.

Shida — Matokeo ya Asili ya Dhambi

Kwa namna moja, ghadhabu ya Mungu ni tokeo la kutotii kwa mwanadamu maagizo ya haki ya Yesu, ambayo yanakaripia “ulimwengu wa dhambi” (Yohana 16:8). Lakini kwa maana nyingine, shida inayokuja ni matokeo ya asili na halali ya dhambi. Mwanadamu kwa ujumla hupuuza ushauri wa Maandiko, na ushawishi wa Roho Takatifu inayofanya kazi kupitia watu wake. Wakati wa shida ni kukemea kwa mapuuza haya.

Mwaliko wa Mungu kwa Kanisa umekuwa sadaka pamoja na Kristo (Warumi 12:1) — lakini ujumbe wake kwa ulimwengu umekuwa rahisi zaidi. “Uzuie ulimi wako na uovu, na midomo yako isiongee hila; ujiepushe na uovu na utende mema; utafute amani na kuifuatia” (Zaburi 34:13, 14). Lakini ni wachache wanaotii ujumbe wowote. Watakatifu wanaojitoa dhambi pamoja na Kristo ni wachache. Walimwengu mara nyingi hutafuta utajiri, heshima, na mamlaka, bila kujali ni kwa njia gani.

Shida ya Siku ya Yehova ingeweza kuepukwa kwa kushika kanuni za Sheria ya Mungu, “Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote ... na jirani yako kama nafsi yako” (Mathayo 22:37-39). Lakini nia iliyopotoka au ya kimwili inapingana na sheria hii ya Mungu, na kama matokeo ya asili shida

itakuja kama vile kuvuna baada ya kupanda.

Kupitia karne nyingi za historia ya mwanadamu, mara nyingi ubinafsi na mamlaka vimetawala. Ni chini ya utawala wa nguvu wa Masihi tu kwa “fimbo ya chuma” (Ufunuo 19:15) ambapo wanadamu watajifunza manufaa bora zaidi za utawala wa uadilifu na upendo. Kisha mwanadamu atabadilishwa kutoka ndani. “Nitauondoa moyo wa jiwe katika mwili wako, nami nitakupa moyo wa nyama” (Ezekieli 36:26, 27).

Historia ya Uchoyo na Ukandamizaji

Badiliko kutoka kwa upendo kama wa Mungu hadi ubinafsi linaweza kufuatiliwa hadi wakati Adamu na Hawa walifukuzwa kutoka katika makao yao Edeni. Kisha, badala ya kupewa kila kitu kwa ukarimu, Adamu alihukumiwa kufanya kazi — “Kwa jasho la uso wako utakula chakula” (Mwanzo 3:19). Kunusurika kukawa msukumo mkuu kwa wanadamu, kwa ujumla kukipunguza utumiaji wake wa sifa bora zaidi za akili. Zaidi ya ulazima, mwanadamu akawa na pupa, akikamata “Mali” ya utajiri na anasa (Mathayo 6:24). Na Shetani ametumia vyema mwelekeo huo!

Kwa maelfu ya miaka ujinga, ubaguzi wa rangi, na kiburi cha kitaifa vililimbikiza mali mikononi mwa wachache. Ajabu ni kwamba mara nyingi umati ulijivunia utii wa hofu kwa hawa wachache. Hata hivyo, wakati unapokaribia kwa Yehova kubariki ulimwengu kupitia “kurudishwa kwa vitu vyote” (Matendo 3:21), watu wameamshwa wapate haki zao. Kupitia mwanga wa elimu, ujinga na ushirikina umetoa mwanya kwa changamoto ya nguvu za madhalimu na watawala.

Tangu mwishoni mwa miaka ya 1800 kumekuwa na uchungu unaoongezeka kati ya wale wanaodhibiti njia za uzalishaji na raia wa mapato. Uchumi wa dunia, ambao sasa umesisitizwa na mdororo wa kifedha duniani, unakabiliwa na kufilisika. Kutokana na hali hiyo, matajiri wanasogezwa karibu na serikali, huku ukosefu wa ajira ukisukuma tabaka la watu maskini kuelekea Ujamaa na hata machafuko, ambapo wanatumai kupata maisha bora.

Pongezi zapasa kutolewa kwa matajiri wenye fadhili ambao hutoa michango kwa ajili ya manufaa ya watu kwa ujumla kwa ajili ya shule, hospitali, na maktaba. Hata hivyo, mvutano na uchungu unaendelea kukua kati ya tabaka la matajiri na wafanyakazi. Lakini mienendo hii yote inajitayarisha kwa ajili ya mwisho wa mifumo ya sasa ili Ufalme wa Kristo uweze kusimamishwa.

Unabii Kuhusu Babeli, Tajiri na Maskini

Unabii mwingi wa Agano la Kale unatabiri jinsi mifumo ya sasa ya kiraia, kijamii, na kidini itapita. Unabii kuhusu Misri, Babeli, na Israeli ulikuwa na utimizo halisi — lakini pia una utimizo wa baadaye, na mkubwa zaidi wa Wakati wa Mwisho. Kwa mfano, unabii kuhusu Babiloni katika Isaya na

Yeremia unarejelewa katika Ufunuo, muda mrefu baada ya Babiloni halisi kuharibiwa. (Linganisha Isaya 47:7-9 na Ufunuo 18:7-9, na Yeremia 51:63-64 na Ufunuo 18:21.)

Katika Ufunuo, “Babeli” inawakilisha waziwazi kanisa la kawaida tu, linaloitwa Jumuiya ya Wakristo (Ufunuo 17:5, 9, 18). Misri katika picha kubwa inawakilisha ulimwengu ambao Mungu anawaita watu wake kuondoka. Israeli ya kale mara nyingi huwakilisha aina ya binadamu katika Ufalme wan-aonufaika kutokana na upatanisho kupitia Ukuhani wao wa Kifalme. Hivyo, Mungu aahidi baraka kwa Israeli, mapigo kwa “Misri,” na uharibifu kamili kwa Jumuiya ya Wakristo wa jina tu “kama jiwe kuu la kusagia lililotupwa ba harini (Ufunuo 16:8, 18:21).

Mtume Yakobo anaielezea siku hii ya taabu kuwa ni matokeo ya mgogoro kati ya mtaji na kazi, matajiri na maskini.

“Njoni sasa, enyi matajiri, leni na kupiga yowe kwa ajili ya taabu zenu zinazowajia. Mali zenu zimeoza na mavazi yenu yameliwa na nondo. Dhahabu yenu na fedha zenu zimeota kutu, na kutu yake itakuwa shahidi dhidi yenu na itateketeza miili yenu kama moto. Itakuwa katika siku za mwisho ndipo mtakapojiwekea hazina yako! Tazama, malipo ya wakulima waliokata mashamba yenu, ambayo ninyi mmenyimwa, yanapiga kelele juu yenu; wale waliovuna wamefika masikioni mwa Bwana wa Sabato. Mmishi ana-sa duniani na kuishi maisha ya anasa” (Yakobo 5:1-6, NAS).

Ingawa mageuzi mengi yamejaribiwa kumsaidia mtu wa kawaida — mashirika ya hisani, vyama vya wafanyakazi, sheria za kima cha chini cha mshahara, n.k. — hayatasaidia katika mgogoro wa kifedha duniani. Kwa sababu ulimwengu wote umeunganishwa sana, kinachotokea katika nchi moja huathiri zingine. Kwa sababu biashara inafanywa kwa kiasi kikubwa kwa mkopo, hatimaye jamii itaanguka yenyewe. Ukosefu wa ajira unapongezeka, watu watakata tamaa zaidi. Kushindwa katika mageuzi ya kweli kutasababisha uasi wa watu wengi. Wakati unawadia upesi, “Katika dunia dhiki ya mataifa, wakishangaa ... watu wakivunjika mioyo kwa hofu, na kwa kutazamia mambo yatakayoupata ulimwengu” (Luka 21:25, 26). “Kuchanganyikiwa” maana yake ni “hakuna njia ya kutokea.”

Kama vile Nabii Ezekieli (7:10-19, NAS) alivyotabiri, “Wakati umefika, siku imewadia ... kwa maana hasira yangu iko juu ya jamii yao yote ... upanga uko nje, na tauni na njaa. Watatupa fedha zao katika njia kuu, na dhahabu yao itakuwa chukizo; fedha yao na dhahabu yao hazitaweza kuwaokoa katika siku ya ghadhabu ya BWANA.”

Ijapokuwa Yehova atatumia ghadhabu ya maskini kama vyombo vya hiari vya kubomoa mifumo ya sasa, wao pia wataadhibiwa kwa ajili ya mwenendo wao usio wa haki. “Na itakuwa katika siku ya dhabihu ya BWANA, nitawaadhibu wakuu, na wana wa mfalme. Katika siku iyo hiyo nitawaadhibu

wale wote wanaojaza nyumba za bwana zao kwa jeuri na udanganyifu” (Sefania 1:8-9). Shida inayokuja itahusisha tabaka zote za wanadamu.

Moto (wa ishara) wa Uharibifu

Uharibifu huu utaangamiza wengi wa matajiri kwa maana ya kwamba watakoma kuwa matajiri. Bila shaka, pia kutakuwa na kupoteza maisha, ingawa uharibifu wa watu sio dhamira kimsingi.

“Siku iliyo kuu ya BWANA i karibu mtu hodari atalia huko kwa uchungu. Siku hiyo ni siku ya ghadhabu, siku ya shida na dhiki, siku ya ukiwa na utupu, siku ya giza na utusi [kutokuwa na uhakika na kutaabika], siku ya mawingu [shida] na giza nene, siku ya baragumu [mfano ‘baragumu ya saba’] na sauti kuu juu ya miji yenye maboma, na juu ya minara mirefu [makelele na yenye kupingana dhidi ya serikali]. watawaletae wanadamu dhiki, hata watakwenda kama vipofu [wanaopapasa-papasa kwa kukosa uhakika], kwa sababu wamemtenda BWANA dhambi Fedha yao wala dhahabu yao hazitaweza kuwaokoa katika siku ya ghadhabu ya BWANA [kama hapo awali] lakini nchi yote itateketezwa kwa moto [wa mfano] wa wivu wake” (Sefania 1:14-18, Ufunuo 11:15-18).

Baadaye Sefania anazungumza juu ya huu “moto” wa machafuko, na aonyesha kwamba utafuatwa na baraka kutoka kwa Mungu kwa watu wote. Hivyo watu hawaangamizwi. Wanapitia jaribu hilo, ili wabarikiwe na kweli “safi” ya Neno la Mungu, na kujifunza kumtumikia Mungu “bega kwa bega.”

“Ningojeni mimi, asema BWANA, hata siku ile nitakapoinuka kuteka nyara; maana uamuzi wangu ni kuwakusanya mataifa ili kuzikusanya falme, ili kuwamwagia ghadhabu yangu, naam, hasira yangu yote. dunia itateketezwa kwa moto wa wivu wangu. Naam, ndipo [baada ya taabu] nitakapowarudishia mataifa lugha iliyo safi [Neno safi] ili waliitie jina la BWANA, wamtumikie kwa nia moja. [‘bega kwa bega’]” (Sefania 3:8, 9, KJV na NAS).

Shida hii tayari inaonekana. Vita vya Kwanza vya Dunia na II vilikuwa sehemu ya mchakato huo. Wakati hatimaye watakatifu wote watakapokusanywa ili kuwa pamoja na Kristo katika utukufu, ndipo Har-Magedoni itafuata. Baada ya shida kuisha wakati “upanga wa kila mtu utakuwa juu ya ndugu yake” (Ezekieli 38:21), Mungu atakomesha ugomvi na ulimwengu utafundishwa kumtumikia kwa njia inayokubalika.

Lugha ya Ishara ya Maandiko

Katika kusoma unabii kuhusu Siku ya Ghadhabu, kama ilivyoielezwa na Mtume Petro, ni muhimu kuelewa lugha ya Biblia ya ishara.

- “Dunia” inawakilisha jamii.
- “Milima” inawakilisha falme, serikali.

- “Mbingu” zinawakilisha nguvu za udhibiti wa kiroho.
- “Moto” unawakilisha uharibifu.
- “Kiberiti” huzidisha maana ya uharibifu na mafusho yenye mauti ya sulfuri.
- “Ulimwengu” unawakilisha kipindi cha wakati.

Petro anazungumza kwanza juu ya “mbingu za kale, na nchi” kama “ulimwengu wa wakati ule, ukiwa umefurika kwa maji [ulioangamia]” katika gharika zamani za kale (2 Petro 2:5, 6). Bila shaka dunia halisi na mbingu hazikuharibiwa — ilikuwa ni jamii, chini ya ushawishi wa malaika walioanguka, ambayo iliharibiwa (2 Petro 2:4, Yuda 6, Waebrania 2:5). “Kizazi kimoja kinapita, na kizazi kingine kinakuja, lakini dunia hudumu milele” (Mhubiri 1:4). Petro anaendelea kusema:

“Siku ya Bwana itakuja kama mwivi usiku [isiyoonekana], ambayo katika hiyo mbingu [uwezo wa sasa wa anga chini ya Shetani] zitatoweka kwa mshindo mkuu, na viumbe vya asili vitayeyuka kwa joto kali; dunia [jamii] na kazi zilizomo ndani yake [utajiri, mamlaka] zitateketezwa. mbingu mpya [nguvu mpya ya kiroho, Ufalme wa Kristo] na dunia mpya [jamii mpya yenye msingi wa haki na upendo]” (2 Petro 3:10-13).

Hivyo Petro (na Paulo na Yohana) walikuwa Mitume ambao pia walikuwa Manabii. Walichochea kutabiri mambo yajayo. Kama Manabii wa Agano la Kale, waliongozwa katika maneno yao na kutumia lugha ya ishara. Mungu katika wakati Wake mwenyewe amewainua watumishi wanaofaa kueleza unabii huo, kama Yesu alivyodokeza kwamba ingetukia (Mathayo 24:45-51). Sasa ufahamu wa unabii huu ni “chakula kwa majira yake” kwa ajili ya nyumba ya imani.

Kiburi ya Wenye Majivuno Kuchomwa moto

Nabii Malaki (4:1) aeleza kuhusu Siku hii ya Yehova akitumia ishara iyo hiyo ya moto. “Siku inakuja, inawaka kama tanuru; na wote wenye kiburi, naam, na wote watendao uovu, watakuwa makapi; na siku inayokuja itawateketeza.” Kiburi na wadhalimu watanyenyekezwa sana. Hatimaye, wakati wa Ufalme wa Milenia, wale wanaokataa nidhamu na manufaa yake wataangamia pamoja na kiburi chao (Ufunuo 20:7-9).

Wakati huo huo, watu wa Bwana wanatakaswa na kubarikiwa. Takataka za makosa na tabia zinachomwa na kusafishwa kama “dhahabu na fedha.” Hata Wakristo wenye kiburi, wenye kuridhiana ambao wanaweza kuacha kiburi chao wanaweza kuokolewa “katika moto” (Yuda 23), na kutakaswa.

“Mjumbe wa agano mnayependezwa naye, tazama, anakuja, asema BWA-NA wa majeshi. Lakini ni nani atakayestahimili siku ya kuja kwake, na ni nani atakayesimama atakapoonekana? na ataketi kama asafishaye na kuita-

kasa fedha; naye atawatakasa wana wa Lawi [mfano wa watu wa Bwana] na kuwasafisha kama dhahabu na fedha, ili wamtolee Bwana sadaka. katika haki” (Malaki 3:1-3).

Ni wazi, “moto” unawakilisha ushawishi wa utakaso kwa manufaa makubwa. Mtume Paulo pia anatumia “moto” kwa mfano akimaanisha kutakasa imani na tabia ya Mkristo.

“Basi mtu ye yote akijenga juu ya msingi huu [dhabihu ya fidia ya Kristo] dhahabu, fedha, mawe ya thamani [kweli za kimungu na tabia zinazolingana], miti, nyasi, makapi [makosa ya kimapokeo na tabia zisizo imara]; kazi ya kila mtu kwa maana siku hiyo itaidhihirisha, kwa kuwa itafunuliwa kwa moto, na ule moto utaijaribu kazi ya kila mtu, ni ya namna gani (2 Petro 1:5-11). Ikiwa kazi ya mtu yeyote aliyojenga juu yake ikikaa, atapata thawabu” (1 Wakorintho 3:12-14).

Wale wote wanaojenga juu ya “msingi” wa fidia ya Kristo lakini wakawa wazembe katika ujenzi wao — Mungu anaweza kupokonya kwa rehema. “Kazi ya mtu ikiteketea, atapata hasara; lakini yeye mwenyewe atakolewa; lakini ni kama kwa moto” (1 Wakorintho 3:15). Hata hivyo, wale wanaong’ang’ania kumkataa Kristo kwa makusudi baada ya “kutiwa nuru mara moja tu” na Roho Takatifu, “haiwezekani ... kuwafanya upya tena kwa toba kwa kuwa wanamsulubisha Mwana wa Mungu upya” (Waebrania 6:4-8, 10:26-31). Wanakuwa chini ya nguvu za “kifo cha pili” (Ufunuo 20:6).

Shida ya Kutambulisha Ufalme

Kuzinduliwa kwa Agano la Sheria pale Sinai ilikuwa taswira ya ajabu ya kuanzishwa kwa Agano Jipya kwa ulimwengu wakati wa kufunguliwa kwa Ufalme wa Kristo (Waebrania 12:18-29). Badala ya Musa kupokea Sheria kwenye Mlima Sinai kwa moto mkali, tarumbeta zinazovuma na kutikiswa, tumekuja pamoja na Yesu, “mpatanishi wa agano jipya” (mstari wa 24) kwenye “Mlima Sayuni” (mstari wa 22). Taabu ya Siku ya Yehova yafafanuliwa kwa njia ya mfano.

“Na sauti yake ilitetemesha nchi wakati huo, lakini sasa ameahidi, akisema, Mara moja tena nitatetemesha si nchi tu, bali na mbingu pia. Na usemi huu, ‘Bado mara moja tena,’ unamaanisha kuondolewa kwa vile vitu vina-vyoweza kutikisika, kama vile vilivyoumbwa, ili vitu visivyoweza kutikisika vibaki. Kwa hiyo ... tunapokea ufalme usioweza kutikisika.”

Kwa hivyo, dhoruba, moto, na kutikisika huwakilisha kufululiwa mbali kwa mawazo potofu ya mwanadamu kuhusu Mungu, pamoja na makadirio ya jamii ya yaliyo mema. Wakati mtikiso utakapokuwa umefanya kazi yake, usiku wa giza wa taabu utatoa nafasi kwa mng’ao wa utukufu wa Ufalme wa Haki ambao hauwezi kamwe kutikiswa (Mathayo 13:43).

Katika Kitabu cha Zaburi, nabii Daudi pia anatoa maelezo ya wazi na ya kiishara ya Siku ya Shida ambayo inatanguliza utawala mtukufu wa Yesu.

- Zaburi 50:3, “Mungu wetu atakuja ... moto utakula mbele zake, na tufani kuu itamzunguka pande zote.”
- Zaburi 97:2-5, “Mawingu na giza vimemzunguka, haki na hukumu ndio nguzo ya kiti chake cha enzi. Moto hutangulia mbele zake ... Umeme wake huuangazia ulimwengu, nchi yaiona na kutetemeka. Milima inayeyuka kama nta mbele za uso wa BWANA.”

Dhoruba na moto hutumiwa pia katika unabii wa mwisho wa Biblia, kitabu cha Ufunuo, kuonyesha kwamba Siku ya Yehova italeta taabu na uharibifu kwa kila namna ya uovu. Katika ishara moja siku hiyo ni “vita” (Ufunuo 16:14-16); katika lingine, mavuno ya “mzabibu wa dunia,” kisha Mfalme wa Wafalme “atakanyaga shinikizo la mvinyo ya ukali na ghadhabu ya Mungu Mwenyezi” (14:14, 18-20). Yesu anaonyeshwa akiwa juu ya “farasi mweupe” akishinda (19:11-16). “Vyura” watatu wanaovuma (16:13), “mnyama” (19:19), “ziwa la moto” (19:20, 20:10, 15⁴), “shinikizo la divai” (14:19, 20, 19:15) — haya yote ni kwa ishara.

Katika Ufunuo 11:17, 18, Siku ya Yehova inafafanuliwa kuwa wakati ambapo Bwana atachukua mamlaka yake makuu kutawala: “Mataifa walikuwa na ghadhabu na ghadhabu yako ikaja.”

Katika Ufunuo 19:15, “Atawapiga mataifa, naye atawachunga kwa fimbo ya chuma” — si fimbo halisi, bali kwa uadilifu mkali. “Ndivyo nitaadhibu ulimwengu kwa ajili ya ubaya wake. Na waovu kwa ajili ya uovu wao; nami nitakomesha kiburi cha wenye kiburi, na kuyashusha majivuno yao wasio na huruma” (Isaya 13:1-11).

Aina mbalimbali za ishara zinazotumiwa katika maandishi hayo mbalimbali hutusaidia kuthamini zaidi mambo yote ya Siku hiyo kuu na mashuhuri ya Yehova.

Ujenzi wa Mgogoro wa Sasa

Kile ambacho unabii wa wakati wa mwisho umetabiri sasa kinajitokeza mbele ya macho yetu. Ni kweli, sikuzote kumekuwa na taabu ulimwenguni, lakini sasa ni wakati wa taabu isiyo ya kawaida. Wakati mataifa yanalilia amani, machafuko yanaongezeka kwa kasi zaidi duniani kote. Utajiri, majivuno na kiburi viko upande mmoja — umaskini ulioenea sana na hisia kali za ukosefu wa haki ziko upande mwingine.

Matajiri wanahisi kuwa wana haki kwa sababu hutoa ajira kwa maelfu na kuchukua hatari ya biashara. Mtu wa kawaida, amechanganyikiwa na ukosefu

(1) Ishara “ziwa la moto” inafasiriwa moja kwa moja kwa ajili yetu, “ziwa la moto ... ni mauti ya pili” (Ufunuo 20:14).

wa ajira na gharama zinazoongezeka, anazidi kukata tamaa. Pande zote mbili, hata hivyo, zimechochewa na nia za ubinafsi. “Mawimbi” ya “bahari” — umati wa watu wanaofanya kazi — yananguruma na kuwashambulia matajiri wa dunia. Twashukuru, kwa kujua Mpango wa Mungu, Maandiko yanatupa tumaini thabiti.

“Mungu kwetu sisi ni kimbilio na nguvu, msaada utakaoonekana daima wakati wa mateso. Kwa hiyo hatutaogopa, ijapoyumba nchi, na milima itaanguka moyoni mwa bahari, maji yake yajapovuma na kutoa povu, na milima kutetemeka kwa nguvu zao. Mataifa yana ghasia, falme zinaanguka, anapaza sauti yake, dunia inayeyuka; anakomesha vita hata miisho ya dunia; avunja upinde na kuuvunja mkuki, ngao zake anazichoma kwa moto. nanyi mjue ya kuwa mimi ni Mungu, nitakwezwa kati ya mataifa, nitatukuzwa katika nchi” (Zaburi 46:1-3, 6, 9, 10).

Katika karne iliyopita, kukiwa na wimbi kubwa la ujuzi, ugunduzi, na uvumbuzi, hata watu wa kawaida walinufaika, ingawa si kwa usawa. Vyama vya wafanyikazi vimemnufaisha mfanyakazi. Lakini mashine za otomatiki, maendeleo ya teknolojia ya juu, na kutafuta nje kwa masoko ya bei nafuu ya kazi, changamoto kwa mfanyakazi wa mtaani. Mizunguko ya uzalishaji kupita kiasi na ukosefu wa ajira huleta mvutano wakati usambazaji unazidi mahitaji. Kisha, kwa sababu faida inapunguzwa, matajiri wanafadhaika. Kwa upande mwingine, wapataji mishahara wanashinikiza sheria za kuwakinga, na katika baadhi ya visa madai ya kazi yanaonyeshwa kwa vurugu.

Mashirika makubwa na matapeli wanaendelea kukua kutokana na mafuriko ya teknolojia. Katika mazingira ya kupata mikopo kwa urahisi, vibarua wengi hufagiliwa na kupungukiwa na nguvu ya deni. Mara ya kwanza baraka zilizoshirikiwa na wote kwa hakika zilichelewesha mzozo, lakini kuundwa na kupasuka kwa “mapupu” ya mali kumesababisha kuyumba kwa uchumi. Si vigumu kufikiria mgogoro ambao uchumi wa dunia hauwezi kupona.

Tiba Nyingi Zilizopendekezwa

Nyingi ni suluhu zilizopendekezwa za karne ya ishirini na moja kwa wazalishaji na wafanyikazi, kutoka kwa upanuzi wa kupita kiasi na utumiaji kupita kiasi, hadi kupunguza matumizi na kupunguza ununuzi.

Wafanyakazi wamenaswa. Kupunguza nguvu ya kazi kunawaacha bila kazi au kubeba mzigo wa waliofukuzwa kazi. Vyama vya wafanyakazi vimefanya kazi kwa nguvu na kwa mafanikio kwa ajili ya kuboresha wafanyakazi, lakini karne ilihitimishwa na vyama vya wafanyakazi vilivyodhoofika sana, na watendaji wengi wa kampuni walilipwa fidia kupita kiasi na bila kubanwa na sheria.

Suluhu moja lililopendekezwa ni kwamba viwanda fulani vinapaswa kuwa mali ya watu — vinavyoendeshwa na maafisa wa serikali. Katika karne ya

ishirini reli dhaifu ikawa mali ya serikali ili kuhakikisha maisha yao. Hivi majuzi, taasisi za fedha za Marekani zinaokolewa na matrilioni ya dola za walipa kodi zikiwa na wajibu kwa serikali.

Raia wanapaswa kushiriki kwa usawa zaidi katika faida na baraka za ukuaji wa kiteknolojia. Hata hivyo, matumizi mabaya ya masoko ya fedha — hisa zilizoidhinishwa, rehani ndogo, mikopo iliyoapanuliwa na bima — zimechangia katika mojawapo ya matatizo makubwa zaidi ya kifedha ambayo ulimwengu umewahi kuona. Kwa nini kupanuka sana? Utandawazi una masoko ya fedha yaliyounganishwa na njia za uzalishaji kote ulimwenguni. Kuporomoka kwa masoko ya fedha kwa upande mmoja wa dunia husababisha matatizo kwa upande mwingine. Sekta ya chuma nchini Uchina, Urusi, na Marekani zimehisi mzigo mkubwa wa kudorora kwa uchumi duniani kote. Mashirika makubwa ya kimataifa ambayo yana deni la utii kwa nchi yoyote, yanafanya kazi nje ya sheria. Wanadai ulinzi kutoka kwa mamlaka moja huku wakitumia vibaya sheria za kwingineko. Wafanyakazi walioajiriwa na mashirika ya kimataifa au makongamano wana ulinzi mdogo dhidi ya majitu kama hayo.

Ikiwa “sharia muhimu” ingetekelezwa, misaada inaweza kutarajiwa hivi karibuni. “Wafanyie wengine kile ambacho ungependa wakufanyie wewe.” Ikiwa matajiri wangeshirikiana kunufaisha watu wengi, huenda watu wakaomba mahitaji yanayofaa. Lakini hofu ya ushindani kati ya mashirika inaweza kupunguza ukarimu wa wasimamizi wake. Ikiwa matajiri ambao wana huruma kwa vibarua wangefupisha masaa na kuongeza mishahara, washindani wao wangewauza kidogo. Maafa ya kifedha yangefuata, kwanza kwao na kisha haraka kwa wafanyikazi wao. Sheria ya chuma ya usambazaji na mahitaji inafanya kazi pamoja na ubinafsi wa kimsingi wa mwanadamu, hutawala siku.

Pamoja na utandawazi, baadhi ya soko za ajira ziko tayari kufanya kazi kwa muda mrefu kwa malipo kidogo. Mtindo wa maisha katika nchi za Magharibi unaungwa mkono na wafanyikazi wa bei nafuu katika Mashariki, wakitoa bidhaa za bei nafuu, hata kama chaguzi za ajira katika nchi za Magharibi zinavyopunguzwa. Inashangaza, na ni bahati nzuri kwamba aina kama hizo zimemezwa na jamii kwa miongo mingi, lakini hali hii ya mambo haiwezi kuendelea kwa muda usiojulikana.

Matokeo ya Sababu za Asili

Hivyo tunaona sababu za asili za matatizo katika “Siku ya Yehova” hii. Ubinafsi utawatawala walio wengi kwa pande zote mbili na wenye kiburi watakata udhibiti. Maelfu waliofukuzwa kazi watakata tamaa, matakwa yatapingwa, na umma kwa ujumla hautaamini mtaji. Hatimaye, sheria na utaratibu vitafagiliwa mbali kama “milima” imemezwa katika “bahari” hiyo yenye dhoruba. “Dunia” ya mfano (jamii) na “mbingu” (utawala wa ki-

kanisa) zitaharibiwa (2 Petro 3:7). Kanisa la jina tu likiunga mkono serikali za dunia pia litaharibiwa kwa njia ya mfano kwa “moto” katika upeo wa hii “Siku ya Yehova” (Ufunuo 18:9).

Kusudi zima la shida hii ni kuwafundisha wanadamu kwamba maadamu ubinafsi unatawala, mipango ya mwanadamu ni ubatili. Mwanadamu atakapokuwa ameshindwa kabisa, hatimaye atatazama juu. Utawala wa Milenia wa Kristo utakuwa “utawala wenye nguvu na uadilifu ... kwa fimbo ya chuma” (Zaburi 2:7-9, Ufunuo 19:15). Badala ya kuweka viraka utaratibu wa kale, wanadamu watafaidika na “Agano Jipya” ambalo “litaweka sheria [ya Mungu] ndani yao na kuiandika mioyoni mwao.” Hilo likifanywa, “Hawatafundishana tena, kila mtu na jirani yake, na kila mtu ndugu yake, wakisema, Mjueni BWANA; kwa maana watanijua wote, tangu aliye mdogo hata aliye mkubwa miongoni mwao, asema BWANA, kwa maana nitausamehe uovu wao, na dhambi yao sitaikumbuka tena” (Yeremia 31:33, 34, NAS).

Hakuna atakayeepuka kabisa shida. Lakini “wapole” wanaotafuta haki kwa unyenyekevu watateseka kidogo kuliko wengine — hasa kutokana na kusembua hofu na mashaka. “Mtafuteni BWANA, ninyi nyote mlio wanyenyekevu wa dunia, ninyi mliozishika hukumu zake; itafuteni haki, utafuteni unyenyekevu. Labda mtafichwa katika siku ya hasira ya Bwana” (Sefania 2:3, NAS).

Wakati “mioyo ya watu [inapozimia] kwa hofu, na kwa kutazamia mambo yatakayoupata nchi; kwa maana nguvu za mbinguni zitatikisika, basi simameni, mkaviinue vichwa vyenu, kwa ajili ya ukombozi [ukombozi] wenu inakaribia” (Luka 21:26-28). Wale wanaoelewa kutoka katika Biblia matokeo ya karibu ya shida watafurahi.

“Taabu” Ghafla — Lakini Sio Saa 24

Siku ya Yehova si siku ya saa 24. Ni kipindi cha miaka katika kipindi cha mwisho cha Enzi ya Injili ya sasa. Ni kipindi cha mpito kutoka kwa falme za ulimwengu huu kuingia katika Ufalme wa Kristo. Shida hiyo inalinganishwa na uchungu wa uzazi wa mwanamke katika kuzaa na ina sifa ya mikazo ya shida na vipindi vya amani. Kisha vipindi huwa vifupi na maumivu zaidi. Vita vya Kwanza vya Ulimwengu vilikuwa chungu cha kwanza, kikifuatiwa na Vita vya Pili vya Ulimwengu, Vita Baridi, machafuko ya Mashariki ya Kati, na machafuko yanayoendelea kuongezeka, na kufikia kilele katika pambano la Har-Magedoni (Ufunuo 16:16-21).

Imekuja kama “mwizi wa usiku” kwa maana kwamba njia yake haikutambuliwa na ulimwengu kwa ujumla. “Kwa maana ninyi wenyewe mnajua yakini ya kwamba siku ya Bwana yaja kama vile mwivi wa usiku. Maana watakaposema, Kuna amani na salama, ndipo uharibifu uwajiapo kwa ghafula, kama vile utungu umjiavyo mwenye mimba; wala hawataokoka (1 Wathesalonike 5:2, 3).

Huku watu wengi wakihangaika kwa maumivu, kamba ya ustaarabu hatimaye itakatika. Sheria na utaratibu utadhoofika, na machafuko yatatokea. Hii “dhiki kuu, ambayo haijatokea namna yake tangu mwanzo wa ulimwengu hata sasa,” ni ngumu, lakini Yesu anatumai kwamba haitarudiwa tena (Mathayo 24:21). Utaratibu wa zamani utakufa, lakini “mtoto” atakuwa mzuri — Ufalme kwa wanadamu wote! “Mbingu mpya na nchi mpya, ambayo haki yakaa ndani yake” vitatawaliwa milele na haki na upendo (2 Petro 3:13).

Kukombolewa kwa Israeli kutoka Misri kupitia mapigo kunaonyesha vizuri kuwekwa huru kwa ulimwengu na Yesu, kiongozi mkuu aliyefananishwa na Musa. Kuondolewa kwa mapigo kwa muda juu ya Misri kulifanya moyo wa Farao kuwa mgumu, na kukaza upinzani wake. Vivyo hivyo, vipindi vya amani kati ya mifadhaiko ya “utungu” wa siku hizi (Kutoka 5:4-23, 12:30-33), huelekea kukaza upinzani wa wengi, na kufanya pigo linalofuata kuwa gumu zaidi.

Kanisa la jina tu pia hupokea “mapigo” na kuhukumiwa (Ufunuo 18:7-9). Katika pigo la mwisho, “tetemeko kubwa la ardhi” — mapinduzi — yanalipuka. Wakati huu “Babeli mkuu” (Jumuiya ya Kikristo) inaanguka, “Na kila kisiwa [jamhuri] kikakimbia, na milima [ya kifalme] haikuonekana” (Ufunuo 16:18-20).

Wakati Uliokamilika Wa Mungu

Kutokana na ushuhuda wa Torati na Manabii — vilevile kutoka kwa Yesu na Mitume — tunaona kwamba taabu ya Siku ya Yehova tayari iko juu yetu, na kilele bado kinakaribia.

Kwa miaka 6,000 wanadamu wametaabika chini ya dhambi na kifo, wakiwa wamehukumiwa kufanya kazi ngumu. “Kwa jasho la uso wako utakula chakula, hata utakapoirudia ardhi” (Mwanzo 3:19, NAS). Laana hii ilikuwa kwa manufaa ya mwisho ya ubinadamu. Imewalinda wanadamu kutokana na mielekeo yao potovu. Kwa sababu ya dhambi, uvivu ungewaingiza watu kwenye matatizo zaidi, kwa haraka zaidi. Sasa, mashine za kurahisisha kazi huondoa uzito wa kimwili ya wengi.

Pamoja na ongezeko la uvumbuzi na nuru, tunapokaribia wakati wa utawala wa utukufu wa Milenia wa Masihi, mwanadamu hujua uwezo wa kile kinachoweza kuwa. Tamaa yake ya kupendeza huchochea masilahi na matamano ya wanadamu hata zaidi. Hii ni mojawapo ya mambo yanayosababisha “wakati wa taabu ambao haujapata kuwako tangu lilipoanza kuwapa taifa” (Danieli 12:4, 1).

Kwa hiyo, mwanzoni mwa Milenia, athari ya kwanza ya elimu ya juu, teknolojia, na sayansi huleta manufaa — lakini pia mafunzo kuhusu kutoweza kwa mwanadamu kujitawala katika hali yake ya sasa ya dhambi. Ku-

ongezeka kwa teknolojia kutakuwa na manufaa katika kusimamia mambo ya wanadamu wakati wa Ufalme huo, kwani kizazi baada ya kizazi wafu wa zama zilizopita wataongeza idadi ya watu duniani. Lakini kwanza inasukuma ulimwengu kuelekea kwenye shida.

“Fimbo ya chuma” itavunja mashirika ya sasa katika saa hiyo ya shida na kufungua njia kwa Ufalme wa Kristo kusimamishwa duniani. Kisha ulimwengu utarudishwa kwenye ukamilifu wake wa awali na uzima wa milele. Ufalme huu utafanya kazi, kwa sababu utashughulika na mwanadamu kutoka ndani — kwa kubadilisha moyo wake.

Upendeleo na Wajibu wa Watakatifu

Watu wa Mungu hawatahisi wasiwasi uleule na woga usio na tumaini ambao utaenea ulimwenguni pote. Wanaelewa shida kama utangulizi wa baraka za ulimwengu. Wanaweza kushiriki katika shida, lakini watafurahi kwa imani katika matokeo matukufu yatakayofuata.

Kutoridhika kutaongezeka miongoni mwa walimwengu. Lakini watu wa Bwana wanapaswa kuwa kielelezo cha kutosheka kwa majirani zao, wafanyakazi wenzao, na familia. “Kumcha Mungu pamoja na kuridhika ni faida kubwa” (1 Timotheo 6:6). Ingawa wengi wanafurahia baraka na manufaa zaidi, bado ulimwengu maskini unaugua chini ya makosa yake ya kweli na ya kuwaziwa (Warumi 8:19, 22).

Watu wanang’ang’ania mali. Na walio na mali wameridhika na wanashikilia zaidi. Lakini watakatifu hawapaswi kushiriki katika pambano hili la kujirundikia mali. Nadhiri yao ya kujiweka wakfu ilikuwa ni kujitolea kwa ajili ya tamaa ya mbinguni na kufuata mfano wa Yesu na Mitume. Isipokuwa tu kuwaandalia familia zao kile kinachostahili na “unyofu” na kutafuta “kuishi kwa amani na watu wote” (Warumi 12:17, 18) — wanajiwekea “hazina mbinguni” (Mathayo 6:19, 20).

Kwa bahati mbaya, sio watoto wote wa Mungu wana amani na uradhi kama huo. Wengine huacha nyayo za Yesu na kutafuta vitu vya kidunia. Badala yake tunapaswa kutafuta amani ambayo ulimwengu hauwezi kutoa au kuchukua. Watu wa Bwana wanapaswa kuacha kutoridhika na kujitahidi kupata utajiri wa juu zaidi na amani ya Mungu.

“Lakini utauwa ni faida kubwa ikiambatana na kuridhika. Kwa maana hatukuja na kitu duniani, hata hatuwezi kutoka na kitu chochote. Na ikiwa tuna chakula na nguo, tutaridhika na vitu hivyo. Lakini wale wanaotaka kutajirika huanguka katika majaribu na tanzi na tamaa nyingi zisizo na maana zenye kudhuru, ziwatosazo wanadamu katika upotevu na uharibifu. Maana shina moja la mabaya ya kila namna ni kupenda fedha, na wengine kwa kutamani wamepotoka. Yakimbie mambo hayo, wewe mtu wa Mungu; ukafuate haki, utauwa, imani, upendo, saburi, upole. Pigania vita vizuri vya imani; shikilia uzima wa milele ambao uliitiwa” (1 Timotheo 6:6-12).

Watakatifu wanapaswa kuwa vielelezo hai vya kutazamia kwa shangwe Ufalme wa Mungu unaokaribia na baraka zake zenye kuridhisha. Ingawa hatujihusishi katika masuala yanayobishaniwa na pande zote mbili za swali lolote, dhamira yetu ni kuhubiri habari njema ya fidia kwa WOTE. Faida yapasa itumike kwa kila fursa na hali ili kutoa ushahidi kuhusu habari njema ya Ufalme huu unaokuja. “Jinsi ilivyo mizuri juu ya milima miguu yake [washiriki wa mwisho wa mwili wa Kristo] aletaye habari njema, yeye aitungazaye amani, aletaye habari njema ya mema” (Isaya 52:7).

Taabu ya hii “Siku ya Yehova” itatoa fursa nzuri ajabu za kuhubiri Ufalme unaokuja. Lakini hatupaswi kuchukua misimamo ya kisiasa kuhusu maswali ya kijamii au suluhu za kurekebisha janga linalokuja. Dhamira yetu ni kutangaza kwa utulivu na kwa uhakika Ufalme Wake ulio karibu kama suluhisho pekee linalowezezana — na tumaini pekee la wanadamu. Huruma za watu wa BWANA ziko kwa viumbe wote maskini wanaougua na tunaweza kuwafariji walio na wasiwasi na woga, tukijua kwamba shida zote ni utangulizi mfupi tu. “Hukumu zako zikiwa duniani, wakao duniani watajifunza haki” (Isaya 26:9).

“Na katika mlima huu [Ufalme] BWANA wa majeshi atameza mauti kwa kushinda; na Bwana MUNGU atafuta machozi katika nyuso zote. Na siku hiyo itasemwa, Tazama, huyu ndiye Mungu wetu. tumemngoja, naye atatuochoa; huyu ndiye BWANA tuliyemngoja, tutafurahi na kuushangilia wokuwa wake” (Isaya 25:6-9, Ufunuo 21:4).

Somo 16

Mapitio na Wajibu

Kama tulivyoona katika masomo yetu ya asili na ufunuo, tuna Muumba mwenye hekima, akili, mweza yote na mwadilifu. Biblia ni ufunuo wa tabia na mpango wake kwa mwanadamu. Kupitia hilo tumejifunza kwamba ingawa uovu umeruhusiwa, ni kwa kusudi jema sana na kwa muda mfupi. Giza na mateso katika dunia hii hivi karibuni vitabadilishwa na utukufu wake na baraka zinazofurika.

Kupitia Enzi za wakati, Mpango mkuu wa Mungu umeendelea kimyakimya lakini mbele kwa utukufu. Uzoefu wa miaka 6,000 wa wanadamu katika dhambi na kuteseka utathibitika kuwa faida kubwa wakati wakiwa watu mmoja-mmoja watawekwa kwenye majaribu ya maisha. Katika Siku ya Hukumu ya miaka 1,000, Hakimumu wa wanadamu atakuwa ndiye aliyekufa kwa ajili yetu sote (Waebrania 2:9). Wafuasi waaminifu wa Yesu, walioinuliwa kwenye utukufu pamoja na Kristo, watasimamia Ufalme pamoja naye (1 Wakorintho 6:2). Duniani, Wastahili wa Kale watakuwa wawakilishi wake

wa kibinadamu (Isaya 1:26, Zaburi 45:16). Kwa njia hii “mataifa yote ya dunia” yatabarikiwa, kama Mungu alivyoahidi Ibrahimu (Mwanzo 22:18, Wagalatia 3:29, Zekaria 8:13).

Wanadamu Wanamrudia Mungu kwa “Njia kuu”

Badala ya Njia Nyembamba, “Njia kuu ya Utakatifu” itakuwa wazi kwa ulimwengu mzima. Mawe yote ya kujikwaa na mashimo yatatoweka. “Hapatakuwa na simba [Shetani] huko, wala mnyama mkali [uvutano wa uharibifu] hatapanda juu yake” (Isaya 11:9, 35:8, 9, 62:1-3). Baadhi watafanya maendeleo ya haraka, wengine polepole — kulingana na ni mhusika gani alikuwa amepandwa hapo awali. “Na hao waliokombolewa na BWANA watarudi, watafika Sayuni wakiimba, na furaha ya milele juu ya vichwa vyao; watakata furaha na shangwe, huzuni na kuugua zitakimbia” (Isaya 35:10).

Siku ya Hukumu haianzi mpaka mtawala wa ulimwengu aje tena. Kesi haiwezi kuendelea mpaka hakimu (Yesu) awe kwenye benchi na mahakama (tabaka la Bibi-arusi) ifanyike. Wakati wa Siku hiyo, “dunia itajawa na kumjua BWANA, kama maji yaifunikavyo bahari” (Isaya 11:9). Kisha “vitabu” vya Biblia “vitafunguliwa” na ulimwengu utahukumiwa kutokana na kanuni na viwango vyake (Ufunuo 20:11-12). Kila mtu ambaye sasa “amekufa” katika Adamu atapata fursa ya kuandikwa majina yao katika “kitabu cha uzima.” Wale wanaoishi kwa uadilifu basi watahukumiwa kuwa wanastahili uzima wa milele katika jamii kamilifu — kwa enzi zote za furaha zijazo.

Ujuzi wa Mpango wa Mungu Hutoa Faraja

Wakati huo huo, watoto wa Mungu waliowekwa wakfu leo wanapooni kile kinachotokea ulimwenguni, tunapata faraja katika ujuzi wa tabia, ahadi na mpango wa Mungu. Tunaweza “kutazama juu” na kufurahi kwa sababu tunajua ukombozi wetu umekaribia — ambayo inamaanisha ukombozi kwa ulimwengu (Luka 21:28). Pia, tunatazama mbali na mahangaiko ya kidunia na udhaifu wa kibinafsi na kudai uthamani wa bei ya fidia ya Yesu ili kufidia kutokamilika kwetu. Kwa ujuzi wa ahadi za Mungu, tunazidai huku tukitafuta kukuza tabia ya Kikristo na kujitahidi kupata tuzo la asili ya kimungu. Kama Petro alivyosema —

“Neema na amani iongezwe kwenu katika **kumjua** Mungu na Yesu Bwana wetu, kwa kuwa uweza wake wa Uungu umetukirimia vitu vyote vipasavyo uzima na utauwa, **kwa kumjua yeye** aliyetuita kwa utukufu na wema: Tena kwa hayo ametukirimia **ahadi kubwa mno, za thamani**, ili kwamba kwa hizo mpate kuwa washirika wa **tabia ya Uungu**” (2 Petro 1:2-4).

Katika kutafuta maarifa ya Mungu na Mpango Wake, uaminifu wetu unajaribiwa. Je, tutapata muda wa kuyachunguza Maandiko ili kujithibitishia wenyewe Mpango wa ajabu wa Mungu? Je, tuko tayari kuacha nadharia na mawazo yetu wenyewe na kujifunza Biblia bila ubaguzi? Katika kuta-

futa kwetu ukweli, je, tumejitolea kutoa yote kwa Baba yetu wa Mbinguni? Je, tuko tayari, ikibidi, kudhabihu urafiki na mahusiano mengine? (Luka 18:28-30). Katika kipindi cha sasa cha “Mavuno” cha Enzi ya Injili, tume-fika kwenye “saa ya kujaribiwa” — ya kujaribiwa (Mathayo 13:39, Ufunuo 3:10). Je, tutajibuje?

Upendo wetu kwa Mpango wa Mungu unapaswa kutupa azimio na nguvu ya kushiriki ukweli huu wa thamani na wale wa imani ambao wanaweza kuupokea. Hatutarajii ulimwengu kuithamini (1 Yohana 3:1). Watatudhania kuwa “wajinga” (1 Wakorintho 4:10, 3:18). Lakini, kama wale “Waberoya” watukufu wa siku za Paulo, na tupokee ukweli “kwa utayari wote wa akili” na kisha tuchunguze “Maandiko kila siku,” ili kuelewa ushuhuda wao (Matendo 17:11). Ikiwa tunathamini thamani ya ukweli, Mpango wa upendo wa Mungu utakuwa ndio mada kuu ya maisha yetu.

Mpango wa Mungu Unapatana na ni Kamili

Mpango wa Kiungu wa Mungu ni kamili na unapatana wenyewe ka tika kila sehemu! Zaidi ya uvumbuzi wa wanadamu, inafunua hekima, haki, upendo, na nguvu za Mungu wetu wa ajabu. Hakuna swali la busara kuhusu hilo linahitaji kujibiwa. Wengine wanaweza kudhani kanuni zao za imani au mapokeo kuwa ni “siri” isiyoelezeka — lakini si hivyo kwa ukweli, unao-funuliwa kwa watakatifu katika Maandiko.

Baadhi ya wahudumu wanaotambua makosa mbalimbali katika imani za wanadamu hupuuza masuala hayo na kukimbilia kuhubiri “Injili ya Kijamii.” Cha kusikitisha, wengine hutupa sehemu za Biblia yenyewe. Mafundisho ya uwongo huficha ukweli na hata kuweka kivuli juu ya tabia ya Mungu. Makosa pia yanazuia utakaso wa moyo (Yohana 17:17). Kwa hiyo, zaidi sana, na tuwe waangalifu kuthamini Mpango wa Mungu wa Zama katika uzuri na uwazi wake wote, na kuyatupilia mbali mafundisho ya uwongo yaliyokita mizizi.

Kweli, kama inavyofunuliwa, inakuwa “chakula kwa wakati wake” kwa watu wote wa Bwana (Mathayo 24:45). “Njia ya wenye haki ni kama nuru ing’aa, ikizidi kung’aa hata mchana mkamilifu” (Mithali 4:18). Masomo mengine yanafanua kwa undani zaidi matawi mbalimbali ya Mpango mmoja wa Mungu. Upatano usio na kifani wa Biblia ni wenye kustaajibisha!

Hata hivyo, ufahamu huleta wajibu. Nuru ya ukweli lazima ipokelewe na kutendewa kazi — au kukataliwa. Zaidi ya hayo, tunashurutishwa “ku-waangazia wale walioketi gizani” (Luka 1:79) — hasa iliyokusudiwa kwa “Nyumba yote ya Imani” (Wagalatia 6:10). Tukiwa wasimamizi waaminifu wa “Nyumba ya Imani” ni lazima ‘tuinue kiwango’ kinachoelekeza kwenye tokeo la ajabu la Mpango Mkuu wa Mungu wa Zama.

Kwa Sababu© Hii ...

Pata matukio yenye kulisimua ya kazi za uumbaji za Yesu kabla hajawa mwanadamu. Ondolea uzima, kifo na ufufuko wa Yesu. Video hii ya dakika 60 inaonyesha kusudi la dhabihu ya Yesu na itamaanisha nini kwa watu wote ambao wamewahi kuishi. “Ufalme wako uje, Mapenzi yako yatimizwe, hapa duniani kama huko mbinguni.” Tazama video hii mtandaoni katika —

www.youtube.com/watch?v=9zRGwBWcMfE
(au google “For This Cause,” Bible Students, youtube).

Soma “The Divine Plan of the Ages” mtandaoni katika —
AfricanBibleStudents.com/literature/dpa/divineplan.htm